

[illegible] [illegible] [illegible]

Decretum [illegible] doxa, gloria

quia in ea [illegible] gloria

e clementis [illegible]

damnamus de [illegible]

[illegible] eminentis [illegible] significa

principalis, substantie

omnium

Se questo libro si perdesse, e il nome
del Padrone non si sapesse, lega
l'ultimo verso palesato
I[illegible] son chiamato

Concilium
Tridentinum

quid sperari possit ex consilijs nostris, incertum esse intelligimus. sed quia scriptum est: Reuela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet: magis Dei clementiæ & misericordiæ confidere, quàm nostræ imbecillitati diffidere cõstituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, vt, quod humana consilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ac beatorum eius Apostolorum Petri & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti atque subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu, sublata, amotaq. suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentes tollimus & amouemus; sacrum œcumenicũ & generale Concilium in ciuitate Tridentina, loco commodo & libero, omnibusq. nationibus opportuno, ad kalendas proximas Nouemb. anni præsent's ab Incarnatione Domini M D X L I I. incipiendum, prosequendum & eodem Domino adiuuante, ad ipsius gloriam atque laudem, & Christiani totius populi salutem absoluendum, perficiendumq. indicimus, annuntiamus, conuocamus, statuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quàm alios quoscumque, quibus iure aut priuilegio in Concilijs generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonẽtes, ac nihilominus eis in vi iurisiurãdi, quod nobis & huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, alijsq. sub pœnis iure aut consuetudine in celebrationibus Psal. 36.

B Con-

Conciliorum aduersus non accedentes ferri & proponi solitis, mandantes, arteq. præcipientes, vt ipsimet (nisi fortè iusto detineâtur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certè per suos legitimos procuratores & nuntios sacro huic Concilio omnino adesse & interesse debeant. Supra autem dictos Imperatorem, Regemq. Christianissimum, necnon ceteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si aliàs vmquam, hoc quidem tempore maximè sanctissimæ Christi fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris, rogantes atque obsecrantes per viscera misericordię Dei & Domini nostri Iesu Christi, cuius fidei veritas & religio & intus & extra grauiter iam oppugnatur, vt, si saluam volunt Christianam esse Remp. si se Domino obstrictos & obligatos pro maximis illius erga se beneficijs intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam & negotiũ; ipsimet ad sacri Concilij celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas atque virtus communi vtilitati, salutiq. suæ, ac ceterorum, & temporali & æternę plurimum est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt; at graues saltem viros legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisque & cum prudentia & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis verò, vt id curent (quod ipsis facillimum est) vt ex suis cuiusque regnis ac prouincijs Episcopi & Prælati sine tergiuersatione & mora ad Concilium proficiscantur: quod maxime quidem à Prælatis, Principibusq. Germaniæ Deum ipsum, atque nos impetrare æquum est; vt cùm eorum præcipuè causa, ipsisq. cupientibus Concilium indictum sit, & in ea ciuitate indictum, quæ ab-

eis

eis est desiderata, non grauentur ipsi sua cunctorum præsentia id celebrare & ornare; quo melius atque commodius quæ ad integritatem & veritatem Christianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemq. malorum, quæ ad Christianorum inter se tam Principum, quàm populorum pacem, vnitatem, concordiamq. pertineant, & quæ ad repellendos impetus barbarorum & infidelium, quibus illi vniuersam Christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus præeunte, & lumen sapientiæ suæ ac veritatis mentibus nostris preferente, agi in dicto sacro œcumenico Concilio, & conspirante omnium charitate, consuli, tractari, confici, ad optatosq. exitus deduci quamprimum & quàm optime possint. Atque, vt nostræ hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorũ oportet, perueniant, neve quis illorum ignorantiæ excusationem prætẽdat, cùm præsertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ essent intimandę, tutus forsitan pateat accessus, volumus & mandamus, vt in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, cùm ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari solita est, palàm clara voce per curiæ nostræ Cursores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæq. in valuis dictarum Ecclesiarum, itemq. Cancellariæ Apostolicæ portis, & Campi Floræ solito loco affigantur, vbi ad lectionem & notitiam cunctorum aliquãdiu expositæ pendeant; cumq. inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionẽq. huiusmodi, omnes & quos-

cumque, quos antedictæ nostræ comprehendunt, post spatium duorum mēsium à die litterarum publicationis & affixionis, ita volumus obligatos esse atque astrictos, ac si ipsismet illæ coram lectæ & intimatæ essent: transumptis quidem earum, quæ manu publici Notarij scripta, aut subscripta, & sigillo personæ alicuius Ecclesiasticæ, in dignitate constitutæ, munita fuerint, vt fides certa & indubitata habeatur, mandamus atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, annuntiationis, conuocationis, statuti, decreti, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M D XLII. XI. Kal. Iun. anno VIII.

Blosius.

Hier. Dand.

Nomina Legatorum.

Io. Maria de Monte Episcopus Prænestin.
Marcellus Ceruinus tt. S. Crucis in Hierusalē.
Reginaldus Polus S. Mariæ in Cosmedin, S. R. E. Cardinales, Apostolicæ Sedis de latere Legati, & Sanctiss. D.N. Pauli III. nomine Concilio Præsidentes.

Sesſio prima
SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI
Sub Paulo III. Pont. Max.

Celebrata die xiij. menſis Decemb. anno Domini M D X L V.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACET NE vobis ad laudem & gloriam ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incremẽtum & exaltationem fidei & religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, & ad pacem & vnionẽ Eccleſiæ, ad reformationem Cleri & populi Chriſtiani, ad depreſſionem & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere & declarare, ſacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, & incœptum eſſe? *Reſponderunt:* Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Et cùm proxima ſit celebritas Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſubſequantur aliæ feſtiuitates labentis & incipientis anni; placet ne vobis, primam futuram Seſſionem

habēdam esse die Iouis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Ianuarij anno Domini MDXLVI. *Responderunt:* Placet.

Sessio secunda

Celebrata die vij. mensis Ianuarij, M. D. XLVI.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio seruandis.

SAcrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea præsidentibus tribus Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cum beato Iacobo Apostolo, quòd omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens a Patre luminum, qui ijs qui postulant à se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens, quòd initium sapientiæ est timor Domini; statuit & decreuit, omnes & singulos Christi fideles in ciuitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, vt se à malis & peccatis hactenus cōmissis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sæpius confiteri, Eucharistiæ sacramentum sumere, ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Christianorum, & vnitate Ecclesiæ priuatim orare velint: Episcopos vero, & quoscumque alios in ordine sacerdotali constitutos, oecumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes, vt assidue in Dei laudi-

Iacob. 1.
c. quàm pio 1. q. 2.
Psal. 110.
Prou. 1. & 9
Eccli. 1.

laudibus incumbere, hostias, laudes & preces offerre, sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis resurrexit, ac Spiritum sanctum in Discipulos infudit, peragere satagant, facientes, sicut idem Spiritus sanctus per Apostolū pręcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus; vt quietam & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, vt ieiunent saltem singulis sextis ferijs in memoriam passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent. In ecclesia autem cathedrali singulis quintis ferijs celebretur Missa de Spiritu sancto, cum Litanijs & alijs orationibus ad hoc institutis: in alijs vero ecclesijs eadem die dicantur ad minus Litaniæ & orationes: tempore autem quo sacra peraguntur, collocutiones & confabulationes non fiant; sed ore & animo, celebranti assistatur. Et quoniam oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domui suæ bene præpositos; hortatur etiam, vt ante omnia quilibet in mensa seruet sobrietatem, moderationemq. ciborum: deinde, cum in eo loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, vt in ipsorum Episcoporum mēsis diuinarum Scripturarum lectio admisceatur: Familiares vero suos vnusquisque instruat & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores; vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur; & in vestitu & cultu, & omnibus actionibus honestatem pręseferant; sicut decet ministros ministrorum

Act. 2.
c. quod die. dist. 75.
1. Tim. 2
Conc. Tolet. 3. c. 1.
c. ieiunia. de cons. d. 3.
T. Sess. 22. in decre. de obseru. in celebra. Miss.
1. Tim. 3.
Conc. Tol. 3. can. 7. Conc. Rhemē. c. 17
c. in omnibus. de cons. dist. 5.
c. pro reuerētia. d. 44.
T. sess. 22. c. 1. de refor.
1. Tim. 3.

Dei. Ad hæc, cum huius sacrosancti Concilij præcipua cura, sollicitudo, & intentio sit, vt propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerant terram, Catholicæ veritatis lux, Iesu Christo, qui vera lux est, annuente, candor puritasq. refulgeat; & ea quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præsertim qui sacrarum litterarum peritiam habent, vt sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimum vijs & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit; quo maturius & consultius damnari damnanda, & probanda probari queant: vt per totum orbem omnes vno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & patrem Domini nostri Iesu Christi.

Ioan. 1. c. cum ex iniuncto. de hæret.

In sententijs vero dicendis, iuxta Toletani Concilij statutum, in loco benedictionis confidentibus Domini sacerdotibus, nullus debeat aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falsis, vanisve, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, vt nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Côc. Tol. 11 c. 1. Concil. Constan. sess. 1. in princ. c. in loco. 5. q. 4.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit ac decernit, quod, si forte contigerit, aliquos debito in loco non sedere, & sententiā, etiam sub verbo (Placet) proferre, congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere, Concilio durante; nulli propterea præiudicium generetur, nulliq. nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iouis quartam mensis Februarij proxime venturi.

Sessio tertia.

Celebrata die iiij. mens. Febr. M. D. XLVI.

Decretum de Symbolo fidei.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Hæc sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerans, præsertim earum, quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæresibus, & moribus reformandis continentur, quorum causa præcipuè est congregata; agnoscens autem cum Apostolo, non esse sibi colluctationem aduersus carnẽ & sanguinem, sed aduersus spiritales nequitias in cælestibus; cum eodem omnes & singulos in primis hortatur, vt confortentur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omnibus sumentes scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atq. galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est verbum Dei. Itaque vt hæc pia eius sollicitudo principium & progressum suum per Dei gratiam habeat; ante omnia statuit & decernit, præmittendam esse confessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Concilijs hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionũ apponere cõsueuere: quo solo aliquãdo & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt,

Ephes. 6

c. qui resistit. 11. q. 3.

Conc. Nice. Conc. Rom. sub Iul. 1. Conc. Hippo nẽ. in princ. Conc Const. 6. actio. 17. Cõc. Magũt. c. 1.

s. 1. d. 15. c. ante viginti. cum seqq. de cōs. dist. 4. c. 1. de sum. Tr. Conc. Flor. & Cōc. Cōst. 6. actio. 17. Matt. 16. c. in nouo. 21. dist. Con. Nic. in fi. & Conc. Cart. 6. c. 10 Cōc. Brac. 3. in princip. Conc. Const. 1. can. 7. Conc. Ephes. in princ. Concil. Calced. in med. Syn. Ro. sub Iul. I. in pr.

gnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolū fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, tanquam principium illud, in quo omnes qui fidem Christi profitentur, necessariò conueniunt, ac fundamētum firmum & vnicum, contra quod portæ inferi numquam præualebunt, totidem verbis, quibus in omnibus ecclesijs legitur, exprimendum esse censuit, quod quidem eiusmodi est.

CREDO in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium: Et in vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est: Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est: & resurrexit tertia die secundum Scripturas; & ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos; cuius regni non erit finis: Et in Spiritum sanctum, Dominum & viuificantem, qui ex Patre, Filioq. procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas: Et vnā sanctam catholicam & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum; & vitam venturi sæculi. Amen.

Indictio futuræ sessionis.

Eadem sacrosancta œcumenica & genera-

lis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, intelligens, multos Prælatos ex diuerſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quò huc veniant; cogitansq. omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eò maioris apud omnes exiſtimationis & honoris videri poſſe, quò maiori fuerint & pleniori Patrum conſilio & præſentia ſancita & corroborata; ſtatuit & decreuit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Iouis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proximè futuram: interim tamen nō differri diſcuſſionem & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda & examinanda videbuntur.

Seſſio quarta.

Celebrata die viij. menſis Aprilis. M D XLVI.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuò ante oculos proponens, vt ſublatis erroribus, puritas ipſa Euangelij in Eccleſia conſeruetur; quod promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, Dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius proprio ore primum promulgauit, deinde per ſuos Apoſtolos, tamquam fontem omnis & ſalutaris veritatis, & morum diſciplinæ, omni creaturæ prædicari iuſſit;

Hierem. 31. Matth. 28. Marc. vlt. c. in nouo. diſt. 21.

iussit : perspiciensq. hanc veritatem & disci-
plinam contineri in libris scriptis,& sine scri-
2. Thess. 2. pto traditionibus , quæ ipsius Christi ore ab
1. Cor. 11. Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis,Spi-
2. Tim. 1 ritu sancto dictante, quasi per manus traditæ,
c. ecclesia- ad nos vsque peruenerunt : orthodoxorum
sticarum. 11 Patrum exempla secuta,omnes libros tam ve-
dist. c. illa au teris,quàm noui Testamenti, cum vtriusque
tem. 12. dist. vnus Deus sit auctor , necnon traditiones ip-
c. cum Mar- sas,tum ad fidem, tum ad mores pertinentes,
tha. de cele- tamquam vel ore tenus à Christo, vel à Spiri-
brat Miss. tu sancto dictatas , & continua successione in
Ecclesia catholica conseruatas, pari pietatis
affectu ac reuerentia suscipit & veneratur . Sa-
crorum verò librorum indicem huic decreto
adscribendum censuit,ne cui dubitatio subo-
riri possit , qui nam sint, qui ab ipsa Synodo
suscipiuntur . sunt verò infrascripti. Testamen
Can. Apo- ti veteris,quinque Moysis,idest,Genesis,Exo-
stol. 84. dus,Leuiticus,Numeri,Deuteronomium; Io-
Innocent. I. sue,Iudicum,Ruth,quatuor Regum, duo Pa-
epist. 3. c. 7 ralipomenon; Esdræ primus, & secundus,qui
Gelas. I. in dicitur Neemias , Tobias , Iudith , Hester ,
epist. sing. Iob,Psalterium Dauidicum centum quinqua-
Conc. Laod. ginta psalmorum,Parabolæ,Ecclesiastes,Can-
c. 59. Conc. ticum canticorum, Sapientia , Ecclesiasticus ,
Cart. 3. c. 47 Esaias,Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Da-
& c. sancta niel,duodecim Prophetæ minores,idest,Osee,
Romana. d. Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Michæas,Nahum,
15 . Concil. Habacuc, Sophonias, Aggæus,Zacharias,Ma-
Flor. ad fi. lachias,duo Machabæorum, primus & secun-
dus . Testamenti noui,quatuor Euangelia,se-
cundum Matthæum, Marcũ,Lucam, & Ioan-
nem; Actus Apostolorum à Luca Euangelista
conscripti; quatuordecim Epistolæ Pauli Apo-
stoli,scilicet,ad Romanos,duę ad Corinthios,
ad Galatas , ad Ephesios, ad Philippenses, ad
Colos-

Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apostoli duæ, Ioãnis Apostoli tres, Iacobi Apostoli vna, Iudæ Apostoli vna, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia catholica legi consueuerunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris & canonicis non susceperit; & traditiones prædictas sciens & prudẽs contempserit; anathema sit. Omnes itaq. intelligãt, quo ordine & via ipsa Synodus, post iactum [illegible]i confessionis fundamentũ, sit progressura, & quibus potissimum testimonijs ac præsidijs in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus sit vsura.

Decretum de editione & vsu sacrorum librorum.

Insuper eadem sacrosancta Synodus considerans non parum vtilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum librorum, quæ nam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit & declarat, vt hæc ipsa vetus & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum vsu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & vt nemo illam reijcere quouis prætextu audeat, vel præsumat.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, *c.hæresis.24.*
decernit, vt nemo suæ prudentiæ innixus, in *q.3.*
rebus fidei & morum ad ædificationem do- *j. seß. 13.*
ctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scri- *c.1.de Euch.*
pturam ad suos sensus contorquens, contra

cum

cum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam contra vnanimem consensum Patrum ipsam Scripturam sacram interpretari audeat, etiam si huiusmodi interpretationes nullo vnquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à iure statutis puniantur.

c. exijt. circa fi. de ver. sig. in 6. c. relatũ. 37. dist.

Sed & impressoribus modum in hac parte, vt par est, imponere volens, qui iam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia superiorum ecclesiasticorum, ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes & expositiones quorumlibet indifferenter, sæpe tacito, sæpe etiam ementito prelo, & quod grauius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos libros huiusmodi temerè venales habent; decernit & statuit, vt post hac sacra Scriptura, potissimum verò hæc ipsa vetus & vulgata editio quàm emendatissimè imprimatur; nulliq. liceat imprimere, vel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris sine nomine auctoris; neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatiq. fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis & pecuniæ, in canone Concilij nouissimi Lateranensis apposita. Et, si regulares fuerint, vltra examinationem & probationem huiusmodi, licentiam quoque à suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel euulgant, nisi antea examinati, probatiq. fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores,

c. hæresis. 24. q. 3. & toto tit. de hæretic.

Sess. 10. de impress. lib.

res, pro auctoribus habeantur. Ipsa verò huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel scripti, vel impressi, authēticè appareat; idq. totum, hoc est, & probatio & examen, gratis fiat, vt probanda probentur, & reprobentur improbanda.

Post hæc temeritatem illā reprimere volēs, qua ad profana quæque conuertuntur & torquentur verba & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat & præcipit, ad tollendam huiusmodi irreuerentiam & contemptum, ne de cetero quisquam quomodolibet verba Scripturæ sacræ ad hæc & similia audeat vsurpare, vt omnes huius generis homines, temeratores & violatores verbi Dei, iuris & arbitrij pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

Sessio quinta.

Celebrata die xvij. mensis Iunij. M D XLVI.

Decretum de peccato originali.

VT fides nostra catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua *Hebr. 11. Concil Magun. can. 1.*

in ſua ſinceritate integra & illibata permaneat, & ne populus Chriſtianus omni vento doctrinæ circumferatur; cum ſerpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiusq. remedio, non ſolum noua, ſed vetera etiam diſſidia excitauerit: ſacroſancta œcumenica & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ iudicium & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Gen. 3. *c. viſis.* 16. *q.*2.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatẽ & iuſtitiam, in qua cõſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeq. per offenſam præuaricationis huiuſmodi irã & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem ſub eius poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt diaboli, totumq. Adam per illam præuaricationis offenſam, ſecũdum corpus & animam in deterius commutatum fuiſſe; anathema ſit.

Cæleſtinus 1. *epiſt.*1. *c.*4. *Gen.* 2. *Conc. Arauſican. can.*1 *Rom.*5. 1.*Cor.*15.

Si quis Adæ præuaricationem ſibi ſoli, & non eius propagini aſſerit nocuiſſe; & acceptam à Deo ſanctitatem & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & nõ nobis etiam eum perdidiſſe; aut inquinatum illum per inobediẽtię peccatum, mortem & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non

Conc. Arauſica can. 2. *c. quomodo. de pœn. d.* 2. *c. placuit vt. de conſ. d.*4. *Ꝺ. Seſſ.* 6. *c.* 1. *&* 7. *de iuſtific.*

autem

autem & peccatum, quod mors est animæ; anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt.

Rom. 5. c. regenerante. & c. placuit. 153. de cons. dist. 4.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnũ est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remediũ asserit tolli, quàm per meritũ vnius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, qui nos Deo recõciliauit in sanguine suo, factus nobis iustitia, sanctificatio, & redemptio: aut negat, ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi sacramẽtum in forma Ecclesiæ ritè collatum, tam adultis, quàm paruulis applicari; anathema sit: quia non est aliud nomen sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Vnde illa vox: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. & illa: Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

Concil. Mileuit. c. 2. 1. Tim. 2. 1. Cor. 1. Actor. 4. Ioan. 1. Galat. 3.

Si quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; vnde fit consequens, vt in eis forma Baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intelligatur; anathema sit: quoniam non aliter intelligendum est id quod dixit Apostolus: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt: nisi quemadmodum Ecclesia Ca-

Cõc. Mileu. c. 2. Afric. c. 77. c. placuit. 153. de cons. dist. 4. Clem. vnic. de sum. Trinit. p. 3. J. Sess. 7. can. 13. de Baptismo. Rom. 5.

tholica

tholica vbique diffusa, semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc cōmittere potuerunt, ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Joann.3. c. filius Dei. de cōs. dis.4 c. maiores. cum seqq. de baptis.

Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet; sed illud dicit tantùm radi, aut non imputari; anathema sit. In renatis enim nihil odit Deus; quia nihil est damnationis ijs, qui verè consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem: qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & nouum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt, heredes quidem Dei, coheredes autem Christi, ita vt nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc sancta Synodus fatetur & sentit: quæ cùm ad agonem relicta sit, nocere nō consentientibus, sed viriliter per Christi Iesu gratiam repugnantibus, nō valet: quinimmo, qui legitimè certauerit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat, Ecclesiam catholicam numquam intellexisse peccatum appellari, quod verè & propriè in renatis peccatum sit; sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit.

Rom.6. c. proprie. de cons. dist.4. Ephes.4. Coloss.3. c. quomodo renouari. de pæn. dist.2. Rom.8. c.2. de cons. dist.4. 2.Tim.2. Rom.7. c. nam concupiscentiā. de consecr.

Decla-

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam virginem Mariam, Dei genitricem; sed obseruandas esse constitutiones felicis recordationis Xysti Papæ IIII. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innouat.

In extrauagan. cōmu. lib.3. de reliq.& ven. Sanct.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem sacrosancta Synodus, pijs summorum Pontificū, & probatorū Conciliorum constitutionibus inhærens, easq. amplectens, & illis adijciens; ne cælestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat; statuit & decreuit, quòd in illis ecclesijs, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu aliud quouis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos qui præbendam, aut præstimonium, seu stipēdium huiusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem & interpretationē per seipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per subtractionem fructuum cogant & compellant. De cetero vero præbenda, præstimonium, aut stipendium huiusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explicare possint, conferātur: & aliter facta prouisio nulla sit & inualida.

In ecclesijs autē Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac

c. quia. & c. fin. de magistris. J. Sess. 23. de reser. c. 18.

etiam in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipēdium huiusmodi deputatum reperitur; præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis, primò vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo constituta & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis ecclesijs nulla, vel non sufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum alicuius simplicis beneficij, eiusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum suæ ciuitatis & diœcesis, vel aliàs, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, vt ipsa sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, vt quæcumque aliæ lectiones vel consuetudine, vel quauis alia ratione institutæ, propter id minimè prætermittantur. Ecclesiæ verò, quarum annui prouētus tenues fuerint, & vbi tam exigua est Cleri & populi multitudo, vt Theologiæ lectio in eis commodè haberi non possit; saltem magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui clericos, aliosq. scholares pauperes grammaticam gratis doceat, vt deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint. Ideoque illi magistro grammatices vel alicuius simplicis beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex capitulari, vel episcopali mēsa condigna aliqua merces persoluatur; vel aliàs Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ ecclesiæ & diœcesi

J. Sess. 24. cap. 15. de refor.

Cōc. Later. sub Inn. III. c. 11.

c. quia. de magistr. J. Sess. 23. de refor. c. 18.

accom-

accommodam; ne pia hæc, vtilis, atq. fructuosa prouisio quouis quæsito colore negligatur. In monasterijs quoque Monachorū, vbi commodè fieri queat, etiam lectio sacræ Scripturæ habeatur. Qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In conuentibus vero aliorum Regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quæ lectio a Capitulis generalibus, vel prouincialibus assignetur dignioribus magistris. In gymnasijs etiam publicis, vbi tam honorifica, & ceterorum omnium maximè necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum ac Rerumpublicarum pietate & charitate ad catholicæ fidei defensionem & incrementū, sanæq. doctrinæ conseruationē & propagationem instituatur: & vbi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et ne sub specie pietatis impietas disseminetur, statuit eadem sancta Synodus, neminem ad huiusmodi lectionis officium tam publicè, quàm priuatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in claustris Monachorum non intelligatur. Docentes vero ipsam sacram Scripturam, dum publicè in scholis docuerint, & scholares qui in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia, à iure communi concessis, plenè gaudeant & fruantur.

Clem. ne in agro. de stat. monach. & c. 2. de magistr.

c fin. de magistr.

Cap. II.

QVia verò Christianæ Reipublicę non minus necessaria est prædicatio Euangelij,

J. Sess. 24. c. 4. de refor.

 quàm

quàm lectio, & hoc est pręcipuũ Episcoporũ munus: statuit & decreuit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum sanctũ Iesu Christi Euangelium. Si verò contigerit, Episcopos & alios prædictos legitimo detineri impedimento; iuxta formam generalis Concilij, viros idoneos assumere teneantur ad huiusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subiaceat vltioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque parochiales, vel aliàs curam animarum habentes, ecclesias quocumque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitimè impediti fuerint, diebus saltem Dominicis & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua & earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo ea quę scire omnibus necessarium est ad salutem; annuntiandoq. eis cum breuitate & facilitate sermonis vitia quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat; vt pœnam ęternam euadere, & cæleltem gloriam consequi valeant. Id verò si quis eorum præstare negligat, etiam si ab Episcopi iurisdictione quauis ratione exemptum se esse prætenderet, etiam si ecclesiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiã extra diœcesim existenti, forsan annexæ vel vnitæ, modò reipsa in diœcesi sint, prouida pastoralis Episcoporum sollicitudo non desit, ne illud impleatur: Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaq. vbi ab Episcopo moniti triũm mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras ecclesiasticas, seu aliàs ad ipsius Episcopi arbi-

Cõc. Carth. 4. cap. 20. Magũt. can. 25. Rhemen. c. 14. & 15. Dist. 88. c. episcopus nullam. I. Sess. 24. cap. 4. de reform. Conc. Later. sub Inn III. c. 10. c. inter cetera. de off. ordin. c. exijt. p. ha betur etiam. de ver. sign. in 6. Conc. Later. vlt. Sess. 11.

Thren. 4.

arbitrium cogantur, ita vt etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persoluatur; donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

Si quæ verò parochiales ecclesiæ reperiantur subiectæ monasterijs in nulla diœcesi existentibus, si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum prouincijs diœceses ipsæ sitæ sunt, tamquam, quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur. Neque huius decreti executionem, consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recursus impedire valeat, quousque desuper à competenti iudice, qui summariè, & sola facti veritate inspecta, procedat, cognitum & decisum fuerit. Regulares verò cuiuscunque Ordinis, nisi a suis superioribus de vita, moribus, & scientia examinati & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in ecclesijs suorum Ordinum, prædicare non possint: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequàm prædicare incipiant. In ecclesijs verò, quæ suorum Ordinum non sunt, vltra licentiam suorum superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis ecclesijs non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint: ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Conc. Later. vlt. Seß. 11. de modo prædic.

c. excommunicamus. §. quia vero. de hæret.

§. Seß. 24. ca. 4. de reform.

Si verò (quod absit) prædicator errores aut scandala disseminauerit in populum, etiam si in monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quòd si hæreses prædicauerit, contra eum secundùm iuris dispositionem, aut loci consue-

tudinem procedat; etiam si prædicator ipse generali vel speciali priuilegio exemptum se esse prætenderet: quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tamquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel aliàs calumniosè vexetur, iustamve de eis conquerendi occasionem habeat.

Caueant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen & obediētiam religionum suarum viuunt, vel Presbyterorū sæcularium, nisi ipsis noti sint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, in sua ciuitate vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur: à qua priuilegia huiusmodi, nisi tacita veritate & expresso mendacio, ab indignis extorqueri verisimile non est.

Conc. Later. sub Inn. 3. c. 62. c. cum ex eo. de pæni. & remiss. Clem abusionibus. eo. tit. c. vt officium. p. com pescendi. de hæret. in 6. J. Sess. 21. de refor. c. 9.

Quæstores vero eleemosynarij, qui etiam quæstuarij vulgò dicuntur, cuiuscumque condicionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prędicare præsumant; & contra facientes, ab Episcopis & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuscumque non obstantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit & decernit, primam futuram Sessionem tenendam & celebrandam esse die Iouis feria quinta post festum beati Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem xiij. mensis Ianuarij, M D XLVII.

Sessio

Sessio sexta,

Celebrata die xiij. mensis Ianuarij, M. D. XLVII.

Decretum de iustificatione.
Proœmium.

CVM hoc tempore, non sine multarum animarum iactura, & graui ecclesiasticæ vnitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de iustificatione doctrina: ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ III. Reuerendissimis Dominis, DD. Ioanne Maria de Monte, Episcopo Prænestino, & Marcello tt. sanctæ Crucis in Hierusalem Presbytero, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis; exponere intendit omnibus Christi fidelibus veram sanamq. doctrinam ipsius iustificationis, quam Sol iustitiæ Christus Iesus, fidei nostræ auctor & consummator docuit, Apostoli tradiderunt, & catholica Ecclesia, Spiritu sancto suggerente, perpetuo retinuit; districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quàm præsenti decreto statuitur, ac declaratur.

De natura & legis ad iustificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRimum declarat sancta Synodus, ad iustificationis doctrinam probè & sincerè intelli-

telligendam, oportere, vt vnusquisque agnoscat & fateatur, quòd cum omnes homines in præuaricatione Adę innocentiam perdidissent, facti immundi, &, vt Apostolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, vsque adeo serui erant peccati, & sub potestate diaboli ac mortis, vt non modo Gentes per vim naturæ, sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam litteram legis Moysi inde liberari, aut surgere possent: tametsi in eis liberum arbitrium minime extinctum esset, viribus licèt attenuatum & inclinatum.

Rom.5. 1.Cor.15. Ephes.2. s. Sess.5. *in princ.* Ro.2. & 3.

De dispensatione & mysterio aduentus Christi. Cap. II.

QVO factum est, vt cælestis Pater, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Iesum filium suum, & ante legem, & legis tempore multis sanctis Patribus declaratum ac promissum, cum venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miserit; vt & Iudęos qui sub lege erant, redimeret; & Gentes, quæ non sectabantur iustitiam, iustitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris: non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

2.Cor.1. Gen.49. Psal. 88. *cum simil.* Galat.4. Rom.3. 1.Ioan.2.

Qui per Christum iustificantur. Cap. III.

VErum, etsi ille pro omnibus mortuus est, nō omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt; sed ij dumtaxat, quibus meritum

passionis eius cõmunicatur. Nam sicut re vera homines, nisi ex semine Adę propagati nascerentur, non nascerentur iniusti, cùm ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam iniustitiam contrahant: ita nisi in Christo renascerentur, numquam iustificarentur, cùm ea renascẽtia per meritum passionis eius, gratia, qua iusti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitq. in regnum filij dilectionis suæ; in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

J. can. I.

Colos. I.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ. Cap. IV.

Quibus verbis iustificationis impij descriptio insinuatur, vt sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum saluatorem nostrum. quæ quidem translatio post Euangelium promulgatum, sine lauacro regeneratio nis, aut eius voto fieri non potest, sicut scriptũ est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

I. Cor. I5. Galat. 4. ad Tit. 3.

Ioan. 3. *c. filius Dei. & c. non dubito. de con sec, dist. 4.*

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & vnde sit. Cap. V.

Declarat præterea, ipsius iustificationis exordium in adultis à Dei per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse,

hoc

hoc est, ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis vocantur: vt, qui per peccata à Deo auersi erant, per eius excitantem atque adiuuantem gratiam ad conuertēdum se ad suam ipsorum iustificationem, eidem gratiæ liberè assentiendo & cooperando, disponantur: ita vt tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationem illam recipiens; quippe qui illam & abijcere potest; neque tamen sine gratia Dei mouere se ad iustitiam coram illo libera sua voluntate possit. Vnde in sacris litteris cum dicitur: Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos; libertatis nostræ admonemur. cum respondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur; Dei nos gratia præueniri confitemur.

S. can. 3.

Zach. 1.

Thren. 5.

Modus præparationis. Cap. VI.

DIsponuntur autem ad ipsam iustitiam, dum excitati diuina gratia & adiuti, fidem ex auditu concipientes, liberè mouentur in Deum, credentes verà esse quæ diuinitus reuelata & promissa sunt; atque illud in primis, à Deo iustificari impium per gratiam eius, per redemptionem quæ est in Christo Iesu: & dum peccatores se esse intelligentes, à diuinæ iustitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se conuertendo, in spē eriguntur, fidentes, Deum sibi propter Christū propitium fore; illumq. tamquam omnis iustitiæ fontem diligere incipiunt; ac propterea mouentur aduersus peccata per odium aliquod & detestationem, hoc est, per eam pænitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: deniq. dum proponunt su-

S. cap. 14. & Sess. 14. c. 4. de Contr.

ſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere quia eſt, & quòd inquirentibus ſe remunerator ſit. &, Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. &, Timor Domini expellit peccatum. &, Pænitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrũ in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſancti. &, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes eos ſeruare quæcumq. mandaui vobis. Denique, Præparate corda veſtra Domino.

Hebr. 11. Matth. 9. Eccli. 1. Actor. 2. *c. agunt. de conſ. diſt. 4.* Matth. 28. *c. proprie. c. prima. de conſ. diſt. 4.* 1. Reg. 7.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. Cap. VII.

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem iuſtificatio ipſa conſequitur; quæ non eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio & renouatio interioris hominis per voluntariam ſuſceptionem gratiæ & donorum: vnde homo ex iniuſto fit iuſtus, & ex inimico amicus, vt ſit heres ſecundum ſpem vitæ æternæ. Huius iuſtificationis cauſæ ſunt; finalis quidem, gloria Dei & Chriſti, ac vita æterna: efficiens verò, miſericors Deus, qui gratuito abluit & ſanctificat, ſignans & vngens Spiritu promiſſionis ſancto, qui eſt pignus hereditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus vnigenitus ſuus, Dominus noſter Ieſus Chriſtus; qui cum eſſemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis iuſtificationem meruit, & pro nobis Deo patri ſatisfecit: inſtrumentalis item, ſacramentum Baptiſmi, quod eſt ſacramentum fidei,

ad Tit. 3. Epheſ. 1. Rom. 5. Epheſ. 2. *De cõſ. diſt. 4. c. hoc eſt.*

dist.4. c.nihil est. fidei, sine qua nulli vnquam contigit iustificatio: demum vnica formalis causa est iustitia Dei; non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit; qua videlicet ab eo donati, renouamur spiritu mentis nostræ; & non modo reputamur, sed verè iusti nominamur & sumus, iustitiam in nobis recipientes, vnusquisque suam, secundum mensuram, quam Spiritus sanctus partitur singulis prout vult, & secundũ propriam cuiusque dispositionem & cooperationẽ. Quamquam enim nemo possit esse iustus, nisi cui merita passionis Domini nostri Iesu Christi communicantur; id tamen in hac impij iustificatione fit, dum eiusdem sanctissimæ passionis merito per Spiritum sanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum qui iustificantur, atque ipsis inhæret. Vnde in ipsa iustificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum, cui inseritur, fidem, spem, & charitatem. Nam fides, nisi ad eam spes accedat & charitas, neque vnit perfectè cum Christo, neque corporis eius viuum membrum efficit: qua ratione verissimè dicitur, Fidem sine operibus mortuam & otiosam esse: &, In Christo Iesu neque circumcisionem aliquid valere, neque præputium; sed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptismi sacramentum ex Apostolorum traditione catechumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præstantem, quam sine spe & charitate fides præstare non potest. vnde & statim verbum Christi audiunt: Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. Itaque veram & Christianam iustitiam accipientes, eam ceu primam stolam, pro illa quam Adam sua inobedientia sibi & nobis

Marginal notes: 1.Cor.12. — Philip.3. — Rom.5. — *J.can.10.* — Iacob.2. — *Concil.Magunt.can.1. c.fertur. & c.sicut vrgeri.1.q.1.* — Galat.5. — *c.firmum.de pæn.dist.2.* — Matth.19. — *c. quomodo renouari. de pæn.dist.2.* — Rom.5.

nobis perdidit, per Christū Iesum illis donatam, candidam & immaculatam iubentur statim renati conseruare, vt eam perferant ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, & habeant vitam æternam. *Calest. 1. epist. 1. c. 4. S. Sess 5. de pecc. orig. in princ.*

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iustificari.
Cap. VIII.

CVm vero Apostolus dicit, iustificari hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ catholicæ consensus tenuit & expressit: vt scilicet per fidem ideo iustificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum & radix omnis iustificationis; sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum eius consortium peruenire: gratis autem iustificari ideo dicamur, quia nihil eorū quæ iustificationem præcedunt, siue fides, siue opera, ipsam iustificationis gratiam promeretur. si enim gratia est, iam non ex operibus: alioquin, vt idem Apostolus inquit, gratia iam non est gratia. Rom. 5. Hebr. 11. S. *can. 9.* Ephes. 2. ad Tit. 3. Rom. 11.

Contra inanem hæreticorum fiduciam.
Cap. IX.

QVamuis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa vnquam fuisse peccata, nisi gratis diuina misericordia propter Christum; nemini tamen fiduciam & certitudinem remissionis peccatorum suorum iactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse dicendum est, cum apud hæreticos & schismaticos possit esse, im- ad Tit. 3. S. *can. 12. & 13.*

mo no-

mo nostra tempestate sit,& magna contra Ec clesiam catholicam contentione prædicetur vana hæc & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est,oportere eos,
J. can.14. qui verè iustificati sunt, absque vlla omnino dubitatione apud semetipsos statuere, se esse iustificatos,neminemq. a peccatis absolui, ac iustificari, nisi eum qui certò credat, se absolutum & iustificatum esse; atque hac sola fide absolutionem & iustificationem perfici, quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deq. mortis & resurrectionis Christi efficacia dubitet. Nam sicut nemo pius de Dei misericordia,de Christi merito, deq. Sacramētorum virtute & efficacia dubitare debet; sic quilibet,dum seipsum, suamq. propriam infirmitatem & indispositionem respicit, de sua gratia formidare & timere potest:cùm nullus scire valeat certitudine fidei,cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei consecutum.

De accepta iustificationis incremento. Cap. X.

Psal. 83. SIc ergo iustificati, & amici Dei ac domestici facti, eúntes de virtute in virtu-
2.Cor.4. tem, renouātur,vt Apostolus inquit, de die in
Coloss.3. diem, hoc est, mortificándo membra carnis
c. cum sanctā. de pan. dist.2. suæ, & exhibendo ea arma iustitiæ in sanctificationem, per obseruationem mandatorum Dei & Ecclesiæ, in ipsa iustitia per Christi
J. can.24. gratiam accepta,cooperante fide bonis operibus,crescunt, atque magis iustificantur, sicut
Apoc.22. scriptum est:Qui iustus est,iustificetur adhuc.
Eccli.18. & iterum: Ne verearis vsque ad mortem iu-
Iacob.2. stificari. & rursus:Videtis quoniam ex operi-

bus

bus iustificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc verò iustitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cum orat: Da nobis Domine, fidei, spei, & charitatis augmentum.

De obseruatione mandatorum, deq. illius necessitate, & possibilitate.
Cap. XI.

NEmo autem, quantumuis iustificatus, liberum se esse ab obseruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce vti; Dei præcepta homini iustificato ad obseruandum esse impossibilia. Nam Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet & facere quod possis, & petere quod non possis, & adiuuat, vt possis. Cuius mandata grauia non sunt; cuius iugum suaue est, & onus leue. Qui enim sunt filij Dei, Christum diligunt: qui autem diligunt eum, vt ipsemet testatur, seruant sermones eius: quod vtique cum diuino auxilio præstare possunt. Licet enim in hac mortali vita, quantumuis sancti & iusti in leuia saltem & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quãdoque cadant; non propterea desinunt esse iusti. Nam iustorum illa vox est & humilis & verax: Dimitte nobis debita nostra. Quo fit, vt iusti ipsi eò magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debeant, quò liberati iam à peccato, serui autem facti Deo, sobrie, iuste, & pie viuentes proficere possint per Christum Iesum, per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namque sua gratia semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Itaque

7. can. 18.
1. Ioan. 5.
Matth. 11.
Ioan. 14.
Cōc Afric. c. 81. 82. 83. Mileuit. c. 7. & 8.
Matth. 6.
c. de quotidianis, & c. adhuc de pan. dist. 3.
ad Tit. 2.
Rom. 5.

J. can. 20. nemo sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se heredem esse constitutum, hereditatemq. consecuturum, etiam si Christo nō
Rom. 8. cōpatiatur, vt & cōglorificetur. Nam & Chri-
Hebr. 5. stus ipse, vt inquit Apostolus, cùm esset filius Dei, didicit ex ijs quę passus est, obedientiam; & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ. Propterea Apostolus ipse monet iustificatos, dicēs:
1. Cor. 9. Nescitis, quòd ij qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed vnus accipit brauium? Sic currite, vt comprehendatis. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum; sic pugno, nō quasi aerem verberans, sed castigo corpus meum, & in seruitutem redigo; ne fortè, cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar. Item prin-
2. Petr. 1. ceps Apostolorum Petrus: Satagite, vt per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Vnde constat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduersari, qui dicunt,
J. can. 25. iustum in omni bono opere saltem venialiter peccare: aut (quod intolerabilius est) pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui statuunt, in omnibus operibus iustos peccare, si in illis suam ipsorum socordiam excitando, & sese ad currendum in stadio cohortando, cum
J. can. 31. hoc, vt in primis glorificetur Deus, mercedem
Psal. 118. quoque intuentur æternā; cùm scriptū sit: Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionē. & de Mose dicat A-
Hebr. 11. postolus, quòd respiciebat in remunerationē.

Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendam esse. Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædestinatio-

nationis mysterio vsqueadeò præsumere debet, vt certo statuat, se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quòd iustificatus aut amplius peccare non possit, aut si peccauerit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat. nam, nisi ex speciali reuelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

j. can.15. & 16. c.corripiantur. in fine. 24. q.3.

De perseuerantiæ munere. Cap.XIII.

Similiter de perseuerantiæ munere, de quo scriptum est: Qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo qui potens est, eũ qui stat, statuere, vt perseueranter stet, & eum qui cadit, restituere; nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur; tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare & reponere omnes debent. Deus enim (nisi ipsi illius gratiæ defuerint) sicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle & perficere. Verumtamen qui se existimant stare, videant ne cadant; & cum timore ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemosynis, in orationibus & oblationibus, in ieiunijs & castitate. Formidare enim debent, scientes quòd in spem gloriæ, & nondum in gloriam renati sunt, de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum diabolo: in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperent, dicenti: Debitores sumus non carni, vt secundum carnem viuamus. si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

Matth. 10. & 24. Rom.14. *j. can.16. & 22.* Philip.1. 1.Cor.10. Philip.2. Rom.8.

De lapſis, & eorum reparatione. *Cap.* XIIII.

J. can. 23. & 29. c. firmiter. in fi. de ſum ma Trinit.

QVi vero ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificati poterunt, cùm excitante Deo, per Pœnitentiæ ſacramentum, merito Chriſti, amiſſam gratiam recuperare procurauerint. Hic enim iuſtificationis modus, eſt lapſi reparatio, quā ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam ſancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro ijs qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus ſacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cùm dixit: Accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Vnde docendum eſt, Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliam eſſe à baptiſmali, eaq. contineri non modo ceſſationem à peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum & humiliatum, verùm etiam eorumdem ſacramentalem confeſſionem, ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem, itemq. ſatisfactionē per ieiunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritalis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto vna cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali, quæ, vt ſacræ litteræ docent, non tota ſemper, vt in Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei quam acceperunt, ingrati, Spiritum ſanctum cōtriſtauerunt, & templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto vnde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. & iterum: Quæ ſecundum Deum triſtitia eſt, pœ-

c. ſecunda. de pæn. d. 1.

Ioan. 20. *c. vt euidēter. 1. q. 1.*

J. Seſſ. 14. c. 2. 3. 4. de Pæniten.

Pſal. 50.

Epheſ. 4.

1. Cor. 3.

Apocal. 2.

2. Cor. 7.

nitentiam in salutem stabilem operatur. & rursus: Pænitentiam agite: &, Facite fructus dignos pænitentiæ. Matth.3. Luc.3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Cap. XV.

ADuersus etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocẽtium; asserendum est, non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti: diuinæ legis doctrinam defendendo, quæ à regno Dei non solum infideles excludit, sed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, auaros, ebriosos, maledicos, rapaces, ceterosq. omnes, qui letalia committunt peccata; a quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abstinere possunt, & pro quibus a Christi gratia separantur. *I. can.27. & 28.* Rom.16. 1.Cor.6.

De fructu iustificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deq. ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iustificatis hominibus, siue acceptam gratiam perpetuo conseruauerint, siue amissam recuperauerint, proponenda sunt Apostoli verba: Abundate in omni opere bono, scientes quòd labor vester non est inanis in Domino. Non enim iniustus est 1.Cor.15. Hebr.6.

c.non est tã. de pæn. d.2. Deus, vt obliuiscatur operis vestri, & dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius. Et,
Hebr.10. Nolite amittere confidentiam vestram, quæ
J. *can.26.* magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus vsque in finem, & in Deo sperantibus proponēda est vita æterna,& tamquam gratia filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa, & tamquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus & meritis fideliter reddenda. Hæc est
2.Tim.4. enim illa corona iustitiæ, quam post suum certamen & cursum repositam sibi esse aiebat Apostolus,a iusto iudice sibi reddendam;non solum autem sibi, sed & omnibus qui diligūt aduentum eius. Cum enim ille ipse Christus
1.Cor.11. Iesus, tamquam caput in membra, & tāquam
Ioan.15. vitis in palmites, in ipsos iustificatos iugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur; & sine qua nullo pacto Deo grata & meritoria esse possent; nihil ipsis iustificatis amplius deesse credendum est,quo minus plene illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, diuinæ legi pro huius vitæ statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tempore (si tamen in gratia decesserint) consequendam, vere promeruisse censeantur; cum Christus
Ioan. 4. Saluator noster dicat: Si quis biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita neque propria nostra iustitia, tamquam ex nobis propria statuitur; neque ignoratur, aut repudiatur iustitia Dei. Quæ enim iustitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentem iustificamur,illa eadem Dei est,quia a Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque vero illud omittendum est, quòd licet

bonis

bonis operibus in sacris litteris vsque adeo tribuatur, vt etiam qui vni ex minimis suis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Christus, eum non esse sua mercede cariturum; & Apostolus testetur, id quod in præsenti est momẽtaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen, vt Christianus homo in seipso vel confidat, vel glorietur, & non in Domino; cuius tanta est erga omnes homines bonitas, vt eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona. Et quia in multis offendimus omnes; vnusquisque sicut misericordiam & bonitatem, ita seueritatem & iudicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, etiam si nihil sibi conscius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda & iudicanda est, sed Dei; qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium; & tunc laus erit vnicuique a Deo; qui, vt scriptum est, reddet vnicuique secundum opera sua:

Matth. 10. 2. Cor. 4. 2. Cor. 10. Iacob. 3. 1. Cor. 4. Matth. 16. Rom. 2.

Post hanc catholicam de iustificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter firmiterq. receperit, iustificari non poterit; placuit sanctæ Synodo hos canones subiungere, vt omnes sciant, non solum quid tenere & sequi, sed etiam quid vitare & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE

CANON I.

SI quis dixerit, hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinã fiant, absque diuina per Iesum

S. cap 1 & 3.

Christum gratia posse iustificari coram Deo; anathema sit.

CANON II.

Conc. Mileuit. cap. 5. African. c. 80. & de cõsecr. dist. 4. c. vlt.

Si quis dixerit, ad hoc solum diuinam gratiam per Christum Iesum dari, vt facilius homo iustè viuere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia vtrumque, sed ægrè tamen & difficulter possit; anathema sit.

S. can. 4.

CANON III.

S. cap. 5.

Si quis dixerit, sine præueniẽte Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pænitere posse, sicut oportet, vt ei iustificationis gratia conferatur; anathema sit.

CANON IIII.

S. cap. 5. & can. 2.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitriũ, à Deo motum & excitatum, nihil cooperari, assentiendo Deo excitanti atque vocanti, quo ad obtinendã iustificationis gratiam se disponat ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed velut inanime quoddã nihil omnino agere, mereq. passiuè se habere; anathema sit.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, immo titulum sine re, figmentum denique à satana inuectum in Ecclesiam; anathema sit.

CANON VI.

Conc. Arausican. c. vlt.

Si quis dixerit, non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera ita vt bona Deum operari, non permissiuè solum, sed etiam propriè & per se, adeo vt sit proprium eius opus non minus proditio Iudæ, quàm vocatio Pauli; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iustificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tantò eum grauius peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores peiores facere; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, sola fide impium iustificari, ita vt intelligat, nihil aliud requiri, quod ad iustificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse, eum suæ voluntatis motu præparari atque disponi; anathema sit. S. cap. 7. & 8.

CANON X.

Si quis dixerit, homines sine Christi iustitia, per quam nobis meruit, iustificari, aut per eã ipsam formaliter iustos esse; anathema sit. S. cap. 7.

CANON XI.

Si quis dixerit, homines iustificari vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iustificamur, esse tantum fauorem Dei; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, fidem iustificantem nihil aliud esse, quàm fiduciam diuinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christum; vel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur; anathema sit. S. cap 9.

CA-

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, vt credat certo & abſque vlla hæſitatione propriæ infirmitatis & indiſpoſitionis peccata ſibi eſſe remiſſa; anathema ſit.

CANON XIIII.

S. cap. 9. Si quis dixerit, hominem a peccatis abſolui ac iuſtificari ex eo quod ſe abſolui ac iuſtificari certo credat; aut neminem vere eſſe iuſtificatum, niſi qui credat ſe eſſe iuſtificatum; & hac ſola fide abſolutionem & iuſtificationem perfici; anathema ſit.

CANON XV.

S. cap. 12. Si quis dixerit, hominem renatum & iuſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certò eſſe in numero prædeſtinatorũ; anathema ſit.

CANON XVI.

S. cap. 12. & 13. Si quis magnum illud vſque in finem perſeuerantiæ donum ſe certo habiturum abſoluta & infallibili certitudine dixerit, niſi hoc ex ſpeciali reuelatione didicerit; anathema ſit.

CANON XVII.

Si quis iuſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad vitam, contingere dixerit; reliquos verò omnes qui vocãtur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, vtpote diuina poteſtate prędeſtinatos ad malum; anathema ſit.

CANON XVIII.

S. cap. 11. 1. Ioan. 5. Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam iuſtificato, & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſeruandum impoſſibilia; anathema ſit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum eſſe in Euangelio præter fidem, cetera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed

libera,

libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

CANON XX.

Si quis, hominem iustificatum, & quantumlibet perfectum, dixerit non teneri ad obseruantiam mandatorum Dei & Ecclesiæ, sed tantum ad credendũ; quasi verò Euangelium sit nuda & absoluta promissio vitæ æternæ sine condicione obseruationis mandatorum; anathema sit. *s. cap.* 11.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datum fuisse vt redemptorem cui fidant, non etiam vt legislatorem cui obediãt; anathema sit.

CANON XXII.

Si quis dixerit, iustificatum vel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseuerare posse, vel cum eo non posse; anathema sit *s. cap.* 13.

CANON XXIII.

Si quis hominem semel iustificatum dixerit amplius peccare non posse, neque gratiam amittere; atque ideo eum, qui labitur & peccat, numquam verè fuisse iustificatum; aut contrà, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei priuilegio, quemadmodum de beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit. *s. cap.* 14.

CANON XXIIII.

Si quis dixerit, iustitiam acceptam non conseruari, atque etiam augeri coram Deo per bona opera; sed opera ipsa fructus solummodo & signa esse iustificationis adeptæ, non autem ipsius augendæ causam; anathema sit. *s. cap.* 10.

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere iustum saltem venialiter peccare dixerit, aut (quod intole- *s. cap.* 11.

tolerabilius est) mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri; tantumq. ob id non damnari, quia Deus ea opera nō imputet ad damnationem; anathema sit.

CANON XXVI.

S. cap. 16. Si quis dixerit, iustos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare & sperare æternam retributionem à Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum, si bene agendo, & diuina mandata custodiendo, vsque in finem perseuerauerint; anathema sit.

CANON XXVII.

S. cap. 15. Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis; aut nullo alio, quantumuis graui & enormi, præterquam infidelitatis peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit.

CANON XXVIII.

S. cap. 15. Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia, simul & fidem semper amitti; aut fidem quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viua; aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum; anathema sit.

CANON XXIX.

S. cap. 14. Si quis dixerit, eum qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere; aut posse quidem, sed sola fide amissam iustitiam recuperare sine sacramento Pænitentiæ, prout sancta Romana & vniuersalis Ecclesia à Christo Domino & eius Apostolis edocta, hucusque professa est, seruauit & docuit; anathema sit.

CANON XXX.

Si quis post acceptā iustificationis gratiam cuilibet peccatori pænitenti culpā ita remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, vt nullus

lus remaneat reatus pœnæ temporalis exſoluendæ vel in hoc ſæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cælorum aditus patere poſſit; anathema ſit. ȷ. Seſſ. 14. can. 15. de Pænit.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, iuſtificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis benè operatur; anathema ſit. ſ. cap. 11. in fi.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis iuſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, vt non ſint etiam bona ipſius iuſtificati merita; aut ipſum iuſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam & Ieſu Chriſti meritum, cuius viuum membrum eſt, fiunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternæ (ſi tamen in gratia deceſſerit) conſecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema ſit. ſ. cap. 16.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam catholicam de iuſtificatione à ſancta Synodo hoc præſenti decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Ieſu Chriſti Domini noſtri derogari, & non potius veritatem fidei noſtræ, Dei denique ac Chriſti Ieſu gloriam illuſtrari; anathema ſit.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendam collapſam admodum eccleſiaſticam diſciplinam, deprauatoſq. in Clero & populo Chriſtiano mores emendandos ſe accingere volens; ab ijs qui maioribus eccleſijs præſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum. Integritas

gritas enim præsidentium, salus est subditorum. Confidens itaque per Domini ac Dei
c. inter corporalia. de transl. epis. nostri misericordiam, prouidamq. ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omnino futurum, vt ad ecclesiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumq. prior vita ac omnis
Dist. 59. c. fin. & dist. 61. c. in sacerdotib. & c. Episcopũ. ætas à puerilibus exordijs vsque ad perfectiores annos per disciplinæ stipēdia ecclesiasticæ laudabiliter acta testimonium præbeat, secundùm venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumãtur: omnes Patriarchalibus, Prima-
J. Sess. 24. c. 1. de refor. tialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus ecclesijs quibuscumque, quouis nomine ac titulo præfectos, monet, ac monitos esse vult, vt
Actor. 20. attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut
2. Tim. 4. Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi
Ioan. 10. commissos mercenariorum more deserant, at-
c. sit rector. dist 43. que ouium suarũ, quarum sanguis * de eorum est manibus à supremo iudice requirendus,
c. aduersitas. 7. q. 1. custodiæ minimè incumbant: cũ certissimum sit, non admitti pastoris excusationem, si lu-
* Ezech. 3. & 33. pus oues comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus quia nonnulli (quod vehementer dolendùm est) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaq. cælestibus, ac diuinis humana præferentes, in
J. Sess. 24. c. 1. in fi. de refor. diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili derelicto, atque ouium sibi commissarum cura negle-
7. q. 1. c. peruenit. cum seqq. & cta, se detinent occupatos; placuit sacrosanctæ Synodo antiquos canones, qui temporum atque hominum iniuria penè in desuetudinem

nem abierunt, aduersus non residentes promulgatos innouare, quemadmodum virtute præsentis decreti innouat, ac vlterius pro firmiori eorumdem residentia & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc qui sequitur, modum statuere atq. sancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacumque ille dignitate, gradu & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam diœcesim morando abfuerit; quartæ partis fructuũ vnius anni, fabricæ ecclesiæ & pauperibus loci per superiorẽ ecclesiasticum applicandorum, pœnam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori sacrorum canonum censuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes; Metropolitanum vero absentem suffraganeus Episcopus antiquior residẽs, sub pœna interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per litteras, seu nuntium Romano Pontifici denuntiare teneatur; qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ Sedis auctoritate animaduertere, & ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

toto tit. de cleric. non resid.

c ex tua. de cler. non residen. c. quoniam. p. por ro. vt lit. nõ contest.

J. Sess. 23. de refor. c. 1. & Sess. 24. c. 12

c. ex parte. 1. de cler. non resid.

Cap. II.

EPiscopis inferiores, quæuis beneficia ecclesiastica personalem residentiam de iure siue

siue consuetudine exigentia, in titulum siue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis iuris remedijs residere cogantur; nulliq. priuilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, suffragentur. Indulgentijs verò, & dispensationibus temporalibus, ex veris & rationabilibus causis tantùm concessis, & coram Ordinario legitimè probandis, in suo robore permansuris: quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte à Sede Apostolica delegatorum, prouidere, vt per deputationem idoneorum vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

c. fin. de rescrip. in 6.

c. cum ex eo. de elec. in 6. I. Sess. 7. c. 5. & 7. de refor.

Cap. III.

c. licet. & c. irrefragabili. de off. or. c. qualiter. 2. de accus. I. Sess. 13. cap. 1. & 4. Sess. 14. c. 4. de refor. & Sess. 25. c. 14. de regul.

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter ac diligenter intendant: & nemo sæcularis Clericus, cuiusuis personalis, vel regularis, extra monasterium degens, etiam sui Ordinis priuilegij prætextu, tutus censeatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

Cap. IIII.

CApitula Cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum, illorumq. personæ, nullis

lis exemptionibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus a suis Episcopis, & alijs maioribus Prælatis per seipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adiunctis, iuxta canonicas sanctiones, toties quoties opus fuerit, visitari, corrigi & emendari, etiam auctoritate Apostolica possint & valeant. *J. Sess. 25. de refor. c. 6.*

Cap. V.

NVlli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum. Si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspensi. *J. Sess. 14. c. 2. & 3. de refor. c. placuit. cũ seq. 7. q. 1. Conc. Carth. 3. c. 20. & 21.*

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem celebrari die Iouis, feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martij? *Responderunt*, Placet.

Sessio septima,

Celebrata die iij. mensis Martij, M. D. XLVII.

Decretum de Sacramentis.

Procemium.

AD consummationem salutaris de iustificatione doctrinæ, quæ in præcedenti

proxima Sessione vno omnium Patrum consensu promulgata fuit, consentaneum visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera iustitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur: propterea sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses, quæ circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate tum de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitatæ, tum etiam de nouo adinuentæ sunt, quæ catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnopere officiunt; sanctarum Scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum & Patrum consensui inhærendo, hos præsentes canones statuendos & decernendos censuit; reliquos, qui supersunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, diuino Spiritu adiuuante, editura.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

CANON I.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non fuisse omnia à Iesu Christo Domino nostro instituta; aut esse plura, vel pauciora, quàm septem, videlicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pænitentiam, extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; aut etiam aliquod horum septem non esse vere & proprie Sacramentum; anathema sit.

c. ad abolendam, de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipsa nouæ legis Sacramen

ta à ſacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cæremoniæ ſunt aliæ,& alij ritus externi; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, vt nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit. *c. nihil. de conſ. diſt.2.*

CANON IIII.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua; & ſine eis, aut eorum voto per ſolam fidem homines à Deo gratiam iuſtificationis adipiſci; licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit. *S. Seſſ. 6. can.9.de Iuſtific.*

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam ſignificant;aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint acceptæ per fidem gratiæ vel iuſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus; anathema ſit. *Concil. Floren.ſub Eugen.4.in decreto de Sacram.*

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi Sacramenta ſemper & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiam ſi ritè ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipſa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem diuinæ promiſſionis ad gra- *S. Seſſ.5. de pecc.orig.*

tiam consequendam sufficere; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale & indelebile, vnde ea iterari non possunt; anathema sit.

CANON X.

J. Sess. 14. cap. 6. de Pa nit.

Si quis dixerit, Christianos omnes in verbo & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in ministris, dum Sacramenta conficiunt & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi quod facit Ecclesia; anathema sit.

CANON XII.

c. multa. c. remissionē. c. Christus. 1. q. 1. & c. vlt. 15. q. 8.

Si quis dixerit, ministrum in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia quæ ad Sacramentum conficiendum aut conferendum pertinent, seruauerit, non conficere aut conferre Sacramentum; anathema sit.

CANON XIII.

J. Sess. 22. de obseru. in celebr. Miss. Dist. 11. c. vlt. cum simil.

Si quis dixerit, receptos & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus in solemni Sacramentorum administratione adhiberi cōsuetos, aut contēni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcumque ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

c. non regenerabantur. de consf. d. 4.

Si quis dixerit, baptismum Ioannis habuisse eamdem vim cum baptismo Christi; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Iesu Christi: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto; ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit.

c. penult. de baptism. Ioan. 3. c. filius Dei. de cõs. d. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium ecclesiarum mater est & magistra, non esse veram de Baptismi sacramento doctrinam; anathema sit.

c. non decet. d. 12. c. 2. de sum. Trin. c. 1. eod. tit. in 6.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum Baptismum; anathema sit.

c. dictũ. 97. cũ 2 seq. 1. q. 1. c. Romanus. & seq. c. siue hæreticus. de cõs. d. 4. Conc. Flor. in decre. de Sacr.

CANON V.

* Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem; anathema sit.

** c. nulla. de cons. dist. 4.*

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum nõ posse, etiam si velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, nisi nolit credere; anathema sit.

c. maiores. de baptis.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptismum ipsum solius tantum fidei debitores fieri, non autem vniuersæ legis Christi seruandæ; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sanctæ Ecclesiæ præceptis, quæ vel scripta, vel tradita sunt, ita vt ea obseruare non teneantur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos esse homines ad Baptismi suscepti memoriam, vt vota omnia quæ post Baptismũ fiunt, vi promissionis in Baptismo ipso iam factæ, irrita esse intelligant, quasi per ea & fidei quã professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione & fide suscepti Baptismi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema sit.

CANON XI.

c. quod quidam. 1. q. 1. c. hi de quibus. c. rebaptizare. & c. cum ita q. de cons. d. 4. c. dictum. de cons. d. 5. c. 1. & 3. de sacr. non iteran. & c. fin. de baptis.

Si quis dixerit, verum & rite collatum Baptismum iterandum esse illi qui apud infideles fidem Christi negauerit, cùm ad pœnitentiam conuertitur; anathema sit.

CANON XII.

c. 1. in fi. de sum. Trin. Clem. vnic. p. fin. eo. tit. c. maiores. de baptis. T. Sess. 5. de pec. orig. p. 3. & 4.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quòd actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse, ac propterea cum ad annos discretionis peruenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quàm eos nõ actu proprio credẽtes baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

CANON XIIII.

Si quis dixerit, huiusmodi paruulos baptizatos, cùm adoleuerint, interrogandos esse, an ratum habere velint quod patrini eorum nomine,

mine, dum baptizarentur, polliciti ſunt; & vbi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianam vitam cogendos, niſi vt ab Euchariſtiæ, aliorumq. Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant; anathema ſit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otioſam cæremoniam eſſe, & non potius verum & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuiſſe, quàm catecheſim quamdam, qua adoleſcentiæ proximi fidei ſuæ rationē coram Eccleſia exponebant; anathema ſit. *c.nullus miniſtrorum. de conſ.d.4.*

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios eſſe Spiritui ſancto eos, qui ſacro Confirmationis chriſmati virtutem aliquam tribuunt; anathema ſit. *c.1.& ſeqq. de conſ.d.5.*

CANON III.

Si quis dixerit, ſanctæ Confirmationis ordinarium miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopum, ſed quemuis ſimplicem ſacerdotem; anathema ſit. *c.manus. de conſ.d.5.c. quāto de cōſuet.* ꝰ. *Seſſ. 23. c. 4. de ſacr. Ord.*

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Legatis, incœptum reſidētiæ & reformationis negotium ad Dei laudem, & Chriſtianæ religionis incrementum proſequi intendens, vt ſequitur ſtatuendum cenſuit, ſalua ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicæ auctoritate. ꝰ.*Seſ.6.c.1. &* ꝰ.*Seſ.23 cap.1.* ꝰ.*Seſſ.25.c 21.de refor*

Cap. I.

T. Seß. 22. c. 2. et Seß. 24. c. 1. de refor.

AD Cathedralium ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, grauitate morum, litterarumq. scientia, iuxta constitutionem Alexandri III. quæ incipit, Cum in cunctis. in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur.

c. cũ in cunctis. de elec.

Cap. II.

d. c. cum in cunctis. p. cũ vero. Conc. Chalced ca. 10. c. 1. & seqq. 21. q. 1. c. sanctorum. 70. dist. c. vnio. 10. q. 3. c. quia in tãtum. c ad hac. c. de multa. de præb. c. cũ singula. eod. tit. in 6. Clem. gratiæ. de rescript. c. execrabilis. in extr. comm. de præb. T. Seß. 24. cap. 17. de reform.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, seu Cathedrales ecclesias in titulum, siue commendam, aut alio quouis nomine, cõtra sacrorum Canonum instituta recipere, & simul retinere præsumat; cum valde felix sit ille censendus, cui vnam ecclesiam bene ac fructuose & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant, aliàs infra annum dimittere teneantur: alioquin Ecclesiæ ipsæ, vltimò obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

Cap. III.

INferiora beneficia ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia, personis dignis & habilibus, & quæ in loco residere, ac per seipsos curam ipsam exercere valeant, iuxta constitutionem Alexandri III. in Lateranensi,

nensi, quæ incipit, Quia nonnulli. & aliam Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio, quæ incipit, Licet canon. editam, conferantur: aliter autem facta collatio, siue prouisio, omnino irritetur: & ordinarius collator pœnas constitutionis Concilij generalis, quæ incipit, Graue nimis. se nouerit incursurum.

c. quia nonnulli. de cle. non resid.
c. licet canon. de elect. in 6.
c. graue nimis. de praben.

Cap. IIII.

QVicumque de cetero plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica, siue per viam vnionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine & titulo contra formam sacrorum Canonum, & præsertim constitutionis Innocentij III. quæ incipit, De multa. recipere, ac simul retinere præsumpserit; beneficijs ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso iure, etiam præsentis canonis vigore, priuatus existat.

ℑ. Sess. 24. c. 17. de refor. ℨ. cap. 2.
c. de multa. de praben.

Cap. V.

ORdinarij locorum quoscumque plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districtè compellant: & aliàs procedant iuxta constitutionem Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarij. quam eadem sancta Synodus innouandam censet, & innouat; addens insuper, quòd ipsi Ordinarij etiam per idoneorum vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum assignationem omnino prouideant, vt animarum cura nullatenus

c. ordinarij. de offic. ord. in 6.
ℑ. cap. 7. ℨ. Sess. 6. de refor. cap. 2.

nus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequijs minime defraudentur: appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus quibuscumque, etiam cum iudicum specialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

Cap. VI.

T. Sess. 24. de refor. ca. 13. & Sess. 25. cap. 9.

VNiones perpetuæ, à quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apostolica delegatis, possint: & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citra concessæ, nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusuis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliàs rationabilibus causis, coram loci Ordinario, vocatis quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtentæ præsumantur, ac propterea nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Cap. VII.

T. cap. 5.

T. Sess. 25. cap. 16. de refor.

BEneficia ecclesiastica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu alijs ecclesijs, vel monasterijs, beneficijs, seu collegijs, aut pijs locis quibuscumque perpetuò vnita & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis singulis visitentur; qui sollicitè prouidere procurent, vt per idoneos vicarios, etiam perpetuos, (nisi ipsis Ordinarijs pro bono ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur) ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione,

tione, etiam super certa re assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscumque in præmissis minimè suffragantibus.

Cap. VIII.

LOcorum Ordinarij ecclesias quascumque quomodolibet exemptas auctoritate Apostolica singulis annis visitare teneantur, & opportunis iuris remedijs prouidere, vt quæ reparatione indigent, reparentur; & cura animarum, si qua illis immineat, alijsq. debitis obsequijs minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

T. Sess. 21. de refor. c. 8. & Sess. 24. c. 9. Conc. Tolet. 4. c. 35. Brachar. cap. 1. Tarrac. c. 8. c. decernimus. c. episcopum c. placuit. 10. q. 1

Cap. IX.

AD maiores ecclesias promoti, munus consecrationis infra tempus a iure statutum suscipiant; & prorogationes vltra sex menses concessæ, nulli suffragentur.

c. quoniam. dist. 100. T. Sess. 23. de refor. c. 2.

Cap. X.

NOn liceat Capitulis ecclesiarum, sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quàm etiam cuiusuis priuilegij aut consuetudinis vigore, alicui qui beneficij ecclesiastici recepti, siue recipiendi

c. cum nullus. de temp. ord. in 6.

occasione artatus non fuerit, concedere: si secus fiat, Capitulum contraueniens ecclesiastico subiaceat interdicto; & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus cōstituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus gaudeant; in maioribus verò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso iure suspensi.

J. Seß. 23. cap. 10. de refor.

Cap. XI.

FAcultates de promouendo à quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à proprijs Episcopis ordinari non possint, in litteris exprimēdam: & tunc non ordinentur, nisi ab Episcopo in sua diœcesi residente, aut pro eo pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

Cap. XII.

FAcultates de non promouendo, prætterquam in casibus à iure expressis, concessæ, ad annum tantum suffragentur.

c. licet canon. & c. cū ex eo. de elect. in 6.

Cap. XIII.

PRæsentati, seu electi, vel nominati, quibusuis ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuntijs, ad quæuis ecclesiastica beneficia, non instituantur, nec confirmētur, neque admittantur, etiam prætextu cuiusuis priuilegij, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius a locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur:

J. Seß. 14. de refor. c. 13. & Seß. 25. cap. 9.

Præſentatis tamen, electis, ſeu nominatis ab Vniuerſitatibus, ſeu collegijs generalium ſtudiorum exceptis.

Cap. XIIII.

IN exemptorũ cauſis conſtitutio Innocentij IIII. quæ incipit, Volentes. in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quòd in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarũ, clerici ſæculares, aut regulares extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum iudicem à Sede Apoſtolica deputatum in partibus habeant; in alijs verò, ſi ipſum iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tamquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi & compelli poſſint: priuilegijs, exemptionibus, Conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.

c. 1. de priuileg. in 6.

J. Seſſ. 14. de refor. c. 5. in fin.

Cap. XV.

CVrent Ordinarij, vt hoſpitalia quæcumque à ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter & diligenter gubernentur; conſtitutionis Concilij Viennenſis, quæ incipit, Quia contingit. forma ſeruata; quam quidem conſtitutionem eadem ſancta Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Clem. quia cõtingit. de relig. dom. & J. Seſſ. 25. de refor. cap. 8.

Indictio futuræ Sessionis.

ITem hæc sacrosancta Synodus statuit & decreuit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesimaprima mensis Aprilis præsentis anni, M D X L V I I.

BVLLA FACVLTATIS TRANSFERENDI CONCILII.

PAVLVS Episcopus, Seruus seruorum Dei, Venerabili fratri Ioanni Mariæ Episcopo Prænestino, & dilectis filijs Marcello tt. S Crucis in Hierusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono Cardinalibus, nostris & Apostolicæ Sedis Legatis de latere, salutem & Apostolicam benedictionem.

Regimini vniuersalis Ecclesiæ, meritis licèt imparibus, disponente Domino præsidentes, nostri officij partes esse putamus, vt si quid grauius causa Reip. Christianæ constituẽdum sit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri œcumenici & vniuersalis Concilij, aliàs per nos in ciuitate Tridentina ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu indicti, ex certis alijs etiam tunc expressis causis vsque ad aliud opportunius & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio & assensu factam, audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimum conciliata, pari consilio & assensu sustuleramus & amoueramus, nequeuntes ipsi, tunc legiti-

me impediti, ad dictam ciuitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros & Apostolicæ Sedis Legatos de latere in eodem Concilio de simili consilio constituerimus & deputauerimus, vosq. ad eamdem ciuitatem tamquam pacis angelos destinauerimus, prout in diuersis nostris desuper confectis litteris plenius continetur: Nos, ne tam sanctum celebrationis Concilij huiusmodi opus ex incommoditate loci, aut aliàs quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune prouidere volentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, pariq. consilio & assensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, seu inde fortè absente, quandocumque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem ciuitate Tridentina ad quamcumque aliam commodiorem & opportuniorem seu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi & mutandi, ac illud in ipsa ciuitate Tridentina supprimendi & dissoluendi, necnon Prælatis & alijs personis Concilij huiusmodi, ne in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiusmodi, ad quã illud transferri & mutari contigerit, continuandi, tenendi & celebrandi, & ad illud Prælatos & alias personas Concilij Tridentini huiusmodi, etiam sub periurij, & alijs in litteris indictionis Concilij huiusmodi expressis pœnis, euocandi, eidemq. sic translato & mutato Concilio, nomine & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, ceteraq. in præmissis, & circa ea necessaria & opportuna,

aliàs

aliàs iuxta priorum vobis directarum litterarum continentiam & tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi & exequendi plenam & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem & facultatem, ratum & gratum habituri quidquid per vos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executumve fuerit, idq; facturi, auctore Domino, inuiolabiliter obseruari: Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, M D XLVII. kal. Martij, Pontificatus nostri anno xj.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

Sessio octaua,

Celebrata die xj. mens. Martij. M. D. XLVII.

Decretum de translatione Concilij.

PLacet ne vobis decernere & declarare, de huiusmodi morbo ex præmissis & alijs allegatis ita manifeste & notorie constare, vt Prælati in hac ciuitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcirco inuiti minime retineri possint & debeant? itemq. attento recessu multorum Prælatorũ post proximè præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorum in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui iustè detineri non possunt, & ex quorum discessu Concilium vel dissolueretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus eius progressus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & alijs causis, per aliquos ex Patribus in ipsis congregationibus allegatis, vtpotè notoriè veris & legitimis: placet ne vobis similiter decernere & declarare, pro conseruatione & prosecutione ipsius Cõcilij, & securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad ciuitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem & idoneum pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem iam indictam, statuta die vigesimaprima Aprilis celebrandam esse, & celebrari; & successiuè ad vlteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro

& sacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Inuictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & alijs Regibus ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit & debeat? *Responderunt*, Placet.

Sessio nona,

Bononiæ celebrata die xxj. mensis Aprilis. M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

HAec sacrosancta œcumenica & generalis Synodus, quæ dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. eisdem Reuerendissimis Dominis, D. Ioan. Maria de Monte Episcopo Prænestino, & Marcello tt. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis; considerans quòd die vndecima mensis Martij præsentis anni in generali publica Sessione, in eadem ciuitate Tridenti & in loco cõsueto celebrata, omnibusq. agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, vrgentibus & legitimis, interueniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ eisdem Reuerendissimis præsidentibus etiam specialiter cõcessa, decreuit & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum esse, sicuti transtulit, itemq. Sessio-

nem pro præſenti die vigeſimaprima Aprilis illic indictam, vt de Sacramentorum & reformationis materijs, de quibus tractandum propoſuerat, canones ſancirentur & promulgarentur, in hac ipſa ciuitate Bononiæ celebrari debere; conſideransq. nonnullos ex Patribus qui in hoc Concilio intereſſe conſueuerunt, his ſuperioribus maioris hebdomadæ & ſolemnitatis Paſchalis diebus in proprijs eccleſijs occupatos, aliquos etiam alijs impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen breui affuturos ſperandum eſt, ac propterea factum eſſe, vt non ea quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum & reformationis examinari & diſcuti, vt omnia maturo conſilio cum dignitate & grauitate debita fiant, bonum, opportunum & expediēs cenſuit, cenſetq. Seſſionem prædictam, quæ hoc ipſo die, vt præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis infra octauam Pentecoſtes proximè futuram, quò ad ipſas materias expediendas, differendam & prorogandam eſſe, quemadmodum differt ac prorogat: quam diem & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus, præſertim abſentibus, percommodam iudicauit & iudicat: hoc tamen adiecto, quòd terminum ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione reſtringere & imminuere poſſit & valeat.

Seſſio

Sessio decima,

Bononiæ celebrata die ij. mensis Iunij, M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

QVamuis hæc sacrosancta œcumenica & generalis Synodus Sessionem, quæ die vigesima prima mensis Aprilis proximè præteriti, super Sacramentorum & reformationis materijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ, ex decreto in vrbe Tridentina in publica Sessione die vndecima mensis Martij promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam & prorogandam esse decreuerit; volens tamen cum ijs qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere; eadem sacrosancta Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit & decernit, Sessionem ipsam, quam hac die secunda mensis Iunij præsentis anni millesimi quingentesimi quadragesimi septimi celebrare decreuerat, ad diem Iouis post festum Natiuitatis beatæ Mariæ virginis, quæ erit decimaquinta mensis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas & alias materias expediendas, differendam & prorogandam esse, quemadmodũ differt & prorogat: ita tamẽ, quod prosecutio discussionis & examinationis eorũ quæ tam ad dogmata, quàm ad reformationem pertinent, in-

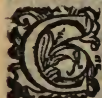
terim non omittatur, & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius libito & voluntate, etiam in priuata Congregatione abbreuiare & prorogare liberè poſſit & valeat.

Die xiiij. Septembr. M D X L V I I. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſsio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilij.

BVLLA RESVMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

IVLIVS EPISCOPVS SERVVS ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

VM ad tollenda religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione & ſcandalo viguerunt; bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus nobis per ſuas litteras & nuntios ſignificari fecit, vt ſacrum œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine vnà cum duobus alijs S.R.E. Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraq. tam in cauſa fidei, quàm reformationis promulgata decreta; multaq. etiam ad vtramque cauſam pertinentia examinata & diſcuſſa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere & dirigere, vt Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei atq. orthodoxæ re-

ligionis incrementū, ad omnipotentis Dei laudem & gloriam procuremus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sanè prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac sacrorum Conciliorum & sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaq. maximis Pōtificibus, Christi redemptoris nostris in terra Vicarijs, debita obedientia & reuerentia, nulli Christianorū prouinciæ fuit vmquā secunda, paternè consulamus, sperātes per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, vt Reges omnes ac Principes Christiani iustis pijsq. nostris in hac re votis annuant, faueant, atq. assistāt: Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesq. alios & singulos, qui de iure, vel consuetudine, vel priuilegio Concilijs generalibus interesse debent, quosq. idē prædecessor noster in suis indictionis, & alijs quibuscumque desuper confectis & publicatis litteris, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi hortamur, requirimus, & monemus, vt proximis futuris kalendis Maij, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum & prosequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum nostrorū eiusdem S. R. E. Cardinalium cōsilio & assensu, statuimus, decernimus & declaramus, in ipsa ciuitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, conuenire, & se congregare, ac ipsius Concilij continuationi & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, vt eodem tempore in eadem ciuitate nostri omnino adsint Legati,

per

per quos (si per ætatem nostram; valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates personaliter adesse nequiuerimus) Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus; quacumque ipsius Concilij translatione & suspensione, ceterisq. contrarijs non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis litteris prædictis, quas cum omnibus & singulis in eis contētis clausulis & decretis in suo robore permanere volumus atq. decernimus, & quatenus opus sit, innouamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, M D L. xviij. kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

M. Card. Crescen.

Rom. Amasæus.

Marcellus Crescentius Presbyter Card. tt. S. Marcelli, Sedis Apostolicæ Legatus de latere.
Sebastianus Pighinus Archiep. Sipontinus.
Aloysius Lipomanus Episcopus Veronensis, eiusdem Sedis Nuntij, & cum eodem Cardinali, nomine Iulij III. Concilio Præsidentes.

SA-

me impediti, ad dictam ciuitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros & Apostolicæ Sedis Legatos de latere in eodem Concilio de simili consilio constituerimus & deputauerimus, vosq. ad eamdem ciuitatem tamquam pacis angelos destinauerimus, prout in diuersis nostris desuper confectis litteris plenius continetur: Nos, ne tam sanctum celebrationis Concilij huiusmodi opus ex incommoditate loci, aut aliàs quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune prouidere volentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, pariq. consilio & assensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, seu inde fortè absente, quandocumque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem ciuitate Tridentina ad quamcumque aliam commodiorem & opportuniorem seu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi & mutandi, ac illud in ipsa ciuitate Tridentina supprimendi & dissoluendi, necnon Prælatis & alijs personis Concilij huiusmodi, ne in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiusmodi, ad quã illud transferri & mutari contigerit, continuandi, tenendi & celebrandi, & ad illud Prælatos & alias personas Concilij Tridentini huiusmodi, etiam sub periurij, & alijs in litteris indictionis Concilij huiusmodi expressis pœnis, euocandi, eidemq. sic translato & mutato Concilio, nomine & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, ceteraq. in præmissis, & circa ea necessaria & opportuna,

aliàs

aliàs iuxta priorum vobis directarum litterarum continentiam & tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi & exequendi plenam & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem & facultatem, ratum & gratum habituri quidquid per vos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executumve fuerit, idq; facturi, auctore Domino, inuiolabiliter obseruari: Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, M D XLVII. kal. Martij, Pontificatus nostri anno xj.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

Sessio octaua,

Celebrata die xj. mens. Martij. M. D. XLVII.

Decretum de translatione Concilij.

PLacet ne vobis decernere & declarare, de huiusmodi morbo ex præmissis & alijs allegatis ita manifeste & notorie constare, vt Prælati in hac ciuitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcirco inuiti minime retineri possint & debeant? itemq. attento recessu multorum Prælatorũ post proximè præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorum in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui iustè detineri non possunt, & ex quorum discessu Concilium vel dissolueretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus eius progressus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & alijs causis, per aliquos ex Patribus in ipsis congregationibus allegatis, vtpotè notoriè veris & legitimis: placet ne vobis similiter decernere & declarare, pro conseruatione & prosecutione ipsius Cõcilij, & securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad ciuitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem & idoneum pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem iam indictam, statuta die vigesimaprima Aprilis celebrandam esse, & celebrari; & successiuè ad vlteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro & sa-

& sacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Inuictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & alijs Regibus ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit & debeat? *Responderunt*, Placet.

Sessio nona,

Bononiæ celebrata die xxj. mensis Aprilis. M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

HAec sacrosancta œcumenica & generalis Synodus, quæ dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. eisdem Reuerendissimis Dominis, D. Ioan. Maria de Monte Episcopo Prænestino, & Marcello tt. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis; considerans quòd die vndecima mensis Martij præsentis anni in generali publica Sessione, in eadem ciuitate Tridenti & in loco cōsueto celebrata, omnibusq. agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, vrgentibus & legitimis, interueniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ eisdem Reuerendissimis præsidentibus etiam specialiter cōcessa, decreuit & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum esse, sicuti transtulit, itemq. Sessio-

nem pro præsenti die vigesimaprima Aprilis illic indictam, vt de Sacramentorum & reformationis materijs, de quibus tractandum proposuerat, canones sancirentur & promulgarentur, in hac ipsa ciuitate Bononiæ celebrari debere; consideransq. nonnullos ex Patribus qui in hoc Concilio interesse consueuerunt, his superioribus maioris hebdomadæ & solemnitatis Paschalis diebus in proprijs ecclesijs occupatos, aliquos etiam alijs impedimentis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen breui affuturos sperandum est, ac propterea factum esse, vt non ea quam sancta Synodus desiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum & reformationis examinari & discuti, vt omnia maturo consilio cum dignitate & grauitate debita fiant, bonum, opportunum & expediēs censuit, censetq. Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, vt præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis infra octauam Pentecostes proximè futuram, quò ad ipsas materias expediendas, differendam & prorogandam esse, quemadmodum differt ac prorogat: quam diem & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus, præsertim absentibus, percommodam iudicauit & iudicat: hoc tamen adiecto, quòd terminum ipsum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione restringere & imminuere possit & valeat.

Sessio decima,

Bononiæ celebrata die ij. mensis Iunij, M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

QVamuis hæc sacrosancta œcumenica & generalis Synodus Sessionem, quæ die vigesima prima mensis Aprilis proximè præteriti, super Sacramentorum & reformationis materijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ, ex decreto in vrbe Tridentina in publica Sessione die vndecima mensis Martij promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam & prorogandam esse decreuerit; volens tamen cum ijs qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere; eadem sacrosancta Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit & decernit, Sessionem ipsam, quam hac die secunda mensis Iunij præsentis anni millesimi quingentesimi quadragesimi septimi celebrare decreuerat, ad diem Iouis post festum Natiuitatis beatæ Mariæ virginis, quæ erit decimaquinta mensis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas & alias materias expediendas, differendam & prorogandam esse, quemadmodũ differt & prorogat: ita tamẽ, quod prosecutio discussionis & examinationis eorũ quæ tam ad dogmata, quàm ad reformationem pertinent, in-

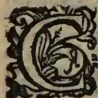
terim non omittatur, & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius libito & voluntate, etiam in priuata Congregatione abbreuiare & prorogare liberè poſſit & valeat.

Die xiiij. Septembr. M D X L V I I. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſsio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilij.

BVLLA RESVMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

IVLIVS EPISCOPVS SERVVS ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CVM ad tollenda religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione & ſcandalo viguerunt; bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus nobis per ſuas litteras & nuntios ſignificari fecit, vt ſacrum œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine vnà cum duobus alijs S.R.E. Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraq. tam in cauſa fidei, quàm reformationis promulgata decreta; multaq. etiam ad vtramque cauſam pertinentia examinata & diſcuſſa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere & dirigere, vt Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei atq. orthodoxæ re-

ligionis incrementū, ad omnipotentis Dei laudem & gloriam procuremus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sanè prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac sacrorum Conciliorum & sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaq. maximis Pōtificibus, Christi redemptoris nostris in terra Vicarijs, debita obedientia & reuerentia, nulli Christianorū prouinciæ fuit vmquā secunda, paternè consulamus, sperātes per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, vt Reges omnes ac Principes Christiani iustis pijsq. nostris in hac re votis annuant, faueant, atq. assistāt: Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesq. alios & singulos, qui de iure, vel consuetudine, vel priuilegio Concilijs generalibus interesse debent, quosq. idē prædecessor noster in suis indictionis, & alijs quibuscumque desuper confectis & publicatis litteris, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi hortamur, requirimus, & monemus, vt proximis futuris kalendis Maij, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum & prosequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum nostrorū eiusdem S. R. E. Cardinalium cōsilio & assensu, statuimus, decernimus & declaramus, in ipsa ciuitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, conuenire, & se congregare, ac ipsius Concilij continuationi & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, vt eodem tempore in eadem ciuitate nostri omnino adsint Legati,

per quos (si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates personaliter adesse nequiuerimus) Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus; quacumque ipsius Concilij translatione & suspensione, ceterisq. contrarijs non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis litteris prædictis, quas cum omnibus & singulis in eis contētis clausulis & decretis in suo robore permanere volumus atq. decernimus, & quatenus opus sit, innouamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, M D L. xviij. kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

M. Card. Crescen.

Rom. Amasæus.

Marcellus Crescentius Presbyter Card. tt. S. Marcelli, Sedis Apostolica Legatus de latere.
Sebastianus Pighinus Archiep. Sipontinus.
Aloysius Lipomanus Episcopus Veronensis, eiusdem Sedis Nuntij, & cum eodem Cardinali, nomine Iulij III. Concilio Præsidentes.

SA-

SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI

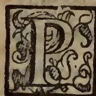
Sessio vndecima,

QVAE EST PRIMA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata kalendis Maij, M D LI.

Decretum de resumendo Concilio.

Placet ne vobis ad laudem & gloriam sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus sancti, ad incrementum & exaltationem fidei & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum & generale Concilium Tridentinum, iuxta formam & tenorem litterarum Sanctissimi Domini nostri resumi debere, & procedendum esse ad vlteriora? *Responderunt*, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse in futuris kalen. Septembris? *Responderunt*, Placet.

Seſſio duodecima,

Quæ eſt ſecunda ſub IVLIO III. Pont. Max. celebrata die prima Septemb. M D L I.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato & Nuntijs, quæ in proximè præterita Seſſione ſequẽtem hanc hodie habendam, & ad vlteriora procedendũ eſſe decreuerat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cuius præcipuè cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam ceterorum Patrum frequentiam procedere hactenus diſtulerit; de venerabilium in Chriſto fratrum & filiorum ſuorum, Maguntini & Treuerenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperij Principum Electorum, & complurium ipſius, aliarumq. prouinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem aduentu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamq. ſpem concipiẽs, quàmplurimos alios, tam ipſius Germanicæ, quàm aliarum nationum Prælatos, & ſui officij debito, & hoc exemplo commotos, propediem eſſe venturos; futuram Seſſionem ad quadrageſimam diem, quæ erit vndecima mẽſis Octobris proximè ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cum in præteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramen

tis nouæ legis in genere, & in specie de Baptismate & Confirmatione definitum fuerit, statuit & decernit de sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis quæ ad faciliorem & commodiorem Prælatorum residētiam pertinent, agi & tractari debere: ac monet & hortatur omnes Patres, vt interim, Domini nostri Iesu
Matth. 4. Christi exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, ieiunijs & orationibus vacent, vt tandem placatus, qui in sæcula sit be-
Ioan. 17. nedictus, Deus corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionem, & sanctæ matris Ecclesiæ vnitatem, ac rectè viuendi normam reducere dignetur.

Sessio decimatertia,

Quæ est tertia sub IVLIO III. Pont. Max. celebrata die xj. Octobr. M D LI.

Decretum de sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntijs, etsi in eum finem non absque peculiari Spiritus sancti ductu & gubernatione conuenerit, vt veram & antiquam de fide & Sacramentis doctrinam exponeret, & vt hæresibus omnibus, & alijs grauissimis incommodis, quibus

Dei Ecclesia miserè nunc exagitatur, & in multas ac varias partes scinditur, remedium afferret; hoc præsertim iam inde à principio in votis habuit, vt stirpitus conuelleret zizania execrabilium errorum & schismatũ, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, vsu & cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superseminauit, quam alioqui Saluator noster in Ecclesia sua tamquam symbolum reliquit eius vnitatis & charitatis, qua Christianos omnes inter se coniunctos & copulatos esse voluit. Itaque eadem sacrosancta Synodus sanam & sinceram illam de venerabili hoc & diuino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quàm semper catholica Ecclesia, ab ipso Iesu Christo Domino nostro & eius Apostolis erudita, atq. à Spiritu sancto, illi omnem veritatem in dies suggerente, edocta retinuit, & ad finem vsque sæculi conseruabit; omnibus Christi fidelibus interdicit, ne post hac de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quàm vt est hoc præsenti decreto explicatum atq. definitum.

Matth. 13. Ephes. 1. *c. 1. de sum. Trin. p. 2.* Luc. 22. J. *Sess. 22. de sacrific. Missa, ca. 1.*

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento. Cap. I.

PRincipio docet sancta Synodus, & aperte ac simpliciter profitetur, in almo sanctæ Eucharistiæ Sacramẽto post panis & vini consecrationem Dominum nostrum Iesum Christum verum Deum atq. hominem, verè, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri. Neq. enim hæc inter

c. 1. de sum. Trin. p. 2.

ter se pugnant, vt ipse Saluator noster semper ad dexteram Patris in cælis assideat iuxta modum existendi naturalem, & vt multis nihilominus alijs in locis sacramentaliter præsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possumus, possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, assequi possumus, & constantissimè credere debemus. Ita enim maiores nostri omnes, quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de sanctissimo hoc Sacramento disseruerunt, apertissimè professi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum in vltima cena Redemptorem nostrum instituisse, cum post panis viniq. benedictionem, se suum ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem disertis & perspicuis verbis testatus est: quæ verba à sanctis Euangelistis commemorata, & à diuo Paulo postea repetita, cum propriam illam & apertissimam significationem præseferant, secundum quam à Patribus intellecta sunt, indignissimum sanè flagitium est, ea a quibusdam contentiosis & prauis hominibus ad fictitios & imaginarios tropos, quibus veritas carnis & sanguinis Christi negatur, contra vniuersum Ecclesiæ sensum detorqueri, quæ tamquam columna & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus excogitata commenta, velut satanica detestata est, grato semper & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

Ephes. 1.

Matth. 19.

Clem. vnic. de reliq. & ven. Sanct.

Matth. 26.

Marc. 14.

Luc. 22.

1. Cor. 11.

c. cum Martha. de celebra. Miss.

s. Sess. 4. de edit. sacr. li.

1. Tim. 3.

De ratione institutionis sanctissimi huius Sacramenti. Cap. II.

ERgo Saluator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit,

ſtituit, in quo diuitias diuini ſui erga homines amoris velut effudit, memoriam faciens mirabilium ſuorum; & in illius ſumptione colere nos ſui memoriã præcepit, ſuamq. annunciare mortem, donec ipſe ad iudicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc tamquam ſpiritualem animarum cibum, quo alantur & confortentur viuentes vita illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipſe viuet propter me: & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præſeruemur. Pignus præterea id eſſe voluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis, adeoq. ſymbolum vnius illius corporis, cuius ipſe caput exiſtit, cuiq. nos tamquam membra artiſſima fidei, ſpei, & charitatis connexione adſtrictos eſſe voluit, vt id ipſum omnes diceremus, nec eſſent in nobis ſchiſmata.

Pſal. 110. Luc. 22. 1.Cor. 11. *c. iteratur. de conſ. d. 2.* Ioan. 6. Epheſ. 2. 1.Cor. 11. Epheſ. 5. Rom. 12. 1.Cor. 1.

De excellentia ſanctiſsima Euchariſtia ſuper reliqua Sacramenta.
Cap. III.

Commune hoc quidem eſt ſanctiſſimæ Euchariſtiæ cum ceteris Sacramentis, ſymbolum eſſe rei ſacræ, & inuiſibilis gratiæ formam viſibilem: verum illud in ea excellens & ſingulare reperitur, quòd reliqua Sacramenta tunc primum ſanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur; at in Euchariſtia ipſe ſanctitatis auctor ante vſum eſt. nondum enim Euchariſtiam de manu Domini Apoſtoli ſuſceperant, cum verè tamen ipſe affirmaret, corpus ſuum eſſe quod præbebat. & ſemper hæc fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſe-

c. ſacrificiũ. de conſ. d. 2. *c. multi. 1. q. 1.* Luc. 22.

cratio-

I. can. 1. crationem verum Domini nostri corpus, verumq. eius sanguinem sub panis & vini specie vnà cum ipsius anima & diuinitate existere: sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie ex vi verborum; ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamq. sub vtraque, vi naturalis illius connexionis & concomitantiæ, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit non amplius moriturus, inter se copulantur: Diuinitatem porro propter admirabilem illam eius cum corpore & anima hypostaticam vnionem. Quapropter verissimum est, tantumdem sub alterutra specie, atq. sub vtraque contineri. totus enim & integer Christus sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub eius partibus existit.

Rom. 6. *c. semel Christus. c. iteratur. de cons. dist. 2.* *I. can. 3. & Sess. 21. c. 3. de cōmun. c. singuli. c. qui manducant. de cōs. dist. 2.*

De Transubstantiatione. Cap. IIII.

QVoniam autē Christus redemptor noster corpus suū, id quod sub specie panis offerebat, verè esse dixit; ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idq. nunc denuò sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis & vini, cōuersionem fieri totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis eius; quæ conuersio conuenienter & propriè a sancta catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata.

Matth. 26. *c. panis est. c. corpus Christi. de cons. d. 2. c. firmiter. p. 2. de sum. Trini. c. cum Martha. de celeb. Miss.* *I. can. 2.*

De cultu & veneratione huic sanctiss. Sacramento exhibenda. Cap. V.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in

catholica Ecclesia semper recepto, latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Neque enim ideo minus est adorandum, quòd fuerit a Christo Domino vt sumatur institutū. nam illum eumdem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adorauerunt; quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, pie & religiose admodum in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morē, vt singulis annis peculiari quodam & festo die præcelsum hoc & venerabile Sacramentum singulari veneratione ac solemnitate celebraretur, vtq. in processionibus reuerenter & honorifice illud per vias & loca publica circumferretur. Aequissimū est enim, sacros aliquos statutos esse dies, cum Christiani omnes singulari ac rara quadam significatione gratos & memores testentur animos erga communem Dominum & redemptorem pro tam ineffabili & plane diuino beneficio, quo mortis eius victoria & triumphus repræsentatur. atque sic quidem oportuit, victricem veritatem de mendacio & hæresi triumphum agere; vt eius aduersarij in cōspectu tanti splendoris, & in tanta vniuersæ Ecclesiæ lætitia positi, vel debilitati & fracti tabescant, vel pudore affecti & confusi, aliquando resipiscant.

Hebr. 1. ex Psal. 96. Matth. 2. Matth. 28. J. can. 6. *Clem. vn. de reliq. & venera. Sanct. p. licet.* 1. Cor. 15. Hebr. 2.

De asseruando sacra Eucharistia Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

CONsuetudo asseruandi in sacrario sanctam Eucharistiam adeo antiqua est, vt eam sæculum

J. can. 7. *c. sane. de celebr. Miss.*

c.1. de cuſt. Euchar. ex Conc. Later. ſub Inn. iij. cap.20. c. peruenit. & c. presby-ter. de conſ. diſt.2.

ſæculum etiam Nicæni Concilij agnouerit. Porro deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & in hunc vſum diligēter in eccleſijs conſeruari, præterquam quòd cum ſumma æquitate & ratione coniunctum eſt, tum multis in Concilijs præceptum inuenitur, & vetuſtiſſimo catholicæ Eccleſiæ more eſt obſeruatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendū omnino ſalutarem hūc & neceſſarium morem ſtatuit.

De præparatione quæ adhibenda eſt, vt digne quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Cap. VII.

1.Cor.11. c. timorem. c. quid eſt. c. & ſancta. c. ſicut Iu-das. de conſ. diſt.2. 1.Cor.11. c. quotidie. c. qui ſcele-rate. & c. pa-nem. de cōſ. diſt.2. c. om-nis qui. cum ſeqq. de pan. diſt.1.

SI non decet ad ſacras vllas functiones quempiam accedere, niſi ſanctè; certe quo magis ſanctitas & diuinitas cæleſtis huius Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eo diligentius cauere ille debet, ne abſque magna reuerentia & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cum illa plena formidinis verba apud Apoſtolum legamus: Qui manducat & bibit indigne, iudicium ſibi manducat & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti reuocandum eſt in memoriam eius præceptum: Probet ſe ipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, vt nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumuis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat: quod a Chriſtianis omnibus, etiam ab ijs ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus perpetuò ſeruādum eſſe decreuit,

modo

modo non desit illis copia Confessoris. quòd J.can. 11.
si necessitate vrgente sacerdos absque præuia
Confessione celebrauerit, quàmprimum con-
fiteatur.

De vsu admirabilis huius Sacramenti. Cap. VII.

QVo ad vsum autem, recte & sapienter Pa- *c.quid est.c.*
tres nostri tres rationes hoc sanctum *dupliciter.*
Sacramentū accipiendi distinxerunt. *& c.in illo.*
Quosdam enim docuerunt sacramētaliter dū- *de consf.d.2.*
taxat id sumere, vt peccatores: alios tantum J. *Sess. 22.*
spiritualiter, illos nimirum, qui voto proposi- *cap.6.de sa-*
tum illum cælestem panem edentes, fide viua, *crif. Missa.*
quæ per dilectionem operatur, fructum eius & Galat.5.
vtilitatem sentiunt: tertios porrò sacramenta- J. *can.8.*
liter simul & spiritualiter; hi autem sunt, qui
ita se prius probant & instruunt, vt vestem nu- Matth.22.
ptialem induti, ad diuinam hanc mensam ac-
cedant. In sacramentali autem sumptione sem
per in Ecclesia Dei mos fuit, vt laici a sacerdo-
tibus communionem acciperent; sacerdotes *c. relatum.*
autem celebrantes se ipsos communicarēt: qui *de consf.d.2.*
mos, tamquam ex traditione Apostolica de- J. *can.10.*
scendens, iure ac merito retineri debet. De-
mum autem paterno affectu admonet sancta
Synodus, hortatur, rogat & obsecrat per vi-
scera misericordiæ Dei nostri, vt omnes & sin-
guli qui Christiano nomine censentur, in hoc
vnitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc
concordiæ symbolo iam tandem aliquando
conueniant & concordent, memoresq. tantæ
maiestatis, & tam eximij amoris Iesu Christi
Domini nostri, qui dilectam animam suam in
nostræ salutis pretium, & carnem suam nobis Ioan.6.
dedit ad manducandum, hæc sacra mysteria *c.prima. de*
 corpo- *consf. dist.2.*

corporis & sanguinis eius ea fidei constantia & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate & cultu credant & venerentur, vt panem illum supersubstantialem frequenter suscipere possint, & is vere eis sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis, cuius vigore confortati, ex huius miseræ peregrinationis itinere ad cælestem
Psal. 77. patriam peruenire valeant, eumdem panem
c. reuera. & Angelorum, quem modo sub sacris velamini-
c. omnia. de bus edunt, absque vllo velamine manduca-
consf. dist. 2. turi.

Clem. vn. de Quoniam autem non est satis veritatem di-
reliq. & ve- cere, nisi detegantur & refellantur errores;
ner. Sanct. placuit sanctæ Synodo hos canones subiungere, vt omnes, iam agnita catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreses caueri vitariq. debeant.

DE SACROSANCTO Eucharistiæ Sacramento

CANON I.

Si quis negauerit in sanctissimæ Eucharis-
S. cap. 3. stiæ Sacramento contineri vere, realiter, & substantialiter corpus & sanguinem vna cum anima & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum, sed dixerit tantummodo esse in eo vt in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento remanere substantiam panis & vini vna cum corpore & sanguine Domini nostri Iesu Christi, negaueritq. mirabilem illam
S. cap. 4. & singularem conuersionem totius substantiæ panis

panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, manentibus dumtaxat speciebus panis & vini, quam quidem conuersionem catholica Ecclesia aptissime Transubstantiationem appellat; anathema sit. *c. firmiter. §. vna. de summa Trin.*

CANON III.

Si quis negauerit, in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub vnaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit. *S. cap. 3. S. Sess. 21. cap. 3. de Commun. c. singuli. de consec. dist. 2.*

CANON IIII.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi, sed tantum in vsu, dum sumitur, non autem ante, vel post; & in hostijs, seu particulis consecratis, quæ post communionem reseruantur, vel supersunt, non remanere verum corpus Domini; anathema sit. *S. cap. & can. 3.*

CANON V.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire; anathema sit. *S. cap. 4.*

CANON VI.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum vnigenitum Dei filium non esse cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideo nec festiua peculiari celebritate venerandum; neque in processionibus secũdum laudabilem & vniuersalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem solemniter circumgestandum; vel non publice, vt adoretur, populo proponendum; & eius adoratores esse idololatras; anathema sit. *S. cap. 5.*

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere sacram Euchari- ſ. cap.6.
ſtiam in ſacrario reſeruari, ſed ſtatim poſt conſecrationem aſtantibus neceſſario diſtribuendam; aut non licere, vt illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantum manducari, & non etiam ſacramentaliter, ac realiter; anathema ſit. ſ. cap.8.

CANON IX.

Si quis negauerit, omnes & ſingulos Chriſti fideles vtriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis peruenerint, teneri ſingulis annis ſaltem in Paſchate ad communicandum, iuxta præceptum ſanctæ matris Eccleſiæ; anathema ſit.

c. omnis vtriuſque. de pæn. & remiſſ. ex Concil. Lat. ſub Inn. 3. c. 21. ſ. Seſſ. 14. can. 8. de Pæ.

CANON X.

Si quis dixerit, non licere ſacerdoti celebranti ſe ipſum communicare; anathema ſit. ſ. cap. 8.

CANON XI.

Si quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum; anathema ſit. Et ne tantum Sacramentum indigne, atque ideo in mortem & cõdemnationem ſumatur, ſtatuit atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos conſcientia peccati mortalis grauat, quantumcumq. etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſario præmittendam eſſe Confeſſionem ſacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publice diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat. ſ. cap. 7.

De

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntijs, intendens nonnulla statuere, quæ ad iurisdictionem pertinent Episcoporum, vt iuxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesijs eo libentius resideant, quo facilius & commodius sibi subiectos regere, & in vitæ ac morum honestate continere potuerint: illud primum eos admonendos censet, vt se pastores, non percussores esse meminerint; atque ita præesse sibi subditis oportere, vt non in eis dominētur, sed illos tamquam filios & fratres diligant; elaborentque, vt hortando & monendo ab illicitis deterreant; ne, vbi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis seruanda præceptio, vt illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate & patientia: cum sæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm austeritas; plus exhortatio, quàm comminatio; plus charitas, quàm potestas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit; tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate seueritas adhibenda est; vt sine asperitate disciplina populis salutaris ac necessaria conseruetur; & qui correcti fuerint, emendentur; aut, si resipiscere noluerint, ceteri, salubri in eos animaduersionis exemplo, à vitijs deterreantur: cum sit diligentis & pij simul pastoris officium, morbis ouium leuia primum adhibere fomenta; post, vbi morbi grauitas ita postulet, ad acriora & grauiora remedia descendere:

1. Tim. 3.
1. Pet. 5.
Dist. 45. c. 1. & 2. dist. 94. c. vlt. dis. 95. c. esto subiectus.
2. Tim. 4.

a resecanda. scendere: sin autem nec ea quidem proficiant, *c. corripiantur. 24. q. 3.* illis submouendis, ceteras saltem oues à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad euitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda iudicia, querelas & *c. cum speciali. p. porro. de appell.* grauamina simulent, & appellationis diffugio iudicis processum impediant; ne remedio ad innocentiæ præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque vt huiusmodi eorum calliditati & tergiuersationi occurratur, ita statuit & decreuit: In causis visitationis & correctionis, siue habilitatis & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitiuam sententiam ab interlocutoria, vel alio quocumque grauamine non appelletur: nec Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi, tamquam friuolæ, deferre teneatur; sed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis iudice emanata, necnon omni stylo & consuetudine etiam immemorabili, contraria non obstante, ad vlteriora valeat procedere; nisi grauamen huiusmodi per definitiuam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiua appellari non possit: quibus casibus sacrorum & antiquorum Canonum statuta illibata persistant.

J. Sess. 22. c. 1. & Sess. 24. cap. 10. & 20. de refor. & c. licet. de off. ord.

c. vt debitus. de appell. cum simil.

Cap. II.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, vbi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali; aut, si ille aliqua de causa suspectus fo-

ret, vel vltra duas legales dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus committatur. c. statutum. p. 2. de rescr. in 6.

Cap. III.

REus, ab Episcopo, aut eius Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram iudice, ad quem appellauit, acta primæ instantiæ omnino producat; & iudex nisi illis visis, ad eius absolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat; alioqui absque illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia suaserit, terminetur.

Cap. IIII.

CVm verò tam grauia nonnumquam sint delicta ab ecclesiasticis commissa personis, vt ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari; in quo secundum sacros canones certus Episcoporum numerus requiritur; quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio differretur; si quando autem interuenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea statuit & decreuit, Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, contra clericum, in sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, necnon verbalem depositionem, & per se ipsum etiam ad actualem atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus & gradibus ecclesiasticis, in casi- c. si quis. c. felix. & c. si autem. 15. q. 7. c. degradatio. de pœnis in 6.

bus,

bus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia in numero à Canonibus definito requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, vsum mitræ & baculi ex priuilegio Apostolico habentibus, si in ciuitate aut diœcesi reperiri, & commodè interesse possint; alioquin alijs personis in ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graues, ac iuris scientia commendabiles existant.

in. c. si quis. & alijs 5. est.

Cap. V.

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, vt nonnulli eiusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Episcoporum iusta seueritate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum sit, vt mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modò ipsum impunitum sit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, vt sequitur, statuit & decreuit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de subreptione & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicuius publici criminis vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summariè cognoscat; ipsamq. gratiam, postquam per falsi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam esse, legitimè constiterit, non admittat.

Exod. 23. Leuit. 19. Prou. 6. & 19. *c. si quis dixerit. cum seq. & c. nemo peritorũ. 11 q. 3.*

c. super litteris. & c. cũ dilecta. de rescr.

Cap. VI.

QVoniam verò ſubditi Epiſcopo tametſi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tamquam iniuria affecti ſint, falſa illi crimina obijcere ſolent, vt quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda & punienda eorum delicta ſegniorem reddit; idcirco, ne is magno ſuo & Eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita ſtatuit & decreuit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus ſiue priuandus veniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denuntiationem, vel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur, vt perſonaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

c. ſunt nonnulli.2.q.7. c. qualiter. 2. de accuſ.

Cap. VII.

TEſtes in cauſa criminali ad informationẽ, vel indicia, ſeu aliàs in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ conuerſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, grauibus pœnis multentur.

c. accuſatio quoq.c.accuſatio epiſcoporum.& c. teſtes.2.q.7.

Cap. VIII.

CAuſæ Epiſcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipſum terminentur.

c.1.& 2. de trãsl. epiſc. c.vtdebitus. de appell.c. quamuis.& c. dudum.3. q.6.

Decre-

Decretum prorogationis definitionis quattuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & Salui conductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramento repullularunt, tamquam vepres ex agro Dominico euellere, ac omnium fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentissima veritatis catholicæ inquisitione tractatos, plurimis accuratissimisq. pro rerum grauitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententijs, hos
I. etiam tractabat: An necessarium sit ad salu-
Ĵ. Seff. 21. tem, & diuino iure præceptū, vt singuli Chri-
cap. 1. 3. & sti fideles sub vtraque specie ipsum venerabi-
cā. 1. de Cō. le Sacramentum accipiant. &, Num minus su-
II. mat, qui sub altera, quàm qui sub vtraque
III. communicat. &, An errauerit sancta mater
Ĵ. Seff. 22. Ecclesia, laicos, & non celebrantes sacerdo-
in decret. de tes sub panis specie dumtaxat communican-
petit. calic. do. &, An paruuli etiam communicandi sint.
IV. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ pro-
Ĵ. Seff. 21. c. uincia ij, qui se Protestantes nominant, super
4. & can. 4. his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, vt ipsis tutò huc venire, & in hac vrbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere atque proponere quæ senserint, & postea, cùm libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licèt magno desiderio eorum aduentum multos antea

menses expectarit, tamen vt pia mater, quæ ingemiscit & parturit, summopere id desiderans, ac laborans, vt in ijs qui Christiano nomine censentur, nulla sint schismata, sed quemadmodum eumdem omnes Deum & redemptorem agnoscunt, ita idem dicant, idem credant, idem sapiant; confidens Dei misericordia, & sperans fore, vt illi in sanctissimam & salutarem vnius fidei, spei, charitatisq. concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, securitatem & fidem, vt petierunt, publicam, quam Saluum conductum vocant, quo ad se pertinet, eius qui infra scriptus erit, tenoris, dedit atque concessit, & eorum causa definitionem illorum articulorum ad secundam Sessionem distulit, quam vt illi commodè ei interesse possint, in diem festum Conuersionis D. Pauli, quæ erit vigesimaquinta die mensis Ianuarij anni sequentis, indixit. Illudq. præterea statuit, vt in eadem Sessione de sacrificio Missæ agatur, propter magnam vtriusque rei connexionem. interea Sessione proxima de Pænitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis tractandum. illam autem die festo D. Catharinæ virginis & martyris, qui erit vigesimaquinta Nouembris, habendam esse decreuit; simulq. vt in vtraque materiam reformationis prosequatur.

SAL-

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidẽtibus in ea eiſdem ſanctæ ſedis Apoſtolicæ Legato & Nuntijs, omnibus & ſingulis, ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ, cuiuſcumque gradus, ſtatus, condicionis, & qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere & tuto venire, & in eo manere & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quàm verbo offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue ijs qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque vllis conuicijs & contumelijs diſputare, necnon quando illis placuerit, recedere poſſint & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam Saluum conductum appellant, cum omnibus & ſingulis clauſulis & decretis neceſſarijs & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſsis haberi voluit, quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea ſanctæ Synodo, vt ſi pro maiori libertate ac ſecuritate eorum certos tam pro commiſsis, quàm pro committendis per eos delictis, iudices eis deputari cupiant, illos ſibi beneuolos nominent, etiamſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

Seſſio

Sessio decimaquarta,

QVAE EST QVARTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die xxv. Nouembris MDLI.

Doctrina de sanctissimis Pænitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridētina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntijs, quāuis in decreto de Iustificatione multus fuerit de Pænitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem necessaria quadam ratione sermo interpositus; tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diuersorum errorum est multitudo, vt non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorem & pleniorem definitionem tradidisse, in qua demonstratis & conuulsis, Spiritus sancti præsidio, vniuersis erroribus, catholica veritas perspicua & illustris fieret; quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuo seruandā proponit. S. Sess. 6.

De necessitate & institutione Sacramenti Pænitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, vt iustitiam in Baptismo, ipsius

ipsius beneficio & gratia susceptam, constanter tuerentur; non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, diues in misericordia, cognouit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati seruitutẽ, & dæmonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Pænitentiæ, quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pænitentia vniuersis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam & iustitiam assequendam necessaria, illis etiam qui Baptismi sacramento ablui petiuissent, vt peruersitate abiecta & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pænitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Nisi pænitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pænitentiam commendans, dicebat: Pænitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Porro nec ante aduentum Christi pænitẽtia erat Sacramentum, nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pænitentiæ tunc præcipuè instituit, cum a mortuis excitatus, insufflauit in Discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorũ retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi & retinendi peccata ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis, & co-

[Margin notes: §. can. 1. — Ephes. 2. — Psal. 102. — §. Sess. 6. ca. 14. de Iusti. fi. Concil. Cabilon. can. 8 — Ezech. 18. & 33. — Ioel. 2. — Luc. 13. — Actor. 2. — c. agunt. & c. proprie. de cons. d. 4. — Ioann. 20. — §. cap. 8. in fi. & can. 3. & 15. — c. audiuimus. 24. q. 1.]

& eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. Et Nouatianos remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia catholica tamquam hæreticos explosit atque condemnauit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Euangelium annunciandi, contra huiusmodi Sacramenti institutionem falso detorquent.

Cōc. Nicæn. can.8. Arelaten.2. c.9. c. si qui voluerint.1. q. 7.c.quidam. 24.q. 3. c.si enim.p. certe. de pænit. dist. 2.

De differentia Sacramenti Pænitentiæ & Baptismi. Cap. II.

CEterum hoc Sacramentum multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur. Nam præterquam quòd materia & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissimè dissidet; constat certè, Baptismi ministrum iudicem esse non oportere, cum Ecclesia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi ianuam fuerit ingressus. Quid enim mihi (inquit Apostolus) de iis qui foris sunt, iudicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lauacro Baptismi, sui corporis mēbra semel effecit. Nam hos, si se postea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia catholicā nulla ratione liceat, sed ante hoc tribunal, tamquam reos sisti voluit; vt per sacerdotū sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pænitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismi, alius Pænitentiæ fructus.

S.Ses.6.cap. 14.de Iustif. & 7. can.2.

1. Cor.5. *c.multi.2.q. 1. c. gaudemus. de diuort.*

c.verbum.de pænit.d.1.

Galat.3. 2.Cor.5.

ctus. Per Baptiſmum enim Chriſtum induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura, plenam & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen nouitatem & integritatem per Sacramentum Pænitentiæ ſine magnis noſtris fletibus & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus; vt merito Pænitentia laborioſus quidam Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pænitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium; vt nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

De partibus & fructu huius Sacramenti. Cap. III.

DOcet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pænitentiæ formam, in qua præcipuè ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitam eſſe: Ego te abſoluo, &c. quibus quidem de Eccleſiæ ſanctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur, ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacramẽti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia huius Sacramenti, ipſius pænitentis actus, nempe Contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pænitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamq. & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pænitentiæ partes dicuntur. Sane vero res & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius vim & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax ac ſerenitas cum

S.Seſſ.6. ca. 14. de Iuſtif. & S. ſan.4.

vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus & effectu huius Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias dānat, qui Pænitentiæ partes, incuſſos conſcientiæ terrores & fidem eſſe contendūt.

De Contritione. Cap. IIII.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pænitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cetero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua coniunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem non ſolùm ceſſationem a peccato, & vitæ nouæ propoſitum & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, iuxta illud: Proijcite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus præuaricati eſtis; & facite vobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certè, qui illos ſanctorum clamores conſiderauerit: Tibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectū meū: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ; & alios huiuſmodi generis; facilè intelliget, eos ex vehemēti quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, etſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemq. Deo reconciliare, priuſquam hoc

S. Seſ. 6. cap. 6. & 14. de Iuſtif. c. 1. & 4. c. pænitentiā. c. illē pænitentiam. & c. irriſor. de pæn. d. 3.

S. can. 5.

Ezech. 18.

Pſal. 50.
Pſal. 6.
Eſa. 38.
c. & venit. de pæni. d. 1. c. totam. de pænit. d. 3. c. ſiquis diaconus. d. 50.

Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ & pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ, declarat non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum mouentis, quo pænitens adiutus viam sibi ad iustitiam parat. Et quamuis sine Sacramento Pænitētiæ per se ad iustificationem perducere peccatorē nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pænitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore vtiliter cōcussi Niniuitæ, ad Ionæ prædicationem plenam terroribus, pænitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur Catholicos scriptores, quasi tradiderint, Sacramentum Pænitentiæ absque bono motu suscipientium gratiam conferre; quod numquam Ecclesia Dei docuit, nec sensit. sed & falso docent, Contritionem esse extortam & coactam, non liberam & voluntariam.

Ionæ 3. Matth. 12. *c. quamobrē. de pænit. d.* 1

De Confessione. Cap. V.

EX institutione Sacramēti Pænitētiæ iam explicata, vniuersa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis iure diuino necessariā existere; quia Dominus noster Iesus Christus è terris ascensurus ad cælos, sacerdotes sui ipsius

Luc. 5. & 17 Iacob. 5. 1. Ioan. 1. *S. can.* 6.

ipsius Vicarios reliquit, tamquam præsides & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ciciderint; quò pro potestate clauium, remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronuntiẽt. Constat enim, sacerdotes iudicium hoc incognita causa exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis seruare potuisse, si in genere dumtaxat, & nõ potius in specie ac singillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere à pænitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantùm aduersus duo vltima Decalogi pręcepta commissa, quæ nonnumquam animum grauius sauciant, & periculosiora sunt ijs quæ in manifesto admittuntur. Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam rectè & vtiliter, citraq. omnem præsumptionem in Confessione dicantur; quod piorum hominum vsus demonstrat; taceri tamen citra culpam, multisq. alijs remedijs expiari possunt. Verùm cum vniuersa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; necessum est omnium etiam veniam, cum aperta & verecunda Confessione à Deo quærere. Itaque dum omnia quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia diuinæ misericordiæ agnoscenda exponunt. qui verò secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt. Si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere quod ignorat, medicina

Ioan. 20. *c. verbum. de pænit. dist. 1. c. adhuc. c. inter hæc. 2. de pænit. d. 3.*

ȷ. can. 7.

Exod. 20. Deut. 5.

ȷ. Sess. 6. cap. 11. de Iustif. c. de quotidianis. & c. adhuc. de pænit. dist. 3.

Ephes. 2.

c. aut facta. de pan. d. 1. c. consideret. de pan. d. 5. c. omnis vtriusque. de panit. & remiss.

non curat. Colligitur præterea, etiam eas circũstantias in Confessióne explicãdas esse, quæ speciem peccati mutant; quòd sine illis peccata ipsa neque a pænitentibus integre exponantur, nec iudicibus innotescant; & fieri nequeat, vt de grauitate criminum rectè censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pænitentibus imponere. Vnde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse; aut vnam tantum circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. Constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pænitentibus exigi, quàm vt, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in vniuersum eadem Confessione inclusa esse intelliguntur, pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa verò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, grauis quidem videri posset, nisi tot, tantisq. commodis & consolationibus leuaretur, quæ omnibus dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per Absolutionem certissime conferuntur. Ceterum quò ad modum confitendi secreto apud solum sacerdotem; etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ędificationem, delicta sua publice confiteri possit; non est tamen

Psal. 18.

men

men hoc diuino præcepto mandatum, nec ſatis conſulte humana aliqua lege præciperetur, vt delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent cõfeſſione aperienda. Vnde cum à ſanctiſſimis & antiquiſſimis Patribus magno vnanimiq. conſenſu ſecreta Confeſſio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta vſa eſt, & modò etiam vtitur, fuerit ſemper commendata; manifeſtè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atque à Patribus in Concilio Lateranenſi congregatis initium habuiſſe, docere non verentur. Neque enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit vt Christi fideles confiterentur, quod iure diuino neceſſarium & inſtitutum eſſe intellexerat; ſed vt præceptum Confeſſionis, ſaltem ſemel in anno, ab omnibus & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur. Vnde iam in vniuerſa Eccleſia cum ingenti animarum fidelium fructu obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo & maxime acceptabili tẽpore Quadrageſimæ: quem morem hæc ſancta Synodus maximè probat & amplectitur, tamquam pium & meritò retinendum.

Clemens I. epiſt. I. ad Iacobum. *Concil. Cabilon. c. 8.* *ꝗ. can. 8. & 14.* *Conc. Later. ſub Inn. III. cap. 21. c. omnis vtriuſque. de pænit. & remiſſ.*

De miniſtro huius Sacramenti, & Abſolutione. Cap. VI.

CIrca miniſtrum autem huius Sacramenti declarat ſancta Synodus, falſas eſſe, & à veritate Euãgelij penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quoſuis homines, præter Epiſcopos & ſacerdotes, Clauium miniſteriũ perniciosè extendunt; putantes verba illa Domini: Quæcumque alligaueritis ſuper terrã, erunt alligata & in cælo: & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cælo: &, Quorum

ꝗ. can. 10. Matth. 18. Ioan. 20.

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ ſedis Apoſtolicæ Legato & Nuntijs, omnibus & ſingulis, ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ, cuiuſcumque gradus, ſtatus, condicionis, & qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere & tuto venire, & in eo manere & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quàm verbo offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue ijs qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque vllis conuicijs & contumelijs diſputare, necnon quando illis placuerit, recedere poſſint & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam Saluum conductum appellant, cum omnibus & ſingulis clauſulis & decretis neceſſarijs & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea ſanctæ Synodo, vt ſi pro maiori libertate ac ſecuritate eorum certos tam pro commiſſis, quàm pro committendis per eos delictis, iudices eis deputari cupiant, illos ſibi beneuolos nominent, etiamſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

Sessio decimaquarta,

QVAE EST QVARTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die xxv. Nouembris M D L I.

Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridētina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntijs, quāuis in decreto de Iustificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem necessaria quadam ratione sermo interpositus; tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diuersorum errorum est multitudo, vt non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorem & pleniorem definitionem tradidisse, in qua demonstratis & conuulsis, Spiritus sancti præsidio, vniuersis erroribus, catholica veritas perspicua & illustris fieret; quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuo seruandā proponit. *s.Sess. 6.*

De necessitate & institutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, vt iustitiam in Baptismo, ipsius

ipsius beneficio & gratia susceptam, constanter tuerentur; non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, diues in misericordia, cognouit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati seruitutē, & dæmonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentia vniuersis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam & iustitiam assequendam necessaria, illis etiam qui Baptismi sacramento ablui petiuissent, vt peruersitate abiecta & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: Pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Porro nec ante aduentum Christi pœnitētia erat Sacramentum, nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cum à mortuis excitatus, insufflauit in Discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorū retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi & retinendi peccata ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis, & co-

Marginalia: ſ. can. 1. — Ephes. 2. — Psal. 102. — ſ. Sess 6. ca. 14. de Iusti-fi. Concil. Cabilon. can. 8 — Ezech. 18. & 33. — Ioel. 2. — Luc. 13. — Actor. 2. — c. agunt. & c. proprie. de consf. d. 4. — Ioann. 20. — ſ. cap. 8. in fi. & can. 3. & 15. — c. audiuimus. 24. q. 1.

& eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. Et Nouatianos remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia catholica tamquam hæreticos explosit atque condemnauit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Euangelium annuntiandi, contra huiusmodi Sacramenti institutionem falso detorquent.

Côc. Nicæn. can.8. Arelaten.2. c.9. c. si qui voluerint.1. q. 7.c.quidam. 24.q. 3. c. si enim.p. certe. de pænit. dist.2.

De differentia Sacramenti Pænitentiæ & Baptismi. Cap. II.

CEterum hoc Sacramentum multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur. Nam præterquam quòd materia & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissimè dissidet; constat certè, Baptismi ministrum iudicem esse non oportere, cum Ecclesia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi ianuam fuerit ingressus. Quid enim mihi (inquit Apostolus) de ijs qui foris sunt, iudicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lauacro Baptismi, sui corporis mébra semel effecit. Nam hos, si se postea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia catholicâ nulla ratione liceat, sed ante hoc tribunal, tamquam reos sisti voluit; vt per sacerdotũ sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismũ, alius Pænitentiæ fru-

S.Ses.6. cap. 14.de Iustif. & 7. can.2.

1. Cor.5. c.multi.2.q. 1. c. gaudemus. de diuort.

c.verbum.de pænit.d.1.

Galat. 3. ctus. Per Baptiſmum enim Chriſtum induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura,
2. Cor. 5. plenam & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen nouitatem & integritatem per Sacramentum Pænitentiæ ſine magnis noſtris fletibus & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus: vt merito Pænitentia laborioſus quidam Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pænitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, vt nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

De partibus & fructu huius Sacramenti. Cap. III.

DOcet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pænitentiæ formam, in qua præcipuè ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitam eſſe: Ego te abſoluo, &c. quibus quidem de Eccleſiæ ſanctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur, ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacramẽti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia huius Sacramenti, ipſius pænitentis actus, nempe Contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pænitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamq. & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pænitentiæ partes dicuntur. Sane vero res & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius vim & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax ac ſerenitas cum

S. Seſſ. 6. ca. 14. de Iuſtif. & S. can. 4.

vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus & effectu huius Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias dānat, qui Pænitentiæ partes, incuſſos conſcientiæ terrores & fidem eſſe contendūt.

De Contritione. Cap. IIII.

CОntritio, quæ primum locum inter dictos pænitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cetero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua coniunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem non ſolùm ceſſationem a peccato, & vitæ nouæ propoſitum & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, iuxta illud: Proijcite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus præuaricati eſtis; & facite vobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certè, qui illos ſanctorum clamores conſiderauerit: Tibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectū meū: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ; & alios huiuſmodi generis; facilè intelliget, eos ex vehemēti quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, etſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemq. Deo reconciliare, priuſquam hoc

Ş. Seſ. 6. cap. 6. & 14. de Iuſtif. c. 1. & 4. c. pænitentiā. c. ille pænitentiam. & c. irriſor. de pæn. d. 3.

Ş. can. 5.

Ezech. 18.

Pſal. 50.

Pſal. 6.

Eſa. 38.

c. & venit. de pæni. d. 1. c. totam. de pænit. d. 3. c. ſiquis diaconus. d. 50.

Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ & pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ, declarat non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum mouentis, quo pænitens adiutus viam sibi ad iustitiam parat. Et quamuis sine Sacramento Pænitẽtiæ per se ad iustificationem perducere peccatorẽ nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pænitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore vtiliter cõcussi Niniuitæ, ad Ionæ prædicationem plenam terroribus, pænitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur Catholicos scriptores, quasi tradiderint, Sacramentum Pænitentiæ absque bono motu suscipientium gratiam conferre; quod numquam Ecclesia Dei docuit, nec sensit. sed & falso docent, Contritionem esse extortam & coactam, non liberam & voluntariam.

Ionæ 3. Matth. 12. *c. quamobrẽ. de pænit. d.* 1

De Confessione: Cap. V.

Ex institutione Sacramẽti Pænitẽtiæ iam explicata, vniuersa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis iure diuino necessariã existere; quia Dominus noster Iesus Christus è terris ascensurus ad cælos, sacerdotes sui ipsius

Luc. 5. & 17 Iacob. 5. 1. Ioan. 1. *3. can. 6.*

ipsius Vicarios reliquit, tamquam præsides & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint; quò pro potestate clauium, remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronuntiet. Constat enim, sacerdotes iudicium hoc incognita causa exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis seruare potuisse, si in genere dumtaxat, & nō potius in specie ac singillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere à pænitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantùm aduersus duo vltima Decalogi pręcepta commissa, quæ nonnumquam animum grauius sauciant, & periculosiora sunt ijs quæ in manifesto admittuntur. Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam rectè & vtiliter, citraq. omnem præsumptionem in Confessione dicantur; quod piorum hominum vsus demonstrat; taceri tamen citra culpam, multisq. alijs remedijs expiari possunt. Verùm cum vniuersa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; necessum est omnium etiam veniam, cum aperta & verecunda Confessione à Deo quærere. Itaque dum omnia quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia diuinæ misericordiæ agnoscenda exponunt. qui verò secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt. Si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere quod ignorat, medicina

Ioan. 20. *c. verbum. de pænit. dis. 1. c. adhuc. c. inter hæc. 2. de pænit. d. 3.*

7. can. 7.

Exod. 20. Deut. 5.

Sess. 6. cap. 11. de Iustif. c. de quotidianis. & c. adhuc. de pænit. dist. 3.

Ephes. 2.

c. aut facta. de pæn. d. 1. c. consideret. de pæn. d. 5. c. omnis utriusque. de pænit. & remiss.

non curat. Colligitur præterea, etiam eas circũstantias in Confessione explicãdas esse, quæ speciem peccati mutant; quòd sine illis peccata ipsa neque a pænitentibus integre exponantur, nec iudicibus innotescant; & fieri nequeat, vt de grauitate criminum rectè censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pænitentibus imponere. Vnde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse; aut vnam tantum circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. Constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pænitentibus exigi, quàm vt, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in vniuersum eadem Confessione inclusa esse intelliguntur, pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa verò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, grauis quidem videri posset, nisi tot, tantisq. commodis & consolationibus leuaretur, quæ omnibus dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per Absolutionem certissime conferuntur. Ceterum quò ad modum confitendi secreto apud solum sacerdotem; etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ędificationem, delicta sua publice confiteri possit; non est tamen

Psal. 18.

men hoc diuino præcepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege præciperetur, vt delicta, præsertim secreta, publica essent cõfessione aperienda. Vnde cum à sanctissimis & antiquissimis Patribus magno vnanimiq. consensu secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta vsa est, & modò etiam vtitur, fuerit semper commendata; manifestè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum esse, atque à Patribus in Concilio Lateranensi congregatis initium habuisse, docere non verentur. Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit vt Christi fideles confiterentur, quod iure diuino necessarium & institutum esse intellexerat; sed vt præceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus & singulis, cum ad annos discretionis peruenissent, impleretur. Vnde iam in vniuersa Ecclesia cum ingenti animarum fidelium fructu obseruatur mos ille salutaris confitendi sacro illo & maxime acceptabili tẽpore Quadragesimæ: quem morem hæc sancta Synodus maximè probat & amplectitur, tamquam pium & meritò retinendum.

Clemens I. epist. 1. ad Iacobum.
Concil. Cabilon. c. 8.
T. can. 8. & 14.
Conc. Later. sub Inn. III. cap. 21.
c. omnis vtriusque. de pænit. & remiss.

De ministro huius Sacramenti, & Absolutione. Cap. VI.

CIrca ministrum autem huius Sacramenti declarat sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Euãgelij penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosuis homines, præter Episcopos & sacerdotes, Clauium ministeriũ perniciose extendunt; putantes verba illa Domini: Quæcumque alligaueritis super terrã, erunt alligata & in cælo: & quæcumque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo: &, Quorum

T. can. 10.
Matth. 18.
Ioan. 20.

rum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt; ad omnes Chriſti fideles indifferenter & promiſcue, contra inſtitutionem huius Sacramenti, ita fuiſſe dicta, vt quiuis poteſtatem habeat remittendi peccata; publica quidem per correptionem, ſi correptus acquieuerit, ſecreta verò per ſpontaneam Confeſſionem cuicumque factam. Docet quoque, etiam ſacerdotes qui peccato mortali tenētur, per virtutem Spiritus ſancti in ordinatione collatam, tamquā Chriſti miniſtros functionem remittēdi peccata exercere; eosq. praue ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc poteſtatem non eſſe contendunt. Quamuis autem Abſolutio ſacerdotis alieni beneficij ſit diſpenſatio, tamen non eſt ſolum nudum miniſterium vel annuntiādi Euangelium, vel declarādi remiſſa eſſe peccata; ſed ad inſtar actus iudicialis, quo ab ipſo, velut à iudice, ſentētia pronuntiatur: atque ideo non debet pænitens adeo ſibi de ſua ipſius fide blandiri, vt etiam ſi nulla illi adſit contritio, aut ſacerdoti animus ſerio agēdi & vere abſoluendi deſit, putet tamen ſe propter ſuam ſolam fidem, vere & coram Deo eſſe abſolutum. nec enim fides ſine pænitentia remiſſionem vllam peccatorū præſtaret; nec is eſſet niſi ſalutis ſuæ negligentiſſimus, qui ſacerdotem ioco ſe abſoluentem cognoſceret, & non alium ſeriò agentem, ſedulo requireret.

Seſſ.7.can. 10. de Sacramen.

c. ſecundum Eccleſia. 19. diſt. & c. non nocet. 1. q. 1.

can. 9.

De caſuum reſeruatione. Cap. VII.

QVoniam igitur natura & ratio iudicij illud expoſcit, vt ſententia in ſubditos dūtaxat feratur; perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti Abſolutionem eā eſſe

debere, quã sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem. Magnopere vero ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, vt atrociora quædam & grauiora crimina nõ à quibusuis, sed à summis dumtaxat sacerdotibus absoluerentur. Vnde meritò Pontifices Max. pro suprema potestate sibi in Ecclesia vniuersa tradita, causas aliquas criminum grauiores suo potuerunt peculiari iudicio reseruare. Neque dubitandum est, quando omnia quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem, liceat pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, præsertim quo ad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reseruationem, consonum est diuinæ auctoritati, non tantum in externa politia, sed etiam coram Deo vim habere. Verumtamẽ pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in articulo mortis: atque ideo omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusuis peccatis & censuris absoluere possint: extra quem articulum sacerdotes cùm nihil possint in casibus reseruatis, id vnum pænitentibus persuadere nitantur, vt ad superiores & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedant.

c. omnis. p. si quis. de pæn. & remiss. c. si Episcopus. eo. tit. in 6.

c. si quis suadente. 17. q. 4. c. ita quorũdam. de Iud. c. conquesti. de sent. excomm. c. quicumque. eod. tit. in 6. & c. 2. eo. tit. in Clem. c. etsi dominici. de pæn. & rem. in extr. cõm. Rom. 13.

c. felicis. de pœn. in 6. c. pastoralis. p. præterea. de off. ord. c. cupiẽtes. de pæ. in Clem. c. 1. p. duos. de priuil. in extr. comm.

De Satisfactionis necessitate & fructu. Cap. VIII.

DEmum quò ad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pænitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo

De pæn. d. 3. c. 1. & seqq.

fuit perpetuo tempore commendata, ita vna maxime nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab ijs, qui speciem pietatis habent, virtutem autem eius abnegarunt: sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, &
J. can. 12. à verbo Dei alienum, culpam à Domino nunquam remitti, quin vniuersa etiam pœna condonetur. Perspicua enim & illustria in sacris
Gen. 3. Num. 12. & 20. 2. Reg. 12. litteris exempla reperiuntur, quibus, præter diuinam traditionem, hic error quàmmanifestissime reuincitur. Sane & diuinæ iustitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiantur qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint, aliter verò qui semel à peccati & dæmonis seruitute liberati, & accepto
1. Cor. 3. Ephes. 4. Spiritus sancti dono, scienter templum Dei violare, & Spiritum sanctum, contristare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis absque vlla satisfactione peccata dimittantur, vt occasione accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij & contumeliosi
Rom. 2. Iacob. 5. Spiritui sancto in grauiora labamur, thesaurizātes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere à peccato reuocant, & quasi fræno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresq. & vigilantiores in futurum pænitētes
Ezech. 33. Ionæ 2. Hiere. 3. 18. & 25. Esa. 30. Eccli. 17. Matth. 3. 4. 11. & 18. Actor. 3. Rom. 5. 1. Ioan. 2. 2. Cor. 3. efficiunt: medentur quoque peccatorum reliquijs, & uitiosos habitus, malè viuendo comparatos, contrarijs virtutum actionibus tollunt. Neque vero securior vlla via in Ecclesia Dei vmquam existimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœnam, quàm vt hæc pænitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentēt. Accedit ad hæc, quòd dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Iesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur;

mur; certissimam quoque inde arrham habentes, quòd, si compatimur, & cõglorificabimur. Rom.8.
Neque verò ita nostra est satisfactio hæc, quã pro peccatis nostris exoluimus, vt non sit per Christum Iesum. Nam qui ex nobis tamquam 2.Cor.3.
ex nobis nihil possumus, eo cooperante qui Philip. 4.
nos confortat, omnia possumus. ita non habet 1.Cor. 1.
homo vnde glorietur, sed omnis gloriatio no- Galat. 6.
stra in Christo est: in quo viuimus, in quo me- Act. 17.
remur, in quo satisfacimus, facientes fructus Luc. 3.
dignos pænitentiæ, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum & pænitentium facultate, salutares & conueniẽtes satisfactiones iniungere: ne, si forte peccatis conniueant, & indulgẽtius cum pænitentibus agant, leuissima quædã opera pro grauissimis delictis iniungẽdo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, vt Satisfactio quã imponunt, non sit tantum ad nouæ vitę custodiã, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam & castigationem. Nam Claues sacerdotum nõ ad soluendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt & docent: nec propterea existimarunt, Sacramentum Pænitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum; sicut nemo vmquam Catholicus sensit, ex huiusmodi nostris satisfactionibus vim meriti & satisfactionis Domini nostri Iesu Christi vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Nouatores intelligere volunt, ita optimam Pænitentiam nouam vitam esse docẽt, vt omnem Satisfactionis vim & vsum tollant.

c. tempora. cum multis seqq. 26. q. 7. c. de pæniten tibus. de cõs. d. 3. Concil. Laodic. cap. 2. Carthag. 3. c. 31. & Carthag. 4. cap. 74. Cabilon. can. 8. Afric. c. 10. Matth. 16. *s. cap. 1. in fi. s. can. 3. & 15.* *s. can. 13.*

De operibus Satisfactionis. Cap. IX.

DOcet præterea, tantam esse diuinæ munificentiæ largitatem, vt non solum pœnis sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiam (quod maximum amoris argumentum est) temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus.

c. sunt plures. in fi. de pæn. d. 3.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pænitentia adiungere ea, quæ sequuntur de Sacramento extremæ Vnctionis, quod non modò Pænitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua pænitentia esse debet, consummatiuum existimatum est à Patribus. Primum itaque circa illius institutionem declarat & docet, quòd clemētissimus Redemptor noster, qui seruis suis quouis tempore voluit de salutaribus remedijs aduersus omnia omnium hostium tela esse prospectū, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Christiani conseruare se integros, dum viuerent, ab omni grauiore spiritus incommodo possint, ita extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmissimo quodam præsidio muniuit. Nam etsi aduersarius noster occasiones per omnem vitam quærat & captet, vt deuorare animas nostras quoquo modo possit; nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suæ versutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit, diuinæ misericordiæ

S. can. 1. de Sacram. extre. Vnct.

1. Pet. 5.

c. nulli dubium. 3. q. 1.

cordiæ deturbandos, quàm cum impendere ℑ.cap.2. in fine.
nobis exitum vitæ perspicit.

De institutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Cap. I.

INstituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tamquam verè & propriè Sacramẽtum noui Testamenti, à Christo Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Iacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum ac promulgatum. Infirmatur (inquit) quis in vobis; inducat presbyteros Ecclesię, & orẽt super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, vt ex Apostolica traditione per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, propriùm ministrum; & effectũ huius salutaris Sacramenti. Intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum: nam vnctio aptissimè Spiritus sancti gratiam, qua inuisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat: Formam deinde esse illa verba, Per istam vnctionem, &c.

Marc.6. Iacob.5. c. 1. p. 1. de sacra Vnct. Innocent. I. epist.1. c.8.

De effectu huius Sacramenti. Cap II.

REs porro & effectus huius Sacramenti illis verbis explicatur: Et oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Res etenim hæc, gratia est Spiritus sancti, cuius Vnctio delicta, si qua sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, & ægroti animam alleuiat & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciam excitando; qua infirmus subleuatus, &

Iacob.5. ℑ. can.2. de hoc Sacram.

morbi incommoda ac labores leuius fert, & tentationibus dæmonis, calcaneo insidiantis, facilius resistit; & sanitatem corporis interdũ, vbi saluti animæ expedierit, consequitur.

Gen. 3.

De ministro huius Sacramenti, & tempore quo dari debeat.
Cap. III.

IAm vero, quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum. Nam & ostenditur illic, proprios huius Sacramenti ministros esse Ecclesiæ presbyteros. quo nomine eo loco non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut sacerdotes ab ipsis rite ordinati per impositionem manuum presbyterij. Declaratur etiã, esse hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis verò præsertim, qui tam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur; vnde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quòd si infirmi post susceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio iuuari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt qui contra tam apertam & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam docent, hanc Vnctionem vel figmentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem; & qui illam iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiua Ecclesia referenda esset; & qui dicunt, ritum & vsum, quem sancta Romana Ecclesia in huius Sacramenti administratione obseruat, Iacobi

J. can. 4. c. presbyteros. & c. illud superfluum. 95. dist.
1. Tim. 4.

J. can. 3. de hoc Sacram.

cobi Apoſtoli ſententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum eſſe; & denique, qui hanc extremam Vnctionem à fidelibus ſine peccato contemni poſſe affirmant. hæc enim omnia manifeſtiſſime pugnât cum perſpicuis tanti Apoſtoli verbis. Nec profectò Eccleſia Romana, aliarum omnium mater & magiſtra, aliud in hac adminiſtranda Vnctione, quãtum ad ea quæ huius Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſeruat, quàm quod beatus Iacobus præſcripſit. Neq. vero tanti Sacramenti cõtemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius Spiritus ſancti iniuria eſſe poſſet.

c. non decet. diſt. 12. c. 2. in fi. de ſum. Trin. c. fin. de for. comp. ſ. Seſſ. 7. can. 3. de Baptiſ.

Hæc ſunt quæ de Pænitentiæ & extremæ Vnctionis Sacramentis hęc ſancta œcumenica Synodus profitetur & docet, atque omnibus Chriſti fidelibus credenda & tenenda proponit. Sequentes autem canones inuiolabiliter ſeruandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuo damnat & anathematizat.

DE SANCTISSIMO Pænitentiæ Sacramento

CANON I.

Si quis dixerit, in catholica Eccleſia Pænitentiam nõ eſſe vere & proprie Sacramentum, pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, à Chriſto Domino noſtro inſtitutum; anathema ſit.

ſ. cap. 1. de Pæ. c. 1. in fi. de ſum. Tri. Ioan. 20.

CANON II.

Si quis Sacramenta confundens, ipſum Baptiſmum Pænitentiæ Sacramentum eſſe dixerit, quaſi hæc duo Sacramenta diſtincta non ſint, atque ideo Pænitentiam non rectè ſecundam

ſ. cap. 2. c. ſecunda. de pænit. d. 1.

S. Seß. 6. cap. 14. de Iustif. dam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

CANON III.

Ioan. 20. S. cap. 1. & 8. in fin. & Seß. 6. cap. 14. de Iustif. c. audiuimus 24. q. 1. S. can. 15.

Si quis dixerit, verba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: non esse intelligenda de potestate remittendi & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia catholica ab initio semper intellexit, detorserit autem contra institutionem huius Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Euangelium; anathema sit.

CANON IIII.

S. cap. 3. de Pœnit.

Si quis negauerit, ad integram & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ; videlicet, Contritionem, Confessionẽ, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum esse Pœnitentiæ partes, terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

CANON V.

S. cap. 4. de Pœnit. Esa. 38.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum grauitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & vtilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illum esse dolorem coa-

ctum,

ctum, & non liberum ac voluntarium; anathema sit.

CANON VI.

Si quis negauerit, Confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariã esse iure diuino; aut dixerit, modum secrete confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia catholica ab initio semper obseruauit & obseruat, alienum esse ab institutione & mandato Christi, & inuentum esse humanum; anathema sit.

S. cap. 5. de Pænit. Clemẽs 1. epist. 1. ad Iacobũ. Conc. Cabil. 1. cap. 8.

CANON VII.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse iure diuino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quę sunt contra duo vltima Decalogi pręcepta, & circumstantias quę peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantum esse vtilem ad erudiendum & consolandum pęnitentem, & olim obseruatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam: aut dixerit, eos qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle diuinę misericordię ignoscendum; aut demum, non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

S. cap. 5.
Exod. 20.
Deut. 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia seruat, esse impossibilem, & traditionem humanam à pijs abolendam; aut ad eam non teneri omnes & singulos vtriusque sexus Christi fideles, iuxta magni Concilij Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit.

S. cap. 5. Conc. Later. sub Innocẽt. III. cap. 21. & c. omnis. de pæn. & remiss. S. Sess. 13. can. 9. de Eucha.

CANON IX.

S. cap. 6. in fi. & cap. 5. in princ. Si quis dixerit, Absolutionem sacramentalem sacerdotis non esse actum iudicialem, sed nudum ministerium pronuntiandi & declarandi remissa esse peccata confitenti, modo tantum credat se esse absolutum; aut sacerdos non serio, sed ioco absoluat; aut dixerit, non requiri confessionem pœnitentis, vt sacerdos eum absoluere possit; anathema sit.

CANON X.

S. cap. 1. & 6. de Pæn. Si quis dixerit, sacerdotes qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi & soluendi non habere; aut non solos sacerdotes esse ministros Absolutionis, sed omnibus & singulis Matth. 18. Christi fidelibus esse dictũ: Quæcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo; & quæcumque solueritis super terram, erunt Ioan. 20. soluta & in cælo: &, Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum virtute quilibet absoluere possit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, si correptus acquieuerit, secreta vero per spontaneam confessionem; anathema sit.

S. cap. 7. c. si episcopus. de pæ. in 6. c. de cetero. & c. de monialibus. de sent. excom.

CANON XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reseruandi sibi casus, nisi quoad externam politiam, atque ideo casuum reseruationem non prohibere, quo minus sacerdos a reseruatis vere absoluat; anathema sit.

CANON XII.

S. cap. 8. Si quis dixerit, totam pœnam simul cum culpa remitti semper à Deo, satisfactionemq. pœnitentium non esse aliam, quàm fidem, qua apprehendunt, Christum pro eis satisfecisse; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnam temporalem, minime Deo per Christi merita satisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à sacerdote iniunctis, sed neque sponte susceptis, vt ieiunijs, orationibus, eleemosynis, vel alijs etiam pietatis operibus, atque ideo optimam pænitentiam esse tantum nouam vitam; anathema sit. *s. cap. 8. & 9.*

CANON XIIII.

Si quis dixerit, satisfactiones, quibus pænitentes per Christum Iesum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit. *s. cap. 5. & 8. de Pænit.*

CANON XV.

Si quis dixerit, Claues Ecclesię esse datas tantum ad soluendum, non etiam ad ligandum; & propterea sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & cōtra institutionem Christi; & fictionem esse, quod virtute Clauium sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exoluenda remaneat; anathema sit. *s. cap. 1. & 8. in fin.* *s. Sess. 6. can. 30. de Iustif.*

DE SACRAMENTO extremæ Vnctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem non esse vere & proprie Sacramentum à Christo Domino nostro institutum, & à beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum *s. de hoc Sacram. in prin & c. 1. Marc. 6. Iacob. 5.*

Innoc.1. ep. 2.c.8. acceptum à Patribus, aut figmentum humanum; anathema sit.

CANON II.

5. cap.2. de hoc Sacr.& c. presbyteros.95. dist. Si quis dixerit, sacram infirmorum Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos; sed iam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum; anathema sit.

CANON III.

5. cap. vlt. Cócil.Cabilon.2. c.48. Iacob. 5. Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum & vsum, quem obseruat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ beati Iacobi Apostoli; ideoq. eum mutandum, posseq. à Christianis absque peccato contemni; anathema sit.

CANON IIII.

5. cap. vlt. Iacob. 5. c. presbyteros, c. illud superfluum. 95. dist. Si quis dixerit, presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Iacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quauis communitate; ob idq. proprium extremæ Vnctionis ministrum non esse solum sacerdotem; anathema sit.

Decretum de reformatione. Proœmium.

5.Ses.6.c.3. de reform. c. qualiter. 2. de accus. 5. Sess. 22. cap.1.c.quid autē. 8.q.1. CVm propriè Episcoporum munus sit subditorum omnium vitia redarguere; hoc illis præcipuè cauendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitam, ipsis conniuentibus ducant. Nam si eos prauis & corruptis moribus esse permittant, quo pacto laicos de ipsorum vitijs redarguent, qui vno ab eis sermone conuinci possent, quòd Clericos ipsis patiantur esse deteriores? Qua etiam libertate laicos corripere poterunt sacerdotes, cum

cum tacitè ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe *Diſt. 25. c*
admiſiſſe quæ corripiunt? Monebunt propte- *vlt. & c. in*
rea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocumque or- *ſacerdotibus*
dine fuerint, vt conuerſatione, ſermone, & *61. diſt.*
ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant,
memores eius quod ſcriptum eſt: Sancti eſto- Leuit. 11.
te, quia & ego ſanctus ſum. & iuxta Apoſtoli 19. & 20.
vocem: Nemini dent vllam offenſionem, 1. Pet. 1.
vt non vituperetur miniſterium eorum: ſed 2. Cor. 6.
in omnibus exhibeant ſe ſicut miniſtros Dei;
ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis:
Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & repro- Ezech. 22.
bant legem. Vt autem ipſi Epiſcopi id libe- Sophon. 3.
rius exequi, ac quoquam prætextu deſuper
impediri nequeant; eadem ſacroſancta œcu-
menica & generalis Tridentina Synodus, præ-
ſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Le-
gato & Nuntijs, hos, qui ſequuntur, cano-
nes ſtatuendos & decernendos duxit.

Cap. I.

CVm honeſtius ac tutius ſit ſubiecto, debi- *c. ad aures,*
tam Præpoſitis obedientiam impenden- *de temp. or-*
do, in inferiori miniſterio deſeruire, quàm *din.*
cum Præpoſitorum ſcandalo graduum altio-
rum appetere dignitatem; ei, cui aſcenſus ad
ſacros Ordines a ſuo Prælato ex quacumque
cauſa, etiam ob occultum crimen, quomodo-
libet, etiam extraiudicialiter, fuerit interdi-
ctus; aut qui a ſuis Ordinibus, ſeu gradibus
vel dignitatibus eccleſiaſticis fuerit ſuſpẽſus;
nulla contra ipſius Prælati voluntatẽ conceſſa
licẽtia de ſe promoueri faciendo, aut ad prio-
res Ordines, gradus & dignitates, ſiue hono-
res reſtitutio ſuffragetur.

Cap. II.

ET quoniam nonnulli Episcopi ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, Clero carentes & populo Christiano, cum ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Iesu Christi, sed alienas oues inscio proprio Pastore quærentes; dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius diœcesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum, exercere prohibitos vident, in legis fraudem & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius diœcesis sua temeritate eligunt, & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum litteras commendatitias non habeant, clericali charactere insignire, & ad sacros etiã presbyteratus Ordines promouere præsumũt; quo plerumque fit, vt minus idonei, & rudes ac ignari, & qui à suo Episcopo tamquam inhabiles & indigni reiecti fuerunt, ordinati, nec diuina officia peragere, nec ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare: Nemo Episcoporum, qui Titulares vocãtur, etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cuiusuis Ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cuiusuis priuilegij, sibi de promouendo quoscumque ad se venientes pro tempore cõcessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absque sui proprij Prælati expresso consensu, aut litteris dimissorijs, ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promouere, seu ordinare valeat: Contrafaciens, ab exercitio Pontificalium

I. Sess. 6. cap. 5. de refor.

Can. Apost. 36. Cõc. Nican. can. 17. Aurel. 3. c. 15. Moguntiac. c. 14. Bracaren. 1. can. 26. 9. q. 2. per totã. 21. q. 2. c. 1. & c. 1. & 2. de temp. ord. in 6. I. Sess. 23. c. 3. 8. & 10. de refor.

lium per annum; taliter vero promoti, ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

Cap. III.

EPiscopus quocumque suos Clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine & commendatitijs litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, a quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, seu ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos & capaces repererit, a susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

§. cap. praeced. & §. Sess. 23. c. 8. de refor.

Cap. IIII.

OMnes ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendos subditorum excessus diligenter intendere debent, & a quibus nullus Clericus per huius sanctæ Synodi statuta, cuiusuis priuilegij prætextu, tutus censetur, quo minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit; si in ecclesijs suis resederint, quoscumque sæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias suæ iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus & delictis, quoties & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tamquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi & castigandi facultatẽ habeant: quibuscumque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum suos obligẽt auctores; ipsis Clericis, ac eorum consanguineis, cappellanis, familiaribus, pro-

§. cap. 1. & Sess. 6. c. 3. & 4. de ref. c. irrefragabili. de off. ord. c. qualiter. 2. de accus. §. Sess. 24. cap. 5. & 10. de refor. & Sess. 25. c. 6.

curatoribus, & alijs quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione & intuitu minime suffragantibus.

Cap. V.

c. 1. & c. vlt. de offic. deleg. in 6.

INsuper, cum nonnulli, qui sub prætextu quòd super bonis & rebus ac iuribus suis diuersæ eis iniuriæ ac molestiæ inferantur, certos iudices per litteras Conseruatorias deputari obtinent, qui illos a molestijs & iniurijs huiusmodi tueantur ac defendant, & in possessione, seu quasi, bonorũ, rerum, ac iurium suorum manuteneant & conseruent, nec super illis eos molestari permittant; eiusmodi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: idcirco nemini omnino cuiuscumque dignitatis & condicionis sit, etiam si Capitulum fuerit, Conseruatoriæ litteræ cum quibuscumque clausulis aut decretis, quorumcumque iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu aut colore concessæ, suffragẽtur ad hoc, vt coram suo Episcopo, siue alio superiore ordinario, in criminalibus & mixtis causis accusari & conueniri, ac contra eum inquiri & procedi non possit; aut quo minus, si qua iura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Conseruatores iudices in iudiciũ trahere minime liceat. Quòd si in ijs causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo Conseruator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos iudices, Conseruatorem & Ordinarium, controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit;

c. cum speciali. de appell.

fuerit; nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros, in forma iuris electos, super suspicione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus vero eius, qui huiusmodi litteris Conseruatorijs tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquam duobus dumtaxat: si tamen illi proprijs eius sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio vltra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Cōseruatoribus iudicibus vllum habere tribunal erectum. In causis verò mercedum, aut miserabilium personarum, huius sanctę Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Vniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & Regularia loca, necnon hospitalia actu hospitalitatem seruantia, ac Vniuersitatum, Collegiorum, locorum, & hospitalium huiusmodi personæ, in præsenti canone minime comprehensæ, sed exemptæ omnino sint & esse intelligantur.

S. Sess. 7. c. 14. de refor.

Cap. VI.

QVia vero, etsi habitus non facit monachum, oportet tamē Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, vt per decentiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant; tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisq. contēptus; vt propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendentes, vestes etiam deferant publice laicales, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis, alterum in carnalibus: propterea omnes Ecclesiasticæ personæ, quantumcunque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, offi-

c. porrectum, & c. ex parte. de regul. 21. q. 4. per tot. Concil. Matiscon. 1. can. 3. S. Session. 22. c. 1. de refor.

cia, aut beneficia qualiacumque Ecclesiastica obtinuerint, si postquā ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini ac dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem & mādatum non detulerint; per suspensionem ab Ordinibus, ac officio & beneficio, ac fructibus, redditibus & prouentibus ipsorum beneficiorum, nec non si semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum & beneficiorum huiusmodi, coerceri possint & debeant; constitutionem Clementis V. in Concilio Viennensi editam, quæ incipit, Quoniam. innouando & ampliando.

Clem. quoniā, de vit. & hon. cler.

Cap. VII.

CVm etiam qui per industriam occiderit proximum suum & per insidias, ab altari auelli debeat, quia sua voluntate homicidiū perpetrauerit; etiam si crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros Ordines promoueri possit; nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferre liceat; sed omni Ordine, ac beneficio & officio Ecclesiastico perpetuo careat. Si vero homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, vt quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur; quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum & altaris ministerium, & beneficia quæcumque ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo; qui non nisi causa

Exod. 21. c. 1. de homicid. c. miror. dist. 50. c. inquisitionis, de accus. c. cū non ab homine. de iudic.

J. Sess. 24. c. 6. de refor. c. studeat. 50. dist. c. significasti 2. de homicid. Clem. vnic. eod. tit.

causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

Cap. VIII.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, vt suorum curam negligant: quicumque, etiam Episcopali præditus dignitate, qui alienos subditos puniendi priuilegium habuerit, cõtra Clericos sibi non subiectos, præsertim in sacris cõstitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprij ipsorum Clericorum Episcopi, si apud ecclesiam suam resederit, aut personæ ab ipso Episcopo deputandæ interuentu, nequaquam procedere debeat: aliàs processus, & inde secuta quæcumque viribus omnino careant.

s. cap. 2. & Sess. 6. c. vlt.

Concil. Moguntiacen. c. 14. & 15.

Cap. IX.

ET quia iure optimo distinctæ fuerũt diœceses, & parochiæ, ac vnicuique gregi proprij attributi Pastores, & inferiorum ecclesiarum rectores, qui suarũ quisque ouium curam habeant, vt ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut vna & eadem ecclesia duarum quodammodo diœcesium fiat, non sine graui eorum incommodo qui illi subditi fuerint: beneficia vnius diœcesis, etiam si parochiales ecclesiæ, vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius diœce-

c. Ecclesias. 13 q. 1. c. pastoralis. de his, quæ fiũt a prælat.

s. Sess. 24. de refor. c. 13. in fin.

I. Sess.7.c.6. & 7. de reform. & I. Sess.24.c.13 & 15.& Sess. 25. cap.9.

diœcesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, vel loco etiam pio, perpetuò non vniantur; decretum huius sanctæ Synodi super huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

Cap. X.

c.cum de beneficio. de præben.in 6. I. Sess.25.c. 21.de regul.

Deut. 22. c.cũ causã, de elect.

REgularia beneficia, in titulum regularibus professis prouideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosis tantum illius Ordinis, vel ijs qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, ne vestem lino lanaq. contextam induant, conferantur.

Cap. XI.

Vide cõstit. 91. Pij V. qua incip. Quecũque.

QVia vero regulares de vno ad alium Ordinem translati, facilè a suo superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi & apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscumque Ordinis Prælatus, vel superior vigore cuiusuis facultatis aliquem ad habitum & professionem admittere possit, nisi vt in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui superioris obediẽtia in claustro perpetuò maneat: ac taliter translatus, etiam si Canonicorum regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiam curata, omnino incapax existat.

Cap. XII.

NEmo, etiam cuiusuis dignitatis Ecclesiasticæ, vel sæcularis, quacumque ratione, nisi ecclesiam, beneficium, aut cappellam de nouo fundauerit & construxerit, seu iam erectam,

ctam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs & patrimonialibus bonis competenter dotauerit, ius patronatus impetrare, aut obtinere possit aut debeat. In casu autem fundationis aut dotationis, huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reseruetur.

c.pia mētis. cum seq. 16. q.7. & c. nobis. de iu.patron. ꝟ. Sess. 25. cap.9. de reform.

Cap. XIII.

Non liceat præterea patrono, cuiusuis priuilegij prætextu, aliquem ad beneficia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficij, cessante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præsentare: aliàs præsentatio ac institutio, forsan secutæ, nullæ sint & esse intelligantur.

c.illud. & c. relatum. de iu.patr. Cōc. Mog. c.4. Salegust. c. 13. ꝟ. Sess. 7. c. 13. ꝟ. Sess. 25. cap.9. de refor.

Cap. XIIII.

Declarat præterea sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad xxv. diem Ianuarij subsequentis anni M D L I I. habendam esse iam decreuit, vna cum sacrificio Missæ agendum & tractandum esse de Sacramento Ordinis, & prosequendam esse materiam reformationis.

Seſſio decimaquinta,

QVAE EST QVINTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die xxv. Ianuarij MDLII.

Decretum prorogationis Seſſionis.

CVm ex eo quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta hæc & vniuerſalis Synodus per hos dies accuratiſſime diligentiſſimeq. tractauerit ea quę ad ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad Sacramentum Ordinis ſpectant, vt hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decreta de his rebus, & quattuor præterea articulos ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Seſſionem dilatos, publicaret; atque interim affuturos eſſe putauerit ad hoc ſacroſanctum Concilium eos qui Proteſtantes ſe vocant, quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat, & vt libere, ac ſine cunctatione vlla huc venirent, fidem eis publicam, ſiue Saluum conductum conceſſerat: tamē cum illi nondum venerint, & eorum nomine ſupplicatum huic ſanctæ Synodo fuerit, vt publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multo ante illam Seſſionem, Saluo conductu amplioris formæ interim accepto: Eadem ſancta Synodus, in Spiritu ſancto legiti-

me

me congregata, iisdem Legato & Nuntijs præsidentibus, nihil magis optans, quàm ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones & schismata tollere, ac eius quieti, paci, otioq. consulere; parata ipsos, si venerint, & humaniter excipere, & benigne audire; confidensq. eos nō fidei Catholicæ pertinaciter oppugnādæ, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos; &, vt Euangelicæ veritatis studiosos decet, sanctæ matris Ecclesiæ decretis & disciplinæ ad extremum esse acquieturos; sequentem Sessionem ad edenda & publicanda ea quæ supra commemorata sunt, in diem festum S. Iosephi, qui erit die xix. mensis Martij, distulit, vt illi satis tēporis & spatij habeant non solum ad veniendum, verum etiam ad ea quæ voluerint, antequàm is dies veniat, proponenda. Quibus, vt omnem diutius cunctandi causam adimat, fidem publicam, siue Saluum conductum, eius qui recitabitur tenoris & sententiæ, libenter dat & concedit. Interea vero de Matrimonij Sacramento agendum; & de eo, præter superiorum decretorum publicationem, definiendum esse eadem Sessione statuit & decernit, & prosequendam esse materiam reformationis.

SAL.

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legato & Nuntijs, inhærendo Saluo conductui in penultima Seſſione dato, & illum iuxta tenorem infraſcriptum ampliando, Vniuerſis fidem facit, quòd omnibus & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuſcumque viris, cuiuſcumque ſtatus & conditionis aut qualitatis exiſtant, Germanicæ prouinciæ & nationis ciuitatibus, & alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs Eccleſiaſticis & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui aut quæ vna cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam veriſſimamq. ſecuritatem, quam Saluum conductum appellant, libere ad hãc ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemq. manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, vna cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotijs tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quàm verbo libere offerendi, propalandi, eoſq. Scripturis ſacris, & beatorum Patrum verbis, ſententijs, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum ijs qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitatiue abſque omni impedimẽto confe-

conferendi, opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus semotis; & signanter, quòd causa controuersa secundum sacram Scripturam, & Apostolorũ traditiones, probata Cõcilia, et Catholicæ Ecclesiæ cõsensum, et sanctorũ Patrum auctoritates, in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit; sic etiam, vt propter illorum præsentiam neque in itinere, aut quocumque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridentina a diuinis officijs quouis modo cessetur. Et vt, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut maiorum suorum mandato & assensu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque vlla renitentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa, possint iuxta beneplacitum libere & secure redire; de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportune eorum securitati absque dolo & fraude prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, Saluoq. conductu omnes quascumque clausulas includi & contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate in eundo, stando, ac redeundo necessariæ & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatem, & pacis, ac cõciliationis bonum, exprimens, quòd, si quispiam, aut illorum aliqui, siue in itinere, Tridentum veniendo, siue ibidem morãdo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo possit huius fidei publicæ & assecurationis beneficium eis concessum, annullari, aut cassari; vult & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione

cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi merito approbanda & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, condicionibus & modis omnino manentibus illibatis. Parisormiter etiã vult, vt si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo possit huius fidei publicæ & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in huiusmodi facinore deprehẽsi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partem Dominorũ Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, merito laudanda & approbanda, mox puniantur; præsenti assecurationis forma, condicionibus & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus & singulis toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiẽdã exire de ciuitate Tridentina, et reuerti ad eamdem, necnon nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis libere mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum & destinatum suscipere, toties quoties eis videbitur expedire; ita quòd al qui, vel aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorum securitati prouideant, vel prouideat. Qui quidem Saluus conductus & securitates stare ac durare debẽt, a tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & vsque ad Tridẽtum perduci, ac toto tempore mãsionis eorum ibidem, & rursum post sufficiẽtem audiẽtiam habitã, spatio viginti dierum præmisso, cum ipsi petierint, aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, a Tridẽto vsque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo fauẽte, restituet,

dolo

dolo & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro vniuersis & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus quibuscumque, atque omnibus alijs Ecclesiasticis & sæcularibus personis, cuiuscumque status & condicionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel statuto, priuilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assicurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum con essæ, præiudicium quouis modo vsuram, aut quemquam vti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque condicionis, vel status, aut præminentiæ existens, præscriptæ assicurationis & Saluí conductus formam & modum in quocumque puncto vel clausula violauerit (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & sufficiens emenda nòn fuerit mox subsecuta, ipsorum arbitrio merito approbanda & laudanda; habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino & humano, aut consuetudine, huiusmodi Saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Concil. Constan. Sess. 19. in c. Quod non obstantib. Saluis conductib.

Sessio decimasexta,

QVAE EST SEXTA

Sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die xxviij. Aprilis M D LII.

Decretum suspensionis Concilij.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea Reuerendiss. DD. Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuntijs, tam eorum proprio, quàm Reuerendiss. & Illustrissimi D. Marcelli tt. S. Marcelli, S. R. E. Cardinalis Crescentij, Legati, ob aduersam eius grauissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primo a Paulo fel. rec. conuocatum & collectum fuisse; deinde a Sanctiss. D. N. Iulio III. efflagitante Carolo V. Augustiss. Imperatore, ea præcipue de causa fuisse restitutum, vt religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diuersas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinũ reuocaret; abusus & mores Christianorum corruptissimos emendaret: cumq. ad hoc agendum, quàmplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumq. habita ratione, e diuersis regionibus alacriter confluxissent; resq. strenue, magno fidelium concursu,

feliciterq. procederet; ac spes esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Concilium venturos, sic animatos, vt veris Ecclesiæ rationibus vnanimiter acquiescerent; lux denique quædam rebus affulsisse videretur, caputq. attollere inciperet profligata antea & afflicta Resp. Christiana; ij repente tumultus, ea bella, hostis generis humani versutia exarserunt, vt Concilium velut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommode cogeretur; spesq. omnis vlterioris progressus hoc in tempore tolleretur: tantumq. aberat, vt sancta Synodus Christianorum malis & incommodis mederetur, vt multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius, quàm placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus omnia, & præcipue Germaniã armis ardere & discordijs videret, omnes fere Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum ecclesijs è Concilio abijsse; decreuit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tẽpora reticere; vt Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ouibus prospectum ad suas ecclesias regredi valerent, ne diutius vtrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum condicio tulit, huius œcumenici Concilij Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, vt, si citius pacata res sit, ac tranquillitas pristina reuertatur, quod sperat Dei optimi maximi beneficio non longo forsan spatio futurum, ipsius Concilij progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremq. habere censeatur. Sin autem (quod Deus auertat) peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint submota; cum

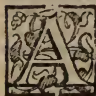
primum cessauerint, talis suspẽsio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia noua Concilij conuocatione, accedente ad hoc decretum cõsensu & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, vt obseruent, & respectiue, quatenus ad eos spectat, obseruare faciant in suis regnis, dominijs, & ecclesijs omnia & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus statuta & decreta.

BVLLA CELEBRATIONIS CONCILII TRIDENTINI

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Ecclesiæ regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Christianæ partes, cernentesq. non sine magno horrore, quàm longe lateq. pestis hæresum & schismatis peruasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent; in eam curam & cogitationem pro suscepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumq. & tam perniciosum schisma tollere, moresq. adeo corruptos & deprauatos emendare possemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consueuisset, œcumenici generalisq. Concilij; eius congregandi, &, Deo iuuante, celebrandi consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo III. & eius successore Iulio, prædecessoribus nostris; sed varijs de causis sæpius impeditum & interpellatum perfici non potuit. Si quidem

Paulus, cum id primo in vrbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset, quasdã ob causas, in litteris eius expressas, id primo suspendit, postea Tridentum transtulit: deinde cum quibusdã de causis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem suspensione sublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit. verum, Sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, Bononiam transtulit. Iulius autem, qui ei successit, in eamdem ciuitatem Tridentinam id reuocauit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt. Sed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellũ in Italia & Gallia grauissimum exarsisset, rursus Concilium suspensum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasq. ex alijs difficultates & impedimenta obijciente, vt tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quamdiutissime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint & multiplicatæ ac propagatæ hæreses, quantopere schisma creuerit, sine maximo animi dolore nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius & misericors Dominus, qui numquam ita irascitur, vt misericordiæ obliuiscatur, Regibus & Principibus Christianis pacẽ & vnanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore, vt his tãtis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad schisma hæresesq. tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes conseruan-

S. in prima Bulla.

S. Seß. 8.

Seß. 11. & seq.

Habac. 3.

seruandam, celebrationem eius non esse duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam consilij nostri certioribus charissimis in Christo filijs nostris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & alijs Regibus atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus; ad Dei omnipotentis laudem, honorem & gloriam, atque vniuersalis Ecclesiæ vtilitatem, de eorũdem fratrum nostrorum consilio & assensu; sacrum œcumenicum & generale Concilium ex auctoritate eiusdem Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti & subnixi, in ciuitate Tridentina ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicę proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, sublata suspensione quacumque, statuimus atque decernimus. Quo circa venerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, ceterósq. quibus in Concilio generali sedere, & sentẽtiam dicere, iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur & monemus, atque etiam districte præcipiendo mandamus in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti quod præstiterunt, & sub pœnis, quas in eos qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, sacris sciunt esse Canonibus constitutas, vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem: nisi forte impedimento fuerint legitimo præpediti; quod tamen impedimẽtum

c.quanto. de transl. Epi. c.ad Apostolica. p. nos itaque. de re iud. in 6. c. 1. de homic. eo. lib. Pelagius 2. epistol. 1. in princ.

Cõc. Cartha. 3. cap. 43. T. Sess. 24. de refor. c. 2. in fin.

per

per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes & singulos, quorum intereſt, intereſſeve poterit, vt in Concilio adeſſe ne negligant. Chariſſimos vero in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum, ceterosq. Reges & Principes, quos optandum ſane eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur & rogamus, vt ſi ipſi Concilio intereſſe non potuerint, at Oratores ſuos prudentes, graues, & pios viros vtique mittant, qui ipſorum nomine illi interſint; curentq. diligenter pro ſua pietate, vt ex eorũ regnis atque dominijs Prælati ſine recuſatione ac mora, tam neceſſario tẽpore, Deo & Eccleſiæ officium ſuum præſtent; eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitantes, vt per ipſorum regna & dominia tutum ac liberum iter Prælatis, eorumq. familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad Conciliũ euntibus, & ab illo redeuntibus pateat; benigneq. ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut (quod ad nos attinet) ipſi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decreuimus, quod ad tam pium & ſalutare opus perficiendũ, a nobis in hoc loco cõſtitutis præſtari poſſit; nihil, vt Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitũ habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionẽ ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatẽ ac quietem. Vt vero hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omniũ, quorum oportet, notitiam perueniant, nec quiſquã ea excuſatione vti poſſit, quòd illa ignorauerit, pręſertim cũ non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus; volumus & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis

Apoſto-

Apostolorum,& in Ecclesia Lateranensi,tunc, cum in eis populus,vt Missarum solẽnibus intersit,congregari solet,palàm clara voce à Curiæ nostræ Cursoribus, seu Notarijs aliquibus publicis recitentur; & postquam recitatæ fuerint,ad valuas earum Ecclesiarum,itemq. Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibiq. quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur: cum autẽ inde amouebuntur,earum exẽpla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationẽ hanc, publicationẽ,& affixionem, omnes & singulos,qui his litteris comprehenduntur,post duos mẽses à die publicationis & affixionis earum volumus perinde astrictos & obligatos esse, ac si ipsismet illæ corã editæ & lectæ fuissent. Transumptis quoque earũ,quæ manu publici alicuius notarij scripta, subscriptave,& sigillo ac subscriptione alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munita fuerint,vt sine dubitatione vlla fides habeatur,mandamus atque decernimus. Nulli ergo omnino hominũ liceat, hanc paginam nostræ indictionis,statuti,decreti, præcepti, admonitionis & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire.Si quis autẽ hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, M D L X. iij. kal. Decẽb. Pontificatus nostri anno primo.

Ant.Florebellus Lauellinus.

Barengus.

SACRO-

SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI

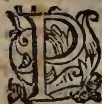
Sessio decimaseptima,

QVAE EST PRIMA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XVIII. Ianuarij MDLXII.

Decretum de celebrando Concilio.

Lacet ne vobis, ad laudem & gloriam sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus sancti, ad incrementum & exaltationē fidei & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu sancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui est decimus octauus mensis Ianuarij, anni à Natiuitate Domini MDLXII. Cathedræ Romanæ beati Petri Apostolorum Principis consecrato, sublata quacumque suspensione, iuxta formam & tenorem litterarum Sanctissimi Domini nostri Pij IIII. Pon.

Max. celebrari, & in eo ea, debito seruato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis ac Præsidentibus, ad horũ temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controuersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorũ morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram atque Christianam pacem conciliandam, apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur? *Responderunt*, Placet. J. *Sess.* 24. *c.* 21. *de refor.*

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die xxvj. mensis Februarij? *Responderunt*, Placet.

Sessio decimaoctaua,

QVAE EST SECVNDA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XXVI. Februarij M D LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem

dem viribus confiſa, ſed Domini noſtri Ieſu
Luc. 21. Chriſti, qui os & ſapientiam Eccleſiæ ſuæ datUrum ſe promiſit, ope & auxilio freta, illud præcipue cogitat, vt Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam & obſcuratam, in ſuam puritatem & ſplendorem aliquando reſtituat; & mores, qui a veteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem vitæ ra-
Malach. 4. tionem reuocet; corq. patrum ad filios, & cor filiorum ad patres conuertat. Cum itaque omnium primum animaduerterit, hoc
J. Seſſ. 25. circa fin. tempore ſuſpectorum ac pernicioſorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe lateq. diffunditur, numerum nimis excreuiſſe, quod quidem in cauſa fuit, vt multæ cenſuræ in varijs prouincijs, & præſertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint, neque tamen huic tam magno ac pernicioſo morbo ſalutarem vllam profuiſſe medicinam; cenſuit, vt delecti ad hanc diſquiſitionem Patres de cenſuris, librisq. quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, atque etiam ad eamdem ſanctam Synodum ſuo tempore referrent; quo facilius ipſa poſſit varias & peregrinas
Matth. 13 doctrinas, tamquam zizania, a Chriſtianæ veritatis tritico ſeparare; deq. his commodius deliberare & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum cauſas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe vult, prout etiam præſenti decreto deducit: vt ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putauerit quæ vel de hoc librorum & cenſurarum negotio, vel de alijs quæ in

in hoc generali Concilio tractanda prædixit; non dubitet, a sancta Synodo se benigne auditum iri.

Quoniam vero eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumq. enixe rogat quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, vt vniuersi communem matrem in terris agnoscentes, quæ quos peperit, obliuisci non potest, vnanimes vno ore glorificemus Deum & Patrem Domini nostri Iesu Christi; per viscera misericordiæ eiusdem Dei & Domini nostri, omnes qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam & reconciliationem, & vt ad hanc sanctam Synodum veniant, inuitat atque hortatur; vtq. charitatem, quod est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemq. Christi, exultantem in cordibus suis, præseferant, in quam vocati sunt in vno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti vocem audientes, ne obdurent corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam & salutarem matris suæ admonitionem excitentur & conuertantur. Omnibus enim charitatis officijs sancta Synodus eos vt inuitat, ita complectetur.

Psal. 121. Esa. 49. Rom. 15. Coloss. 3. Psal. 94. Ephes. 4.

Insuper eadem sancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eamdem vim habituram, eiusdemq. roboris & momenti futuram, ac si in publica Sessione data & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus

sidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit & decernit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die XIIII. mensis Maij.

SALVVS CONDVCTVS concessus Germanicæ nationi in Congregatione generali, die IIII. Martij, M D LXII.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vniuersis fidem facit, quòd omnibus & singulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuscumque viris, cuiuscumque status & condicionis aut qualitatis existant, Germanicæ prouinciæ & nationis ciuitatibus, & alijs locis eiusdem, & omnibus alijs Ecclesiasticis & sæcularibus, præsertim Augustanæ confessionis personis, qui aut quæ vna cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam verissimamq. securitatē, quam Saluum conductū appellant, libere ad hanc ciuita-

ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemq. manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, vna cum ipsa Synodo de quibuscumque negotijs tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quàm verbo libere offerendi, propalandi, eosq. Scripturis sacris, & beatorum Patrum verbis, sententijs, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, &, si opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis respondendi, & cum ijs qui a Concilio delecti fuerint, disputandi Christiane, aut charitatiue absque omni impedimēto conferendi, opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus semotis; & signanter, quòd causæ controuersæ secundum sacram Scripturam, & Apostolorū traditiones, probata Cōcilia, et Catholicæ Ecclesiæ cōsensum, et sanctorū Patrum auctoritates, in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minime puniantur, impertitur, ac omnino concedit; sic etiam, vt propter illorum præsentiam neque in itinere, aut quocumque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridentina a diuinis officijs quouis modo cessetur. Et vt, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut maiorum suorum mandato & assensu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque vlla renitentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, viceuersa, possint iuxta beneplacitum libere & secure redire; de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportune eorum securitati absque dolo & fraude prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, Saluoq. conductu omnes quascumque clausulas includi & contineri, ac pro in-

clusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate in eundo, stando, ac redeundo necessaria & opportuna fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatem, & pacis, ac cōciliationis bonum, exprimens, quòd, si quispiam, aut illorum aliqui, siue in itinere, Tridentum veniendo, siue ibidem morādo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ & assecurationis beneficium eis concessum, annullari, aut cassari; vult & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi merito approbanda & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, condicionibus & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiā vult, vt si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in huiusmodi facinore deprehēsi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partem Dominorū Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, merito laudanda & approbanda, mox puniantur; præsenti assecurationis forma, condicionibus & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus & singulis toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiēdā exire de ciuitate Tridentina, et reuerti ad eamdem, necnon nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis libere mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum & destinatum suscipere, toties quoties eis videbitur expedire; ita

quòd aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorum securitati prouideant, vel prouideat. Qui quidem Saluus conductus & securitates stare ac durare debeant a tẽpore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & vsque ad Tridẽtum perduci, ac toto tempore mãsionis eorum ibidem, & rursum post sufficiẽtem audiẽtiam habitã, spatio viginti dierum præmisso, cum ipsi petierint, aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, a Tridẽto vsque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo fauẽte, restituet, dolo & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro vniuersis & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus quibuscumque, atque omnibus alijs Ecclesiasticis & sæcularibus personis, cuiuscumque status & condicionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel statuto, priuilegio legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudicium quouis modo vsuram, aut quemquam vti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque condicionis, vel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis & Salui conductus formam & modum in quocumque puncto vel clausula violauerit (quod tamen auertere digne-

Concil. Constantiense Sess. 19. in c. Quòd non obstantibus saluis conductib.

tur Omnipotens) & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ipsorum arbitrio merito approbanda & laudanda; habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino & humano, aut consuetudine, huiusmodi Saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus & singulis alijs, qui nobiscum in ijs quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque regnis, nationibus, prouincijs, ciuitatibus ac locis, in quibus publice & impune prædicatur, vel docetur, siue creditur contrarium eius, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, siue Saluum conductum, sub eadem forma & eisdem verbis, quibus datur Germanis.

Sessio decimanona,

QVAE EST TERTIA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XIIII. Maij, M D LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta oecumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præsenti Sessione statuenda ac sancienda erant, iustis nonnullis ac honestis causis in feriam quintam post proximam sollemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunij, prorogandam esse censuit, ac prorogat; dictaq. die Sessionem habendam esse ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus & pater Domini nostri Iesu Christi, auctor pacis, vt sanctificet corda omnium; quo adiuuante, sancta Synodus & nunc & semper meditari ac peragere valeat, quæ ad eius laudem & gloriam pertineant.

Sessio vigesima,

QVAE EST QVARTA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die IIII. Iunij, M D L X I I I.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Sedis Apostolicæ Legatis, propter varias difficultates ex diuersis causis exortas, atque etiam vt congruentius, maioriq. cum deliberatione omnia procedant, nempe vt dogmata cum ijs quæ ad reformationem spectant, simul tractentur & sanciantur; ea quæ statuenda videbũtur tam de reformatione, quàm de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextamdecimam subsequentis mensis Iulij, definienda esse decreuit: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione restringere & prorogare libere possit & valeat.

S. Sess. 9.

Sessio vigesimaprima,

QVAE EST QVINTA
Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XVI. Iulij, MDLXII.

Doctrina de Communione sub vtraque specie, & paruulorum.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varia diuersis in locis errorum monstra nequissimi dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis prouincijs multi a Catholicæ Ecclesiæ fide atque obedientia videantur discessisse; censuit ea quæ ad Communionem sub vtraque specie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de ijs aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quàm est his decretis explicatum atque definitum.

Laicos, & clericos non conficientes non adstringi iure diuino ad Communionem sub vtraque specie. Cap. I.

Esa. 11. Concil. Constantien. Sess. 13. & can. 2.

ITaque sancta ipsa Synodus, a Spiritu sancto, qui spiritus est sapientiæ & intellectus, spiritus consilij & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ iudicium & consuetudinem secuta, declarat ac docet, nullo diuino præcepto laicos, & clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub vtraque specie sumẽdum; neque vllo pacto, salua fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat. Nam etsi Christus

Matth. 26. 1. Cor. 11.

Dominus in vltima cena venerabile hoc Sacramentum in panis & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio & traditio eo tendunt, vt omnes Christi fideles statuto Domini ad vtramque speciem accipiendam adstringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Ioannem sexto, recte colligitur, vtriusque speciei Communionem a Domino præceptam esse; vtcumque iuxta varias sanctorum Patrum & doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit:

Ioan. 6.

Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, nõ habebitis vitam in vobis; dixit quoque: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. & qui di-

Ibid.

xit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam: Panis quem ego dabo, caro mea

Ibid.

est pro mundi vita. & denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem,

guinem, in me manet,& ego in illo; dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, viuet in æternum.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ.
Cap. II.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, vt in Sacramentorum dispensatione, salua illorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium vtilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate magis expedire iudicaret. id autem Apostolus non obscure visus est innuisse, cum ait: Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. atque ipsum quidem hac potestate vsum esse, satis constat, cum in multis alijs, tum in hoc ipso Sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa eius vsum, Cetera, inquit, cum venero, disponam. Quare agnoscens sancta mater Ecclesia hanc suam in administratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianæ religionis non infrequens vtriusque speciei vsus fuisset, tamen progressu temporis, latissime iam mutata illa consuetudine, grauibus & iustis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi approbauit, & pro lege habendam decreuit: quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

1.Cor.4.

1.Cor.11.

Concil. Constantien. Sess. 13. Concil. Basil. Sess. 30

Totum & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.
Cap. III.

ī. *cap.* 1. Matth. 26. *c. singuli. de cons. d.* 2.
s̄. *Sess* 13. *c.* 3. *& can.* 3. *de Sacrament. Euch.*
j̄. *can.* 3.

INsuper declarat, quamuis Redemptor noster, vt antea dictum est, in suprema illa cena hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit; tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumq. Sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui vnam speciem solam accipiunt.

Paruulos non obligari ad Communionem sacramentalem.
Cap. IIII.

j̄. *can.* 4.
ad Tit. 3.

DEnique eadem sancta Synodus docet, paruulos vsu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiæ Communionem: siquidem per Baptismi lauacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt. Neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando seruauit. Vt enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certe eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controuersia credendum est.

DE COMMVNIONE SVB vtraque ſpecie, & paruulorum

CANON I.

Si quis dixerit, ex Dei præcepto, vel neceſſitate ſalutis omnes & ſingulos Chriſti fideles vtramque ſpeciem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere; anathema ſit. *ſ. cap. 1.*

CANON II.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam catholicam non iuſtis cauſis & rationibus adductam fuiſſe, vt laicos, atque etiam clericos non cõficientes, ſub panis tantummodo ſpecie communicaret; aut in eo erraſſe; anathema ſit. *ſ. cap. 2.*

CANON III.

Si quis negauerit, totum & integrum Chriſtum, omnium gratiarum fontem & auctorem, ſub vna panis ſpecie ſumi, quia, vt quidam falſo aſſerunt, non ſecundum ipſius Chriſti inſtitutionem ſub vtraque ſpecie ſumatur; anathema ſit. *ſ. cap. 3. Concil. Conſtantien. ſeſſ. 13.*

CANON IIII.

Si quis dixerit, paruulis, antequam ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ communionem; anathema ſit. *ſ. cap. 4.*

Duos vero articulos, aliàs propoſitos, nondum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus ſãcta Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes ſub vna tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus cõcedendus alicui vel nationi *ſ. Seſſ. 13. in fin.*

vel

vel regno Calicis vſus videatur, ſub aliquibus condicionibus concedendus ſit, & quænam ſint illæ: eadem ſancta Synodus in aliud tempus, oblata ſibi quàmprimum occaſione, examinandos atque definiendos reſeruat.

J.Seſſ.22.in fin.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

Cap. I.

Concil Chal ced. act. 15. can. 2. Bracarē. 2. can. 3. Aurel. 2. can. 3. Toletan. 8. can. 3 Lateran. c. 63. c. ſicut. epiſcopus. & c. placuit vt de ordinatione. 1. q. 1. c. ſicut epiſcopū. 1. q. 2. & c. 1. & c. ſicut pro certo. de ſimon.

QVoniam ab Eccleſiaſtico ordine omnis auaritiæ ſuſpicio abeſſe debet; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis Tonſuræ, nec pro litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa, etiam ſponte oblatum, Epiſcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorum miniſtri quouis prætextu accipiant. Notarij vero in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, decimam tantum vnius aurei partē accipere poſſint; dummodo eis nullum ſalarium ſit cōſtitutum pro officio exercendo: nec Epiſcopo ex notarij commodis aliquod emolumentum ex eiſdem Ordinum collationibus directe, vel indirecte prouenire poſſit. tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omnino teneri decernit:

contrarias taxas, ac statuta & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potius abusus & corruptelæ, simoniacæ prauitati fauentes, nuncupari possunt, penitus cassando & interdicendo. & qui secus fecerint, tam dantes, quàm accipientes, vltra diuinam vltionem, pœnas a iure inflictas ipso facto incurrant. *locis s. cit.*

Cap. II.

CVm non deceat eos, qui diuino ministerio adscripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumq. sit, complures plerisque in locis ad sacros Ordines nullo fere delectu admitti, qui varijs artibus ac fallacijs confingunt, se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere; statuit sancta Synodus, ne quis deinceps clericus sæcularis, quamuis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines promoueatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere. Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quòd ad illius beneficij titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quòd aliunde viuere commode possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, vel commoditate ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimoniũ illud, vel pensionẽ vere ab eis obtineri, taliaq. esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint; atque *c. diaconi sunt. circa med. 93. dist. c. postulasti. de rescript. c. nõ liceat. de praben. c. episcopus. & c. tuis. de praben.*

illa

c. neminē. & c. sanctorū. 70. dist. c. episcopus. & c. cū secundū. de preb. c. si episcopus. eo. tit. in 6.

illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant vnde viuere possint: antiquorum Canonum pœnas super his innouando.

Cap. III.

c. fin. de rescript. in 6.

CVm beneficia ad diuinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta; ne qua in parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur, statuit sancta Synodus, in ecclesijs tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque prouentuum & obuentionum tam Dignitatum, quàm Canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter Dignitates obtinentes, & ceteros diuinis interessentes proportionabiliter, iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuū deductione faciendam, diuidantur: saluis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non seruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam im memorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteq. non seruientium contumacia, liceat contra eos procedere iuxta iuris ac sacrorum Canonum dispositionem.

Ĩ. Sess. 22. c. 3. de refor.

Ĩ. Sess. 23. c. 1. de refor. c. cū ad hoc. & seq. de clericis nō resid.

Cap. IIII.

EPiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus eccleſijs parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, vt vnus Rector non poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo; cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs vero, in quibus ob locorum diſtantiam, ſiue difficultatem, parochiani ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non poſſunt; nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam Conſtitutionis Alexandri III. quæ incipit, Ad audientiam. conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt eccleſijs nouiter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocumque pertinentibus; &, ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtētandam: quacumque reſeruatione generali, vel ſpeciali, vel affectione ſuper dictis eccleſijs, non obſtantibus. Neque huiuſmodi ordinationes & erectiones poſſint tolli, nec impediri ex quibuſcumque prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

c. fin. de eccl. ædific.

c. 3. de eccl. ædific.

Cap.

Cap. V.

c. vnio. 1c. q.3. Concil. Tolet.8.c.8. c. sicut vnire. de excess. prael. Concil. Lateran. vl. sess.9.can.4. ? Sess. 24. cap. 13. de reform.

** c. & tēporis. 16. q.1.*

VT etiam ecclesiarum status, vbi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate cōseruetur, possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, sine tamen præiudicio obtinentium, facere vniones perpetuas quarumcumque ecclesiarum parochialium & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorū, vel non curatorum cum curatis, propter earū paupertatem, & in ceteris casibus * a iure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ vel beneficia essent generaliter vel specialiter reseruata, aut qualitercūque affecta. Quæ vniones etiam non possint reuocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuscumque prouisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

Cap. VI.

Dist. 36. c. illitteratos. c. nisi cum pridem. de renunt.

c. quia frater.7.q.1.

c. vt clericorū. & seqq. de vit. & honest. cler.

QVia illitterati & imperiti parochialium ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quàm ædificant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illitteratis & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, coadiutores, aut vicarios pro tempore deputare, partemq. fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter prouidere possint, quacumque appellatione & exemptione remota. Eos vero, qui turpiter & scandalose viuunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant ac castigent; &, si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent, eos beneficijs, iuxta sacrorum

Cano-

Canonum constitutiones, exemptione & appellatione quacumque remota, priuandi facultatem habeant.

Cap. VII.

Cvm illud quoque valde curandum sit, ne ea quæ sacris ministerijs dicata sunt, tēporum iniuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, transferre posśint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesijs, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in matrices, aut alias ecclesias locorum eorumdem, seu vicinio rum, arbitrio suo; atque in eisdem ecclesijs erigant altaria, vel capellas sub eisdem inuocationibus, vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis & oneribus, prioribus ecclesijs impositis. Parochiales vero ecclesias, etiam si iuris patronatus sint, ita collapsas refici & instaurari procurent ex fructibus & prouētibus quibuscumque, ad easdem ecclesias quomodocumque pertinentibus: qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesijs prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & cōtradictione remota. Quòd si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias ecclesias dirutas, in profanos vsus, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

c. 1. & c. de his. de eccl. ædific. J. cap. 8. & S. Seß. 7. c. 8. de refor.

Cap. VIII.

QVæcumque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, vbi oportet, prouideri æquũ est. propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ nuncupatæ, in quibus non viget Regularis obseruantia, necnon beneficia tam curata, quàm non curata, sæcularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis visitentur; curentq. ijdem Episcopi congruentibus remedijs, etiam per sequestrationem fructuum, vt, quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur; & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaq. debita obsequia recte exerceantur: appellationibus quibuscumque, priuilegijs, consuetudinibus etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatorijs, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. Et, si in eis vigeret obseruantia Regularis, prouideant Episcopi paternis admonitionibus, vt eorum Regularium superiores, iuxta eorum Regularia instituta debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitauerint, vel correxerint; tunc ijdem Episcopi, etiam vt delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, iuxta eorum instituta: quibuscumque appellationibus, priuilegijs & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

J. Sess. 24. cap. 9. de ref. & Sess. 25. cap. 20. de regul. Concil. Bracar. 2. c. 1. Tarracon. c. 8. c. decernimus & c. placuit. 10. q. 1. S. cap. 7.

Cap. IX.

CVm multa à diuersis antea Concilijs, tam Lateranensi ac Lugdunensi, quàm Viennensi, aduersus prauos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusq. eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo & querela excrescere deprehendatur, vt de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur; statuit, vt posthac in quibuscumque Christianæ religionis locis eorum nomen atque vsus penitus aboleatur, nec ad officium huiusmodi exercendum vllatenus admittantur; non obstantibus priuilegijs, ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, pijs locis, & quibusuis cuiuscumque gradus, status & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet priuari; deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tãdem cælestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Concil. Lateranen. sub Inn. iij. c. 62. c. cum ex eo. de pænit. & remis. Clem. abusionibus. eo. tit. §. Ses. 5. c. vlt. in fin. ¶. Sess. vlt. in decreto de Indulgent.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apo-

stolicæ Sedis Legatis, statuit & decreuit proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post octauam festi Natiuitatis beatæ Mariæ virginis, quæ erit xvij. mensis Septembris proxime futuri: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum, ac
S. Sess. 9. vnicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione restringere & prorogare libere possit & valeat.

Sessio vigesimasecunda,

QVAE EST SEXTA Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XVII. Septembris, M D LXII.

Doctrina de sacrificio Missæ.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt vetus absoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistiæ mysterio in sancta Catholica Ecclesia fides atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus atque hæresi-
S. Sess. 13. in prin. bus, conseruetur; de ea, quatenus verum & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc quæ sequuntur, docet, decla-

declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Cap. I.

QVoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter Leuitici sacerdotij imbecillitatem consummatio non erat; oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedec surgere, Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, cōsummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus & Dominus noster, etsi semel se ipsum in ara crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, vt æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat, in cena nouissima, qua nocte tradebatur, vt dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud semel in Cruce peragendum repræsentaretur; eiusq. memoria in finem vsque sæculi permaneret; atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; sacerdotem secundum ordinem Melchisedec se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit, ac sub earumdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamēti sacerdotes constituebat, vt sumerent tradidit; & eisdem, eorumq. in sacerdotio successoribus, vt offerrent, præcepit per hæc verba; Hoc facite in meam commemorationem: vti semper catholica Ecclesia intellexit & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam

Hebr. 7.
Heb. 9. et 10 *c. semel immolatus. & seq. de cons. dist. 2.*
Matth. 28.
Psal. 109. *c. in calice. & c. accipite. de consec. dist. 2.*
Ĩ. can. 2.
Luc. 22.
1. Cor. 11. *Clem. vnic. de relig & ven. Sanct.*

Exod.12. riam exitus de Aegypto multitudo filiorum Israel immolabat, nouum instituit Pascha,
1.Cor.5. se ipsum ab Ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam tran-
Ioan.13. situs sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eri-
Colosſ.1. puitq. de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit. Et hæc quidem illa munda
S. Seſſ. 7. oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia
can. 12. offerentium inquinari potest, quam Dominus
Malach.1. per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in Gentibus, in omni loco mun dam offerendam prædixit: & quam non obscure innuit Apostolus Paulus, Corinthijs scri
1.Cor.10. bens, cum dicit, Non posse eos, qui participatione mensæ dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri: per mensam altare vtrobique intelligens. Hæc denique
Gen.4. & 22. illa est, quæ per varias sacrificiorum Naturæ & Legis tempore similitudines figurabatur;
Leuit. 1. & alibi. vtpote quæ bona omnia, per illa significata, velut illorum omnium consummatio & perfectio complectitur.

Cap. II.

ET quoniã in diuino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus cõtinetur, & incruente immolatur, qui in ara
Hebr.9. crucis semel se ipsum cruente obtulit; docet sancta Synodus, sacrificium istud vere propitiatorium esse, per ipsumq. fieri, vt, si cum vero corde & recta fide, cum metu & reuerentia contriti ac pænitentes ad Deum accedamus,
Hebr.4. misericordiam consequamur, & gratiã inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus, gratiam & donũ

pæni-

pænitentiæ concedens, crimina & peccata, etiam ingentia dimittit. vna enim eademq. eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſe ipſum tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis, cruentæ inquam, fructus per hanc incruentam vberrime percipiuntur; tantum abeſt, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non ſolum pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus, ſed & pro defunctis in Chriſto, nondum ad plenum purgatis, rite iuxta Apoſtolorum traditionem offertur. *J. can. 3. & Seſſ. 25. in princ.*

Cap. III.

ET quamuis in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueuerit; non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronauit; vnde nec ſacerdos dicere ſolet: Offero tibi ſacrificium, Petre, vel Paule; ſed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat; vt ipſi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris. *J. can. 5. & Seſſ. 25. de inuoc. Sāct.*

Cap. IIII.

ET cum ſancta ſancte adminiſtrari conueniat, ſitq. hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium; Eccleſia catholica, vt digne reuerenterq. offerretur ac perciperetur, ſacrum Canonem multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maxime ſanctitatem ac pietatem quamdam redoleat, mentesq. offeren- *J. can. 6.*

 tium

illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant vnde viuere possint: antiquorum Canonum pœnas super his innouando.

c. neminẽ. & c. sanctorũ. 70. dist. c. episcopus. & c. cũ secundũ. de præb. c. si episcopus. eo. tit. in 6.

Cap. III.

CVm beneficia ad diuinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta; ne qua in parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur, statuit sancta Synodus, in ecclesijs tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque prouentuum & obuentionum tam Dignitatum, quàm Canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter Dignitates obtinentes, & ceteros diuinis interessentes proportionabiliter, iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuũ deductione faciendam, diuidantur: saluis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non seruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exẽptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam im memorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteq. non seruientium contumacia, liceat contra eos procedere iuxta iuris ac sacrorum Canonum dispositionem.

c. fin. de rescript. in 6.

Ĩ. Sess. 22. c. 3. de refor.

Ĩ. Sess. 23. c. 1. de refor. c. cũ ad hoc. & seq. de clericis. nõ resid.

Cap. IIII.

EPiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus eccleſijs parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, vt vnus Rector non poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo; cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs vero, in quibus ob locorum diſtantiam, ſiue difficul- *c. fin. de ec-*
tatem, parochiani ſine magno incommodo *cl. ædific.*
ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non poſſunt; nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam Conſtitutionis Alexandri III. quæ incipit, *c. 3. de eccl.*
Ad audientiam. conſtituere poſſint. Illis au- *ædific.*
tem ſacerdotibus, qui de nouo erunt eccleſijs nouiter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocumque pertinentibus; &, ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtētandam: quacumque reſeruatione generali, vel ſpeciali, vel affectione ſuper dictis eccleſijs, non obſtantibus. Neque huiuſmodi ordinationes & erectiones poſſint tolli, nec impediri ex quibuſcumque prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Cap. V.

c. vnio. 10. q. 3. Concil. Tolet. 8. c. 8. c. sicut vnire. de excess. pral. Concil. Lateran. vl. sess. 9. can. 4. 5. Sess. 24. cap. 13. de reform.

** c. & tēporis. 16. q. 1.*

VT etiam ecclesiarum status, vbi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate cōseruetur, possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, sine tamen præiudicio obtinentium, facere vniones perpetuas quarumcumque ecclesiarum parochialium & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorū, vel non curatorum cum curatis, propter earū paupertatem, & in ceteris casibus * a iure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ vel beneficia essent generaliter vel specialiter reseruata, aut qualitercūque affecta. Quæ vniones etiam non possint reuocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuscumque prouisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

Cap. VI.

Dist. 36. c. illitteratos. c. nisi cum pridem. de renunt.

c. quia frater. 7. q. 1.

c. vt clericorū. & seqq. de vit. & honest. cler.

QVia illitterati & imperiti parochialium ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quàm ædificant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illitteratis & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, coadiutores, aut vicarios pro tempore deputare, partemq. fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter prouidere possint, quacumque appellatione & exemptione remota. Eos vero, qui turpiter & scandalose viuunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant ac castigent; &, si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent, eos beneficijs, iuxta sacrorum Cano-

Canonum constitutiones, exemptione & appellatione quacumque remotâ, priuandi facultatem habeant.

Cap. VII.

CVm illud quoque valde curandum sit, ne ea quæ sacris ministerijs dicata sunt, tẽporum iniuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, transferre posint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesijs, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in matrices, aut alias ecclesias locorum eorumdem, seu vicinio rum, arbitrio suo; atque in eisdem ecclesijs erigant altaria, vel capellas sub eisdem inuocationibus, vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis & oneribus, prioribus ecclesijs impositis. Parochiales vero ecclesias, etiam si iuris patronatus sint, ita collapsas refici & instaurari procurent ex fructibus & prouẽtibus quibuscumque, ad easdem ecclesias quomodocumque pertinentibus: qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesijs prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & cõtradictione remota. Quòd si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias ecclesias dirutas, in profanos vsus, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

c.1. & c. de his. de eccl. ædific.
1. cap.8. & S. Sess.7. c. 8. de refor.

Cap. VIII.

QVæcumque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, vbi oportet, prouideri æquũ est. propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpositura nuncupatæ, in quibus non viget Regularis obseruantia, necnon beneficia tam curata, quàm non curata, sæcularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis visitentur; curentq. ijdem Episcopi congruentibus remedijs, etiam per sequestrationem fructuum, vt, quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur; & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaq. debita obsequia recte exerceantur: appellationibus quibuscumque, priuilegijs, consuetudinibus etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatorijs, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. Et, si in eis vigeret obseruantia Regularis, prouideant Episcopi paternis admonitionibus, vt eorum Regularium superiores, iuxta eorum Regularia instituta debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitauerint, vel correxerint; tunc ijdem Episcopi, etiam vt delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, iuxta eorum instituta: quibuscumque appellationibus, priuilegijs & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

J. Sess. 24. cap. 9. de refor. & Sess. 25. cap. 20. de regul. Concil. Bracar. 2. c. 1. Tarracon. c. 8. c. decernimus & c. placuit. 10. q. 1. S. cap. 7.

Cap. IX.

CVm multa à diuersis antea Concilijs, tam Lateranensi ac Lugdunensi, quàm Viennensi, aduersus prauos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusq. eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo & querela excrescere deprehendatur, vt de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur; statuit, vt posthac in quibuscumque Christianæ religionis locis eorum nomen atque vsus penitus aboleatur, nec ad officium huiusmodi exercendum vllatenus admittantur; non obstantibus priuilegijs, ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, pijs locis, & quibusuis cuiuscumque gradus, status & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet priuari; deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tãdem cælestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Concil. Lateranen. sub Inn. iij. c. 62 c. cum ex eo. de panit. & remiss. Clem. abusionibus. eo. tit. s. Sess. 5. c. vlt. in fin. j. Sess. vlt. in decreto de Indulgent.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apo-

ſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit & decreuit proximam futuram Seſſionem habendam & celebrandam eſſe feria quinta poſt octauam feſti Natiuitatis beatæ Mariæ virginis, quæ erit xvij. menſis Septembris proxime futuri: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum, ac vnicuique Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere & prorogare libere poſſit & valeat.

S. Seſſ. 9.

Seſſio vigeſimaſecunda,

QVAE EST SEXTA Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XVII. Septembris, M D LXII.

Doctrina de ſacrificio Miſſæ.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, vt vetus abſoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Euchariſtiæ myſterio in ſancta Catholica Eccleſia fides atque doctrina retineatur, & in ſua puritate, propulſatis erroribus atque hæreſibus, conſeruetur; de ea, quatenus verum & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc quæ ſequuntur, docet, decla-

S. Seſſ. 13. in prin.

declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Cap. I.

QVoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter Leuitici sacerdotij imbecillitatem consummatio non erat; oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedec surgere, Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, cōsummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus & Dominus noster, etsi semel se ipsum in ara crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, vt æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat, in cena nouissima, qua nocte tradebatur, vt dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud semel in Cruce peragendum repræsentaretur; eiusq. memoria in finem vsque sæculi permaneret; atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; sacerdotem secundum ordinem Melchisedec se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit, ac sub earumdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamēti sacerdotes constituebat, vt sumerent tradidit; & eisdem, eorumq. in sacerdotio successoribus, vt offerrent, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem: vti semper catholica Ecclesia intellexit & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memo-

Hebr. 7.

Heb. 9. et 10 *c. semel immolatus. & seq. de cons. dist. 2.*

Matth. 28.

Psal. 109. *c. in calice. & c. accipite. de consec. dist. 2.*

7. can. 2.

Luc. 22.

1. Cor. 11.

Clem. vnic. de relig & ven. Sanct.

Exod.12. riam exitus de Aegypto multitudo filiorum Israel immolabat, nouum instituit Pascha, 1.Cor. 5. se ipsum ab Ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam tran- Ioan.13. situs sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eri- Coloss.1. puitq. de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit. Et hæc quidem illa munda S. *Sess.* 7. oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia *can.* 12. offerentium inquinari potest, quam Dominus Malach.1. per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: & quam non obscure innuit Apostolus Paulus, Corinthijs scri 1.Cor.10. bens, cum dicit, Non posse eos, qui participatione mensæ dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri: per mensam altare vtrobique intelligens. Hæc denique Gen.4. & illa est, quæ per varias sacrificiorum Naturæ 22. & Legis tempore similitudines figurabatur; Leuit. 1. vtpote quæ bona omnia, per illa significata, & alibi. velut illorum omnium consummatio & perfectio complectitur.

Cap. II.

ET quoniã in diuino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus cõtinetur, & incruente immolatur, qui in ara Hebr.9. crucis semel se ipsum cruente obtulit; docet sancta Synodus, sacrificium istud vere propitiatorium esse, per ipsumq. fieri, vt, si cum vero corde & recta fide, cum metu & reuerentia contriti ac pænitentes ad Deum accedamus, Hebr.4. misericordiam consequamur, & gratiã inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus, gratiam & donũ pæni-

pænitentiæ concedens, crimina & peccata, etiam ingentia dimittit. vna enim eademq. est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diuersa. Cuius quidem oblationis, cruentæ inquam, fructus per hanc incruentam vberrime percipiuntur; tantum abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & pro defunctis in Christo, nondum ad plenum purgatis, rite iuxta Apostolorum traditionem offertur. *J. can. 3. & Sess. 25. in princ.*

Cap. III.

ET quamuis in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueuerit; non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronauit; vnde nec sacerdos dicere solet: Offero tibi sacrificium, Petre, vel Paule; sed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat; vt ipsi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris. *J. can. 5. & Sess. 25. de inuoc. Sāct.*

Cap. IIII.

ET cum sancta sancte administrari conueniat, sitq. hoc omnium sanctissimum sacrificium; Ecclesia catholica, vt digne reuerenterq. offerretur ac perciperetur, sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maxime sanctitatem ac pietatem quamdam redoleat, mentesq. offeren- *J. can. 6.*

a cum Martha. de celeb. Miss. tium in Deum erigat. is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum pijs institutionibus.

Cap. V.

CVmq. natura hominum ea sit, vt non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem sustolli; propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, vt scilicet quædam submissa voce, alia vero elatiore, in Missa pronuntiarentur, *J. can. 7.* instituit. Cæremonias item adhibuit, vt mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaq. id genus multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Cap. VI.

OPtaret quidem sacrosancta Synodus, vt in singulis Missis fideles adstantes non so- *S. Sess. 13. cap. 8. de Sacram. Euch.* lum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior proueniret: nec tamen, si id non semper *J. can. 8.* fiat, propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, vt priuatas & illicitas damnat, sed probat, atque adeo commendat: si quidem illæ quoque Missæ vere communes censeri debent, partim quod in eis populus spiritualiter communicet, partim vero quòd a publico Ecclesiæ

ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

Cap. VII.

MOnet deinde sancta Synodus, præceptum esse ab Ecclesia sacerdotibus, vt * aquã vino in calice offerendo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia è latere eius aqua simul cum sanguine exierit: quod sacramentum hac mixtione recolitur. & cum aquæ in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cũ capite Christo vnio repræsentatur.

*c. non oportet. c. cum omne. & c. in calicem. de consf. d. 2. Synod. sexta can. 32. Cõc. Bracaren. 3. can. 1. Carthag. 3. c. 24 Triburiẽ. c. 19. & Florẽt. de Sacr. Euchar. c. cũ Marthæ. de celeb. Miss. Ĩ. can. 9. Apoc. 17.

Cap. VIII.

ETsi Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, vt † vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrẽ retento vbique cuiusque ecclesiæ antiquo, & a sancta Romana Ecclesia, omniũ * ecclesiarum matre & magistra, probato ritu, ne oues Christi esuriant, neve paruuli panem petant, & non sit qui frangat eis; mãdat sancta Synodus † Pastoribus, & singulis curam animarũ gerentibus, vt frequenter inter Missarum celebrationẽ, vel per se, vel per alios, ex ijs quæ in Missa leguntur, aliquid exponant; atque inter cetera sanctissimi huius sacrificij mysteriũ aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis & festis.

† Ĩ. can. 9. c. omnes. & seq. dist. 22. * c. 2. de sũ. Trin. in fin. s. Sess. 14. c. 3. de extr. vnct. Thren. 4. † s. Sess. 5. cap. 2. de reform. & Ĩ. Sess. 24. c. 7.

Cap. IX.

QVia vero aduersus veterem hanc in sacrosancto Euangelio, Apostolorum tradi-

traditionibus; sanctorumq. Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaq. a multis docentur & disputantur; sancta Synodus, post multos, grauesq. his de rebus mature habitos tractatus, vnanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræq. doctrinæ aduersantur, damnare, & a sancta Ecclesia eliminare per subiectos hos canones constituit.

DE SACRIFICIO MISSAE

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa nõ offerri Deo verum & proprium sacrificium; aut quod offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

Luc. 22. S. cap. 1. Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem; Christum non instituisse Apostolos sacerdotes; aut non ordinasse, vt ipsi, alijq. sacerdotes offerrent corpus & sanguinem suum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantum esse laudis & gratiarum actionis; aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumenti; neque pro viuis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere; anathema sit.

S. cap. 2.

CANON IIII.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas celebrare in honorem Sāctorum, & pro illorum interceſſione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit. *s. cap. 3.*

CANON VI.

Si quis dixerit, Canonem Missæ errores continere, ideoq. abrogandum esse; anathema sit. *s. cap. 4.*

CANON VII.

Si quis dixerit, cæremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia catholica vtitur, irritabula impietatis esse magis quàm officia pietatis; anathema sit. *s. cap. 5.*

CANON VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoq. abrogandas; anathema sit. *s. cap. 6.*

CANON IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo submiſſa voce pars Canonis & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quòd sit contra Christi institutionem; anathema sit. *s. cap. 5.* *s. cap. 8.*

Decretum de obseruandis & euitandis in celebratione Missæ.

QVanta cura adhibenda sit, vt sacrosanctum Missæ sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur, quiuis facile existimare poterit, qui cogitarit,

Hierc. 48. gitarit, maledictum in sacris litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quòd si necessario fatemur, nullum aliud opus adeo sanctum ac diuinum a Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysteriũ, quo viuifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur; satis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, vt quanta maxima fieri potest interiori cordis munditia & puritate, atque exteriori deuotionis ac pietatis specie peragatur.

s. Sess. 13. cap. 7. de Sacr. Euchar.

Cum igitur multa iam siue temporum vitio, siue hominum incuria & improbitate irrepsisse videantur, quæ a tanti sacrificij dignitate aliena sunt; vt ei debitus honor & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur, decernit sancta Synodus, vt Ordinarij locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere sedulo curent, ac teneantur, quæ vel auaritia, idolorum seruitus; vel irreuerentia, quæ ab impietate vix seiuncta esse potest; vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit.

Ephes. 5.

Atque, vt multa paucis cõprehendantur, in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiusuis generis mercedum cõdiciones, pacta, & quidquid pro Missis nouis celebrandis datur, necnon importunas atque illiberales eleemosynarum exactiones, potius quàm postulationes, aliaq. huiusmodi, quæ a simoniaca labe, vel certe a turpi quæstu non longe absunt, omnino prohibeant. Deinde, vt irreuerentia vitetur, singuli in suis diœcesibus interdicant, ne cui vago & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publice & notorie criminosus sit, aut sancto altari mini-

e. ad Apostolicam. de simon.

J. Sess. 23. cap. 16. de refor.

ministrare, aut sacris interesse permittant: neve patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinarijs designanda & visitanda, sanctum hoc sacrificium a sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi: ac nisi prius qui intersint, decenter composito corporis habitu, declarauerint se mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non solum corpore, adesse. Ab ecclesijs vero * musicas eas, vbi siue Organo, siue cãtu lasciuum aut impurum aliquid miscetur; item † sæculares omnes actiones, vana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; vt domus Dei vere domus orationis esse videatur, ac dici possit.

Concil. Laodicen. c. 58. Carthag. 2. c. 9. c. sicut. & seq. c. hic ergo. & seq. c. clericos. de consf. d. 1. c. dolentes. de celeb. Miss.

** Cõcil. Antisiod. c. 9. Cabilõ. can. 19.*

† c. decet. de immun. eccles.

Postremo, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto & pœnis propositis caueant, ne sacerdotes alijs quàm debitis horis celebrent; neve ritus alios, aut alias cæremonias & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti & laudabili vsu receptæ fuerint. Quarumdam vero Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis a superstitioso cultu, quàm a vera religione inuentus est, omnino ab Ecclesia remoueant; doceantq. populum, quis sit, & a quo potissimum proueniat sanctissimi huius sacrificij tam pretiosus ac cælestis fructus. Moneant etiam eumdem populum, vt frequẽter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & maioribus festis, accedant. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, vt non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi a sacrosancta Synodo potestate, ac etiam vt dele-

Esa. 56. Matth. 21.

c. 2. de parœc. J. Seff. 24. c. 4. de refor.

gati

gati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuant, atque ad ea inuiolate seruãda censuris Ecclesiasticis, alijsq. pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant: non obstantibus priuilegijs, exemptionibus, appellationibus, & consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt reformationis negotium prosequatur, hæc in præsenti Sessione statuenda censuit.

Cap. I.

J. Sess. 25. cap. 1. de reform. Matth. 5. ad Tit. 2. *c. cleros. distin. 21. Concil. Carthag. 4. c. 45. & seq. & dist. 41. in princ.*

NIhil est, quod alios magis ad pietatem & Dei cultum assidue instruat, quàm eorum vita & exemplum, qui se diuino ministerio dedicarunt. Cum enim a rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur, in eos, tãquam in speculum, reliqui oculos conijciunt, ex ijsq. sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam, moresq. suos omnes componere, vt habitu, gestu, incessu, sermone, alijsq. omnibus rebus nil nisi graue, moderatum, ac religione plenum præseferant; leuia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant; vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo maiore in Ecclesia Dei & vtilitate & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentius sint obseruanda;

da; statuit sancta Synodus, vt quæ aliàs a summis Pontificibus, & a sacris Concilijs de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaq. retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, necnon sæcularibus negotijs fugiendis, copiose ac salubriter sancita fuerunt; eadem in posterum ijsdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obseruentur: nec * appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Si qua vero ex his in desuetudinem abijsse compererint; ea quàmprimum in vsum reuocari, & ab omnibus accurate custodiri studeāt; non obstantibus consuetudinibus quibuscumque: ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persoluant.

*Can. Apost. 42. 43. c. a crapula. & c. clerici. de vit. & hon. cler. c. vnic. eod. tit. in 6. Clem. 1. & 2. eo. tit. S. Sess. 14. cap. 6. de refor. c. non oportet. 2. de consl. d. 5. c. clerici. 14. q. 4 c. credo. & seqq. 21. q. 3. Concil. Nicæn. can. 18. Carthag. 1. can. 6. Carth. 3. c. 15. Chalced. can. 3. Agathen. c. 28. Vormat. c. 18. Carthag. 4. c. 60. c. episcopum. & c. presbyteri. dist. 34. c. multa. ne cler. vel mon. S. Sess. 24. cap. 12. in fin. de refor. * S. Sess. 13. cap. 1. de reform.*

Cap. II.

QVicumque posthac ad ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ a sacris Canonibus requiruntur, plene sit præditus; verū etiam in sacro † Ordine antea, saltem sex mensium spatio, constitutus. quarum rerum instructio, si eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuntijs prouinciarum, aut eius Ordinario, eoq. deficiente, a viciniorìbus Ordinarijs sumatur. Scientia vero præter hæc eiusmodi polleat, vt muneris sibi iniungendi

c. cū in cunctis. & c. cū nobis. de electio. c. graue nimis. de p̄ben. c. innotuit. c. in causis. & c. nihil. de electio. S. Sess. 7. cap. 1. & S. Sess. 24. c. 1. de refor.

† Concil. Sar dicen. c. 13. Roman. sub Nicol. 2. vers. vt nullus laicus. Synod. octaua can. 5. Bracaren. 1. c. 38. Aurelian. 5. can. 9. Dist. 28. c. de Syracusana. & dist. 61. per totã.

iungendi necessitati possit satisfacere: ideoq. antea in Vniuersitate studiorum Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico meritò sit promotus, aut publico alicuius Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quòd si Regularis fuerit, a superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, vnde instructio, seu testificatio erit sumẽda, hæc fideliter & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias grauiter oneratas esse scient; ac Deum & superiores suos habebunt vltores.

Cap. III.

§. Sess. 21. cap. 3. de reform.

* De cler. nõ resid. per totũ. c. cum ex eo. de elect. in 6. ‡. Sess. 24. cap. 12. de refor.

† Vide cõst. 64. Pij V. de rectorũ Paroch. resid. quæ incip. Cupient. s.

EPiscopi, etiam tamquam delegati Apostolici, ex fructibus & prouentibus quibuscumque omnium Dignitatum, personatuum & officiorum in ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis existentium, tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, diuidere possint; vt scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competens sibi seruitium iuxta formam ab eisdem Episcopis præscribendam, quolibet die statuto non impleuerint, illius diei distributionem amittant, nec eius quoquomodo dominium acquirant, sed fabricæ ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur. * Crescente vero contumacia, contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quòd si alicui ex prædictis Dignitatibus in ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis, de iure, seu cõsuetudine iurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra ciuitatem in diœcesi † cura animarũ immineat, cui is, qui

Dign-

Dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata ecclesia resederit, ac ministrauerit, tamquam præsens sit, ac diuinis intersit, in ecclesijs Cathedralibus ac Collegiatis habeatur. Hæc in ijs tantum ecclesijs constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, vt dictæ Dignitates nō seruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum & prouentuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus, etiā immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

Cap. IIII.

QVicumque in Cathedrali, vel Collegiata, sæculari, vel regulari ecclesia diuinis mancipatus officijs, in Subdiaconatus ordine saltem constitutus non sit; vocem in huiusmodi ecclesijs in Capitulo nō habeat, etiam si hoc sibi ab alijs libere fuerit concessum. Ij vero, qui Dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis ecclesijs obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, vt alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent; quocumque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos; alioquin pœnas incurrant, iuxta constitutionē Concilij Viennensis, quæ incipit, Vt ij qui. quam præsenti decreto innouat: cogantq. Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per seipsos exercere, ac cetera omnia officia, quæ debent, in cultu di-

c. vt ij qui. de ætate & qual. in Cle.

c. 1. de ætat. & qual.

c. licet canon. de elec. in 6.

c. vt ij qui. de ætate & qualit. in Clem.

tu diuino præstare, sub eisdem, & alijs etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorum imponēdis. Nec alijs in posterum fiat prouisio, nisi ijs, qui iam ætatem & ceteras habilitates integre habere dignoscantur: aliter irrita sit prouisio.

s. Sess. 7. c. 3. de refor.

Cap. V.

DIspensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committēdæ erunt, committantur Ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint. Eæ vero quæ gratiose concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdem, tamquam delegatis Apostolicis, summarie tantum & extraiudicialiter cognoscatur, expressas preces subreptionis vel obreptionis vitio non subiacere.

Cap. VI.

s. Sess. 25. cap. 4. de refor.

IN commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non nisi ex iusta & necessaria causa fieri debent, Episcopi, tamquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie & extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate, vel suggesta falsitate, fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

Cap. VII.

LEgati, & Nuntij Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpositis, in quibusuis causis, tam in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus post appellationem,

tionem, seruare teneantur formam & tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim Innocentij quarti, quæ incipit, Romana. quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel priuilegio, in contrarium non obstantibus: aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumque sint ipso iure nulla. *c. Romana. de app. in 6.*

Cap. VIII.

EPiscopi, etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus a iure concessis, omnium piarum dispositionum tam in vltima voluntate, quàm inter viuos, sint executores: habeant ius visitãdi hospitalia, Collegia quæcumque, ac Confraternitates laicorum, etiam quas Scholas, siue quocumque alio nomine vocant: non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia: eleemosynas Montis Pietatis, siue Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam si prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentãdos instituta sunt, ipsi ex officio suo iuxta sacrorum Canonum statuta cognoscant & exequantur; non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto. *c. nos quidẽ. c. si heredes. c. tua nobis. & c. Ioãnes. de testam.* *Clem. quia cõtingit. de relig. domib.*

Cap. IX.

ADministratores tam Ecclesiastici, quàm laici, fabricæ cuiusuis ecclesiæ, etiam Cathedralis, hospitalis, Confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis, & quorumcumque

Clem. quia cōtingit. §. vt autem. de relig. dom. ·§· Sess. 7. c. vlt. & ·§· Sess. 25. c. 8. de refor.

piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario; consuetudinibus & priuilegijs quibuscumque in contrarium sublatis; nisi secus forte in institutione & ordinatione talis ecclesiæ, seu fabricæ expresse cautum esset. Quòd si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minime suffragentur.

Cap. X.

CVm ex Notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur; possit Episcopus quoscumque Notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisq. non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officij eius in negotijs, litibus, & causis ecclesiasticis ac spiritualibus exercendi vsum perpetuo, aut ad tempus prohibere: neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

Cap. X I.

Conc. Turō. 2. can. 25. & 26. Parisien. 3. c. 1. Aurel. an. 3. can. 22. Aurelian. 5. c. 13. & seqq. Triburien. c. 7. Moguntiacen. c. 6. & 11.

SI quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, vt alicuius ecclesiæ; seu cuiusuis sæcularis, vel regularis beneficij, Montium Pietatis, aliorumq. piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura,

iura, etiam feudalia & emphyteotica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorum & pauperum necessitates conuerti debent; per se, vel alios, vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore in proprios vsus conuertere, illosq vsurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint, ecclesiæ, eiusq. administratori, siue beneficiato integre restituerit; ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quòd si eiusdem ecclesiæ patronus fuerit; etiam iure patronatus, vltra prædictas pœnas, eo ipso priuatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis & vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat; necnon quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem & absolutionem, sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

c. prædia.cū seqq. 12. q. 2. c. attendēdū. 17. q 4.

Decretum super petitione concessionis Calicis.

INsuper, cum eadem sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos, aliàs propositos, & tum nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus sancta catholica Eccle-

s̄ Sess. 13. in decreto prorog. & Sess. 21. post cā. 4

ſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes, ſub vna panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis vſus videatur, ſub aliquibus condicionibus concedendus ſit, & quæ nam illæ ſint; in aliud tempus, oblata ſibi occaſione, examinandos atque definiendos reſeruauerit; nunc eorum, pro quibus petitur, ſaluti optime conſultum volens, decreuit, integrum negotium ad Sanctiſſimum Dominum noſtrum eſſe referendum, prout præſenti decreto refert; qui pro ſua ſingulari prudentia id efficiat, quod vtile Reip. Chriſtianæ, & ſalutare petentibus vſum Calicis, fore iudicauerit.

Indictio futuræ Seſſionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus diem futuræ Seſſionis ad feriam quintam poſt octauam feſtiuitatis omnium Sanctorum, qui erit dies xij. menſis Nouembris, indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Seſsio vſque ad diem xv. Iulij M D LXIII.

Sessio vigesimatertia,

QVAE EST SEPTIMA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die xv. Iulij, M D LXIII.

Vera & catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnandos errores nostri temporis a sancta Synodo Tridentina decreta & publicata Sessione septima.

Cap. I.

SAcrificium & sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, vt vtrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione catholica Ecclesia acceperit; fateri etiam oportet, in ea nouum esse visibile & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est: hoc autem ab eodem Domino Saluatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumq. successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus & sanguinem eius, necnon & peccata dimittendi & retinendi, sacræ litteræ ostendunt, & catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

S. *Sess.* 22. *c.* 1. *de sacr. Missæ.* Hebr. 7. Luc. 22. Ioan. 20.

Cap. II.

CVm autem diuina res sit tam sancti sacerdotij ministerium; consentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri posset, vt in Ecclesiæ ordinatissima dispositione plures & diuersi essent ministrorum Ordines, qui sacerdotio ex officio deseruireant, ita distributi, vt qui iam Clericali tonsura insigniti essent, per minores ad maiores ascenderent. Nam non solum de sacerdotibus, sed & de Diaconis sacræ litteræ apertam mentionem faciunt, & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda sunt, grauissimis verbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinũ nomina, atque vniuscuiusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarij, in vsu fuisse cognoscuntur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores Ordines a Patribus &* sacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentissime legimus.

Margin: J. can. 2. & cap. 17. de refor. — Philip. 1. — 1. Tim. 3. — Act. 21. — c. à subdiaco no. d. 93. c. subdiaconus & seqq. 23. dist. ex Cõc. 4. Carth. c. 5.

* cap. miramur. de seru. non ord. c. à multis. de ætate & qual. c. nullus. 3. dist. 60. c. si quis eorum. c. crudescant. c. nemo. dist. 32.

Cap. III.

CVm Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum vnanimi consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem esse vere & proprie vnum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis. Inquit enim Apostolus: Admoneo te, vt resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum: non enim dedit nobis Deus spiritum

Margin: 1. Tim 4. — Conc. Flor. i decreto de Sacram. — 2. Tim. 1.

tum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

Cap. IIII.

QVoniam vero in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo & Confirmatione character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt noui Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere; & semel rite ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant. Quòd si quis omnes Christianos promiscue noui Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quàm Ecclesiasticam hierarchiã, quæ est vt castrorum acies ordinata, confundere; perinde ac si contra beati Pauli doctrinam, omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipue pertinere; & positos, sicut idem † Apostolus ait, a Spiritu sancto, regere Ecclesiam Dei; eosq. presbyteris superiores esse, ac Sacramentum * Confirmationis conferre, ministros Ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet insuper sancta Synodus, in ordinatione Episcoporum, sacerdotum, & ceterorum Ordinum, nec populi, nec cuiusuis sæcularis potestatis & magistratus consensum,

§. Sess.7.ca. 9.de Sacramen. & §. can.4.

§.can.6.
Cant.6.
1.Cor 12.
Ephes.4.
c. ex iniuncto.de hære.
c in nouo d. 21.c. quorũ vices.68.di.
† Actor.20.
§.Sess.6.c.1. de refor.
Innoc.epist. 1.c.3.
** §. Sess. 7. can.3. de Cõfir. c. quãto. de consuet.*

Cap. II.

CVm autem diuina res ſit tam ſancti ſacerdotij miniſterium; conſentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri poſſet, vt in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione plures & diuerſi eſſent miniſtrorum Ordines, qui ſacerdotio ex officio deſeruirent, ita diſtributi, vt qui iam Clericali tonſura inſigniti eſſent, per minores ad maiores aſcenderent. Nam non ſolum de ſacerdotibus, ſed & de Diaconis ſacræ litteræ apertam mentionem faciunt, & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda ſunt, grauiſſimis verbis docent; & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium Ordinũ nomina, atque vniuſcuiuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarij, in vſu fuiſſe cognoſcuntur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores Ordines a Patribus &* ſacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentiſſime legimus.

J. can. 2. & cap. 17. de refor.

Philip. 1.
1. Tim. 3.
Act. 21.

c. à ſubdiacono. d. 93. c. ſubdiaconus & ſeqq. 23. diſt. ex Côc. 4. Carth. c. 5.

** cap. miramur. de ſeru. non ord. c. à multis. de ætate & qual. c. nullus. 3. diſt. 60. c. ſi quis eorum. c. erubeſcant. c. nemo. diſt. 32.*

Cap. III.

CVm Scripturæ teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum vnanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ verbis & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem eſſe vere & proprie vnum ex ſeptem ſanctæ Eccleſiæ Sacramentis. Inquit enim Apoſtolus: Admoneo te, vt reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te per impoſitionem manuum mearum: non enim dedit nobis Deus ſpiritum

1. Tim 4.
Conc. Flor. i. decreto de Sacram.

2. Tim. 1.

tum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

Cap. IIII.

QVoniam vero in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo & Confirmatione character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt noui Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere; & semel rite ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant. Quòd si quis omnes Christianos promiscue noui Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quàm Ecclesiasticam hierarchiã, quæ est vt castrorum acies ordinata, confundere; perinde ac si contra beati Pauli doctrinam, omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad nunc hierarchicum ordinem præcipue pertinere; & positos, sicut idem † Apostolus ait, a Spiritu sancto, regere Ecclesiam Dei; eosq. presbyteris superiores esse, ac Sacramentum * Confirmationis conferre, ministros Ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet insuper sancta Synodus, in ordinatione Episcoporum, sacerdotum, & ceterorum Ordinum, nec populi, nec cuiusuis sæcularis potestatis & magistratus consensum,

§. Sess. 7. cã. 9. de Sacramen. & §. can. 4.

§. can. 6.
Cant. 6.
1. Cor 12.
Ephes. 4.
c. ex iniuncto. de hære.
c. in nouo d. 21. c. quorũ vices. 68. di.
† Actor. 20.
§. Sess. 6. c. 1. de refor.
Innoc. epist. 1. c. 3.
* *§. Sess. 7. can. 3. de Cõfir. c. quãto. de consuet.*

c. nō est permittendū. et seqq. d. 63. c. quisquis. de ele. Concil. Parisië. cap. 6. Ioan 10. *c. ordinationes. 1. q. 1. c. relatum. de iure patr.*

siue vocationem, siue auctoritatem ita requiri, vt sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos qui tantummodo a populo, aut sæculari potestate ac magistratu vocati & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendūt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ ministros, sed fures & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria, certis & proprijs canonibus in hunc, qui sequitur, modū damnare constituit; vt omnes, adiuuante Christo, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris Catholicam veritatem facilius agnoscere & tenere possint.

DE SACRAMENTO ORDINIS

CANON I.

S. cap. 1. Matth 16. *c. manet. cū seq. 23. q. 4.*

Si quis dixerit, non esse in nouo Testamento sacerdotium visibile & externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi & offerendi verum corpus & sanguinem Domini, & peccata remittendi & retinendi; sed officium tantum & nudum ministerium prædicandi Euangelium; vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse sacerdotes; anathema sit.

CANON II.

S. cap. 2. c. in singulis. cum seq. distin. 77.

Si quis dixerit, præter sacerdotium non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & maiores & minores, per quos, velut per gradus quosdam, in sacerdotium tendatur; anathema sit.

CA-

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem, siue sacram ordinationem non esse vere & proprie Sacramentum, a Christo Domino institutum; vel esse figmẽtum quoddam humanum, excogitatum a viris rerum Ecclesiasticarum imperitis; aut esse tantum ritum quemdam eligendi ministros verbi Dei & Sacramentorum; anathema sit. *ſ. cap. 1.*

CANON IIII.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe Spiritum sanctum; aut per eam non imprimi characterem; vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse; anathema sit. *ſ. cap. 4.*

CANON V.

Si quis dixerit, sacram vnctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione vtitur, non tantum non requiri, sed contemnendam & perniciosam esse; similiter & alias Ordinis cæremonias; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam diuina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, & presbyteris, & ministris; anathema sit. *ſ. cap. 4. Anacle. epist. 3.*

CANON VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse presbyteris superiores; vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi; vel eam quam habent, illis esse cum presbyteris cõmunem; vel Ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione, irritos esse; aut eos, qui nec ab Ecclesiastica & canonica potestate rite ordinati, nec missi *ſ. cap. 4. Anaclet. d. epist. 3.*

sunt,

ſunt, ſed aliunde veniunt, legitimos eſſe verbi & Sacramentorum miniſtros; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Epiſcopos, qui auctoritate Romani Pontificis aſſumuntur, non eſſe legitimos & veros Epiſcopos, ſed figmentum humanum; anathema ſit.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus reformationis materiam proſequens, hæc quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

Cap. I.

Ioan.21. Act. 20. *c. Epheſiis*. 43.*diſt.c.ſicut vir*. 7.*q*. 1.*c.qui epiſcopatum*.8. *q*.1.*c.præcipue*. 11.*q*.3. *c. gloria epiſcopi*.12.*q*.2. Ioan.10. 1.Petr.5. 5.*Seſ.6.cap*. 1.*de refor.*

CVm præcepto diuino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, verbiq. diuini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium operũ exemplo paſcere; pauperum, aliarumq. miſerabilium perſonarũ curam paternam gerere, & in cetera munia paſtoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab ijs præſtari & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt: ſacroſancta Synodus eos admonet & hortatur, vt diuinorum præceptorum memores, factiq. forma gregis, in iudicio & veritate paſcant & regant. Ne vero ea quæ de reſidentia ſancte & vtiliter iam antea ſub fel.rec. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus a ſacroſanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus conti-

nuis

nuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus ecclesijs quibuscumque, quocumque nomine & titulo præfectos, etiam si S. R. E. Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia vel diœcesi residentiam, vbi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis & modis infrascriptis. Nam cum Christiana charitas, vrgens necessitas, debita obedientia, ac euidens Ecclesiæ, vel Reip. vtilitas aliquos nonnumquam abesse postulent & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas a beatissimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel, eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, Episcopatibus adiunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eumdem tamen cum Concilio prouinciali spectabit iudicare de licentijs a se, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo iure abutatur; & vt pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, vt quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant.

J. in Bulla Pij 4. super residentia.

c. relatū. c. de cetero. c. inter quatuor. & c. ad audiētiam. de cler. non resid. c. postulastu. de voto.

c. cum ex eo. de elec. in 6. S. Sess 6. c. 2. de refor.

Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterū Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto

debere

7. q.1.c.præsentium. debere duos,aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationem, vt id æqua ex causa fiat, & absque vllo gregis detrimento: quod an ita sit,abscedentium conscientiæ relinquit,quam sperat religiosam & timoratam
3.Reg.8. fore; cùm Deo corda pateant,cuius opus non
Hiere.48. fraudulenter agere suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Do-
c. siquis in clero.1.q.1. ex Conc. Agathē. c.39. minici Aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini,Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime,& in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab ecclesia sua Cathedrali vllo pacto absint,nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos aliò vocent.

Si quis autem (quod vtinam numquam eueniat) contra huius decreti dispositionem abfuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter
S.Sess.6.c.1. de refor. & J. in Bulla Pij 4. super residentia. c.conquerente. & fere per totū. de cler. non resid. alias pœnas aduersus non residentes,sub Paulo III. impositas & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit; eum pro rata temporis absentiæ fructus suos nō facere,nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta,illos sibi detinere posse,sed teneri, aut ipso cessante, per superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum,aut pauperibus loci erogare; prohibita quacumque conuentione, vel compositione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscumque priuilegijs cuicumque Collegio, aut fabricæ concessis.

S. Sess.6. c. 2. de refor. Eadem omnino, etiam quò ad culpam, amissionem fructuum, & pœnas, de curatis inferioribus,& alijs quibuscumque, qui be-

neficium

neficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat & decernit, ita tamen, vt quandocumque eos, causa prius per Episcopum cognita & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiã in scriptis, gratisq. concedendam, vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si per edictum citati, etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem & subtractionem fructuum, aliaq. iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficij, pactione, statuto, etiam iuramento vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ constitutionis, suspendi posse. Postremo tam decretum* illud sub Paulo III. quàm hoc ipsum, in Concilijs prouincialibus & Episcopalibus publicari sancta Synodus præcipit. Cupit enim, quæ adeo ex Pastorum munere, animarumq. salute sunt, frequenter omniũ auribus mentibusq. infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

c. beneficiũ. de regular. in 6.

ĩ. *Sess 24. c. 12. de refor.*

c. diuina. de priuil. in extra. cõm. & ĩ. *Sess. 24. c. 11. de refor.*

* s̃. *Sess. 6. c. 1. de refor.*

Cap. II.

ECclesijs Cathedralibus, seu superioribus, quocumque nomine ac titulo præfecti, etiam

etiam si S. R. E. Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur. si intra totidem menses postea id facere neglexerint, ecclesijs ipso iure sint priuati. Consecratio vero, si extra Curiam Romanam fiat, in ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commode fieri poterit, celebretur.

Conc. Chalced. act. 15. c. 25. Vorma tien. c. 76. c. quoniam. d. 75. c. quoniã dist. 100. ſ. Seſſ. 7. c. 9. de reſor.

Cap. III.

Episcopi per semetipsos Ordines cõferant. quòd si ægritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter quàm jam probatos & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

ſ. cap. 8. & 10. ſ. Seſſ. 14. cap. 3. de reſor. c. nullus ordinetur. diſt. 24. ex Conc. 3. Carth. c. 22.

Cap. IIII.

Prima tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis nõ susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quiq. legere & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sæcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

c. fi. de tẽp. ord. in 6.

Cap. V.

Ad minores Ordines promouendi bonum a Parocho & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus ac

ſ. cap. 7.

desiderio

desiderio eorum qui volent promoueri, publice in ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quàmprimum transmittat.

c. quādo 24. dist.

Cap. VI.

NVllus prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimumquartum annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum & tonsuram deferēs, alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inseruiat; vel in Seminario clericorum, aut in aliqua schola, vel Vniuersitate de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos, versetur. In clericis vero coniugatis seruetur constitutio Bonifacij VIII. quæ incipit, Clerici qui cum vnicis. modo hi clerici alicuius ecclesiæ seruitio vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesiæ seruiant, vel ministrent, & clericali habitu & tonsura vtantur; nemini, quo ad hoc, priuilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

c. indecorū. de ætate & qualit. c. Ioannes. de cler. coniug. ĵ. cap. 18. c. 1. de cler. coniug. in 6.

Cap. VII.

SAncta Synodus, antiquorum Canonum vestigijs inhærendo, decernit, vt quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam Ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad ciui-

c. quando. 24. dist.

5.cap.5. tatem euocentur. Epiſcopus autem ſacerdotibus & alijs prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in Eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi adſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget & examinet.

Cap. VIII.

c. 3. & 4. c. quando. & c. ſi. diſt. 75. c. epiſcopus. diſt. 24. c. 1. cum ſeqq. de tempo. ord. Conc. Carth. 3. c. 21. Aurelian. 3. c. 15. Bracar. 1. c. 26. c. nullum epiſcopũ. & ſeqq. 1. q. 2. c. 1. 21. q. 2. c. 1. & ſeqq. de tẽp. ord. in 6. 5. Seſſ. 14. c. 2. & 3. de refor. 5. c. 10.

ORdinationes ſacrorum Ordinum ſtatutis à iure temporibus, ac in Cathedrali eccleſia, vocatis præſentibusq. ad id eccleſiæ Canonicis, publice celebrentur. ſi autem in alio diœceſis loco, præſente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, eccleſia ſemper adeatur. Vnuſquiſque autem a proprio Epiſcopo ordinetur. Quòd ſi quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiuſuis generalis, aut ſpecialis reſcripti, vel priuilegij prætextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur, niſi eius probitas ac mores Ordinarij ſui teſtimonio commendentur. Si ſecus fiat, ordinans a collatione Ordinum per annum, & ordinatus a ſuſceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Cap. IX.

EPiſcopus familiarem ſuum non ſubditũ ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat; conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Cap. X.

ABbatibus, ac alijs quibuscumque, quantumuis exemptis, non liceat in posterũ, intra fines alicuius diœcesis consistentibus, etiam si nullius diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre; nec ipsi Abbates, & alij exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam ecclesiarum Cathedralium, litteras dimissorias aliquibus clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur, concedant: sed horum omnium ordinatio, seruatis omnibus quæ in huius sanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusuis priuilegijs, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam ijs, qui contra huius sanctæ Synodi sub Paulo III. decretum, a Capitulo, Episcopali Sede vacante, litteras dimissorias impetrant, ad illos qui easdem litteras non a Capitulo, sed ab alijs quibusuis, in iurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio & beneficio per annum sint ipso iure suspensi.

c. quoniam. dist. 69. c. cũ cõtingat. de ata. & qual.

ſ. cap. 5. cũ seqq. & ſ. cap. 11. cum seqq.

ſ. Sess. 7. c. 10. de refor.

Cap. XI.

MInores Ordines ijs, qui saltem Latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; vt eo accuratius,

c. in singulis cum seqq. di stin. 7.

quantum ſit huius diſciplinæ pondus, poſſint edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idq. in ea, cui adſcripti erunt, eccleſia; niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant; vt in eis cum ætate, vitæ meritum & doctrina maior accreſcat: quod & bonorum morum exemplum, & aſſiduum in eccleſia miniſterium, atque maior erga presbyteros & ſuperiores Ordines reuerentia, & crebrior quàm antea, corporis Chriſti communio, maxime comprobabunt. Cumq. hinc ad altiores gradus & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo ijs initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinum ad ſacros Ordines promoueantur; niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

Diſt.25.c.1. Ĩ. cap.17. c.tuæ. de clerī.non reſid. Conc.Tolet. 8. cap.8. c.qui eccleſiaſticis. & ſeq.diſt.59. Ĩ. cap. 13. & 14.

Cap. XII.

NVllus in poſterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Presbyteratus ante vigeſimum quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos in ea ætate conſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur; priuilegijs quibuſcumque, quo ad hoc, penitus excluſis.

c. in ſingulis. & ſeqq. c. in veteri. c.monachus. diſt.77.c.generalem. de ata.& qualit.in Clem.

Cap. XIII.

SVbdiaconi & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; ecclesijs, quibus adscribentur, inseruiant; sciantq. maxime decere, si saltem diebus Dominicis & solemnibus, cum altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur; priuilegijs ac indultis quibusuis concessis, non obstantibus quibuscumque.

c. quicumq. dist. 77. c. à multis. de ata. & qual.

§. cap. 11.

c. litteras. & c. dilectus. de temp. ord.

Cap. XIIII.

QVi pie & fideliter in ministerijs ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum (nisi ob ecclesiæ vtilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur) ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, vt ij saltem diebus Dominicis & festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum,

Conc. Tolet. 4. c. 19.

1. Tim. 3.

§. cap. 11. & 13.

§. Seß. 5. c. 2. & Seß. 22. cap. 8. de sacrif. Missæ.

§. Seß. 24. c. 18. de reform.

tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cum promotis per saltum, si non ministrauerint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

c. si officia. dist. 59.

Cap. XV.

QVamuis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absoluendi potestatem accipiant; decernit tamen sancta Synodus, nullũ, etiam Regularem, posse Confessiones sæcularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegijs & cõsuetudine quacũque, etiam immemorabili, non obstantibus.

c. si episcopus. de pæni. in 6. Clem. dudum. p. ac deinde. de sepult.

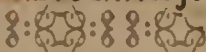
Cap. XVI.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit vtilis, aut necessarius suis Ecclesijs; sancta Synodus vestigijs sexti canonis Concilij Chalcedonensis inhærendo, statuit, vt nullus in posterum ordinetur, qui illi ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut vtilitate assumitur, non adscribatur, vbi suis fungatur muneribus; nec incertis † vagetur sedibus. Quòd si locum inconsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exercitiũ interdicatur. Nullus præterea clericus* peregrinus sine cõmendatitijs sui Ordinarij litteris ab vllo Episcopo ad diuina celebrãda, & Sacramenta administranda admittatur.

c. neminem. dist. 70. ex Conc. Chalced. c. 6. act. 15. c. si eps. de præb. in 6. † c. non oportet: & c. si qui vero. 7. q. 1. ex Cõc. Nicano. c. 15 & 16. c. sanctorũ d. 70.

Cap.

* *c. tua. de cler. peregr. c. extranco. c. nullum. dist. 71. c. quoniam. 21. q. 2. Conc. Epaunen. c. 6. Aurelian. 3. c. 15. Aquisgran. 1. c. 49. & 51. Laodicen. c. 41. Vormatien. c. 18. s. Sess. 22. in decreto de ob. obser. in celebr. Miss.*

Cap. XVII.

VT sanctorum Ordinum a Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in vsum iuxta sacros Canones reuocentur, nec ab hæreticis, tamquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, vt in posterũ huiuscemodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesq. & singulos Prælatos ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt quantum fieri commode poterit, in ecclesijs Cathedralibus, Collegiatis, & parochialibus suæ diœcesis, si populus frequens, & ecclesiæ prouentus id ferre queant, huiusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte redditŭum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ ecclesiæ, si prouentus suppetant, aut vtriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte multari, aut in totũ priuari possint. Quòd si ministerijs quattuor minorum Ordinum exercendis clerici cælibes præsto non erunt; suffici possint etiam coniugati, vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui tonsuram & habitum clericalem in ecclesia gestent.

c.1. dist.25. c. subdiaconus. cũ 5. seqq. di.23. ex Conc. Carthag. 4. c.4. & seqq. c. in singulis. & seqq. di.77. s. cap. 11.

c.1. cũ seqq. de bigam. nõ ord.

Cap. XVIII.

CVm adolescentium ætas, nisi recte instituatur, prona sit ad mundi voluptates se- *Genes. 8.*

Prouer. 22. quendas; & nisi a teneris annis ad pietatem
c. omnis ætas. 12. q. 1. ex Conc. Tolet. 4. c. 23. Côc. Aquisgr. c. 135. Lateran. sub Leone X. Sess. 9. de refor. Curiæ, & aliorum.
& religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfecte, ac sine maximo ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina Ecclesiastica perseueret; sancta Synodus statuit, vt singulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores ecclesiæ, pro modo facultatum, & diœcesis amplitudine, certum puerorum ipsius ciuitatis & diœcesis, vel eius prouinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in Collegio ad hoc prope ipsas ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc vero Collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere & scribere competenter nouerint, & quorum indoles & volũtas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministerijs perpetuo inseruituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium præseferant Deo & Ecclesiæ inseruiendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, diuisos iuxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, ecclesiarum ministerio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit; aliosq. in locum eductorum sufficiet: ita vt hoc collegium, Dei ministrorum perpetuum Seminarium sit. Vt vero in eadem disciplinã Ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atque habitu clericali semper vtentur; grammatices, cantus, computi Ecclesiastici, aliarumq. bonarum artium disciplinam discent: sacram

c. quia. de magistr. & Sess. 5. c. 1. de refor.

c. quæ ipsis. d. 38.

Scripturam, libros Ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad Confessiones audiēdas videbuntur opportuna, & rituum ac cæremoniarum formas edifcent. Curet Episcopus, vt singulis diebus Missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta Confessoris iudicium sumant corpus Domini nostri Iesu Christi; Cathedrali, & alijs loci ecclesijs diebus festis inseruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna & necessaria, Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum & grauiorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent; eaq. vt semper obseruentur, sæpius visitando operam dabūt. Discolos & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellēdo: omniaq. impedimenta auferentes, quæcumque ad conseruandum & augendum tam pium & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt.

Et quia ad Collegij fabricam instituēdam, & ad mercedem præceptoribus & ministris soluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus, certi redditus erunt necessarij; vltra ea, quæ ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesijs & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur; ijdem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemq. duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque Digni-

gnita-

gnitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum; Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuscumque Ordinis; etiam Regularis, aut qualitatis vel condicionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, iuxta constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit, Quia contingit. & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiam si iuris patronatus cuiuscumque fuerint, etiam si exempta, etiam si nullius diœcesis, vel alijs ecclesijs, monasterijs, & hospitalibus, & alijs quibusuis locis pijs, etiã exemptis, annexa, & ex fabricis ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscumque alijs Ecclesiasticis redditibus, seu prouentibus, etiam aliorum Collegiorum (in quibus tamen Seminaria discentium, vel docentium ad commune Ecclesiæ bonum promouendũ actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit; præterquam ratione redditụum, qui superflui essent vltra conuenientem ipsorum Seminariorum sustentationem) seu corporum, vel Confraternitatum, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omnium monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia Ecclesiastica solui solent, & milites cuiuscumque Militiæ, aut Ordinis, pertinentibus (fratribus sancti Ioannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis) partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia, cuiuscumque qualitatis & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel præstimoniales portiones nuncupatas, etiam ante vacationem, sine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic Collegio applicabunt

c. quia contingit. de relig. dom. in Clem.

c. fi. de magistr. c. cum ex eo. de elec. in 6. c. de quibusdam. dist. 37.

cabunt & incorporabunt: quod locum habeat, etiam si beneficia sint reseruata, vel affecta; nec per resignationem ipsorum beneficiorum, vniones & applicationes suspendi, vel vllo modo impediri possint, sed omnino quacumque vacatione, etiam si in Curia, effectum suum sortiantur, quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem soluendam, beneficiorum, Dignitatum, personatuum, & omnium & singulorum supra commemoratorū possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas alijs forsan ex dictis fructibus soluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus illis erit soluendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij sæcularis: quibusuis, quo ad omnia & singula supradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam si specialem derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, & quauis appellatione & allegatione quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente vero casu, quo per vniones effectum suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex singulis beneficijs, vt supra detracta & incorporata, ab Episcopo prout res ipsa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod si Cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusq. cōseruatione negligentes fuerint, ac suam portionem soluere detrectauerint; Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopum & superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosq. ad omnia supradicta cogere debeat;

& vt

& vt quàmprimum hoc ſanctum & pium opus, vbicumque fieri poterit, promoueatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem reddituũ huius Seminarij Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cum minori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur; ſtatuit ſancta Synodus, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorũ Ordinarij, ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſe ipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum cogant & compellant. Quod ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint, alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota: quod ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Epiſcopo expedire. De cetero vero officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut licentiatis in ſacra pagina, aut in iure Canonico, & aliàs perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint, conferantur; & aliter facta prouiſio nulla ſit & inualida: non obſtantibus quibuſuis priuilegijs & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Seſſ. 5. c. 1. de refor.

Si vero in aliqua prouincia eccleſiæ tanta paupertate laborent, vt Collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis, in eccleſia Metropolitana, vel alia prouinciæ eccleſia commodiori vnum aut plura Collegia, prout opportunum iudicabit,

bit, ex fructibus duarum, aut plurium ecclesiarum, in quibus singulis Collegium commode institui non potest, erigenda curabit, vbi pueri illarum ecclesiarum educentur.

In ecclesijs autem, amplas diœceses habentibus, possit Episcopus vnum, vel plura in diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo vno, quod in ciuitate erectum & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, si vel pro vnionibus, seu pro portionum taxatione, vel assignatione & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij institutio vel conseruatio impediretur aut perturbaretur; Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus prouincialis pro regionis more, pro ecclesiarum & beneficiorum qualitate, etiam suprascripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia & singula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum necessaria & opportuna videbuntur, decernere ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diē decimamsextam mensis Septembris indicit; in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de prouisionibus Episcopatuum, Dignitatum, aliorumq. beneficiorum Ecclesiasticorum, ac de diuersis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem XI. *Nouembr.* M D LXIII.

Sessio

quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idq. in ea, cui adscripti erunt, ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant; vt in eis cum ætate, vitæ meritum & doctrina maior accrescat: quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in ecclesia ministerium, atque maior erga presbyteros & superiores Ordines reuerentia, & crebrior quàm antea, corporis Christi communio, maxime comprobabunt. Cumq. hinc ad altiores gradus & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo ijs initietur, quem non scientiæ spes maioribus Ordinibus dignum ostendat. Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoueantur; nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Dist.25.c.1. J. cap.17. c.tua. de cleri.non resid. Conc.Tolet. 8. cap.8. c.qui ecclesiasticis. & seq.dist.59. J. cap. 13. & 14.

Cap. XII.

NVllus in posterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoueatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur; priuilegijs quibuscumque, quo ad hoc, penitus exclusis.

c. in singulis. & seqq. c. in veteri. c.monachus. dist.77.c.generalem. de ata.& qualit.in Clem.

Cap.

Cap. XIII.

SVbdiaconi & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium,& in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; ecclesijs, quibus adscribentur, inseruiant; sciantq. maxime decere, si saltem diebus Dominicis & solemnibus, cum altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur; priuilegijs ac indultis quibusuis concessis, non obstantibus quibuscumque.

c. quicumq. dist. 77. c. à multis. de æta. & qual.

§. cap. 11.

c. litteras. & c. dilectus. de temp. ord.

Cap. XIIII.

QVi pie & fideliter in ministerijs ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum (nisi ob ecclesiæ vtilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur) ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, vt ij saltem diebus Dominicis & festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum,

Conc. Tolet. 4. c. 19.

1. Tim. 3.

§. cap. 11. & 13.

§. Sess. 5. c. 2. & Sess. 22. cap. 8. de sacrif. Missæ.

§. Sess. 24. c. 18. de refor.

tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cum promotis per saltum, si non ministrauerint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

c. si officia. dist. 59.

Cap. XV.

QVamuis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absoluendi potestatem accipiant; decernit tamen sancta Synodus, nullũ, etiam Regularem, posse Confessiones sæcularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegijs & cõsuetudine quacũque, etiam immemorabili, non obstantibus.

c. si episcopus. de pæni. in 6. Clem. dudum. p. ac deinde. de sepult.

Cap. XVI.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit vtilis, aut necessarius suis Ecclesijs; sancta Synodus vestigijs sexti canonis Concilij Chalcedonensis inhærendo, statuit, vt nullus in posterum ordinetur, qui illi ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut vtilitate assumitur, non adscribatur, vbi suis fungatur muneribus; nec incertis † vagetur sedibus. Quòd si locum inconsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exercitiũ interdicatur. Nullus præterea clericus* peregrinus sine cõmendatitijs sui Ordinarij litteris ab vllo Episcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

c. neminem. dist. 70. ex Conc. Chalced. c. 6. act. 15. c. si eps. de præb. in 6. †c. non oportet: & c. si qui vero. 7. q. 1. ex Cõc. Nicæno. c. 15 & 16. c. sanctorũ d. 70.

Cap.

* *c. tua. de cler. peregr. c. extranco. c. nullum. dist. 71. c. quoniam. 21. q. 2. Conc. Epaunen. c. 6. Aurelian. 3. c. 15. Aquisgran. 1. c. 49. & 51. Laodicen. c. 41. Vormatien. c. 18. S. Sess. 22. in decreto de obser. in celebr. Miss.*

Cap. XVII.

VT sanctorum Ordinum a Diaconatu ad Ostiariatum functiones,ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in vsum iuxta sacros Canones reuocentur, nec ab hæreticis, tamquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, vt in posterũ huiuscemodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesq. & singulos Prælatos ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt quantum fieri commode poterit, in ecclesijs Cathedralibus, Collegiatis, & parochialibus suæ diœcesis, si populus frequens, & ecclesiæ prouentus id ferre queant, huiusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte redditüum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ ecclesiæ, si prouentus suppetant, aut vtriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte multari,aut in totũ priuari possint. Quod si ministerijs quattuor minorum Ordinum exercendis clerici cælibes præsto non erunt; suffici possint etiam coniugati, vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui tonsuram & habitum clericalem in ecclesia gestent.

c.1. dist.25. c. subdiaconus. cũ 5. seqq. di.23. ex Conc.Carthag. 4. c.4. & seqq. c.in singulis. & seqq. di.77. & cap.11.

c.1.cũ seqq. de bigam.nõ ord.

Cap. XVIII.

CVm adolescentium ætas, nisi recte instituatur, prona sit ad mundi voluptates se- *Genes. 8.*

Prouer. 22. quendas; & nisi a teneris annis ad pietatem
c. omnis ætas. 12. q. 1. & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfecte, ac sine maximo ac singulari
ex Conc. Tolet. 4. c. 23. propemodum Dei omnipotentis auxilio in
Conc. Aquisgr. c. 135. disciplina Ecclesiastica perseueret; sancta Synodus statuit, vt singulæ Cathedrales, Metro-
Lateran. sub Leone X. Sess. 9. de reform. Curiæ, & aliorum. politanæ, atque his maiores ecclesiæ, pro modo facultatum, & diœcesis amplitudine, certum puerorum ipsius ciuitatis & diœcesis, vel eius prouinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in Collegio ad hoc prope ipsas ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc vero Collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere & scribere competenter nouerint, & quorum indoles & volūtas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministerijs perpetuo
c. quia. de magistr. inseruituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult; nec tamen ditiorum excludit,
s. Sess. 5. c. 1. de refor. modo suo sumptu alantur, & studium præferant Deo & Ecclesiæ inseruiendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, diuisos iuxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, ecclesiarum ministerio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit; aliosq. in locum eductorum sufficiet: ita vt hoc collegium, Dei ministrorum perpetuum Seminarium sit. Vt vero in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atque habitu clericali semper vtentur; grammati-
c. quæ ipsis. d. 38. ces, cantus, computi Ecclesiastici, aliarumq. bonarum artium disciplinam discent: sacram

Scripturam, libros Ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad Confessiones audiēdas videbuntur opportuna, & rituum ac cæremoniarum formas ediscent. Curet Episcopus, vt singulis diebus Missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta Confessoris iudicium sumant corpus Domini nōstri Iesu Christi; Cathedrali, & alijs loci ecclesijs diebus festis inseruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna & necessaria, Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum & grauiorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent; eaq. vt semper obseruentur, sæpius visitando operam dabūt. Discolos & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellēdo: omniaq. impedimenta auferentes, quæcumque ad conseruandum & augendum tam pium & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt.

Et quia ad Collegij fabricam instituēdam, & ad mercedem præceptoribus & ministris soluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus, certi redditus erunt necessarij; vltra ea, quæ ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesijs & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur; ijdem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemq. duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque Dignita-

gnitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuscumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis vel condicionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, iuxta constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit, Quia contingit. & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiam si iuris patronatus cuiuscumque fuerint, etiam si exempta, etiam si nullius diœcesis, vel alijs ecclesijs, monasterijs, & hospitalibus, & alijs quibusuis locis pijs, etiã exemptis, annexa, & ex fabricis ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscumque alijs Ecclesiasticis redditibus, seu prouentibus, etiam aliorum Collegiorum (in quibus tamen Seminaria discentium, vel docentium ad commune Ecclesiæ bonum promouendũ actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit; præterquam ratione reddituum, qui superflui essent vltra conuenientem ipsorum Seminariorum sustentationem) seu corporum, vel Confraternitatum, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omnium monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia Ecclesiastica solui solent, & milites cuiuscumque Militiæ, aut Ordinis, pertinentibus (fratribus sancti Ioannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis) partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia, cuiuscumque qualitatis & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel præstimoniales portiones nuncupatas, etiam ante vacationem, sine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic Collegio applicabunt

c. quia contingit. de relig. dom. in Clem.

c. fi. de magistr. c. cum ex eo. de ele. in 6. c. de quibusdam. dist. 37.

nabunt & incorporabunt: quod locum habeat, etiam si beneficia sint reseruata, vel affecta; nec per resignationem ipsorum beneficiorum, vniones & applicationes suspendi, vel vllo modo impediri possint, sed omnino quacumque vacatione, etiam si in Curia, effectum suum sortiantur, quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem soluendam, beneficiorum, Dignitatum, personatuum, & omnium & singulorum supra commemoratorũ possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas alijs forsan ex dictis fructibus soluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus illis erit soluendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij sæcularis: quibuscuis, quo ad omnia & singula supradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam si specialem derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, & quauis appellatione & allegatione quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente vero casu, quo per vniones effectum suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex singulis beneficijs, vt supra detracta & incorporata, ab Episcopo prout res ipsa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod si Cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusq. cõseruatione negligentes fuerint, ac suam portionem soluere detrectauerint; Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopum & superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosq. ad omnia supradicta cogere debeat;

& vt quàmprimum hoc sanctum & plum opus, vbicumque fieri poterit, promoueatur, studiose curabit. Rationes autem redditũ huius Seminarij Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur; statuit sancta Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorũ Ordinarij, scholasterias
Sess. 5. c. 1. de refor. obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per subtractionem fructuum cogant & compellant. Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota: quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire. De cetero vero officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut licentiatis in sacra pagina, aut in iure Canonico, & aliàs personis idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur; & aliter facta prouisio nulla sit & inualida: non obstantibus quibusuis priuilegijs & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua prouincia ecclesiæ tanta paupertate laborent, vt Collegium in aliquibus erigi non possit; Synodus prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis, in ecclesia Metropolitana, vel alia prouinciæ ecclesia commodiori vnum aut plura Collegia, prout opportunum iudicabit,

bit, ex fructibus duarum, aut plurium ecclesiarum, in quibus singulis Collegium commode institui non potest, erigenda curabit, vbi pueri illarum ecclesiarum educentur.

In ecclesijs autem, amplas diœceses habentibus, possit Episcopus vnum, vel plura in diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo vno, quod in ciuitate erectum & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, si vel pro vnionibus, seu pro portionum taxatione, vel assignatione & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij institutio vel conseruatio impediretur aut perturbaretur; Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus prouincialis pro regionis more, pro ecclesiarum & beneficiorum qualitate, etiam suprascripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia & singula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum necessaria & opportuna videbuntur, decernere ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diē decimamsextam mensis Septembris indicit; in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de prouisionibus Episcopatuum, Dignitatum, aliorumq. beneficiorum Ecclesiasticorum, ac de diuersis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem XI. *Nouembr.* M D LXIII.

Sessio

Sessio vigesimaquarta, QVAE EST OCTAVA Sub Pio IIII. Pont. Max.

Celebrata die XI. Nouembr. MDLXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

MAtrimonij perpetuũ, indissolubilemq. nexum primus humani generis parens, diuini Spiritus instinctu pronuntiauit, cum
Genes.2. dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis,& caro de
Matth. 19. carne mea: quamobrem relinquet homo pa-
Ephes.5. trem suum & matrem, & adhærebit vxori
c.fraternita suæ, & erunt duo in carne vna. Hoc autem
tu.35.q.10. vinculo duos tantummodo copulari & coniungi, Christus Dominus apertius docuit, cùm postrema illa verba, tamquam à Deo
Matth. 19. prolata, referens dixit: Itaque iam non sunt
c. sunt qui. duo, sed vna caro. statimq. eiusdem nexus fir-
27.q.2.c.pu mitatem ab Adamo tanto ante pronuntia-
ta.32.q.5.c. tam, his verbis cõfirmauit: Quod ergo Deus
de infideli- coniunxit, homo non separet. Gratiam ve-
bus. de con- ro, quæ naturalem illum amorem perficeret,
sang.& affi. & indissolubilem vnitatem confirmaret, coniugesq. sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor atque perfector, sua nobis passione promeruit. quod
Ephes.5. Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri diligite vxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiã, & se

& se ipsum tradidit pro ea. mox subiungens: Sacramentum hoc magnum est; ego autem dico in Christo & in Ecclesia.

Ibid. c. debitũ. de bigam.

Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica veteribus connubijs per Christum gratia præstet, merito inter nouæ legis Sacramenta annumerandum, sancti Patres nostri, Concilia, & vniuersalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: aduersus quam impij homines huius sæculi insanientes, non solum perperam de hoc venerabili Sacramento senserunt, sed de more suo, prætextu Euangelij libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probata consuetudine aliena, scripto & verbo asseruerunt, non sine magna Christi fidelium iactura: quorum temeritati sancta & vniuersalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prędictorum schismaticorum hæreses & errores, ne plures ad se trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos, eorumq. errores decernens anathematismos.

Conc. Flor. sub Eugenio 4. in decreto de Sacramẽtis. c. ad abolendam. de hær.

DE SACRAMENTO Matrimonij

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non esse vere & proprie vnum ex septem legis Euangelicæ Sacramentis, à Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inuentũ; neque gratiam conferre; anathema sit.

Matth. 19. Ephes. 5. *Conc. Flor. vbi s.*

CANON II.

Si quis dixerit, licére Christianis plures simul habere vxores, & hoc nulla lege diuina esse

c. gaudemus. de diuor. & toto titu de sponsa duor.

esse prohibitum; anathema sit.

†Leuit. 18. v. pyctaciũ. 30. q. 3. & 35. q. 2. & 3. per totam. c. non debet. de consang. & affin. Cõc. Tolet. 2. c. 5.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantũ consanguinitatis & affinitatis gradus, qui † in Leuitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, vt plures impediant & dirimant; anathema sit.

CANON IIII.

J. cap. 1. & 5. de refor. matri.

Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in ijs constituendis errasse; anathema sit.

CANON V.

c. de illa. cũ seq. de diuort. J. can. 7.

Si quis dixerit, propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à coniuge, dissolui posse matrimonij vinculum; anathema sit.

CANON VI.

c. commissum. de spon sal.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem Religionis professionem alterius coniugum non dirimi; anathema sit.

CANON VII.

Matth. 19. Luc. 16. 1. Cor. 7. c. placuit. cũ seqq. 32. q. 7. c. gaudemus. de diuort. Cõc. Mileuit. c. 17. et African. c. 69.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cùm docuit & docet, iuxta Euangelicam & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non posse dissolui, & vtrumque, vel etiam innocentem qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge viuente, aliud matrimonium cõtrahere; mœchariq. eum, qui dimissa adultera, aliam duxerit; & eam, quæ dimisso adultero, alij nupserit; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob

multas caufas feparationem inter coniuges, quo ad torum, feu quo ad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus fieri poſſe decernit; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, vel Regulares, caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumq. validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto; & oppoſitum nil aliud eſſe, quàm dãnare matrimoniũ; poſſeq. omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam vouerint, habere donum; anathema ſit: cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos ſupra id quod poſſumus, tentari.

c. presbyteris. diſt. 27. c. vouentibus. & ſeq. 17. q. 1. & toto tit. qui cler. vel vouen. Cõc. Carth. 4. c. 104. 1. Cor. 10.

CANON X.

Si quis dixerit, ſtatum coniugalem anteponẽdum eſſe ſtatui virginitatis, vel cælibatus, & non eſſe melius ac beatius manere in virginitate, aut cælibatu, quàm iungi matrimonio; anathema ſit.

1. Cor. 7. *c. qui ſitit. 33. q. 5. c. nuptiarũ. 27. q. 1.*

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis vtitur, damnauerit; anathema ſit.

Ꞇ. *c.* 10. *de refor. matr.*

CANON XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales non ſpectare ad iudices Eccleſiaſticos; anathema ſit.

c. multorũ. 35. q. 6. c. 1. de conſang. & affin. c. accedẽtibus. de exce. præl.

Decretum de reformatione Matrimonij.

Cap. I.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium cōsensu facta, rata & vera esse matrimonia, quādiu Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde iure damnādi sint illi, vt eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera ac rata esse negant; quiq. falso affirmant, matrimonia à filijsfamilias sine consensu parentum cōtracta, irrita esse, & parentes ea rata vel irrita facere posse: nihilominus sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit. Verū cum sancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodesse; & grauia peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis coniugijs ortum habent, præsertim vero eorū, qui in statu damnationis permanent, dū priore vxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palàm contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuunt: cui malo cum ab Ecclesia, quæ de occultis non iudicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur; idcirco sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio III. celebrati, vestigijs inhærendo, præcipit, vt in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festiuis in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuntietur, inter quos matrimoniū sit contrahendum: quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum,

c. aliter. & c. nostrates. 30. q. 5. c. videtur. qui matr. accus. poss. Conc. Tole. 3. c. 10. Colon. par. 7. c. 43.

J. cap. 7.

in cap. 51. & c. cum inhibitio. de clād. desp. Cōc. Colon. par. 7. c. 44.

dimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesiæ procedatur. vbi Parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti; vel alijs vtatur verbis, iuxta receptum vniuscuiusque prouinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes; tunc vel vna tantum denuntiatio fiat; vel saltem Parocho & duobus vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur: deinde ante illius consummationem denuntiationes in Ecclesia fiant; vt si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ denuntiationes remittantur; quod illius prudentiæ & iudicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quàm præsente Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licentia, & duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt; eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit; & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit & annullat. Insuper Parochum, vel alium sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, necnon ipsos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit.

c. videtur. 35. q. 6.

Præterea eadem sancta Synodus hortatur, vt coniuges ante benedictionem sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent: statuitq. benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quoquam, nisi

Cõc. Carth. 4. c. 13. c. aliter. & c. spõsus. 30. q. 5. c. nulli. 35. q. 2.

nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiā ad prædictam benedictionem faciendam alij sacerdoti concedi posse; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel priuilegio non obstāte. Quòd si quis Parochus, vel alius sacerdos, siue Regularis, siue sæcularis sit, etiā si id sibi ex priuilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit; ipso iure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum & testium nomina, diemq. & locum contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat. Postremo sancta Synodus coniuges hortatur, vt antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem, sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus consuetudinibus & cæremonijs hac in re vtuntur, eas omnino retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne vero hæc tam salubria præcepta quemquam lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt, cum primum poterint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in singulis suarum diœcesum parochialibus ecclesijs, idq. in primo anno quàmsępissimè fiat, deinde vero quoties expedire viderint. Decernit insuper, vt huiusmodi decretum in vnaquaque parochia suum robur post triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis in eadem parochia factæ, numerandos.

Cap.

Cap. II

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionũ multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia; in quibus vel non sine magno peccato perseueratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, vt vnus tantum, siue vir, siue mulier, iuxta sacrorum Canonum instituta, vel ad summum vnus & vna baptizatum de Baptismo suscipiant; inter quos ac baptizatum ipsum, & illius patrem & matrem, nec non inter baptizantem & baptizatum, baptizatiq. patrem ac matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, vt baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat; & in libro eorum nomina describat; doceatq. eos quam cognationem contraxerint; ne ignorantia vlla excusari valeant. Quòd si alij, vltra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem nullo pacto contrahant; cõstitutionibus in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarij puniatur. Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem & confirmatum, illiusq. patrem & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

c. nõ plures. de cons. d. 4. c. veniens. et fere p tot. t cogn. spir. c. quamuis. eo. tit. in 6.

Vide const. Pij V. qua incip. Cum illius.

c. fi. de cogn. spir. in 6.

c. 1. & vlt. de cogn. spi. in 6.

c ex sponsa. libus. de spõ sal. in 6.

Cap. III.

IVstitiæ publicæ honestatis impedimẽtum, vbi sponsalia quacumque ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit: vbi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in vlterioribus gradibus iam non potest huiusmodi prohibitio absque dispendio obseruari.

Conc. Later. cap. 50. Vide ĩ. cõst. Pij v. incip. Ad Romanũ spectat.

Cap. IIII.

c. quadam. cũ seqq. 32. q. 7. & toto tit. de eo qui cog. cons. vxo. suæ. Vide ĩ. cõst. Pij v. incip. Ad Romanum Pont.

PRæterea sancta Synodus, eisdem & alijs grauissimis de causis adducta, impedimẽtum, quod propter affinitatẽ ex fornicatione contractã inducitur, & matrimonium postea factũ dirimit, ad eos tantum, qui in primo & secundo gradu coniunguntur, restringit: in vlterioribus vero gradibus statuit, huiusmodi affinitatem matrimonium postea contractum nõn dirimere.

Cap. V.

c fin. p. 2. de cland. desp. Clem. vnic. de consang. & aff.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendæ careat; idq. in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. Quòd si ignoranter id fecerit, si quidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subijciatur pœnis. Non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facile experiatur, cuius salubria præcepta temere contempsit. Si vero solemnitatibus adhibitis, impedimentũ aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit;

c. fi. de immun. eccl. c. quia frustra de vsur.

buit; tunc facilius cum eo & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimonijs vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro; idq. ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

Cap. VI.

DEcernit sancta Synodus, inter raptorem & raptam, quamdiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quòd si rapta à raptore separata, & in loco tuto & libero constituta, illum in virum habere consenserit; eam raptor in vxorem habeat: & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & fauorem præbentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumq. dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea* raptor mulierem raptam, siue eam in vxorem duxerit, siue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

c. fi. de rapt. Can. Apost. 66. Concil. Chalc. can. 27 Sexta Synod. can. 92. Conc. Vormat. c. 77. c. eos qui. & c. de puellis. 36. q. 2.

* Exo. 22. *c. 1. de adul.*

Cap. VII.

MVlti sunt qui vagantur, & incertas habẽt sedes, &, vt improbi sunt ingenij, prima vxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa viuente, diuersis in locis ducunt. cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimoniũ facile recipiãt: Magistratus etiam sæculares hortatur, vt eos seuere coerceant; Parochis autem præcipit, ne illorũ matrimonijs intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad

s. cap. 1. Cõc. Colon. par. 7. c. 45.

Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Cap. VIII.

GRaue peccatum est, homines solutos concubinas habere, grauissimum vero, & in huius magni Sacramenti singularem contemptum admissum, vxoratos quoque in hoc damnationis statu viuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum vxoribus alere & retinere. Quare, vt huic tanto malo sancta Synodus opportunis remedijs prouideat, statuit huiusmodi concubinarios tam solutos, quàm vxoratos, cuiuscumque status, dignitatis & condicionis existant, si postquàm ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, seq. ab earum consuetudine non seiunxerint, excommunicatione feriendos esse, à qua non absoluãtur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quòd si in concubinatu per annum censuris neglectis permanserint; contra eos ab Ordinario seuere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, siue coniugatæ, siue solutæ, quæ cum adulteris, seu concubinarijs publice viuunt, si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur; & extra oppidum, vel diœcesim, si id eisdem Ordinarijs videbitur, inuocato, si opus fuerit, brachio sęculari, eijciantur; alijs pœnis contra adulteros & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus.

Conc. Rom. sub Nic. 2. Later. sub Leone x. Sess. 9. tref. Cur. & aliorum.

Conc. Tolet. 1. c. 17.

Conc. Arelat. 2. c. 3. c. si concubina. de sent. exc. c. 2. de cohabit. cleri. & mul.

Cap. IX.

ITa plerumque temporalium Dominorum ac Magistratuum mentis oculos terreni af-

fectus atque cupiditates excæcant, vt viros & mulieres sub eorum iurisdictione degentes, maxime diuites, vel spem magnæ hereditatis habentes, minis & pœnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere, quos ipsi Domini vel Magistratus illis præscripserint. Quare, cum maxime nefarium sit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias nasci, à quibus iura expectantur; præcipit sancta Synodus omnibus, cuiuscumque gradus, dignitatis & condicionis existant, sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quouis modo, directe vel indirecte subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quo minus libere matrimonia contrahant.

c. dignũ. de coniug. ser. c. cũ locum. c. requisiuit. & c. gema de sponsal. c. nullus. 36 q. 2. Conc. Parisien. 1. c. 6.

Cap. X.

AB Aduentu Domini nostri Iesu Christi vsque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum vsque in Octauam Paschatis inclusiue, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obseruari sancta Synodus præcipit: in alijs vero temporibus nuptias solemniter celebrari permittit: quas Episcopi, vt ea qua decet modestia & honestate fiant, curabunt. sancta enim res est matrimonium, & sancte tractandum.

c. non oportet. c. nec vxorẽ. 33. q. 4. c. capellanus. de fer. Cõc. Laodic. can. 52. Salegustad. c. 3. ſ. can. 9.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit.

Cap. I.

SI in quibuslibet Ecclesię gradibus prouidẽter, scienterq. cr. andum est, vt in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilq. præpo-

1. Cor. 14.

sterum;

sterum; multo magis elaborandum est, vt in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur. nam totius familiæ domini status & ordo nutabit; si, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vnde etsi aliàs sancta Synodus de promouendis ad Cathedrales & superiores Ecclesias nonnulla vtiliter decreuit; hoc tamen munus huiusmodi esse censet, vt si pro rei magnitudine expendatur, numquã satis cautum de eo videri possit. Itaque statuit, vt cum primum Ecclesia vacauerit, supplicationes ac preces publice priuatimq. habeantur, atque à Capitulo per ciuitatem & diœcesim indicantur, quibus Clerus, populusq. bonum à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes vero & singulos, qui ad promotionem præficiẽdorum, quodcumque ius, quacumque ratione à Sede Apostolica habẽt, aut alioquin operam suam præstant, nihil in ijs pro præsenti temporum ratione innouando, hortatur & monet, vt in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quàm si bonos Pastores, & ecclesiæ gubernandæ idoneos promoueri studeant; eosq. alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores, & ecclesiæ magis vtiles ipsi iudicauerint, nõ quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorũ exigentibus meritis, præfici diligẽter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos sciant, quæ iuxta sacros Canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniã vero in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoq. bono-

c. cũ in cunctis. de elect.

S. Sess. 6. c. 1. Sess. 7. c. 1. et Sess. 22. c. 2. de refor.

1. Tim. 5.

Conc. Arner. c. 2. Tolet. 4. c. 18.

c. cũ in cunctis. & c. cũ nobis. de elect. Conc. Lateran. sub Leo. x. sess. 9. de refor. Cur. in princ. S. Sess. 22. c. 2. de refor.

bonorum & doctorum virorum testimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi; mandat sancta Synodus, vt in prouinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis vtilis atque opportuna esse videbitur: ita tamen, vt cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit, ea in instrumentum publicum redacta, cũ toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimum Romanũ Pontificem omnino trãsmittatur: vt ipse summus Pontifex, plena totius negotij ac personarũ notitia habita, pro gregis Dominici cõmodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factã reperti fuerint, ecclesijs possit vtilius prouidere. Omnes vero inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes quæcumque de promouendi qualitatibus, & ecclesiæ statu à quibuscumque, etiam in Romana Curia habitæ, per Cardinalẽ, qui relationẽ facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinaliũ subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quattuor Cardinales affirment, se adhibita accurata diligentia, inuenisse promouẽdos qualitatibus à Iure & ab hac sancta Synodo requisitis præditos; ac certo existimare sub periculo salutis æternæ, idoneos esse qui ecclesijs præficiantur: ita vt relatione in vno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consisto-

c. qui episcopus. dist. 23. ex Conc. 4. Carth. c. 1.

Ĩ. in Bulla Pij. 4. super forma iuram. profess. fidei.

Ĩ. locis citatis.

rium iudicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia & singula, quæ de Episcoporum præficiẽdorum vita, ætate, doctrina, & ceteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sun:, decernit eadem etiã in creatione S. R. E. Cardinalium, etiã si Diaconi sint, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quãtum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremo eadem sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incommodis commota, nõ potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessariũ, quàm vt Beatissimus Romanus Põtifex, quam sollicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, vt lectissimos tantũ sibi Cardinales adsciscat, & bonos maxime atque idoneos Pastores singulis ecclesijs præficiat; idq. eo magis, quòd ouiũ Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium & sui officij immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus.

s. Sess. 6. & 7. c. 1. Sess. 22. c. 2. de refor. & Sess. 23. cap. 4. de Sacr. Ord.

Ioan. 21.

Ezech. 3. Act. 20. *c. Ephesiis. dist. 43. s. Sess. 6. c. 1. de refor.*

Cap. II.

PRouincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersijs componendis, alijsq. ex sacris Canonibus permissis renouẽtur. Quare Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet saltem triẽnio post octauam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, seu alio cõmodiori tempore pro more pro-

c. de Conciliis. c. propter. et seqq. dist. 18. c. sicut olim. de accus. Conc. Aurel. 3. c. 1. Agath. c. 71. Carth. 3. c. 2. Lat. sub Leo. x. ses. 10

Le.

re prouinciæ, non prætermittat Synodum in prouincia sua cogere; quo Episcopi omnes, & alij, qui de iure, vel consuetudine interesse debent (exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset) conuenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet consuetudinis ad Metropolitanam ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subijciuntur, aliquem vicinum Metropolitanũ semel eligant, in cuius Synodo prouinciali cũ alijs interesse debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant: in reliquis omnibus eorum exẽptio & priuilegia salua atque integra maneant. Synodi quoque diœcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur; ratione tamen parochialium, aut aliarum sæcularium ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitani, quàm Episcopi, & alij suprascripti negligentes fuerint, pœnas sacris Canonibus sancitas incurrant.

Tr. Sess. 25. c. 2. de refor.

Conc. Tarrac. c. 6. Aurel. 5. c. 18. et 22. Tolet. 11. c. 15. Vormat. c. 16. Chalc. c. 19. act. 15. Sexta Syn. c. 8. & tota dist. 18. &. in Bulla Pij 4. pág. 153.

Cap. III.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani & Episcopi propriam diœcesim per se ipsos, aut, si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter eius latitudinẽ, visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen, vt tota biẽnio per se, vel Visitatores suos cõpleatur, visitare nõ prætermittãt. A Metropolitanis

Cõc. Tolet. 4. c. 35. c. decreuimus. & seqq. 10. q. 1.

politanis vero, etiam post plene visitatã propriam diœcesim, non visitentur Cathedrales ecclesiæ, neque diœceses suorum comprouincialium, nisi causa cognita & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs ecclesijs, vbi hactenus visitationem exercere legitime cõsueuerunt, debeant quidem, assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantũ ibidem visitare. Visitatores etiam à Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius visitãdi habet, prius ab Episcopo approbentur: sed non ideo Episcopus, vel eo impedito, eius Visitator easdem ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur: cui ipsi Archidiaconi, vel alij inferiores, visitationis factæ infra mensem rationem reddere, & depositiones testiũ, ac integra acta ei exhibere teneantur: nõ obstantibus quacũque consuetudine, etiam immemorabili, atq. exemptionibus & priuilegijs quibuscumque.

c. 1. p. sane. de censib. in 6.

Visitationum autẽ omnium istarũ præcipuus sit scopus, sanam orthodoxamq. doctrinam, expulsis hæresibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populũ cohortationibus & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamq. accendere, cetera, prout locus, tempus & occasio feret, ex visitantium prudẽtia ad fidelium fructum constituere. Quæ, vt facilius feliciusq. succedant, monentur prędicti omnes & singuli, ad quos visitatio spectat, vt paterna charitate, Christianoq. zelo omnes amplectantur; ideoq. modesto contenti equitatu famulatuque, studeãt quàmcelerrime, debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absoluere. Interimq. caueant, ne inutilibus sumptibus cuiquã graues, onerosive sint; neve ipsi, aut quisquam suorum

Conc. Bracar. 2. cap. 1. Ticinen. vers. Statuimus etiam. c. placuit. c. cauendum.

quid-

quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios vsus, præter id quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacũque consuetudine, etiam immemorabili: exceptis tamen victualibus, quæ sibi ac suis frugaliter moderateq. pro temporis tantum necessitate, & non vltra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum qui visitantur, si malint soluere id quod erat ab ipsis antea solui, certa pecunia taxata, consuetum; an vero prædicta victualia subministrare: saluo item iure conuẽtionum antiquarũ cum monasterijs, alijsve pijs locis, aut ecclesijs non parochialibus inito, quod illęsum permaneat. In ijs vero locis, seu prouincijs, vbi consuetudo est, vt nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant; ibi id obseruetur. Quòd si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit; is præter dupli restitutionem, intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis iuxta cõstitutionem Concilij generalis Lugdunẽsis, quæ incipit, Exigit. necnon & alijs pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, absque vlla spe veniæ, multetur. Patroni vero in ijs quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere; neque visitationi ornamentorum ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum prouentibus immisceant, nisi quatenus id eis ex institutione ac fundatione competat: sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum redditus in vsus ecclesiæ necessarios & vtiles, prout sibi

c. inter cetera. 10. q. 3. c. cum Apostolus. de censib.

c. si episcopus. de off. ord. in 6.

c. exigit. de censib. in 6.

sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

Cap. IIII.

PRædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, canones aliàs super hoc editos sub fel.rec.Paulo III. aptius præsentium temporum vsui accommodando, mandat, vt in Ecclesia sua ipsi per se, aut, si legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument; in alijs autem ecclesijs per Parochos, siue ijs impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte diœcesis censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis & solemnibus diebus festis; tempore autem Ieiuniorum Quadragesimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, diuinamq. legē annuntient; & aliàs, quotiescumque id opportune fieri posse iudicauerint. Moneatq. Episcopus populum diligenter, teneri vnumquemque parochiæ suæ interesse, vbi commode id fieri potest, ad audiēdum verbum Dei. Nullus autem secularis, siue regularis, etiam in ecclesijs suorum Ordinum, contradicente Episcopo prædicare præsumat. Ijdem etiā saltem Dominicis & alijs festiuis diebus pueros in singulis parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum & parentes, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt; &, si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent: non obstantibus priuilegijs & consuetudinibus. In reliquis

S. Sess. 5. c. 2. de refor. & ibi citatis.

Conc. Arelat. 4. c. 10.

Conc. Mogun. 1. c. 25.

S. Sess. 22. de obser. in celeb. Miss.

S. Sess. 5. c. 2. de ref.

Conc. Mogun. 1. c. 45.

quis, eā quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant. *s. Seß. 5. c. 2. de refor.*

Cap. V.

CAusæ criminales grauiores contra Episcopos, etiam hæresis (quod absit) quę depositione aut priuatione dignæ sunt, ab ipso tantum summo Romano Pontifice cognoscantur & terminentur. Quòd si eiusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit committenda; nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Papa eligēdis. Hæc vero commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctiss. Pontificis signata: nec vmquam plus his tribuat, quàm vt solam facti instructionem sumant, processumq. conficiant; quem statim ad Romanum Pontificem transmittant, reseruata eidem Sanctissimo sententia definitiua. Cetera aliàs sub fel. rec. Iulio III. super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit, Qualiter & quando. quam sancta Synodus in præsenti innouat, ab omnibus obseruetur. Minores vero criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum prouinciali cognoscantur & terminentur, vel à deputandis per Concilium prouinciale.

c. ad abolendam. & c. excommunicamus. p. dānati. de hæret. c. quo iure. dist. 8. Concil. Sar. dic. c 3. 4. & 7.

s. Seß. 13. c. 6. de refor. c. qualiter & quando. de accus.

Cap. VI.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare: & in qui- *c. miror. & c. contumaces. 50. dist. c. erga. 1. q. 1 c. at si clerici. de iud.*

c. nuper. de buscũque casibus occultis, etiam Sedi Apo-
sent.exco m. stolicæ reseruatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in diœcesi sua per se ipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputãdum, in foro conscientiæ gratis absoluere, imposita pænitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantum, non eorum Vicarijs, sit permissum.

Cap. VII.

VT fidelis populus ad suscipiẽda Sacramẽta maiori cum reuerentia, atque animi deuotione accedat; præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo administrãda, prius illorum vim & vsum pro suscipiẽtium captu explicent, sed etiam idem à singulis Parochis pie prudenterque, etiam lingua vernacula, si opus sit, & commode fieri poterit, seruari stu-
J. Sess. 25. deant, iuxta formam à sancta Synodo in Ca-
circa fin. techesi singulis Sacramentis præscribendam; quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus populo
S. sess. 22. c. exponi curabunt: necnon vt inter Missarum
8. de sacrif. solemnia, aut diuinorum celebrationem sa-
Miss. cra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solemnibus explanent: eademq. in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

Cap. VIII.

1. Tim. 5. APostolus monet, publice peccantes pa-
c. sed illud. lam esse corripiendos. Quando igitur ab
45. dist. aliquo publice, & in multorum cõspectu cri-

men commiſſum fuerit, vnde alios ſcandalo offenſos commotosq. fuiſſe non ſit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pænitentiam publice iniungi oportet; vt quos exemplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam reuocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pænitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus eccleſijs, vbi id commode fieri poterit, Pænitentiarius aliquis cum vnione præbendæ, proxime vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licētiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum Confeſſiones in eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

c. ſi peccauerit. p. ergo. 1. q. 1. c. manifeſta. de pænit. et remiſ. c. pænitētes. & c. in capite. diſt. 50.

Cap. IX.

QVæ aliàs ſub fel. rec. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IIII. in hoc eodem Cōcilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, viſitatione conſtituta ſunt; eadem etiam in ijs eccleſijs ſęcularibus obſeruentur, quæ in nullius diœceſi eſſe dicuntur; vt ab Epiſcopo, cuius Cathedralis eccleſia eſt proximior, ſi id cōſtet, alioquin ab eo qui ſemel in Concilio prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur: non obſtantibus priuilegijs & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

ſ. Seſſ. 7. c. 8. et Seſſ. 21. de refor. c. 8.

Cap. X.

EPiscopi, vt aptius quem regunt populum possint in officio atque obedientia continere; in omnibus ijs, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorũ spectant, ius & potestatem habeant, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta Canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac diœcesis suæ vtilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquo modo impediat, aut suspendat.

c. transmissam. de elec. S. Sess. 13. c. 1. de refor. Sess. 14. c. 4. & Sess. 22. cap. 1.

Cap. XI.

QVoniam priuilegia & exemptiones, quæ varijs titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporũ iurisdictione excitare, & exemptis occasionẽ laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, & fere necessarijs suadentibus causis aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Rom. Curia, vel extra, insignibus decorãdos esse placuerit; necnõ alios, cuicumque monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine seruientium Militijs, seu monasterijs, hospitalibus, Collegijs, aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex ijs priuilegijs detractum esse Ordinarijs

S. Sess. 6. c. 3. de refor. c. venerabili. de verb. sign. c. cum & plantare. de priuil. & alibi.

rijs intelligatur, quo minus ij, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinarijs tãquam Apostolicæ Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta constitutionem Innocentij III. quæ incipit, Cum Capella. subiecti existant: exceptis tamen ijs, qui prædictis locis, aut Militijs actu seruiunt, & intra eorũ septa ac domos resident, subq. eorũ obedientia viuunt; siue ijs, qui legitime, & secundum regulam earumdem Militiarum professionẽ fecerint, de qua Ordinario constare debeat: non obstantibus priuilegijs quibuscumque, etiam religionis S. Ioannis Hierosolymitani, & aliarum Militiarum. Quæ vero priuilegia residentibus in Curia Romana vigore Eugenianæ constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent; ea in ijs qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur, sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

c. cum Capella. de priuil.

c. diuina. de priuileg. in extr. comm.

Cap. XII.

CVm Dignitates, in ecclesijs præsertim Cathedralibus, ad conseruandam augendamq. Ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, vt qui eas obtinerent, pietate præcellerent, alijsq. exemplo essent, atque Episcopos opera & officio iuuarent; merito qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates qualscumque, quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi qui saltem vigesimumquintum suæ ætatis annum attigerit, & in Clericali ordine versatus, doctrina

ctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur, iuxta conſtitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranenſi promulgatam, quæ incipit, Cum in cunctis. † Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Epiſcopi, ſint in omnibus eccleſijs, vbi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in iure Canonico. Ad ceteras autem Dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & vigintiduobus annis non minores adſciſcantur. Prouiſi etiam de beneficijs quibuſcumque curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ poſſeſſionis ad minus intra duos menſes in manibus ipſius Epiſcopi, vel eo impedito, coram generali eius Vicario, ſeu officiali, orthodoxæ ſuę fidei publicam facere profeſſionem, & in Romanæ Eccleſiæ obedientia ſe permanſuros ſpondeant ac iurent. Prouiſi autem de Canonicatibus & Dignitatibus in eccleſijs Cathedralibus, non ſolum coram Epiſcopo, ſeu eius officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes prouiſi, vt ſupra, fructus non faciant ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminē etiam deinceps ad Dignitatem, Canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo Ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa Dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, vt infra tempus a Iure, & ab hac ſancta Synodo ſtatutum, initiari valeat. In omnibus vero eccleſijs Cathedralibus omnes Canonicatus ac portiones habeāt annexum ordinem Presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus: Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus

c.cū in cunctis. p. inferiora. de elect. c. licet canon. eod. tit. in 6.

† c. diaconi. 1. diſt. 93. c. ad hac. de off. archid.

‡. in Bulla Pij 4. ſuper forma iuram. profeſſ. fidei.

§. Seſſ. 7. de refor. c. 12. c. licet canon. & c. cū ex eo. de electio. in 6. c. 3. cum ſeqq. de ætate & qual.

bus quiſque Ordo ex ſacris annexus in poſte rum eſſe debeat; ita tamen, vt dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint; ceteri vero Diaconi, aut Subdiaconi : vbi vero conſuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes ſint Presbyteri, omnino obſeruetur. Hortatur etiam ſancta Synodus, vt in prouincijs, vbi id commode fieri poteſt, Dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus eccleſijs, & Collegiatis inſignibus, conferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Præterea obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut Collegiatis, Dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cuiuſlibet ſtatuti, aut conſuetudinis, vltra tres mēſes ab eiſdem eccleſijs quolibet anno abeſſe: ſaluis nihilominus earū eccleſiarū conſtitutionibus, quæ longius ſeruitij tēpus requirunt: alioquin primo anno priuetur vnuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiā præbendæ ac reſidentiæ fecit ſuos : quod ſi iterum eadem fuerit vſus negligētia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: creſcente vero contumacia, cōtra eos iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones procedatur. Diſtributiones vero, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit, Conſuetudinem. quod ſancta Synodus in vſum reuocat: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis & conſuetudinibus. Omnes vero diuina per ſe, & non per ſubſtitutos compellantur obire officia: & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti adſiſtere & inſeruire, atque in choro ad pſallendum

c. in eccleſia. & c. ad decorem. de inſtit.

c ad audientiam. de cle. non reſid.

S. Seſſ. 23. c. 1. de reſor.

c. ſi. de cler. non reſid.

c. licet. de præb.

c. vnic. de cler. non reſid. in 6.

c. extirpandæ. p. qui vero. de præb.

c. quia. de cle. nō reſid.

dum instituto, hymnis & canticis Dei nomen reuerenter, distincte, deuoteq. laudare. Vestitu insuper decenti tam in Ecclesia, quàm extra assidue vtantur; ab illicitisq. venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, lusibusq. abstineant; atque ea morum integritate polleant, vt merito Ecclesiæ Senatus dici possit. Cetera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen spectant, deq. congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi & permanēdi, simulq. de omnibus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria erūt, & si qua huiusinodi; Synodus prouincialis, pro cuiusque prouinciæ vtilitate & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea vero Episcopus nō minus quàm cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter a Capitulo eligatur, in ijs quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

S. Seß. 22. c. 1. de refor. Cōc. Turon. 3. c. 8. Agathen c. 55. c. episcopū. 34. dist. c. 1. de cler. ven. Clem. graui. de celeb. Miss. & toto tit. de vit. et honest. cler. & in 6. & Clem.

Cap. XIII.

QVoniam pleræque Cathedrales ecclesiæ tam tenuis redditus sunt & angustæ, vt Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque ecclesiarum necessitati sufficiant; examinet Concilium prouinciale, vocatis ijs quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemq. vicinis vnire, vel nouis prouentibus augere expediat; confectaq. de præmissis instrumenta ad summum Romanum Pontificem mittat; quibus instructus summus Pontifex, ex prudentia sua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim vero, donec prædicta effectum sortiantur, huiusmodi Episcopis,

c. et temporis. cū seq. 16. q. 1. S. Seß. 7. c. 6. & 7. de refor. & Seß. 14. cap. 9. et j. cap. 15.

pis, qui fructuum subuentione pro diœcesis suæ tenuitate indigent, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non sint, nec Dignitates, seu Canonicatus & prębendæ, nec monasteria, in quibus viget Regularis obseruantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, a summo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiam ecclesijs, quarum fructus æque adeo exigui sunt, vt debitis nequeant oneribus satisfacere; curabit Episcopus, si per beneficiorum vnionem (non tamen Regularium) id fieri non possit, vt primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per parochianorum symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris ac parochiæ necessitate decenter sufficiat. In vnionibus vero quibuslibet, seu ex supradictis, seu alijs causis faciendis, ecclesiæ parochiales monasteriis quibuscumque, aut Abbatijs, seu Dignitatibus, siue præbendis ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, siue alijs beneficijs simplicibus, aut hospitalibus, Militijsve non vniantur; & quæ vnitæ sunt, reuideantur ab Ordinarijs, iuxta aliàs decretũ in eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III. quod etiam in vnitis ab eo tempore citra æque obseruetur: non obstantibus in ijs quibuscumque verborum formis, quæ hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum omnes hæ Cathedrales ecclesiæ, quarum redditus summã ducatorum mille; & parochiales, quæ summam ducatorum centum secundum verum annuum valorem non excedunt, nullis pensionibus aut reseruationibus fructuum grauentur.

c. vnio. in fi. 10. q. 3. c. sicut vnire. de excess. prælat. s. Sess. 21. cap. 5. de refor.

s. cap. 15.

s. Sess. 7. c. 6. de refor.

In ijs quoque ciuitatibus, ac locis, vbi parochiales

rochiales ecclesiæ certos non habēt fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, sed promiscue petentibus Sacramenta administrant; mandat sancta Synodus Episcopis pro tutiori animarum eis commissarū salute, vt distincto populo in certas propriasq. parochias, vnicuique suum perpetuum, peculiaremq. Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & a quo solo licite Sacramenta suscipiant; aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemq. in ijs ciuitatibus ac locis, vbi nullæ sunt parochiales, quàmprimum fieri curent: non obstantibus quibuscumque priuilegijs & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

c.1.13.q.1. c.plures.16. q.1.c.1. de paræc. S.Sess.14.c. 9.de reform.

Cap. XIIII.

Vide ǰ.constit.Pij v.in cip. Durum nimis.

IN pluribus ecclesijs, tam Cathedralibus, quàm Collegiatis & parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex praua consuetudine obseruari intelligitur, vt in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionē alicuius Cathedralis ecclesiæ, vel beneficij, Canonicatuum, aut præbendarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas, certæ cōdiciones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiā quæ in aliquibus ecclesijs dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mādat Episcopis, vt quęcumque huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, atque ingressus eos, qui Simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsiq. diligenter

de

de eorum constitutionibus, siue consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas ac scandalosas, reijciant & aboleant. Eos vero qui aduersus hæc in præsenti decreto comprehensa, quauis ratione commiserint, pœnis contra Simoniacos editis, sacris Canonibus, & varijs summorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis; de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus cognoscere possit.

Conc. Tolet. 8. c. 3. c. cum omnis. 1. q. 1. c. sicut. 1. de Simon. c. cũ super. de confess.

Cap. XV.

IN ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, vbi frequentes, adeoq. tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci & personarum qualitate non sufficiant; liceat Episcopis cum consensu Capituli vel aliquot simplicia beneficia, non tamen Regularia, ijs vnire; vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum fructus & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere, ita tamen, vt tot supersint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati ecclesiæ commode valeāt respondere: non obstantibus quibuscũque constitutionibus & priuilegijs, aut quacumque

S. cap. 13.

S. Seß. 5. c. 1. de refor.

c. in ecclesia. de instit.

reser.

reſeruatione generali, vel ſpeciali, aut affectione: neque prædictæ vniones, aut ſuppreſſiones tolli ſeu impediri poſſint ex quibuſcũque prouiſionibus, etiã vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Cap. XVI.

Cōc. Chalc. act. 15. c. 25. in fin.
CApitulum, Sede vacante, vbi fructuũ percipiendorum ei munus incumbit, œconomum vnum, vel plures, fideles ac diligentes decernat, qui rerum eccleſiaſticarum & prouentuum curam gerant; quorum ratione ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omnino teneatur; qui ſaltem in iure Canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus. Si ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiuſmodi deuoluatur: &, ſi eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, vt præfertur, negligens fuerit; tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta œconomum & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. Epiſcopus vero ad eãdem eccleſiam vacantem promotus, ex ijs quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem œconomo, Vicario, & alijs quibuſcumque officialibus & adminiſtratoribus, qui Sede vacante fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locum conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iuriſdictionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcumque eorum muneris; poſſitq. eos punire, qui in eorum officio ſeu adminiſtratione deliquerint, etiam ſi prædicti officiales,

c. fin. de ſupplen. negl. prał. in 6.

12. q. 2. c. nō liceat. 2.

redditis

redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulũ de scripturis ad ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Cap. XVII.

Cum Ecclesiasticus ordo peruertatur, quãdo vnus plurium officia occupat Clericorum; sanctè sacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus ecclesijs conscribi: verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu se ipsos, non Deum, decipientes, ea quæ bene constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus debitam regendis ecclesijs disciplinã restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat obseruari; statuit, vt in posterum vnum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. quod quidem si ad vitã eius, cui confertur, honeste sustentandã non sufficiat; liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat, eidem cõferri. Hæcq; non modo ad Cathedrales ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam sæcularia, quàm regularia quæcumque, etiam commendata pertineant, cuiuscumque tituli ac qualitatis existant. Illi vero, qui in præsenti plures parochiales ecclesias, aut vnã Cathedralem, & aliam parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuscumque dispensationibus ac vnionibus ad vitã non obstantibus, vna

c. vnio. p. sed & hoc. 10. q. 3. c. clericus. & seq. & c. vnum. 21. q. 1. c. quia in tantum. c. referente. c. ad hæc. & seqq. de præben. c. quia nõnulli. de cleric. non resid. s. Sess. 7. c. 2. de refor.

c. is cui. de præb. in 6.

c. eam te. de æt. & qual. s. Sess. 7. c. 4. de refor.

c. de multa. de praeben. c. execrabilis. p. qui vero. eo. tit. in extr. comm.

vna tãtum parochiali, vel sola Cathedrali retenta, alias parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam parochiales, quàm beneficia omnia quæ obtinẽt, ipso iure vacare censeantur, ac tamquam vacantia libere alijs idoneis conferantur, nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, vt resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur, prouideatur.

Cap. XVIII.

Sess. 7. c. 13. de refor.

EXpedit maxime animarum saluti, à dignis atque idoneis Parochis gubernari: id vt diligentius ac rectius perficiatur, statuit sancta Synodus, vt cum parochialis ecclesiæ vacatio, etiam si cura ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnũ, vel plures administretur, etiam in ecclesijs patrimonialibus, seu receptiuis nuncupatis, in quibus consueuit Episcopus vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit; etiam si ipsa parochialis ecclesia reseruata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem S. R. E. Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum; debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porro Episcopus, & qui ius pa-

tronatus

tronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamẽ etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. &, si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur qui volent examinari. Transacto cõstituto tempore, omnes qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, siue eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab alijs examinatoribus nõ paucioribus quàm tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in diœcesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Aduenienteq. vacatione cuiuslibet ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiãt; indeq. succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint vero hi examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine Mendicantium, aut etiam seculares, qui ad id videbuntur magis idonei; iurentq. omnes ad sancta Dei Euangelia, se quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. Caueantq. ne quidquam prorsus occasione huius examinis nec ante, nec post accipiant; alioqui Simoniæ vitium tam ipsi, quàm alij dantes incurrant, à qua

T. Sess. 25. 9. de ref.

c. quando, 24. dist.

qua absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant; & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali (si opus erit) rationem reddere teneantur: à qua si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine renuntientur quotcumque ab his idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem ecclesiam gubernandam opportunis: ex hisq. Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit; atque illi, & non alteri, collatio ecclesiæ ab eo fiat, ad quẽ spectabit eam conferre. Si vero iuris patronatus Ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur. Cum vero institutio ab alio quàm ab Episcopo erit facienda, tũc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. Quòd si iuris patronatus laicorũ fuerit; debeat qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, vt supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusq. supradictis casibus non cuiquam alteri, quàm vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta supradictã regulã, de ecclesia prouideatur: nec prędictorum examinatorum relationem, quo minus executionem habeat, vlla deuolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, siue eiusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuntios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates,

c. cum te. de æt. & qual.

¶. Seß. 14. c. 13. de refor.

c. illud. et c. relatũ. de iur. patr.

Primates, vel Patriarchas interposita, impediat aut suspendat: alioquin Vicarius, quem ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit, vel forsan postea deputabit, ab eius ecclesiæ custodia & administratione nõ amoueatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus & electus fuerit, vt supra, sit prouisum: aliàs prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, subreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, preuentionibus, affectionibus, nouis prouisionibus, indultis concessis quibuscumque Vniuersitatibus, etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscumque. Si tamen adeo exigui redditus dictæ parochialis fuerint, vt totius huius examinationis operã non ferãt; aut nemo sit, qui se examini quærat subijcere; aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiores rixæ ac tumultus possint excitari; poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum cõsilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, priuatum aliud examen, ceteris tamen, vt supra, seruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittenda ve esse censuerit, prouidere.

Cap. XIX.

DEcernit sancta Synodus, Mãdata de prouidendo, & gratias, quę Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiã sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quouis colore conce-

di, nec hactenus concessis cuiquam vti licere. Sed nec reseruationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas ecclesias, vel monasteria alicui, etiã ex S.R.E. Cardinalibus, concedantur; & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

c.2. de concess.præb. & c. detestanda. eod. tit. in 6.

Cap. XX.

CAusæ omnes, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, atque omnino saltem infra biẽnium à die motæ litis terminentur: alioquin post id spatiũ liberum sit partibus, vel alteri illarum, iudices superiores, aliàs tamen competentes, adire; qui causam in eo statu quo fuerit, assumant, & quamprimum terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur; eorumve cõmissio, aut inhibitio fiat, nisi à definitiua, vel à definitiuæ vim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ iuxta Canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ; vel quas ex vrgenti, rationabiliq. causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribẽdum, committere, aut auocare. Ad hæc causæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitãdo, sed Episcopi tantum examini & iurisdictioni relinquantur; etiam si in præsenti inter Episcopum & Decanum, seu Archi-

Conc. Later. sub Leo. X. Sess. 10. J. Sess. 25. de refor. c. 10. in fin.

S. Sess. 13. c. 1. de refor.

c. præceptis. dist. 12. c. maiores. de baptis. Vigilius Papa, epist. ad Eleuth. in fin & Pelagius 2. epist. 1. Conc. Sardic. c. 3. & 4

Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarũ iſtarum cognitione lis aliqua in quacumque inſtantia pendeat; coram quo, ſi pars vere paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera & alimenta & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuntij, Gubernatores Eccleſiaſtici, aut alij quarumcumque facultatum vigore, non ſolum Epiſcopos in prędictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionem ijs præripere, aut turbare non præſumant; ſed nec etiam contra Clericos, aliasve perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoq. negligente, procedant: aliàs eorum proceſſus, ordinationesve nullius momenti ſint, atque ad damni ſatisfactionem, partibus illati, teneantur.

Præterea ſi quis in caſibus à Iure permiſſis appellauerit, aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit, ſeu aliàs ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia coram Epiſcopo geſta, ad iudicẽ appellationis expenſis ſuis transferre, eodẽ tamen Epiſcopo prius admonito, vt ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quòd ſi appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorũ, quæ tranſlata ſunt, expenſas pro portione ſua, ſi illis vti voluerit, ſubire; niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, vt ſcilicet ad appellantem integrũ hoc onus pertineat. Porro ipſam actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra menſem exhibere. Qui notarius ſi in differenda exhibi-

c. placuit. 2. q. 6. c. de appellationib. de appell. & fere per totum.

tione fraudem fecerit, ab officij administratione arbitrio Ordinarij suspendatur, & ad dupli pœnam, quãti ea lis fuerit, inter appellantem & pauperes loci distribuendam, compellatur. Iudex vero, si & ipse impedimenti huius conscius, particepsve fuerit, aliterve obstiterit, ne appellanti integre acta intra tẽpus traderentur, ad eamdem dupli pœnam, prout supra, teneatur: non obstantibus, quo ad omnia suprascripta, priuilegijs, indultis, concordijs, quæ suos tantùm teneant auctores, & alijs quibuscumque consuetudinibus.

Cap. XXI.

CVpiens sancta Synodus, vt ex decretis ab ea editis nulla vnquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa posita in decreto publicato Sessione prima sub Beatissimo Domino nostro Pio IIII. videlicet: Quæ proponentibus Legatis ac Præsidẽtibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controuersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram & Christianam pacem conciliandam apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, mentis suæ non fuisse, vt ex prædictis verbis solita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs vlla ex parte immutaretur, neque noui quidquam, præter id quod à sacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

S. Sess. 17.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post

Conce

Conceptionem B. Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris proxime venturi, habendam esse statuit & decernit, cum potestate etiam abbreuiandi: in qua Sessione tractabitur de sexto, nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deq. alijs ad eam pertinẽtibus. Si vero opportunum videbitur, & tẽpus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponetur.

Abbreuiata est dies Sessionis.

SESSIO XXV.

QVAE EST NONA

ET VLTIMA

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Cœpta die III. absoluta die IIII. Decembris MDLXIII.

Decretum de Purgatorio.

CVm Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris litteris & antiqua Patrum traditione, in sacris Cõcilijs, & nouissi-

S. Seß. 22. cap. 2. & can. 3. me in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium esse; animasq. ibi detentas, fideliũ suffragijs, potissimum vero acceptabili altaris sacrificio iuuari; præcipit sancta Synodus c. qualis. & seq. dist. 25. Conc. Flor. Seß. vlt. in fin. Episcopis, vt sanam de Purgatorio doctrinã, à sanctis Patribus & sacris Concilijs traditam, a Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari diligenter studeant. Apud rudẽ vero plebem difficiliores ac subtiliores quæ- 1. Tim. 1. stiones, quæq. ad ædificationem non faciũt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, a popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, euulgari ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curiositatem quamdam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tamquam scandala & fidelium offendicula prohibeant.

Curent autem Episcopi, ut fidelium viuo- S. cap. 4. de refor. rum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaq. pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueuerunt, secundum Ecclesiæ instituta pie & deuote fiant; & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, sed a sacerdotibus & Ecclesiæ ministris, & alijs qui hoc præstare tenentur, diligenter & accurate persoluantur.

De inuocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & sacris Imaginibus.

MAndat sancta Synodus omnibus Episcopis, & ceteris docendi munus curamq. susti-

ſuſtinentibus, vt iuxta catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ vſum à primæuis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumq. Patrum conſenſionem, & ſacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercesſione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo Imaginum vſu fideles diligenter inſtruant, docentes eos, Sanctos vna cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre; bonum atque vtile eſſe ſuppliciter eos inuocare; & ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui ſolus noſter redemptor & ſaluator eſt, ad eorum orationes, opem auxiliumq. confugere: illos vero, qui negant, Sanctos æterna felicitate in cælo fruentes, inuocandos eſſe; aut qui aſſerunt vel illos pro hominibus non orare, vel eorũ, vt pro nobis etiam ſingulis orent, inuocationem eſſe idololatriam; vel pugnare cum verbo Dei, aduerſariq. honori vnius mediatoris Dei & hominum Ieſu Chriſti; vel ſtultum eſſe, in cælo regnantibus voce, vel mente ſupplicare; impie ſentire. Sanctorum quoque Martyrum, & aliorum cum Chriſto viuentiũ ſancta corpora, quæ viua membra fuerunt Chriſti, & templum Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda & glorificanda, à fidelibus veneranda eſſe; per quæ multa beneficia à Deo hominibus præſtantur: ita vt affirmantes, Sanctorum Reliquijs venerationem atque honorẽ non deberi; vel eas, aliaq. ſacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ cauſa Sãctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia.

S. Seſſ. 22. c. 3. de ſacrif. Miſſ.

1. Tim. 2.

1. Cor. 6.

Imagines porro Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas & retinendas, eisq. debitum honorem & venerationem impertiendam; non quòd credatur inesse aliqua in ijs diuinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ; vel quòd ab eis sit aliquid petendum, vel quòd fiducia in imaginibus sit figenda, veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræsentant, ita vt per imagines, quas osculamur, & corā quibus caput aperimus & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur: id quod Conciliorum, præsertim vero secūdæ Nicænæ Synodi decretis contra Imaginum oppugnatores est sancitum.

Cōc. Nican. 2. act. 3. 4. & 6.

Illud vero diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostræ redemptionis, picturis, vel alijs similitudinibus expressas, erudiri & cōfirmari populum in articulis Fidei commemorandis, & assidue recolendis; tum vero ex omnibus sacris Imaginibus magnum fructum percipi, non solum quia admonetur populus beneficiorum & munerū, quæ à Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subijciuntur, vt pro ijs Deo gratias agant; ad Sanctorumq. imitationem vitam moresq. suos componant; excitenturq. ad adorandū ac diligendum Deū, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit; anathema sit.

In has autem sanctas & salutares obseruationes si qui abusus irrepserint, eos prorsus

aboleri sancta Synodus vehementer cupit; ita vt nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes statuantur. Quòd si aliquando historias & narrationes sacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi & figurari contigerit, doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus aut figuris exprimi possit. Omnis porro superstitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & Imaginum sacro vsu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lasciuia vitetur; ita vt procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes atque ebrietates non abutantur; quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum ac lasciuiam agantur. Postremo tanta circa hæc diligentia & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpostere & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilq. inhonestum appareat, cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc vt fidelius obseruentur, statuit sancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel ecclesia, etiã quomodolibet exempta, vllam insolitam ponere, vel ponẽdam curare imaginẽ, nisi ab Episcopo approbata fuerit; nulla etiam admittenda esse noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente & approbante Episcopo: qui simul atque de ijs aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & alijs pijs viris, ea faciat, quæ veritati & pietati consentanea iudicauerit. Quòd si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, vel omnino aliqua de ijs rebus

c. 2. de reliq. & ven. Sanct.

c. 1. dist. 44. c. irreligiosa. de cons. dist. 3.

Psal. 92.

c. 1. & 2. de reliq. & vener. Sanct.

rebus grauior quæstio incidat; Episcopus, antequam controuersiam dirimat, Metropolitani & comprouincialium Episcoporum in Concilio prouinciali sententiam expectet; ita tamen, vt nihil incõsulto sanctissimo Romano Pontifice nouum aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationẽ prosequens, ea quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

Cap. I.

Quoniam non ignorat sancta Synodus, quãtum ex monasterijs pie institutis, & recte administratis, in Ecclesia Dei splendoris atque vtilitatis oriatur; necessariũ esse cẽsuit, quò facilius ac maturius, vbi collapsa est, vetus & Regularis disciplina instauretur, & constantius, vbi conseruata est, perseueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, vt obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ & Ordinis peculiaria vota & præcepta, ad eorum respectiue essentiam, necnon ad communem vitam, victum & vestitum conseruanda pertinentia, fideliter obseruent: Omnisq. cura & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus & prouincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus

Clem. exiui. p. cum igitur. in primis. de verb. sign.

facere

facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur; cum compertum sit, ab eis non posse ea quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ bases sunt & fundamenta totius Regularis disciplinæ, exacte non fuerint conseruata, totum corruat ædificium necesse est.

c.cũ ad monasteriũ. in fin. de statu monach.

Cap. II.

NEmini igitur Regularium tam virorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tãquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuiq. incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorũ monasteriorum, seu Conuentuum ad solos officiales eorumdem, ad nutum Superiorũ amouibiles, pertineat. Mobilium vero vsum ita Superiores permittant, vt eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat; nihilq. superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut con uictus fuerit, is biennio actiua & passiua voce priuatus sit, atque etiam iuxta suæ Regulæ & Ordinis constitutiones puniatur.

c. 2. & c.cũ ad monasterium. de statu monach.

Cap. III.

COncedit sancta Synodus omnibus monasterijs & domibus tam virorum, quàm mu-

mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum sancti Francisci Capuccinorũ, & eorum qui Minorum de obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quòd si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint; eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasterijs & domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantũ numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustẽtari: nec de cetero similia loca erigantur sine Episcopi, in cuius diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

c. exiit. p. porro. de verb. sign.

Conc. Arelat. 4. c. 8. Mogunt. 1. c. 19. c. 1. & c. auctoritate. de instit. c. quoniã. de vit. & hon. cler. c. vnic. p. sane. de statu reg. in 6.

Cap. IIII.

PRohibet sancta Synodus, ne quis Regularis sine sui Superioris licentia prædicationis, vel lectionis, aut cuiusuis pij operis prætextu subijciat se obsequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuersitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuscumque personæ, seu loci; neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quòd si contrafecerit, tamquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus à suis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedẽdi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui vero sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus

c. quanto. de off. ord. Clẽ. 1. p. quia vero. de statu mon. c. non magnopere. ne cler. vel monac.

pertus fuerit, ab Ordinarijs locorum tamquã desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Vniuersitates mittuntur, in Conuentibus tantum habitent; alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

Cap. V.

Bonifacij octaui constitutionem, quæ incipit, Periculoso. renouans sancta Synodus, vniuersis Episcopis sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ præcipit, vt in omnibus monasterijs, sibi subiectis, ordinaria, in alijs vero, Sedis Apostolicæ auctoritate, clausuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maxime procurent; inobedientes, atq. contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasq. pœnas, quacumque appellatione postposita, cõpescentes, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Quod auxiliũ vt præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, omnibus Magistratibus secularibus iniungit. Nemini autem Sãctimonialium liceat post professionem exire à monasterio, etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & priuilegijs non obstantibus. Ingredi autem intra septa monasterij nemini liceat, cuiuscumque generis aut condicionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licẽtia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantũ Episcopus,

c. periculoso. de stat. regul. in 6. Vide ꝑ. constit. Pij V. incip. Circa pastoralis. &, Decori. & Gregor. xiij. Deo sacris. &, Vbi gratia. &, Dubijs.

Concil. Cabilon. 2. c. 57. & 62.

Ibid. c. 63 & Conc. Matiscon. 1. c. 2. Arelat. 4. c. 7. Hispal. 2. c. 11. edi...

nimus. & seqq. 18. q. 2. c. periculoso. de stat. reg. in 6.

pus, vel Superior licentiam debet in casibus necessarijs; neq. alius vllo modo possit, etiā vigore cuiuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus sine vlla sæpe custodia sunt exposita; curent Episcopi, & alij Superiores, si ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, vel antiqua monasteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij sęcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per censuras Ecclesiasticas parere compellant.

Cap. VI.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia recte, & sine vlla fraude fiant, in primis sancta Synodus districte præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciēdæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si vero contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit; & is qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda, inhabilis existat; facultatesq. super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeātur;

&, si

&, si in posterum aliæ concedantur, tamquã subreptitiæ habeantur.

Cap. VII.

ABbatissa,& Priorissa, & quocumque alio nomine Præfecta,vel Præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionẽ laudabiliter vixerit. Quòd si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest,videatur; ex ijs,quæ in eodem monasterio annũ trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. Duobus vero monasterijs nulla præficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra sex menses cetera resignare. Post id vero tempus, nisi resignauerit,omnia ipso iure vacent. Is vero, qui electioni præest, Episcopus,siue alius Superior claustra monasterij non ingrediatur; sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat,vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum Ordinum,vel monasteriorum constitutiones.

c. iuuenculas.& seqq. 20.q.1.Cõc. Agathen. c. 19.

c. indemnitatibus. de elect.in 6.

Cenc. Agathen. c. 57. Epaunen. c. 9. c. vnum. 21.q.1. Cõc. Cabilõ.c.12.

Cap. VIII.

MOnasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione ac directione regi consueuerunt, teneantur infra annum a fine præsentis Concilij,

cilij, & deinde quolibet triennio sese in Congregationes redigere, iuxta formam constitutionis Innocentij III. in Concilio generali, quæ incipit, In singulis. ibiq. certas Regulares personas deputare, quæ de modo & ordine, de prædictis Congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent & statuant. Quòd si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis cōuocare. Quòd si infra limites vnius prouinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam Congregationem, possint duarum, vel trium prouinciarū monasteria vnam facere Congregationem. Ipsis autem Congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eandem habeāt auctoritatem in suæ Congregationis monasteria, ac Regulares in eis commorantes, quam alij Præsides ac Visitatores in ceteris habent Ordinibus; teneanturq. suæ Congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obseruare, quæ in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quòd si etiam Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint; Episcopis, in quorum diœcesibus loca prædicta sita sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis subdantur.

c. in singulis. de stat. monac.

d. c. in singulis. p. ordinētur. & toto tit. de stat. reg. in 6. & Clē. c. exijt. de verb. sign. in 6. & Clē. exiui eo. tit.

Cap. IX.

MOnasteria Sanctimonialium, sanctæ Sedi Apostolicæ immediate subiecta, etiam sub nomine Capitulorum sancti Petri, vel

vel ſancti Ioannis, vel aliàs quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur; non obſtantibus quibuſcumque. Quæ vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, ſub eorum cura & cuſtodia relinquantur. *c. cognoui-mus.18.q.2.*

Cap. X.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & ceteri Superiores monaſteriorũ Sanctimonialium, vt in conſtitutionibus earum admoneãtur Sanctimoniales, vt ſaltem ſemel ſingulis menſibus Confeſſionem peccatorum faciãt, & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter ſuperandas. *Clem. ne in agro.p.ſane. de ſtat. monac.* Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo & alijs Superioribus, bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quòd vero ſanctiſſimum Chriſti corpus intra chorũ, vel ſepta monaſterij, & non in publica eccleſia conſeruetur, prohibet ſancta Synodus; nõ obſtante quocumque indulto, aut priuilegio. *Concil. Turonen.2.c.3.*

Cap. XI.

IN monaſterijs, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarũ cura perſonarum ſecularium, præter eas quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quàm ſeculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in ijs quę ad dictam curam, & Sacramẽtorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdi-

ctioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutū amouibiles, deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo; excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam ijs monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut capita Ordinum sedēm ordinariam principalem habent, atque alijs monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores, iurisdictionem Episcopalem & temporalem in parochos & parochianos exercent: saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel personas iurisdictionem exercent.

c. qui religiosis. 18. q.2.

Cap. XII.

Clem. 1. de sent. excom.

CEnsuræ & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum ecclesijs publicentur, atque seruentur. Dies etiam festi, quos in diœcesi sua seruandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus etiam Regularibus seruentur.

c. de his. distin. 12.

Cap. XIII.

COntrouersias omnes de præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandalo oriūtur inter Ecclesiasticas personas tam sæculares, quàm Regulares, cum in processionibus publicis, tum in ijs quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & alijs similibus, Episcopus amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes,

nes, tam Clerici sęculares, quàm Regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur; ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo viuunt.

Cap. XIIII.

REgularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterij degit, & extra ea ita notorie deliquerit, vt populo scandalo sit; Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuere puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, à suo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

S. Sess. 6. c. 3. de refor.

c. fin. p. si vero. de stat. monac.

Cap. XV.

IN quacũque Religione tam virorum quàm mulierum, professio non fiat ante decimumsextum annum expletum; nec qui minori tempore, quàm per annum, post susceptũ habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. † Professio autem antea facta, sit nulla, nullamq. inducat obligationem ad alicuius Regulę, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus.

c. 1. 17. q. 2. c. ad Apostolicam. de regul. c. non solum. eo. tit. in 6.

† c. ad nostram. & c. cum virum. de regul. & c. 1. eo. tit. in 6.

Cap. XVI.

NVlla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter

vero facta, etiam si cum huius fauoris expressa renũtiatione, etiam iurata, sit irrita & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monasterio eos eijciant. Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorũ Societatis IESV, iuxta pium eorum institutum à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino & eius Ecclesiæ inseruire possit. Sed neque ante professionem, excepto victu & vestitu, nouitij vel nouitiæ illius tẽporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius, monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur; ne hac occasione discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasteriũ possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius precipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant: quod vt recte fiat, Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

c. cum causam. in fin. de elect.

Cap. XVII.

Libertati professionis virginum Deo dicãdarum prospiciens sancta Synodus, statuit atque decernit, vt si puella, quæ habitum regularẽ suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quàm explorauerit Episcopus, vel, eo absente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus

c. illud. 20. q. 1.

ſumptibus ab eis deputatus, virginis volunta tē diligēter, an coacta an ſeducta ſit, an ſciat quid agat: & ſi volūtas eius pia ac libera cognita fuerit, habueritq. cōdiciones requiſitas iuxta monaſterij illius, & Ordinis regulā, necnō monaſterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat: cuius profeſſionis tēpus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere. quòd ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit, quamdiu Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit. *c. nullus. de regul.*

Cap. XVIII.

ANathemati ſancta Synodus ſubijcit omnes & ſingulas perſonas, cuiuſcumque qualitatis, vel condicionis fuerint, tam Clericos, quàm laicos, ſęculares vel Regulares, atque etiā qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem inuitam, præterquam in caſibus in Iure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcumque religionis, vel ad emittēdam profeſſionem; quiq. conſilium, auxilium, vel fauorem dederint; quiq. ſcientes eam non ſponte ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquomodo eidem actui vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. Simili quoque anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittēdi, quoquomodo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaq. omnia & ſingula, quæ ante profeſſionē, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur non ſolum in mona- *c. ſignificauit. & c. gaudemus. de cōuer. coniug.* *c. vlt. 32. q. 2. ex Conc. Tolet. 3. c. 10. c. puella. 20. q. 2.*

Conc.Tolet. *4.c.54.in fi.*

sterijs subiectis Episcopo, sed & in alijs quibuscumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pænitentes, aut Conuertitæ appellantur; in quibus constitutiones earum seruentur.

Cap. XIX.

c.puella. 20. q.1.c.cũ virum. de regul.

Conc. Arelat. 1. & 2. c.vlt.

s.Sess.14.c. 11. de resor.

QVicumque Regularis prætendat, se per vim & metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat, ante ætatẽ debitam professum fuisse, aut quid simile; velitq. habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licẽtia Superiorum; non audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis; & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quòd si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur; sed ad monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur; interim vero nullo priuilegio suæ religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuscumq. facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum suæ religionis.

Cap. XX.

ABbates, qui sunt Ordinum capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores; Episcopis non subiecti, quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima iurisdictio, eadem illa sibi subdita monasteria & Prioratus, suo quisque loco atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus

subsint,

subsint, declarat sancta Synodus, in ijs quæ aliàs de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturq. quicumque prædictorum Ordinum monasterijs præsunt, prędictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinum capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicæ & cuiusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt huiusmodi commēdę, Priores claustrales, aut in Prioratibus Cōuentum habētibus Subpriores, qui correctiones & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. In ceteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia & facultates, quæ ipsorum personas, loca & iura concernunt, firma sint & illæsa. *S.Sess.21.c. 8.de refor.*

Cap. XXI.

CVm pleraque monasteria, etiam Abbatię, Prioratus, & Præpositura, ex mala eorum, quibus commissa fuerunt, administratione, non leuia passa fuerint tam in spiritualibus, quàm in temporalibus detrimenta; cupit sancta Synodus ea ad congruā monasticæ vitæ disciplinam omnino reuocare. Verum adeo dura, difficilisq. est præsentium temporum condicio, vt nec statim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium possit adhiberi: vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis salubriter aliquando prouideri possit; primum quidem confidit, Sanctiss. Romanum Pontificem pro sua pietate & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, vt ijs, quæ nunc commen- *Cōc. Later. sub Leo X. Sess.9.de refor. Curiæ.*

commendata reperiuntur, & quæ suos Conuentus habent, Regulares personæ, eiusdem Ordinis expresse professæ, & quæ gregi præire & præesse possint, præficiantur. Quæ vero in posterum vacabunt, non nisi Regularibus spectatæ virtutis & sanctitatis conferantur. Quo ad ea vero monasteria, quæ Capita sunt, ac Primates Ordinum, siue Abbatiæ, siue Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur; teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de Regulari successore prouisum, infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut ijs cedere: aliàs commendæ prædictæ ipso iure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus & singulis fraus aliqua adhiberi possit; mandat sancta Synodus, vt in prouisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorũ nominatim exprimatur: aliterq. facta prouisio subreptitia esse censeatur; nullaq. subsequenti possessione, etiam triennali, adiuuetur.

Clem. vnic. de suppl. negli. prel. S. Sess. 14. c. 10. de refor.

Cap. XXII.

HAcc omnia & singula in superioribus decretis contenta, obseruari sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobijs ac monasterijs, Collegijs ac domibus quorumcumque monachorum, ac Regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio Militiarum, etiam Hierosolymitanæ, viuant, & quocumque nomine appellentur, sub quacũque regula, vel constitutionibus, & sub custodia vel gubernatione, vel quauis subiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuscumque

Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium monachorũ, aut Canonicorum quorumcumque: non obstantibus eorum omnium & singulorum priuilegijs, sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus & regulis etiam iuratis, atque etiã consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero Regulares tã viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula vel statutis viuunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto & obseruantia sancta Synodus amouere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, vt omnia & singula supradicta quàmprimum executioni demandentur, præcipit omnibus Episcopis, in monasterijs sibi subiectis, & in omnibus alijs, ipsis in superioribus decretis specialiter cõmissis, atque omnibus Abbatibus, ac Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum supradictorum, vt statim prædicta exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia prouincialia suppleant & coerceant; Regularium vero, Capitula prouincialia & generalia; & in defectum Capitulorum generalium, Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiusdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Resp. & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, vt velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & ceteris Præfectis in superius contentę reformationis executione suum auxilium & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; vt sine vllo impedimento

præmissa

præmiſſa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione.
Cap. I.

OPtandum eſt, vt ij qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes agnoſcant; ac ſe non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxum, ſed ad labores & ſollicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem innocentiamq facilius inflammandos, ſi præpoſitos ſuos viderint non ea quæ mundi ſunt, ſed animarũ ſalutem, ac cæleſtem patriam cogitãtes. Hæc cum ad reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe ſancta Synodus animaduertat; admonet Epiſcopos omnes, vt ſecũ ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſis, ac vitę actionibus (quod eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus) ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis vero ita mores ſuos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exẽpla petere poſſint. Quapropter exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginienſi, non ſolum iubet, vt Epiſcopi modeſta ſupellectili & menſa, ac frugali victu contẽti ſint; verùm etiã in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueãt ne quid appareat, quod à ſancto hoc inſtituto ſit alienum, quodq. non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus eccleſię cõſanguineos, familiareſve ſuos augere ſtudeant: cum

c. magna. de voto. c. qualiter. 2. de accuſ. ſ. Seſſ. 22. de refor. c. 1. in prin.

Conc. Carthag. 4. c. 15. Tolet 3. c. 7. c. Epiſcopus. diſt 41. c. pro reuerẽtia. diſt. 44. ſ. Seſſ. 2.

& Apostolorum canones prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent, sed si pauperes sint, ijs, vt pauperibus, distribuant; eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: immo quàm maxime potest, eos sancta Synodus monet, vt omnem humanũ hunc erga fratres, nepotes, propinquosq. carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ vero de Episcopis dicta sunt, eadem nõ solum in quibuscumque beneficia Ecclesiastica tam sęcularia, quàm Regularia obtinentibus, pro gradus sui condicione obseruari; sed & ad S. R.E. Cardinales pertinere decernit; quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cùm vniuersalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri pòtest, nõ ijs etiam virtutum insignibus, ac viuendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos cõuertant.

Canon. 39. Apost. Conc. Antioch. c. 25. c. sint manifesta. et seqq. 12. q. 1. c. quisquis. 12. q. 2.

Cõc. Later. sub Leo. X. Sess. 9. de refor. Cur.

Cap. II.

COgit temporum calamitas, & inualescentium hæresum malitia, vt nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de Iure, vel consuetudine in Concilio prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo prouinciali, post finem præsentis Concilij habẽda, ea omnia & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita & statuta sunt, palàm recipiant; necnon veram obedientiã summo Romano Põtifici spondeant & profiteantur; simulq. hæreses omnes, à sacris Canonibus & gene-

§. Sess. 24. c. 2. de refor.

ctioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutū amouibiles, deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo; excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam ijs monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut capita Ordinum sedēm ordinariam principalem habent, atque alijs monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores, iurisdictionem Episcopalem & temporalem in parochos & parochianos exercent: saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel personas iurisdictionem exercent.

c. qui religiosis. 18. q. 2.

Cap. XII.

Clem. 1. de sent. excom.

Censuræ & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum ecclesijs publicentur, atque seruentur. Dies etiam festi, quos in diœcesi sua seruandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus etiam Regularibus seruentur.

c. de his. dist. 12.

Cap. XIII.

Controuersias omnes de præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandalo oriūtur inter Ecclesiasticas personas tam sæculares, quàm Regulares, cum in processionibus publicis, tum in ijs quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & alijs similibus, Episcopus amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes,

nes, tam Clerici sęculares, quàm Regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur; ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo viuunt.

Cap. XIIII.

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterij degit, & extra ea ita notorie deliquerit, vt populo scandalo sit; Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuere puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, à suo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

s. Sess 6. c. 3. de refor.

c. fin. p. si vero. de stat. monac.

Cap. XV.

IN quacũque Religione tam virorum quàm mulierum, professio non fiat ante decimumsextum annum expletum; nec qui minori tempore, quàm per annum, post susceptũ habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. † Professio autem antea facta, sit nulla, nullamq. inducat obligationem ad alicuius Regulę, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus.

c. 1. 17. q. 2. c. ad Apostolicam. de regul. c. non solum. eo. tit. in 6.

† c. ad nostram. & c. cum virum. de regul. & c. 1. eo. tit. in 6.

Cap. XVI.

NVlla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter

vero facta, etiam si cum huius fauoris expressa renũtiatione, etiam iurata, sit irrita & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monasterio eos eijciant. Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorũ Societatis IESV, iuxta pium eorum institutum à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino & eius Ecclesiæ inseruire possit. Sed neque ante professionem, excepto victu & vestitu, nouitij vel nouitiæ illius tẽporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius, monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur; ne hac occasione discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasteriũ possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant: quod vt recte fiat, Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

c. cum causam. in fin. de elect.

Cap. XVII.

Libertati professionis virginum Deo dicatarum prospiciens sancta Synodus, statuit atque decernit, vt si puella, quæ habitum regularẽ suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quàm explorauerit Episcopus, vel, eo absente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus

c. illud. 20. q. 1.

ſumptibus ab eis deputatus, virginis volunta tē diligēter, an coacta an ſeducta ſit, an ſciat quid agat: & ſi volūtas eius pia ac libera cognita fuerit, habueritq. cōdiciones requiſitas iuxta monaſterij illius, & Ordinis regulā, necnō monaſterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat: cuius profeſſionis tēpus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere. quòd ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit, quamdiu Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit. *c. nullus. de regul.*

Cap. XVIII.

ANathemati ſancta Synodus ſubijcit omnes & ſingulas perſonas, cuiuſcumque qualitatis, vel condicionis fuerint, tam Clericos, quàm laicos, ſęculares vel Regulares, atque etiā qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem inuitam, præterquam in caſibus in Iure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcumque religionis, vel ad emittēdam profeſſionem; quiq. conſilium, auxilium, vel fauorem dederint; quiq. ſcientes eam non ſponte ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquomodo eidem actui vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. Simili quoque anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittēdi, quoquomodo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaq. omnia & ſingula, quæ ante profeſſionē, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur non ſolum in mona- *c. ſignificauit. & c. gaudemus. de cōuer. coniug.* *c. vlt. 32. q. 2. ex Conc. Tolet. 3. c. 10. c. puella. 20. q. 2.*

Conc.Tolet. 4.c.54.in fi.

ſterijs ſubiectis Epiſcopo, ſed & in alijs quibuſcumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pænitentes, aut Conuertitæ appellantur; in quibus conſtitutiones earum ſeruentur.

Cap. XIX.

c.puella. 20. q.1.c.cũ virum. de regul.

Conc. Arelat. 1. & 2. c.vlt.

S.Seſſ.14.c. 11. de reſor.

QVicumque Regularis prætendat, ſe per vim & metum ingreſſum eſſe religionem; aut etiam dicat, ante ætatẽ debitam profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile; velitq. habitum dimittere quacumque de cauſa, aut etiam cum habitu diſcedere ſine licẽtia Superiorum; non audiatur, niſi intra quinquennium tantum à die profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quòd ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcumque cauſam admittatur; ſed ad monaſterium redire cogatur, & tamquam apoſtata puniatur; interim vero nullo priuilegio ſuæ religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuſcumq. facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum ſuæ religionis.

Cap. XX.

ABbates, qui ſunt Ordinum capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores; Epiſcopis non ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora monaſteria, Prioratusve legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita monaſteria & Prioratus, ſuo quiſque loco atque ordine, ex officio viſitent, etiam ſi commendata exiſtant. Quæ cum Ordinum ſuorum Capitibus

ſubſint,

ſubſint, declarat ſancta Synodus, in ijs quæ aliàs de viſitatione monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa: teneanturq. quicumque prædictorum Ordinum monaſterijs præſunt, prędictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, iuxta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ & cuiuſque Ordinis conſtitutiones viſitentur. Et quamdiu durabunt huiuſmodi commēdę, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus Cōuentum habētibus Subpriores, qui correctiones & ſpirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In ceteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia & facultates, quæ ipſorum perſonas, loca & iura concernunt, firma ſint & illæſa.

S. Seſſ. 21. c. 8. de refor.

Cap. XXI.

CVm pleraque monaſteria, etiam Abbatię, Prioratus, & Præpoſituræ, ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt, adminiſtratione, non leuia paſſa fuerint tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus detrimenta; cupit ſancta Synodus ea ad congruā monaſticæ vitæ diſciplinam omnino reuocare. Verum adeo dura, difficiliſq. eſt præſentium temporum condicio, vt nec ſtatim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium poſſit adhiberi: vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis ſalubriter aliquando prouideri poſſit; primum quidem confidit, Sanctiſſ. Romanum Pontificem pro ſua pietate & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe viderit, vt ijs, quæ nunc

Cōc. Later. ſub Leo X. Seſſ. 9. de refor. Curia.

commendata reperiuntur, & quæ ſuos Conuentus habent, Regulares perſonæ, eiuſdem Ordinis expreſſe profeſſæ, & quæ gregi præire & præeſſe poſſint, præficiantur. Quæ vero in poſterum vacabunt, non niſi Regularibus ſpectatæ virtutis & ſanctitatis conferantur. Quo ad ea vero monaſteria, quæ Capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſiue Abbatiæ, ſiue Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur; teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de Regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere: aliàs commendæ prædictæ ipſo iure vacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſſit; mandat ſancta Synodus, vt in prouiſionibus dictorum monaſteriorum qualitas ſingulorũ nominatim exprimatur: aliterq. facta prouiſio ſubreptitia eſſe cenſeatur; nullaq. ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adiuuetur.

Clem. vnic. de ſuppl. negli. præl. ſ. Seſſ. 14. c. 10. de refor.

Cap. XXII.

HAec omnia & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſeruari ſancta Synodus præcipit in omnibus cœnobijs ac monaſterijs, Collegijs ac domibus quorumcumque monachorum, ac Regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum ac viduarum, etiam ſi illæ ſub gubernio Militiarum, etiam Hieroſolymitanæ, viuant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacũque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia vel gubernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcumque Ordinis

Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium monachorũ, aut Canonicorum quorumcumque: non obstantibus eorum omnium & singulorum priuilegijs, sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus & regulis etiam iuratis, atque etiã consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero Regulares tã viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula vel statutis viuunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto & obseruantia sancta Synodus amouere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, vt omnia & singula supradicta quàmprimum executioni demandentur, præcipit omnibus Episcopis, in monasterijs sibi subiectis, & in omnibus alijs, ipsis in superioribus decretis specialiter cõmissis, atque omnibus Abbatibus, ac Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum supradictorum, vt statim prædicta exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia prouincialia suppleant & coerceant; Regularium vero, Capitula prouincialia & generalia; & in defectum Capitulorum generalium, Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiusdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Resp. & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, vt velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & ceteris Præfectis in superius contentę reformationis executione suum auxilium & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; vt sine vllo impedimento

præmissa

præmiſſa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione.

Cap. I.

OPtandum eſt, vt ij qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes agnoſcant; ac ſe non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxum, ſed ad labores & ſollicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem innocentiamq facilius inflammandos, ſi præpoſitos ſuos viderint non ea quæ mundi ſunt, ſed animarũ ſalutem, ac cæleſtem patriam cogitãtes. Hæc cum ad reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe ſancta Synodus animaduertat; admonet Epiſcopos omnes, vt ſecũ ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſis, ac vitę actionibus (quod eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus) ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis vero ita mores ſuos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exẽpla petere poſſint. Quapropter exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginienſi, non ſolum iubet, vt Epiſcopi modeſta ſupellectili & menſa, ac frugali victu contẽti ſint; verùm etiã in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueãt ne quid appareat, quod à ſancto hoc inſtituto ſit alienum, quodq. non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus eccleſię cõſanguineos, familiaresve ſuos augere ſtudeant: cum

c. magna. de voto. c. qualiter. 2. de accuſ. ſ. Seſſ. 22. de refor. c. 1. in prin.

Conc. Carthag. 4. c. 15. Tolet 3. c. 7. c. Epiſcopus. diſt 41. c. pro reuerẽtia. diſt. 44. ſ. Seſſ. 2.

&

& Apostolorum canones prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent, sed si pauperes sint, ijs, vt pauperibus, distribuant; eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: immo quàm maxime potest, eos sancta Synodus monet, vt omnem humanũ hunc erga fratres, nepotes, propinquosq. carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ vero de Episcopis dicta sunt, eadem nõ solum in quibuscumque beneficia Ecclesiastica tam sęcularia, quàm Regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari; sed & ad S. R.E. Cardinales pertinere decernit; quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cùm vniuersalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, nõ ijs etiam virtutum insignibus, ac viuendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos cõuertant.

Canon. 39. Apost. Conc. Antioch. c. 25. c. sint manifesta. et seqq. 12. q. 1. c. quisquis. 12. q. 2.

Cõc. Later. sub Leo. X. Seß. 9. de re for. Cur.

Cap. II.

COgit temporum calamitas, & inualescentium hæresum malitia, vt nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de Iure, vel consuetudine in Concilio prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo prouinciali, post finem præsentis Concilij habẽda, ea omnia & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita & statuta sunt, palàm recipiant; necnon veram obedientiã summo Romano Põtifici spondeant & profiteantur; simulq. hæreses omnes, à sacris Canonibus & gene-

s. Seß. 24. c. 2. de refor.

c. sicut. & c. excommunicamus. 1. de haeret.

generalibus Concilijs, præsertimq. ab hac eadem Synodo damnatas, publice detestentur & anathematizent. Idemq; in posterum quicũque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposq. promouẽdi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruẽt. Quòd si quis ex supradictis omnibus (quod absit) renuerit; Episcopi comprouinciales statim summum Romanum Pontificem admonere sub pœna diuinæ indignationis teneantur; interimq. ab eiusdem communione abstineant. Ceteri vero omnes, siue in præsenti, siue in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana cõuenire debent, idem, vt supra, in ea Synodo quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant & obseruent: aliàs secundum formam sacrorum Canonum puniantur. Ad hęc omnes ij, ad quos Vniuersitatum & Studiorũ generalium cura, visitatio & reformatio pertinet, diligenter curent, vt ab eisdem Vniuersitatibus canones & decreta huius sanctæ Synodi integre recipiantur; ad eorumq. normã Magistri, Doctores, & alij in eisdem Vniuersitatibus ea quæ Catholicæ fidei sunt, doceant & interpretentur; seq. ad hoc institutũ initio cuiuslibet anni solemni iuramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Vniuersitatibus correctione & reformatione digna fuerint, ab eisdẽ, ad quos spectat, pro religionis & disciplinę Ecclesiasticæ augmẽto emẽdentur & statuantur. Quæ vero Vniuersitates immediate summi Romani Pontificis protectioni & visitationi sunt subiectæ; has sua Beatitudo per eius delegatos eadẽ, qua supra, ratione, & prout ei vtilius visum fuerit, salubriter visitari & reformari curabit.

Cap. III.

QVamuis excõmunicationis gladius neruus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris; sobrie tamen, magnaq. circumspectione exercendus est; cùm experientia doceat, si temere, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm formidari; & perniciem potius parere, quàm salutẽ. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus, præterquàm ab Episcopo, decernantur; & tunc non aliàs, quàm ex re non vulgari, causaq. diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ eius animum moueat; nec ad eas concedendas cuiusuis sæcularis, etiam Magistratus auctoritate adducatur, sed totum hoc in eius arbitrio & conscientia sit positum; quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse iudicauerit. In causis vero iudicialibus mandatur omnibus iudicibus Ecclesiasticis, cuiuscũque dignitatis existant, vt quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedendo, quàm definiendo à censuris Ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis ciuilibus, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi existentibus, eo ipso quòd exactæ fuerint, assignentur, seu per captionem pignorum, personarumq.

c. dilecto. de sent. excom. in 6. c. multi. 2. q. 1. c. corripiatur. 24. q. 3.

c. Episcopi. c. nemo Episcoporum. & seq. 11. q. 3. c. sacro. de sent. excom. Conc. Aurelian. 5. c. 2.

ſonarumq. diſtrictionem, per ſuos proprios, aut alienos executores faciendam, ſiue etiam per priuationem beneficiorum, aliaq. Iuris remedia procedere, & cauſas definire. Quòd ſi executio realis, vel perſonalis aduerſus reos hac ratione fieri non poterit, ſitq. erga iudicem in contumacia; tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio ſuo, præter alias pœnas, ferire poterit. In cauſis quoque criminalibus, vbi executio realis, vel perſonalis, vt ſupra, fieri poterit; erit à cenſuris abſtinendum: ſed ſi dictæ executioni facile locus eſſe non poſſit, licebit iudici hoc ſpirituali gladio in delinquentes vti, ſi tamen delicti qualitas, præcedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas autem ſit ſæculari cuilibet Magiſtratui prohibere Eccleſiaſtico iudici, ne quem excommunicet; aut mandare, vt latam excommunicationem reuocet, ſub prætextu quòd contenta in præſenti decreto non ſint obſeruata; cùm non ad ſæculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus vero quicumque, ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, non ſolum ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur; ſed ſi obdurato animo cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit, etiam contra eũ, tamquam de hæreſi ſuſpectũ, procedi poſſit.

c. ſiquis deinceps. in ſũ. 17. q. 4.

c. rogo. cum ſeqq. 11. q. 3. c. nulli. & ſeq. c. cũ deſideres. & c. ſi cõcubinæ. de ſent. excom.

Cap. IIII.

Contingit ſæpe in quibuſdam eccleſijs, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorum relictis impoſitum eſſe, vt illis pro ſingulis diebus, à teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri vel eleemo-

eleemosynam huiusmodi pro illis celebrādis adeo tenuem esse, vt non facile inueniatur, qui velit huic se muneri subijcere, vnde depereunt piæ testantium voluntates; & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur: sancta Synodus, cupiens hæc ad pios vsus relicta, quo plenius & vtilius potest, impleri; facultatem dat Episcopis, vt in Synodo diœcesana, itemq. Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in suis Capitulis generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua cōscientia in prædictis ecclesijs, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque ecclesiarum vtilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt. *S. Sess. 22. c. 6. de refor.*

Cap. V.

RAtio postulat, vt illis, quæ bene constituta sunt, contrarijs ordinationibus nō detrahatur. quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, seu fundatione, aut alijs constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt iniuncta, in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione eis non derogetur: Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, obseruetur, vt eorum qualitatibus, vel ordinibus nihil in vlla prouisione detrahatur: & aliter facta prouisio, subreptitia censeatur.

Cap.

Cap. VI.

STatuit sancta Synodus, vt in omnibus ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis decretum sub fel. rec. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedralium. obseruetur non solum quãdo Episcopus visitauerit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionẽ alicuius contra aliquem ex cõtentis in dicto decreto procedat; ita tamen, vt cum extra visitationem processerit, infrascripta omnia locum habeãt: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio & assensu Episcopus, vel eius Vicarius tam in formando processum, quàm in ceteris omnibus actibus vsque ad finem causæ inclusiue, coram notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantum sit vtriusque votum, possitq. alter Episcopo accedere. Quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint; tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant: & si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio deuoluatur; & iuxta eam partem, cum qua tertius cõueniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: aliàs processus, & inde secuta, nulla sint, nullosq. producant Iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depositionem aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione; possit initio solus Episcopus ad

S. Sess.6. de refor.c.4.

S. Sess.24.c.8. de refor. matr.

J. cap.14.

ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere; seruato tamen in reliquis ordine præmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, vt iuxta qualitatem delicti ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur. *c. qualiter. 2. de accus.* *c. tua. de pœn.*

Episcopis preterea vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisq. in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad suum, vel suorum commodum spectante agatur; Episcopi ipsi Capitulum conuocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Absente vero Episcopo omnino hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de Iure, vel consuetudine spectat, perficiatur; nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Ceteris autem in rebus Capituli iurisdictio & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salua & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent Dignitates, nec sunt de Capitulo; ij omnes in causis Ecclesiasticis Episcopo subijciantur: non obstantibus quo ad supradicta, priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus, necnon consuetudinibus etiam immemorabilibus, sententijs, iuramētis, concordijs, quæ tantum suos obligēt auctores: saluis tamen in omnibus, priuilegijs, quæ Vniuersitatibus Studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa. Hæc autem omnia & singula in ijs ecclesijs locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarij ex constitutionibus, vel priuilegijs, aut consuetudinibus, siue concordijs, *Conc. Carth. 4. c. 35. c. episcopus in ecclesia. 95. dist.* *c. nouit. & seq. de his quæ fiunt a prel.*

seu quocumque alio iure maiorem habent potestatem, auctoritatem, ac iurisdictionem, quàm præsenti decreto sit comprehensum; quibus sancta Synodus derogare non intēdit.

Cap. VII.

c. Apostolica. 8. q. 1. c. ex transmissa. de fil. presb. c. consuluit. de iur. patr. c. ad hæc. de decim. Conc. Rom. sub Hilaro Papa, c. 5.

CVm in beneficijs Ecclesiasticis ea quæ hereditariæ successionis imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium Ecclesiasticum cuiuscumque qualitatis concedatur; nec hactenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocq. decretum in quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis, ac etiam Cathedralibus ecclesijs, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus locum habeat. In coadiutorijs quoque cum futura successione idem posthac obseruetur, vt nemini in quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis permittantur. Quòd si quando ecclesiæ Cathedralis, aut Monasterij vrgens necessitas, aut euidens vtilitas postulet Prælato dari coadiutorem; is non aliàs cum futura successione detur, quàm hæc causa prius diligenter à Sanctiss. Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certū sit, quæ à Iure & decretis huius sanctæ Synodi in Episcopis & Prælatis requiruntur; aliàs concessiones super his factæ subreptitiæ esse censeantur.

S. Sess. 21. c. 6. de refor. c. scripsit. et c. quamuis. 7. q. 1. c. pastoralis. de cler. ægr. S. Sess. 7. c. 1. & 3. & Sess. 22. c. 2. de refor.

Cap. VIII.

ADmonet sancta Synodus quoscumque Ecclesiastica beneficia, sæcularia, seu

Regu-

Regularia obtinentes, vt hospitalitatis officium, à sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, prompte, benigneq. exercere assuescant; memores, eos qui hospitalitatē amant, Christum in hospitibus recipere. Illis vero, qui hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve vsum præcipue instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam ecclesijs suis vnita, obtinent; vel si ecclesiæ parochiales, hospitalibus forte vnitæ, aut in hospitalia erectæ, earumq. patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omnino, vt impositum illis onus, officiumve administrent, atque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis, actu exerceant, iuxta constitutionem Concilij Viennensis, aliàs in hac eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III. innouatam, quæ incipit, Quia contingit. Quòd si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco, vbi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vsum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco & tempore vtilior, conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vsu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter forte, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus: aut, si id non possit, ipse, prout supra, vtiliter prouideat. Itaque si prædicti

c.1. et c. quiescamus. dist. 42. c. Archidiaconum. dist. 85. c. mos. 12 q. 2. c. quoniam. 16. q. 1.

Clem. quia cōtingit. de relig. dom. 5. Sess. 7. c. vlt. & Sess. 22. c. 9. de refor.

omnes & singuli, cuiuscumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen Regularibus subiecti, vbi viget regularis obseruantia, ab Ordinario moniti, hospitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint; non solum per Ecclesiasticas censuras, & alia Iuris remedia ad id compelli possint; sed etiam hospitalis ipsius administratione, curave perpetuo priuari possint; alijq. eorum loco ab ijs, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur: nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorum vni & eidem personæ vltra triennium deinceps committatur; nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obstante, quo ad omnia supradicta, quacumque vnione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili; seu priuilegijs, aut indultis quibuscumque.

Cap. IX.

SIcuti legitima patronatuum iura tollere, piasq. fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est; sic etiam, vt hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruitutem, quod à multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur, decernit sancta Synodus, vt titulus iuris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione; qui ex authentico

S.Sess.14.c. 12. de refor.

tico

tico documento, & alijs Iure requisitis osten datur; siue etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimũ temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliàsve secundum Iuris dispositionem. In ijs vero personis, seu Communitatibus, vel Vniuersitatibus, in quibus id ius plerumque ex vsurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur; nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem quàm quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs tam sæcularibus, quàm Regularibus, seu parochialibus, vel Dignitatibus, aut quibuscumque alijs beneficijs in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia; seu facultates, & priuilegia concessa tam in vim patronatus, quàm alio quocumque iure, nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant (exceptis patronatibus super Cathedralibus ecclesijs competentibus; & exceptis alijs, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu Regna possidentes, aliosq. sublimes ac supremos Principes, iura Imperij in dominijs suis habentes, pertinent, & quæ in fauorem Studiorum generalium concessa sunt) in totum prorsus abrogata & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur: Beneficiaq. huiusmodi, tamquam libera, à suis collatoribus conferantur; ac prouisiones huiusmodi plenum effectum consequantur. Ad hæc liceat Episcopo præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quòd si ad

c. pia mētis. cum seq. 16. q. 7. & c. nobis. de iur. patr.

inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, iuxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio ab inferioribus facta, irrita sit & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuscumque Ordinis & dignitatis, etiam si Communitates, Vniuersitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionum quorumcumque beneficiorum, etiam si vere de iure patronatus ipsorum ex fundatione & dotatione essent, nullatenus, nulla ve causa, vel occasione se ingerant; sed illos libere Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus, venditionis aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas sanctiones transferre præsumant. si secus fecerint, excommunicationis & interdicti pœnis subijciantur; & dicto iure patronatus, ipso iure priuati existant.

I. Sess. 7. c. 13. Sess. 14. c. 13. & Sess. 24. c. 18. de refor.

c. quia clerici. & c. de iure. de iur. patr.

Insuper accessiones per viam vnionis factę de beneficijs liberis ad ecclesias iuris patronatui, etiam laicorum, subiectas, tam parochiales, quàm ad alia quæcumque beneficia, etiam simplicia, seu Dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum ijs, quibus cum vniuntur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituantur; hæ si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusuis instantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum vnionibus ipsis per subreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in ijs verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa: nec executioni am-

plius demandentur; sed beneficia ipsa vnita, cum vacauerint, libere, vt antea, conferantur. Quæ vero à quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ; hæ nihilominus ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apostolica delegatis, reuideantur & examinentur; ac quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum vnionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipsa separentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in ecclesijs, & quibuscumque alijs beneficijs, etiam Dignitatibus, antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab ijsdem Ordinarijs, vti delegatis, vt supra, qui nullius in his facultatibus aut priuilegijs impediantur, diligenter cognoscantur: & quos non repererint ob maxime euidentem ecclesiæ, vel beneficij, seu Dignitatis necessitatem legitime constitutos esse, in totum reuocent; atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus priuilegijs, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

S. Sess. 7. de refor. c. 6.

Cap. X.

QVoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non potest, hincq. interdum iudici-

bus non vndequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Concilijs prouincialibus, aut diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeāt iuxta constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit, Statutum. & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquē interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum, vsque ad futuram prouincialem aut diœcesanam Synodum: ita vt habeat quæque diœcesis quattuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac vt supra qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcumque aliorum iudicum alijs quàm his factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sācta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoscumque iudices, vt terminandis causis, quanta fieri poterit breuitate, studeant; ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

c. statutum. de rescr. in 6.

c. finem litibus. & c. fin. de dolo & cont. c. 2. de sent. & re iud. c. constitutis. de procur. §. Sess. 24. c. 20. de refor.

Cap. XI.

MAgnam ecclesijs perniciem afferre solet, cum earum bona, repræsentata pecunia, in successorum præiudicium alijs locantur.

cantur. Omnes igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fient, nullatenus in præiudicium successorum validæ intelligantur; quocumque indulto aut priuilegio non obstante; nec huiusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam iurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus, locare; nec conductoribus per se, aut alios ea exercere; aliterq. concessiones, etiam à Sede Apostolica factæ, subreptitiæ censeantur. Locationes vero rerum Ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, seu vt in nonnullis partibus, ad viginti nouem, seu bis vigintinouem annos vocant, factas; Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra Canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.

c. de precarijs. 10. q. 2. & c. 2. de precar.

c. 1. p. quia. & c. 2. de reb. eccl. non alienan. & extrau. ambitiosæ. eod. tit.

Cap. XII.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas ecclesijs obuenientes subtrahere moliuntur; aut qui ab alijs soluendas temere occupant, & in rem suam vertunt: cum decimarum solutio debita sit Deo; & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus cuiuscumque gradus & condicionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de Iure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque alijs ecclesijs, vel personis, quibus legitime debentur, integre persoluant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur;

Conc. Matiscon. 2. c. 5. Ticinē. vers. In sacris. Exod. 22. Numer. 18. c. decimas. 16. q. 1. c. 1. & seqq. 16. q. 7. c. paræcianos. c. ex transmissa. & seqq. de decim.

nec

nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes & singulos, pro Christiana charitate, debitoq. erga Pastores suos munere, vt de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis & Parochis, qui tenuioribus præsunt ecclesijs, large subuenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

c. omnes decima. 16. q. 7. c. peruenit. c. nō est. & c. in aliquibus. de decim. Clem. 1. eod. tit.

Cap. XIII.

DEcernit sancta Synodus, vt quibuscumque in locis, iam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut parochiali ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque priuilegio alijs monasterijs, hospitalibus, aut quibuscumque locis pijs concessa, eadem posthac integro iure, & eadem portione, quæ antea solebat, Cathedrali, seu parochiali ecclesiæ persoluatur; non obstantibus concessionibus, gratijs, priuilegijs, etiam Mari magno nuncupatis, aut alijs quibuscumque.

c. 2. de sepult. in 6. & Clem. dudū. eod. tit.

Cap. XIIII.

QVàm turpe, ac Clericorum nomine, qui se diuino cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitiæ sordibus, immundoq. concubinatu versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoq. Clericalis militiæ dedecore testatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ reuocentur; populusq. hinc eos magis discat reuereri, quò illos vita honestiores cognouerit;

rit; prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra detinere, aut cum ijs vllam consuetudinem habere audeant: alioquin pœnis, à sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, puniantur. Quòd si à Superioribus moniti, ab ijs se nō abstinuerint; tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum ipso facto sint priuati; quæ fabricæ ecclesiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Episcopi applicetur. Si vero in delicto eodem cum eadem, vel alia femina perseuerantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantum fructus omnes ac prouētus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur; sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur: &, si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam versentur; tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priuentur, atque inhabiles ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in posterum reddantur; donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum ijs ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias huiusmodi scandalosas mulieres sibi adiungere ausi fuerint; præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut

Conc. Carthag. 3. c. 17. Arelat. 2. c. 3. Tolet. 2. c. 3. Tolet. 4. c. 41. Bracar. [illegible] c. 15. Mogunt. c. 49. Conc. Ro. sub Nicol. 2. & Later. sub Leo. x. sess. 9. de refor. Cur. & alior. c. interdixit. 32. dist. ex Conc. Nicæn. can. 3. c. volumus. c. cum omnibus. c. feminas. 81. dist. c. 1. & seqq. de cohab. cler. & mul.

Cōc. Aurel. 3. can. 4. c. 2. & seq. de cohab. cler. & mul. c. si cōcubina. de sent. excom.

aut suspendat: supradictorumq. omnium cognitio non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat, qui sine strepitu & figura iudicij, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici vero beneficia Ecclesiastica, aut pensiones non habentes, iuxta delicti & contumacię perseuerātiam & qualitatē, ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsve modis, iuxta sacros Canones puniantur. Episcopi quoque (quod absit) si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo prouinciali admoniti, se nō emendauerint; ipso facto sint suspensi: &, si perseuerent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur; qui pro qualitate culpæ, etiam per priuationē, si opus erit, in eos animaduertat.

T. cap. 6. c. si quis amodo. & c. si quispiam. 81. dist. c. si autem. de cohab. cler. & mul. c. quorūdā. dist. 34. c. presbyter. 81. dist.

Cap. X V.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo consecratis, quos maxime puritas sanctitasq. decet, longissime arceatur; non liceat filijs Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in ecclesijs, vbi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam dissimile, beneficium obtinere; nec in dictis ecclesijs quoquomodo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. Quòd si in præsenti pater & filius in eadem ecclesia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra eccle-

c. proposuisti. dist. 82. Conc. Tolet. 9. c. 10.

c. 2. & fere per totū. de fil. presb.

ecclesiam intra trium mensium spatium; aliàs ipso iure eo priuatus existat; & super ijs quæcumque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ post hac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium consequatur, in fraudem huius decreti, & Canonicarum sanctionum factæ omnino censeantur: nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur.

Cap. XVI.

STatuit sancta Synodus, vt Ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur: non obstantibus quibuscumque gratijs, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In ijs vero, in quibus contra earum institutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuũ Vicario ecclesiæ, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quàmprimũ, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formã decreti sub fel. rec. Paulo III. assignetur. Quòd si id commode fieri non possit; aut intra dictum terminum factum non erit; cum primum per cessum, vel decessum Vicarij, seu Rectoris, aut

S. Sess. 7. c. 7. de refor.

aut quomodolibet alterum eorum vacauerit; beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

Cap. XVII.

NOn potest sancta Synodus non grauiter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status oblitos, Pontificiam dignitatem non
c.quanto. de leuiter dehonestare; qui cum Regum mini-
off. ord. stris, Regulis, & Baronibus in ecclesia & ex-
s. cap.4. de tra, indecenti quadam demissione se gerunt,
regul. & veluti inferiores ministri altaris, nimis indigne non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inseruiunt. Quare hæc & si-
s. cap. 6. milia detestans sancta Synodus, sacros Cano-
c.qs dubitet. nes omnes, Conciliaq. generalia, atque alias
& seq. 96. Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episco-
dist.c. soli- palis decorum & grauitatem pertinentes re-
ta. de maio. nouando, præcipit, vt ab huiusmodi in poste-
& obed. rum Episcopi se abstineant; mādans eisdem, vt tam in ecclesia, quàm foris, suum gradum & Ordinem præ oculis habentes, vbique se patres & pastores esse meminerint; reliquis
c. Valētinia vero tam Principibus, quàm ceteris omni-
nus. dist.63. bus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

Cap. XVIII.

SIcuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt plenius euenientibus casibus & necessitatibus pro communi vtilitate satisfiat: sic frequentius legem soluere, exemploq. potius, quàm certo personarum rerumq. delectu petētibus indulgere,

nil

nil aliud est, quàm vnicuique ad leges transgrediendas aditū aperire. Quapropter sciant vniuersi, sacratissimos Canones exactè ab omnibus, &, quoad eius fieri poterit, indistinctè obseruandos. Quòd si vrgens iustaq. ratio, & maior quandoque vtilitas postulauerit, cum aliquibus dispensandum esse; id, causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis, à quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum; aliterq. facta dispensatio, subreptitia censeatur.

c. si Romanorum. & c. enimuero. d. 19. c. si quis omnem. 1. q. 7. & c. 1. de constit.

c. 1. de voto.

Cap. XIX.

DEtestabilis duellorum vsus, fabricante diabolo introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati; ac iurisdictione & dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, priuati intelligantur; &, si feudalia sint, directis Dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & vt homicidæ, iuxta sacros Canones, puniri debeant: &, si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli tam in iure, quàm facto dederint; aut alia quacumque

c. monomachiam. 2. q. 4. c. 1. de torn. c. 1. de cler. pugn. in duel. & fere toto tit. de homic. Vide constit. Pij. 4. incip. Ea quæ. & Greg. 13. Ad tollēdum. & Clementis 8. Illius vices.

que

quę ratione ad id quemquam suaserint; nec non spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

Cap. XX.

CVpiens sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuo sartam tectam à quibuscumque impedimentis conseruari; præter ea, quæ de Ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoque Principes officij sui admonendos esse censuit, confidens eos, vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæq. protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui non tantum esse concessuros, sed etiam subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reuerentiam reuocaturos; nec permissuros, vt officiales, aut inferiores Magistratus, Ecclesiæ, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione & Canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent; sed vna cum ipsis Principibus debitã sacris summorum Pontificum & Conciliorum constitutionibus obseruantiam præstent. Decernit itaque & præcipit,* sacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apostolicas sanctiones, in fauorem Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innouat, exacte ab omnibus obseruari debere: Proptereaq. admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes & sin-

c. Concilia. p.hinc. dist. 17.c.quis du bitet. c. duo sũt.& c.fin. dist.96.

* *c.peruenit. dist. 86 c. si quis suadente.17.q.4.c. 1.et toto tit. de im. Eccl. c. quamquã. de cẽs. in 6. c. felicis de pœnis. eod. lib. Conc.Ticinẽ.ver.Statuimus. Lateranen. sub Leo. x. Sess. 9. & 10.*

& singulos cuiuscumque status & dignitatis extiterint, vt quò largius bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eò sanctius, quæ Ecclesiastici iuris sunt, tamquam Dei præcipua, eiusq. patrocinio tecta, venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijsve Dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximeq. ministris ipsorum Principum, lædi patiantur; sed seuere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animaduertant; quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarumq. protectionem existant; imitantes anteriores optimos, religiosissimosq. Principes, qui res Ecclesiæ sua in primis auctoritate ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoq. ea in re quisque officiũ suum sedulo præstet, quò cultus diuinus deuote exerceri, & Prælati, ceteriq. Clerici in residentijs & officijs suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu & ædificatione populi permanere valeant.

c. Valentinianus. dist. 63. c. Cõstantinus. 2. et c. vlt. dist. 96. c. Ecclesia. in fin. dist. 97.

Cap. XXI.

POstremo sancta Synodus omnia & singula, sub quibuscumque clausulis & verbis, quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec. Paulo III. ac Iulio III. quàm sub Beatiss. Pio IIII. Pontificibus Max. in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarat ita decreta fuisse, vt in his salua semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.

s. Sess. 7. de refor. in prin.

Decretum de continuanda Sesſione in diem ſequentem.

Cum ea omnia, quæ in præſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commode expediri non poſſint; propterea iuxta id quod in generali Congregatione à Patribus ſtatutum fuit, ea quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eamdem Seſſionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS die IIII. Decemb.

Decretum de Indulgentijs.

Matt. 16. 18. Ioann. 20. c. audiuimus c. quodcūq. 24. q. 1. c. quod autem. & fere per tot. tit. de pænit. et remiſſ. & in 6. & Clem.

† c. cum ex eo. de pænit. & remiſ. & c. 1. et 3. eod. tit. in 6. Concil. Later. 1. cap. 62.

CVm poteſtas conferendi Indulgentias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit, atque huiuſmodi poteſtate diuinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa vſa fuerit; ſacroſancta Synodus Indulgentiarum vſum, Chriſtiano populo maxime ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet & præcipit; eosq. anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerūt; vel eas cōcedēdi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant. In his tamen concedēdis † moderationem, iuxta veterem & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit, ne nimia facilitate Eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc Indulgētiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos & correctos cupiens, præ-

ſenti

ſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequendis, vnde plurima in Chriſtiano populo abuſuũ cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Ceteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocumque prouenerunt, cùm ob multiplices locorum & prouinciarũ, apud quas hi committũtur, corruptelas, commode nequeant ſpecialiter prohiberi; mandat omnibus Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abuſus eccleſię ſuę colligat, eosq. in prima Synodo prouinciali referat; vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cogniti, ſtatim ad ſummum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate & prudentia, quod vniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur; vt ita ſanctarum Indulgentiarum munus pie, ſancte & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur.

Clem. abuſionibus. de pænit. et remiſ. §. Seſſ. 21. c. 9. de refor.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis.

INſuper hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimum Domini noſtri atque Saluatoris aduentum Paſtores omnes obteſtatur, vt tamquam boni milites illa omnia quæ ſancta Romana Eccleſia, omnium eccleſiarum mater & magiſtra, ſtatuit; necnon ea quæ tam in hoc Concilio, quàm in alijs œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent; omniq. diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ijs præcipue ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia; vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendã, vt dierum feſtorum deuota & religioſa cele-

c. non decet. diſt. 12. Vigilius in epiſt. ad Eutherũ in fin.

c. fin. de feriis.

Hebr. 13. bratio; admonentes populos crebro, obedire
Luc. 10. Præpositis suis: quos qui audiunt, Deum
c. qui fuit. remuneratorem audient; qui vero contem-
93. *dist. c.* nunt, Deum ipsum vltorem sentient.
quia frater.
7.q. 1.

De Indice librorum, Catechismo, Breuiario & Missali.

s.Sess.18.in prin. SAcrosancta Synodus in secunda Sessione sub Sanctiss. Domino nostro Pio IIII. celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, vt de varijs censuris, ac libris vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset considerarent, atque ad ipsam sanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse, nec tamen ob librorum varietatem & multitudinem distincte, & commode possit à sancta Synodo dijudicari; præcipit, vt quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio atque auctoritate terminetur & euulgetur. Idemq. de Catechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali & Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

DEclarat sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse præiudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum iura & prærogatiuas illæsas & saluas esse, in eodemq. statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.
s.Sess. 2. in fin.

De recipiendis & obseruandis decretis Concilij.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in Fide nostra asserenda vmquam fuerit, aut tam certo statutum, quod non, humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminauerint. ea propter sancta Synodus id potissimum curauit, vt præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret & anathematizaret; veramq. & Catholicam doctrinam traderet & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tamdiu tot Episcopi, ex varijs Christiani orbis prouincijs euocati, sine magna gregis sibi commissi iactura, & vniuersali periculo ab ecclesijs abesse non possint, nec vlla spes restet, hæreticos, toties fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduenturos; ideoq. tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nunc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam suam ita præstandam, vt quæ ab ea decreta sunt, ab hæreticis deprauari aut violari non permittant; sed ab his, & omnibus deuote recipiantur, & fideliter obseruentur. Quòd si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem (quod non credit) aut definitionem postulent; præter alia remedia in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanũ Pontificem curaturum, vt vel euocatis, ex illis præsertim prouincijs, vnde difficultas orta

S. Sess. 16. in fin.

fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei gloria & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

De recitandis decretis Concilij sub Paulo III. & Iulio III. in Sessione.

S. Sess. 5. 6. 7. 13. & 14. QVoniam diuersis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III. quàm Iulio III. multa in hoc sacro Concilio, quo ad dogmata, ac morum reformationem statuta & definita sunt; vult sancta Synodus, vt illa nunc recitentur & legantur. *Recitata sunt.*

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiss. Domino nostro.

ILlustrissimi Domini, Reuerendissimiq. Patres, Placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic sacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium & singulorũ, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quàm sub Sanctiss. Domino nostro Pio IIII. Romanis Põtificibus in ea decreta & definita sunt, confirmatio nomine sanctę huius Synodi per Apostolicæ Sedis Legatos & Præsidentes à Beatiss. Romano Pontifice petatur?

Responderunt, Placet.

Postmodum Illustrissimus & Reuerendiss. Cardinalis Moronus, primus Legatus & Præsidens, benedicens sanctæ Synodo, dixit:

Post gratias Deo actas, Reuerendissimi Patres ite in pace, *Qui responderunt.* Amen.

ACCLA-

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatissimo Pio Papæ & Domino nostro, sanctæ & vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

Responsio Patrum.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissime Ecclesiæ tuæ conserua, multos annos.

Card. Beatissimorum summorum Pontificum animabus, Pauli III. & Iulij III. quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc vniuersale Concilium promouerunt & protexerunt, memoria in benedictione sit.

Resp. Amen, Amen.

Card. Sereniss. Imperatori Ferdinando, semper Augusto, orthodoxo & pacifico, & omnibus Regibus, Rebusp. & Principibus nostris, multi anni.

Resp. Pium & Christianum Imperatorem Domine conserua: Imperator cælestis terrenos Reges, rectæ fidei conseruatores custodi.

aut quomodolibet alterum eorum vacauerit; beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

Cap. XVII.

Non potest sancta Synodus non grauiter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status oblitos, Pontificiam dignitatem non leuiter dehonestare; qui cum Regum ministris, Regulis, & Baronibus in ecclesia & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indigne non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inseruiunt. Quare hæc & similia detestans sancta Synodus, sacros Canones omnes, Conciliaq. generalia, atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorum & grauitatem pertinentes renouando, præcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mādans eisdem, vt tam in ecclesia, quàm foris, suum gradum & Ordinem præ oculis habentes, vbique se patres & pastores esse meminerint; reliquis vero tam Principibus, quàm ceteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

c. quanto. de off. ord. §. cap. 4. de regul.

§. cap. 6. c. qs dubitet. & seq. 96. dist. c. solita. de maio. & obed.

c. Valētinianus. dist. 63.

Cap. XVIII.

Sicuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt plenius euenientibus casibus & necessitatibus pro communi vtilitate satisfiat: sic frequentius legem soluere, exemploq. potius, quàm certo personarum rerumq. delectu petētibus indulgere, nil

nil aliud est, quàm vnicuique ad leges transgrediendas aditũ aperire. Quapropter sciant vniuersi, sacratissimos Canones exactè ab omnibus, &, quoad eius fieri poterit, indistinctè obseruandos. Quòd si vrgens iustaq. ratio, & maior quandoque vtilitas postulauerit, cum aliquibus dispensandum esse; id, causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis, à quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum; aliterq. facta dispensatio, subreptitia censeatur.

c. si Romanorum. & c. enimuero. d. 19. c. si quis omnem. 1. q. 7. & c. 1. de constit.

c. 1. de voto.

Cap. XIX.

Detestabilis duellorum vsus, fabricante diabolo introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati; ac iurisdictione & dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, priuati intelligantur; &, si feudalia sint, directis Dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & vt homicidæ, iuxta sacros Canones, puniri debeant: &, si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli tam in iure, quàm facto dederint; aut alia quacum-

c. monomachiam. 2. q. 4. c. 1. de torne a. c. 1. de cler. pugn. in duel. & fere toto tit. de homic. Vide const. Pij. 4. incip. Ea quæ. & Greg. 13. Ad tollẽdum. & Clementis 8. Illius vices.

que ratione ad id quemquam suaserint; necnon spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

Cap. XX.

CVpiens sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuo sartam tectam à quibuscumque impedimentis conseruari; præter ea, quæ de Ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoque Principes officij sui admonendos esse censuit, confidens eos, vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæq. protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui non tantum esse concessuros, sed etiam subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reuerentiam reuocaturos; nec permissuros, vt officiales, aut inferiores Magistratus, Ecclesiæ, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione & Canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent; sed vna cum ipsis Principibus debitā sacris summorum Pontificum & Conciliorum constitutionibus obseruantiam præstent. Decernit itaque & præcipit,* sacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apostolicas sanctiones, in fauorem Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innouat, exactè ab omnibus obseruari debere: Proptereaq. admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes & sin-

c. Concilia. p. hinc. dist. 17. c. quis dubitet. c. duo sūt. & c. fin. dist. 96.

** c. peruenit. dist. 86 c. si quis suadente. 17. q. 4. c. 1. et toto tit. de im. Eccl. c. quamquā. de cēs. in 6. c. felicis de pœnis. eod. lib. Conc. Ticinē. ver. Statuimus. Lateranen. sub Leo. x. Sess. 9. & 10.*

& singulos cuiuscumque status & dignitatis extiterint, vt quò largius bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eò sanctius, quæ Ecclesiastici iuris sunt, tamquam Dei præcipua, eiusq. patrocinio tecta, venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijsve Dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximeq. ministris ipsorum Principum, lædi patiantur; sed seuere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animaduertant; quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarumq. protectionem existant; imitantes anteriores optimos, religiosissimosq. Principes, qui res Ecclesiæ sua in primis auctoritate ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoq. ea in re quisque officiũ suum sedulo præstet, quò cultus diuinus deuote exerceri, & Prælati, ceteriq. Clerici in residentijs & officijs suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu & ædificatione populi permanere valeant.

c. Valentinianus. dist. 63. c. Cõstantinus. 2. et c. vlt. dist. 96. c. Ecclesia. in fin. dist. 97.

Cap. XXI.

POstremo sancta Synodus omnia & singula, sub quibuscumque clausulis & verbis, quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec. Paulo III. ac Iulio III. quàm sub Beatiss. Pio IIII. Pontificibus Max. in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarat ita decreta fuisse, vt in his salua semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.

s. Sess. 7. de refor. in prin.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

Cum ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commode expediri non possint; propterea iuxta id quod in generali Congregatione à Patribus statutum fuit, ea quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eamdem Sessionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS

die IIII. Decemb.

Decretum de Indulgentijs.

Matt. 16. 18 Ioann. 20. *c. audiuimus c. quodcũq. 24. q. 1. c. quod autem. & fere per tot. tit. de pa nit. et remiss. & in 6. & Clem.*

† *c. cum ex eo. de pænit. & remiss. & c. 1. et 3. eod. tit. in 6. Concil. Later. 1. cap. 62.*

CVm potestas conferendi Indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit, atque huiusmodi potestate diuinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa vsa fuerit; sacrosancta Synodus Indulgentiarum vsum, Christiano populo maxime salutarem, & sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet & præcipit; eosq. anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserũt; vel eas cõcedẽdi in Ecclesia potestatem esse negant. In his tamen concedẽdis † moderationem, iuxta veterem & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit, ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus vero, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc Indulgẽtiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos & correctos cupiens, præ-

ſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequendis, vnde plurima in Chriſtiano populo abuſuũ cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Ceteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocumque prouenerunt, cùm ob multiplices locorum & prouinciarũ, apud quas hi committũtur, corruptelas, commode nequeant ſpecialiter prohiberi; mandat omnibus Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abuſus eccleſię ſuę colligat, eosq. in prima Synodo prouinciali referat; vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cogniti, ſtatim ad ſummum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate & prudentia, quod vniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur; vt ita ſanctarum Indulgentiarum munus pie, ſancte & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur.

Clem. abuſionibus. de panit. et remiſ. ſ. Seſſ. 21. c. 9. de refor.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis.

INſuper hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimum Domini noſtri atque Saluatoris aduentum Paſtores omnes obteſtatur, vt tamquam boni milites illa omnia quæ ſancta Romana Eccleſia, omnium eccleſiarum mater & magiſtra, ſtatuit; necnon ea quæ tam in hoc Concilio, quàm in alijs œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent; omniq. diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ijs præcipue ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia; vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendã, vt dierum feſtorum deuota & religioſa cele-

c. non decet. diſt. 12. Vigilius in epiſt ad Eutherũ in fin.

c. fin. de feriis.

Hebr. 13. bratio; admonentes populos crebro, obedire
Luc. 10. Præpolitis suis: quos qui audiunt, Deum
c. qui suis. remuneratorem audient; qui vero contem-
93. dist. c. nunt, Deum ipsum vltorem sentient.
quia frater.
7.q.1.

De Indice librorum, Catechismo, Breuiario & Missali.

s.Sess.18.in prin.

SAcrosancta Synodus in secunda Sessione sub Sanctiss. Domino nostro Pio IIII. celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, vt de varijs censuris, ac libris vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset considerarent, atque ad ipsam sanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse, nec tamen ob librorum varietatem & multitudinem distincte, & commode possit à sancta Synodo dijudicari; præcipit, vt quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio atque auctoritate terminetur & euulgetur. Idemq. de Catechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali & Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

s.Sess. 2. in fin.

DEclarat sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse præiudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum iura & prærogatiuas illæsas & saluas esse, in eodemq. statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis & obseruandis decretis Concilij.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in Fide nostra asserenda vmquam fuerit, aut tam certo statutum, quod non, humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminauerint. ea propter sancta Synodus id potissimum curauit, vt præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret & anathematizaret; veramq. & Catholicam doctrinam traderet & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tamdiu tot Episcopi, ex varijs Christiani orbis prouincijs euocati, sine magna gregis sibi commissi iactura, & vniuersali periculo ab ecclesijs abesse non possint, nec vlla spes restet, hæreticos, toties fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduenturos; ideoq. tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nunc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam suam ita præstandam, vt quæ ab ea decreta sunt, ab hæreticis deprauari aut violari non permittant; sed ab his, & omnibus deuote recipiantur, & fideliter obseruentur. Quòd si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem (quod non credit) aut definitionem postulent; præter alia remedia in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanũ Pontificem curaturum, vt vel euocatis, ex illis præsertim prouincijs, vnde difficultas orta

S. Sess. 16. in fin.

fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei gloria & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

De recitandis decretis Concilij sub Paulo III. & Iulio III. in Sessione.

S. Seß. 5. 6. 7. 13. & 14. QVoniam diuersis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III. quàm Iulio III. multa in hoc sacro Concilio, quo ad dogmata, ac morum reformationem statuta & definita sunt; vult sancta Synodus, vt illa nunc recitentur & legantur. *Recitata sunt.*

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiss. Domino nostro.

ILlustrissimi Domini, Reuerendissimiq. Patres, Placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic sacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium & singulorũ, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quàm sub Sanctiss. Domino nostro Pio IIII. Romanis Põtificibus in ea decreta & definita sunt, confirmatio nomine sanctę huius Synodi per Apostolicæ Sedis Legatos & Præsidentes à Beatiss. Romano Pontifice petatur?

Responderunt, Placet.

Postmodum Illustrißimus & Reuerendiß. Cardinalis Moronus, primus Legatus & Præsidens, benedicens sancta Synodo, dixit:

Post gratias Deo actas, Reuerendissimi Patres ite in pace, *Qui responderunt.* Amen.

ACCLA-

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatissimo Pio Papæ & Domino nostro, sanctæ & vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissime Ecclesiæ tuæ conserua, multos annos.

Card. Beatissimorum summorum Pontificum animabus, Pauli III. & Iulij III. quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc vniuersale Concilium promouerunt & protexerunt, memoria in benedictione sit.

Resp. Amen, Amen.

Card. Serenis. Imperatori Ferdinando, semper Augusto, orthodoxo & pacifico; & omnibus Regibus, Rebusp. & Principibus nostris, multi anni.

Resp. Pium & Christianum Imperatorem Domine conserua: Imperator cælestis terrenos Reges, rectæ fidei conseruatores custodi.

Card. Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præsidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Resp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reuerendissimis Cardinalibus, & Illustribus Oratoribus.

Resp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctissimis Episcopis vita & felix ad ecclesias suas reditus.

Resp. Preconibus veritatis perpetua memoria: orthodoxo Senatui multos annos.

Card. Sacrosancta œcumenica Tridentina Synodus: eius fidem confiteamur, eius decreta semper seruemus.

Resp. Semper confiteamur, semper seruemus.

Card. Omnes ita credimus; omnes id ipsum sentimus; omnes consentientes & amplectentes subscribimus. Hæc est fides beati Petri, & Apostolorum: hæc est fides Patrum, hæc est fides Orthodoxorũ.

Resp. Ita credimus, ita sentimus, ita subscribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur misericordijs & gratia primi & magni supremi Sacerdotis Iesu Christi Dei, intercedente simul inuiolata Domina nostra sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. Fiat, fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, anathema.

Post hac mandatum fuit à Legatis & Præsidentibus sub pœna excommunicationis omnibus Patribus, vt antequàm discederent è ciuitate Tridentina, subscriberent manu pro-

propria decretis Concilij; aut ea per publicum instrumentum approbarent. Qui omnes deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV. *videlicet, Legati* IIII. *Cardinales* II. *Patriarcha* III. *Archiepiscopi* XXV. *Episcopi* CLXVIII. *Abbates* VII. *Procuratores absentium cum legitimo mandato* XXXIX. *Generales Ordinum* VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali: in cuius fidem subscripsimus

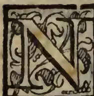
Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, sacri Concilj Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis, eiusdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinensis diœcesis, eiusdem Concilij Notarius.

Confirmatio

Concilij.

Os Alexander, S.Laurẽtij in Damaso Diaconus Cardinalis de Farnesio, S.R.E.Vicecãcellarius, fidẽ facimus & attestamur, qualiter hodie, die Mercurij xxvj. Ianuarij MDLXIIII. Pontificatus Sanctissimi Domini nostri D. Pij, diuina prouidentia Papæ quarti, anno quinto, in Consistorio secreto apud sanctum Petrum, Reuerendiss. D D. mei, Cardinalis Moronus, & Simoneta, nuper reuersi à sacro Concilio Tridentino, cui vti Sedis Apostolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiss. Domino nostro vt infra.

Beatissime Pater. In decreto super fine Concilij œcumenici Tridentini, pridie nonas Decembris pręteriti publicato, statutum fuit, vt per Sanctitatis vestræ & sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos & Præsidentes peteretur nomine dicti Concilij à Sanctitate vestra confirmatio omnium & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quàm sub Sanctitate vestra in eo decreta & definita sunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati & Præsidentes eramus, volentes exequi quod in dicto decreto stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij œcumenici Tridentini, vt Sanctitas vestra dignetur confirmare omnia & singula, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III.

quàm ſub Sanctitate veſtra in eo decreta & definita ſunt.

Quibus auditis, Sanctitas ſua, viſo & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendiſs. DD. meorum Cardinalium, reſpondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilij œcumenici Tridentini ſuper eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia & ſingula, quæ in dicto Concilio tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. prædeceſſoribus noſtris, quàm Pontificatus noſtri tempore decreta & definita ſunt, auctoritate Apoſtolica, etiam de Venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, Amen.

Ita eſt. A. Cardin.
Farneſius, Vicecancel.

BVLLA S. D. N. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE QVARTI,

SVPER CONFIRMATIONE *oecumenici generalis Concilij Tridentini.*

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

2.Cor. 1.

ENEDICTVS Deus & pater Domini nostri Iesu Christi, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: qui respicere dignatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis & tempestatibus agitatã atque vexatã, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei subuenit, optatoq. remedio. Ad plurimas & perniciosissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani populi procurandam indictum iampridem in ciuitate Tridentina oecumenicum & generale Concilium à piæ mem. Paulo III. prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat: ab eius autẽ successore Iulio in eamdem vrbem reuocatũ, post alias Sessiones celebratas, varijs impedimẽtis & difficultatibus obiectis, ne tunc quidem peragi potuerat: itaque diutius intermis-

ſum fuerat non ſine maximo mærore piorũ omnium; cum quotidie magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſollicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodq. à Patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in vrbem vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet, noſtris conuocata litteris, & ſua etiã ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarũ ſcientia, diuiniq. & humani Iuris cognitione præſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeo Cõcilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ proprie reſeruatis, liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos noſtros ſcriptas, vltro permiſerimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractanda, definienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, à ſacroſancta Synodo ſumma libertate, diligentiaq. tractata, & accurate ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omniũ qui illi interfuerũt, concordia peractum fuit, vt conſenſum cum plane à Domino effectum fuiſſe

Iacob. 1.

Psal. 117. fuisse constiterit; idq. in nostris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Vrbe indiximus, quæ magna Cleri & populi pietate celebratæ fuerunt; laudesq. & gratias diuinæ Maiestati merito persoluendas curauimus; cum eiusmodi Concilij exitus spem magnam, & prope certam attulerit, fore vt maiores in dies fructus ad Ecclesiã ex ipsius decretis constitutionibusq. perueniant. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigijs inhærens, decretorum suorum omniũ, quæ nostro & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica Sessione facto: *In fine vlt. Sess.* Nos, ex Legatorum litteris prius, deinde post reditum eorum, ex ijs quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris, S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, sanctiq. Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano vtilia ac salutaria esse cognouissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrũ nostrorum consilio & assensu, in Consistorio nostro secreto illa omnia & singula auctoritate Apostolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda ac seruanda esse decreuimus, sicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi obseruariq. decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis à sacris Canonibus cõstitutis, alijsq. grauioribus, etiam

priua-

priuationis, arbitrio nostro infligendis, vniuersis & singulis venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs quibusuis ecclesiarum Prælatis, cuiuscumque status, gradus, ordinis & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant; vt eadem decreta & statuta in ecclesijs suis, ciuitatibus & diœcesibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obseruent, & à subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obseruari: contradictores quoslibet & contumaces per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita, compescendo: inuocato etiam, si opus fuerit, brachij sæcularis auxilio. Ipsum vero charissimum filium nostrum Imperatorem electum, ceterosq. Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi obtestamur, vt qua pietate Concilio per Oratores suos adfuerunt, eadem pietate, ac pari studio, diuini honoris & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ & sacræ Synodi reuerentia, ad eiusdem Concilij exequenda & obseruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio & fauore suo adsint, neque aduersantes sanæ ac salutari Concilij doctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandam præterea peruersionem & confusionem, quæ oriri posset, si vnicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios & interpretationes suas edere; Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis personis, cuiuscumque sint ordinis, condicionis

&

& gradus, quàm laicis, quocumque honore ac poteſtate præditis; Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, alijs vero, quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat vllos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, vllumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilij decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore, ſtatuere. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum & ſtatutum fuiſſe, eamq. ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere

Deut. 17.

viſum fuerit, aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cuius

In fine cap. de recip. & obſer. decr. Conc.

auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates & controuerſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas & decidendas, quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus; parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere: Decernentes nihilominus irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hęc autem ad omnium notitiam perueniant, neve quis excuſatione ignorationis vti poſſit; volumus & mandamus, vt hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtrę Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc, cum in eis populus vt Miſſarum ſollemnibus interſit, congregari ſolet,

palam

palam,& clara voce recitentur ; & postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemq. Cancellariæ Apostolicæ,& in loco solito Campi Floræ affigantur;ibiq. vt legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impressionem tradātur, quò cōmodius per Christiani nominis prouincias & Regna diuulgari possint. Trāsumptis quoque earū, quæ manu alicuius publici notarij scripta, subscriptave, & sigillo ac subscriptione alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, fidē sine vlla dubitatione haberi mādamus atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reseruationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXIII. septimo kal. Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus, Episc. Ostien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæsius, Episcopus Portuen.
Ego Io. Card. Moronus, Episcopus Tusculan.
Ego A. Card. Farnesius, Vicecan. Episc. Sabin.

. . . .

. . . .

Ego R. Card. S. Angeli, Maior. Pœniten.

. . . .
. . . .
. . . .

Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

. . . .

Ego Io.B.Cicada, Card. S.Clementis.
Ego Scipio, Card. Pisarum.
Ego Io. Cardinalis Reomanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego F. Clemens, Card. Aracæli.
Ego Iac. Card. Sabellus.

. . . .
. . . .

Ego B. Cardinalis Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.

. . . .
. . . .

Ego F. Card. Pacieccus, y de Tol.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Io.Franc.Card.de Gambara.
Ego Carolus, Card. Borromæus.
Ego M. S. Card. Constantien.
Ego Alfon. Card. Gesualdus.
Ego Hippol. Card. Ferrar.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.

. . . .

Ego Gui. Asc. Diac. Card. Camer.
Ego Vitellotius, Card. Vitellius.

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Ant. Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

NOMINA, COGNOMINA, patriæ, & dignitates Legatorum, & aliorum Patrum, item Oratorum, & Theologorum, qui ad sacrosanctam œcumenicam Tridentinam Synodum conuenerunt sub Pio IIII. Pont. Max.

Hercules Gonzaga S. R. E. Presb. Card. tt. S. Mariæ nouæ, Mantuanus. *Obijt Tridenti die 2. Martij, 1563. & sepultus est Mantuæ.*

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. tt. S. Susannæ, Neapolitanus. *Obijt Tridenti die 18. Martij, 1563. & ibi sepultus in Ecclesia S. Marci, ordinis Eremitarum S. Augustini, cuius olim fuerat Generalis.*

Ioannes Moronus S. R. E. Card. Episcopus Prænestinus, Mediolanensis. *in demortui Card. de Mantua locum missus.*

Stanislaus Hosius S R. E. Presb. Card. tt. S. Laurentij in Palisperna, Polonus, Vuarmiensis.

Ludouicus Simoneta S. R. E. Presb. Card. tt. S. Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus Card. Basilicæ SS. xij. Apostolorum, de Altaemps Germanus.

Bernardus Nauagerius S. R. E. Presb. Card. tt. S. Nicolai inter Imagines, Venetus. *in demortui Cardinalis Seripandi locum missus.*

Cardinales non Legati.

Carolus à Lotharingia S. R. E. Presb. Card.

tt. S. Apollinaris, Princeps & Archiepiscopus Rhemensis, Gallus.
Ludouicus Madrutius S.R.E. Diaconus Card. S.Callisti, electus Episcopus Tridentinus, Germanus.

Oratores, quorum nomina hic describuntur iuxta eorum loca, quæ in eadem sacrosancta Synodo habuerunt.

Oratores Ecclesiastici sedebant à manu dextra Legatorum, videlicet.

Antonius de Muglitio, Morauus, Archiepiscopus Pragensis, Orator Cæsareus.
Georgius Draicouitius, Croatus, Episcopus Quinqueecclesiensis, Orator Cæsareus pro Regno Hungariæ. *Postea Cardin.*
Valentinus Herbutus, Polonus, Episcop. Præmisciensis, Orator Serenissimi Regis Poloniæ.
Marcus Antonius Bobba, Casalensis, Episc. Augustensis in Pedemontio, Excellentiss. Ducis Sabaudiæ Orator. *Postea Cardinalis.*
Hieronymus de Gaddis Florentinus, Episc. Cortonensis, Orator Excellentiss. Ducis Florentiæ. *Missus in locum Ioan. Strozzij.*
Fr. Martinus Royas Portalrubeo, Hispanus, Orator Religionis Hierosolymitanæ.

Oratores sæculares sedebant à manu sinistra Legatorum.

Sigismundus à Tuun, Tridentinus, Orator Cæsareus.

Ludo-

Ludouicus de Lansac. Renaldus Ferrerius, Præsidens in Parlamento Parisiensi.& Guido Faber, Iudex maior Tolosæ. } Oratores Christianiss. Galliarum Regis.

Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Serenissimi Regis Portugalliæ.

Nicolaus de Ponte, Doctor,& Eques.& Matthæus Dandulus, Eques. } Oratores Serenissimi Dominij Venetorum.

Melchior Lussi, Eques auratus, Orator septem Cantonum Heluetiorum.

Augustinus Paungartner I. V. D. de Monachio, Orator Excellentiss. Alberti Ducis Bauariæ.

Claudius Fernandez Quignonij, Comes Lunensis, Orator Regis Catholici. *in locum Illustriss. Ferdinandi de Aualos Marchionis Piscariæ missus Obijt Trideti, die 20 Decemb. 1563. post finem Concilij, ibiq. sepultus est.*
Hic separatim ab alijs Oratoribus sedebat apud Reuerendiss. Thelesinum Secretarium sanctæ Synodi, ob contentionem super præcedentia ortam inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Iustinopolitanus, Patriarcha Hierosolymitanus.

Daniel Barbarus Venetus, electus Patriarcha Aquilegiensis.

Ioannes Triuisanus Venetus, Patriarcha Venetiarum.

Archiepiſcopi Pauli III.

Ferdinandus Annius Neapolitanus, Archiepiſcopus Amalphitan. *Poſtea Epiſcopus Bouinus.*

Petrus Landus Venetus, Archiepiſcopus Cretenſis.

Petrus Antonius de Capua Neapolitanus, Archiepiſcopus Hidruntinus.

Marcus Cornelius Venetus, electus Archiepiſcopus Spalatrenſis.

Sebaſtianus Leccauella, Græcus, Ord. Præd. Archiepiſc. Naxienſis. *Poſtea Epiſcopus Litteranenſis.*

Petrus Guerrero, Hiſpanus, Archiepiſcopus Granatenſis.

Antonius Altouitus Florentinus, Archiepiſcopus Florentinus.

Cæſar Cibo Genuenſis, Archiepiſcopus Taurinēſis. *Obijt Tridenti die 26. Decemb.* 1562.

Archiepiſcopi Iulij III.

Paulus Aemilius Verallus Romanus, Archiepiſcopus Roſſanenſis. *Poſtea Epiſcopus Caputaquen.*

Ioannes Brunus de Olchinio, Macedo, Regni Seruiæ Primas, Archiepiſcopus Antibarenſis.

Ioannes Baptiſta Caſtaneus Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen. *Poſtea Pont. max. dictus Vrbanus vij.*

Ioannes Baptiſta Vrſinus Romanus, Archiepiſcopus Sanctæ Seuerinæ.

Archiepiſcopi Pauli IIII.

Ludouicus Beccatellus Bononien. Archiepiſcopus Raguſinus.
Mutius Calinius Brixienſis, Archiepiſcopus Iadrenſis.
Sigiſmundus Saracenus Neapolitanus, Archiepiſcopus Materanus.
Antonius Parrages de Caſtillejo, Hiſpanus, Archiepiſcopus Calaritanus.
Iulius Paueſius Brixienſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Surrentinus.
Bartholomæus de Martyribus, Luſitanus, Ord. Præd. Archiepiſcopus Bracharen.
Auguſtinus Seluago Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Genuen.

Archiepiſcopi Pij IIII.

Philippus Mocenicus Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus natus, Archiepiſcopus Nicoſien.
Gulielmus d'Auanſon, Gallus, Archiepiſcopus Ebredunen.
Antonius Caucus Venetus, Archiepiſcopus Corcyrenſis.
Germanicus Bandinus Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum.
Marcus Antonius Columna Romanus, Archiepiſcopus Tarentinus. *Poſtea Cardinalis.*
Gaſpar de Foſſo Conſentinus, Calaber, Ord. S. Franciſci de Paula, Archiepiſcopus Rheginus.
Antonius de Muglitio Morauus, Orator Cæſareus, Archiep. Pragenſis.

Maximus de Maximis Romanus, Archiepiſcopus Amalphitanus.

Gaſpar Ceruantes de Gaeta, Hiſpanus, Archiepiſcopus Meſſanenſis. *Poſtea Cardin.*

Leonardus Marinus Genuenſis, Ord. Præd. Archiep. Lancianen.

Octauianus Præconius Meſſanenſis, Ord. Min. Conuent. S. Franciſci, Archiepiſc. Panormitan.

Nicolaus de Pelue, Gallus, Archiepiſcopus Senonenſis. *Poſtea Cardin.*

Antonius Iuſtinianus Chienſis, Græcus, Ord. Præd. Archiepiſc. Naxien.

Antonius Puteus Nicienſis, Archiepiſcopus Barenſis.

Epiſcopi Leonis X.

Vincentius Nicoſantius de Fano, Epiſcopus Arbenſis.

Ioannes Franciſcus de Fliſco, Genuenſis, Epiſcopus Andrien.

Ioan. Thomas de ſancto Felicio, Neapolitanus, Epiſcopus Cauenſis, ſenior.

Epiſcopi Adriani VI.

Quinctius de Ruſticis Romanus, Epiſcopus Milleten.

Epiſcopi Clementis VII.

Lucas Byzātius de Catharo, Epiſc. Catharen.

Aloyſius Piſanus Venetus, Epiſc. Patauinus. *Poſtea Cardinalis.*

Alexander Piccolhomineus Senenſis, Epiſcopus Pientinus.

Dio-

Dionysius Græcus, Ord. Min. S. Francisci de obseruantia, Episc. Millopotamen. senior.
Gabriel de Veneur, Gallus, Episcop. Ebroicensis.
Gulielmus de Montbas, Gallus, Episcopus Lectorensis.

Episcopi Pauli III.

Antonius à Camera, Sabaudus, Episcopus Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus Neapolitanus, Episc. Catanien.
Berardus Bonioannes Romanus, Episcopus Camerinen.
Fabius Mirtus Neapolitanus, Episc. Caiacen.
Scipio Bongallus Romanus, Episc. Ciuitatis Castellanæ.
Georgius Cornelius Venetus, Episcopus Taruisinus.
Vincentius Durantius Brixiensis, Episcop. Thermularum.
Mauritius de Petra, Papiensis, Episcopus Vigleuen.
Martius de Martijs Medices Florentinus, Episc. Marsicen.
Ioannes Vincentius Michaelius Barolitanus, Episc. Minerbinen.
Gabriel de Boueri, Gallus, Episcopus Andegauen.
Leonardus Haller, Germanus, Episcopus Philadelphien.
Ludouicus Vanninus de Theodolis Foroliuiensis Episc. Britonorien. *Obijt Tridenti die 11. mensis Ianuarij, 1563.*
Aegidius Falcetta Cingulanus, Episcopus Caprulanus. *Postea Britonoriensis.*

Iulius

Iulius Contarenus Venetus, Episc. Ciuitatis Bellunen.
Thomas Casellus Rossanensis, Ord. Præd. Episcopus Cauen. iunior.
Hippolytus Ariuabenus Mantuanus, Episcopus Hierapetren.
Hieronymus Macchabæus Romanus, Episc. Castrensis.
Petrus Augustinus, Hispanus, Episc. Oscen. & Iacensis.
Iacobus Naclantus Florentinus, Ord. Præd. Episcopus Clodiensis.
Bartholomæus Sirigo Cretensis, Græcus, Episcopus Castellaneten.
Thomas Stella Venetus, Ord. Præd. Episcop. Iustinopolitan.
Petrus du Val, Gallus, Episcopus Sagiensis.
Io. Antonius Pantusa Consentinus, Episcop. Litterien. *Obijt Triden. die 27. Octob. 1562.*
Ioannes Baptista de Grossis Mantuanus, Episcopus Regiensis.
Ioannes Xuarez, Lusitanus, Ord. S. Augustini, Episc. Coymbricen.
Philippus Riccabella Recanaten. Episcopus Recanaten.
Io. Iacobus Barba Neapolitan. Ord. S. Augustini, Episc. Interamnen.
Michael à Turre Vtinensis, Episcop. Ceneten. *Postea Cardinalis.*
Pompeius Zambeccarius Bononien. Episcopus Sulmonen.
Ioannes Beroaldus Panormitanus, Episcopus Sanctæ Agathæ.
Antonius Scarampus Aquensis, Episcopus Nolanus.
Antonius de Comitibus Genuensis, Ord. Præd. Episcopus Brugnacen.

Cæsar Foggia Rossanen. Episc. Vmbriaticen.
Cæsar Comes à Gambara, Brixiensis, Episcopus Tortonen.
Io. Baptista de Bernardis Lucensis, Episcopus Adiacen.
Martinus Perezius de Ayala, Hispanus, Episcopus Segobiensis.
Nicolaus Psalme, Gallus, Episc. Verdunen.
Alfonsus Rosettus Ferrariensis, Episcopus Comaclen. *Postea Ferrarien.*
Iulius Parisianus de Tollentino, Episcopus Ariminen.
Bartholomæus Sebastianus, Hispanus, Episcopus Pacten.
Franciscus Lambertus, Sabaudus, Episcopus Niciensis.
Maximilianus Doria Genuensis, Episcopus Naulensis.
Eustachius du Bellay, Gallus, Episc. Parisien.
Bartholomæus de Capranica Romanus, Episcopus Carinen.
Ennius Massarius de Narnia, Episcopus Feretranus.
Achilles Brancia Neapolitanus, Episc. Bouen.
Io. Franciscus Verdura Messanensis, Episcopus Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Catharensis, Ord. Præd. Episcopus Veglen.
Ioannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hispanus, Episc. Iuuenacen.
Tristanus de Bizet, Gallus, Episcopus Xantonen.

Episcopi Iulij III.

Ascanius Gherardinus de Amelia, Episcop. Cattacen.

Marcus Gonzaga Mantuanus, Episcopus Aufferen.
Baldouinus de Baldouinis Pisanus, Episcop. Auersan.
Petrus Franciscus Pallauicinus Genuensis, Episcopus Alerien.
Aegidius Fuscararius Bononiensis, Ord. Præd. Episcopus Mutinen.
Timotheus Iustinianus de Chio, Græcus, Ord. Præd. Episcopus Calamonensis.
Didacus de Almansa, Hispanus, Episcopus Caurien.
Lactantius Rouerella Ferrariensis, Episcop. Asculanus.
Ambrosius Monticula, Lunensis Sarzanensis, Episcopus Signinus.
Sebastianus Gualterius Vrbeuetan. Episcopus Viterbien.
Honoratus Fascitellus Neapolitanus, monachus Ord. S. Benedicti, Episc. Insulanus. *Obijt Romæ in mense Martio* 1564.
Petrus Camaianus Aretinus, Episcopus Fesularum.
Horatius Græcus, Troianen. Appulus, Episc. Lelinen.
Fabius Cuppallata Placentinus, Episcopus Lachedonen.
Gaspar de Casal, Lusitanus, Ord. S. Augustini, Episcopus Leirien.
Bernardinus de Cuppis Romanus, Episcop. Auximanus.
Ioannes de Moruillier, Gallus, Episcopus Aurelianen.
Iulius Gentilius Tortonensis, Episcopus Vulturarien.
Adrianus Fusconius Romanus, Episcopus Aquinas.

Anto-

Antonius de S. Michaele, Hiſpanus, Ord. S.Franciſci de obſeruantia, Epiſcopus Montis Marani.

Hieronymus Melchiorius Recanatenſis, Epiſcopus Maceraten.

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Epiſcop. Lucerinus.

Cæſar Iacomellus Romanus, Epiſcopus Bellocaſtren.

Iulius Grittus Venetus, Epiſc. Parentinus.

Iacobus Siluerius Piccolhomineus de Cælano, Epiſc. Aprutinus.

Ludouicus de Breſze, Gallus, Epiſc. Meldẽſis.

Iacobus Mignanellus Senenſis, Epiſcopus Groſſetan.

Io. Andreas Crucius de Tibure, Epiſcopus Tiburtinus.

Franciſcus Richardotus, Burgundus, Epiſc. Atrebaten.

Carolus Cicada Genuenſis, Epiſcopus Albinganen.

Franciſcus Maria Piccolhomineus Senenſis, Epiſcopus Ilcinen.

Aciſclus Moya de Contreras, Hiſpanus, Epiſcopus Vicenſis.

Galeatius Roſcius de Interamna, Epiſcopus Aſſiſienſis. *Obijt Tridẽti die 16. Octob. 1563.*

Iacobus Maria Sala Bononienſis, Epiſcopus Viuarien.

Gabriel de Monte S. Sabini, Epiſc. Heſinus.

Marianus Sabellus Romanus, Epiſcopus Eugubinus.

Agapitus Bellhomo Romanus, Epiſcopus Caſertanus.

Iulius Cananius Ferrarienſis, Epiſc. Hadrienſis. *Poſtea Cardinalis.*

Iulius Gallettus Piſanus, Epiſc. Aleſſanen.

Hie-

Hieronymus Burgensis, Gallus, Episcopus Cathalonen.

Episcopi Pauli IIII.

Scipio Aestensis, Ferrarien. Episcop. Casalen.
Didacus Sarmiēto de Sotomaior, Hispanus, Episc. Astoricen.
Thomas Goduelus, Anglus, Episcopus Asaphen.
Faustus Caffarellus Romanus, Episcopus Fundanus.
Bellisarius Balduinus Neapolitanus, Episcopus Larinensis.
Vrbanus Vigerius de Ruere Genuensis, Episcopus Senogallien.
Iacobus Suretus, Græcus, Episcopus Millopotamen. iunior.
Io. Baptista Osius Romanus, Episcopus Reatinus. *Obijt die 12. Nouemb.* 1562.
Marcus Laureus Tropiensis, Ord. Præd. Episcopus Campanien.
Franciscus de Beauquere, Gallus, Episcopus Metensis.
Io. Franciscus Commendonus Venetus, Episcopus Zacinthen. *Postea Cardinalis.*
Carolus de Grassis Bononiensis, Episc. Montis Falisci. *Postea Cardin.*
Arias Gallego, Hispanus, Episc. Gerunden.
Hieronymus Gallego, Hispanus, Episcopus Oueten.
Hercules Rettinger, Germanus, Episcopus Lauentinus.
Iulius de Rubeis Polian. Episcopus S. Leonis. *Obijt Romæ in mense Martio* 1564.
Ioannes de Muñatones, Hispanus, Ord. S. Augustini, Episc. Segorbicen

Fran-

Franciſcus Blanco, Hiſpanus, Epiſc. Auriẽſis.
Vincentius de Luchis Bononienſis, Epiſcopus Anconitanus.
Pompeius Piccolhomineus de Aragonia, Epiſcopus Tropien.
Petrus Barbadicus Venetus, Epiſcopus Curſo'enſis.
Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Epiſcopus Gebennen.
Carolus de Angennes, Gallus, Epiſcopus Cenomanen. *Postea Cardinalis.*
Hieronymus de Nichiſola Veronenſis, Ord. Præd. Epiſcopus Theanen.
Marcus Antonius Bobba Caſalen. Epiſcopus Auguſten. *Postea Cardinalis.*
Iacobus Lomellinus Meſſanenſis, Epiſcopus Mazarien.
Donatus de Laurentijs de Aſculo, Appulus. Epiſcopus Arianen.
Petrus Contarenus Venetus, Epiſc. Paphenſis.
Petrus Daneſius, Gallus, Epiſcopus Vauren.
Hieronymus Sauorgnanus Foroiulien. Epiſcopus Sibinicen.
Philippus du Bec Gallus, Epiſc. Veneten.
Carolus de Rouey, Gallus, Epiſcopus Sueſſionenſis.
Georgius Draſcouitius, Croatus, Epiſcopus Quinqueccleſien. *Postea Archiep. Colocen. & Cardinalis.*
Franciſcus de Aguirre, Hiſpanus, Epiſcopus Crotonen.
Andreas de Cueſta, Hiſpanus, Epiſcopus Legionen.
Antonius Gorrionero, Hiſpanus, Epiſcopus Almierien.
Antonius Auguſtinus, Hiſpanus, Epiſcopus Ilerdẽſis, *Postea Archiep. Tarraconen.*

Angelus Massarellus Septempedanus, Episcopus Thelesinus.

Antonius Ciurelia Barensis, Episcopus Buduensis.

Dominicus Casablanca Messanensis, Ord. Præd Episcopus Vicensis.

Petrus Faunus Costaccianus, Episcopus Aquensis.

Io. Carolus Bouius Bononiensis, Episcopus Ostunen. *Postea Archiepiscopus Brundusinus.*

Hugo Boncompagnus Bononien. Episcopus Vestanus. *Postea Pont. max. Gregorius xiij.*

Saluator Pacinus de Colle, Episcopus Clusinus.

Lupus Martinez, Hispanus, Episcopus Elnen.

Carolus de Espinay, Gallus, Episcopus Dolensis.

Aegidius Spifame, Gallus, Episcopus Niuernensis.

Antonius Sebastianus Minturnus, de Traiect, Episcopus Vxentin.

Bernardus del Bene Florentinus, Episcopus Nemausen.

Dominicus Bollanus Venetus, Episcopus Brixiensis.

Io. Antonius Vulpius Comensis, Episcopus Comen.

Ludouicus de Ginolhac, Gallus, Episcopus Tutellensis.

Philippus Maria Campegius Bononiensis, Episcopus Feltren.

Ioannes de Quignones, Hispanus, Episcopus Calagurritan.

Didacus Couarruuias de Leyua, Hispanus, Episcopus Ciuitaten.

Philippus Gerius Pistoriẽsis, Episcopus Isclanen. *Postea Asisien.*

Io. Antonius Facchinettus Bononienſis,Epiſcopus Neocaſtren. *Poſtea Pont.max.dictus Innocentius* IX.

Epiſcopi Pij IIII.

Hippolytus Capilupus Mantuanus, Epiſcopus Fanenſis.
Io. Fabricius Seuerinus Neapolitanus, Epiſcopus Aceren.
Martinus Rithouius,Flander,Epiſc.Iprenſis.
Antonius Hauetius,Flander,Ord. Præd. Epiſcopus Namurcen.
Conſtantinus Bonellus Feretran. Epiſcopus Ciuitatis Caſtelli.
Iulius Superchius Mantuanus,Ord. Carmelitarum,Epiſcopus Accien. *Poſtea Caprulan.*
Matthæus de Concinis Florentinus, Epiſcopus Cortonen.
Nicolaus Sfondratus Mediolanenſis, Epiſcopus Cremonen. *Poſtea Pont. max. dictus Gregorius xiiij.*
Ventura Buffalinus Tiphernas, Epiſcopus Maſſanen.
Ludouicus de Bueil, Gallus, Epiſc. Vencien.
Hieronymus Galleratus Mediolanen. Epiſcopus Sutrinus.
Io. Petrus Delphinus Venetus, Ord. Canonicorum regularium,Epiſcopus Zacynthi,& Cephaloniæ ſecundus.
Io. Andreas Bellonius Meſſanen. Epiſcopus Maſſalubren.
Georgius Ziſchouid Hungarus, Ord. Min. S.Frãciſci de Obſeru.Epiſcopus Signienſis.
Federicus Cornelius Venetus, Epiſcopus Bergomen. *Poſtea Patauinus, & Cardinalis.*
Stephanus Bouther, Gallus, Epiſcopus Chorisopiten.

Io. Paulus Amanius Cremenſis, Epiſcopus Anglonen.
Alexander Sfortia de S. Flora, Epiſcopus Parmen. *Poſtea Cardinalis.*
Antonius le Citier, Gallus, Epiſcopus Abrincenſis.
Andreas Mocenicus Venetus, Epiſcopus Nimoſienſis.
Benedictus Saluinus Firmanus, Epiſcopus Verulanus.
Gulielmus Caſſador, Hiſpanus, Epiſcopus Barchinonen.
Petrus Gonçalez de Mendozza, Hiſpanus, Epiſcopus Salmantin.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hiſpanus, Ord. Præd. Epiſcopus Dertuſen.
Iulius Magnanus Placētinus, Ord. Min. Conuent. S. Franciſci, Epiſcopus Caluen.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſcopus Præmiſcien. *Orator Regis Poloniæ.*
Simon Aleotus Foroiulien. electus Epiſcopus Foroiulien. *Mortuus eſt Tridenti die* 20. *Auguſti*, 1562.
Petrus de Xaque, Hiſpanus, Ord. Præd. Epiſcopus Niochen.
Proſper Rebiba Meſſanen. Epiſcopus Troianus. *Poſtea Patriarcha Conſtantinop.*
Melchior a Voſmediano, Hiſpanus, Epiſcopus Guadixen.
Hippolytus de Rubeis Parmenſis, Epiſcopus Papien. *Poſtea Cardinalis.*
Didacus de Leon, Hiſpanus, Ord. Carmelitarum, Epiſcopus Columbrien.
Annibal Saracenus Neapolitan. Epiſcopus Licienſis.
Paulus Iouius Comenſis, electus Epiſcopus Nucerinus.

Hie-

Hieronymus Triuiſanus Venetus, Ord. Præd. Epiſcopus Veronenſis. *Mortuus eſt Tridenti die 9. Septemb.* 1562.
Hieronymus Ragazzonus Venetus, Epiſcopus Famaguſtan. *Poſtea Bergomen.*
Romulus de Valentibus de Trebia, Epiſcopus Conuerſan.
Lucius Maranta Venuſinus, Epiſcopus Lauellen.
Simon de Nigris Genuenſis, Epiſcopus Sarzanen.
Theophilus Gallupus Tropienſis, Epiſcopus Oppiden.
Iulius Simoneta Mediolanen. Epiſcopus Piſauren.
Petrus de Allebret, Gallus, Epiſcopus Conuenarum.
Iacobus Guidius Volaterranus, Epiſcopus Penen. & Adrien.
Didacus Ramirez, Hiſpanus, Epiſcopus Pampilonen.
Franciſcus Delgado, Hiſpanus, Epiſcopus Lucenſis.
Ioannes Clauſſe, Gallus, Epiſcopus Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueras, Hiſpanus, Epiſcopus Aliphan.
Ioannes Annius Neapolitanus, Epiſcopus Hipponenſis, & coadiutor Bouinus.
Antonius Maria de Saluiatis Romanus, Epiſcopus S. Pauli. *Poſtea Cardin.*
Matthęus Priulus Venetus, Epiſcopus Aemonien. *Poſtea Vicentinus.*
Thomas Lilius Bononienſis, Epiſc. Soranus.
Hieronymus Guerrinus Feretranus, Epiſcopus Imolen.
Thomas Qyerllaithe, Hibernus, Epiſcopus Roſſen.

Franciſcus Valete, Gallus, Epiſcopus Vabren.
Fabius Pignatellus Neapolitanus, Epiſcopus Monopolitan.
Carolus de Vicecomitibus Mediolanen. Epiſcopus Vintimilien. *Poſtea Cardinalis.*
Ioannes Coloſuarinus, Hungarus, Ord. Præd. Epiſcopus Canadienſis. *Obijt Tridenti die* 24. *Nouemb.* 1562.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Epiſcopus Tininienſis. *Poſtea Quinqueccleſien.*
Spinellus Bencius Bolitianus, Epiſcopus Montis Politiani.
Franciſcus Abundius Caſtillioneus, Epiſcopus Bobien. *Poſtea Cardinalis.*
Staniſlaus Faleſchi, Polonus, Epiſcopus Theodoſien.
Eugenius Ohairt, Hibernus, Ord. Præd. Epiſcopus Achaden.
Donaldus Magongial, Hibernus, Epiſcopus Rapoten.
Guido Ferrerius Pedemontanus, Epiſcopus Vercellen. *Poſtea Cardinalis.*
Io. Baptiſta Sighicellius Bononienſis, Epiſc. Fauentinus.
Sebaſtianus Vantius de Arimino, Epiſcopus Vrbeuetanus.
Io. Baptiſta Lomellinus Meſſanen. Epiſcopus Gardien.
Io. Baptiſta Milaneſius Florentinus, Epiſcopus Marſican.
Auguſtinus Mollignatus Vercellenſis, Epiſcopus Triuicanen.
Carolus Grimaldus Genuenſis, Epiſcopus Sauonenſis.
Fabritius Landrianus Mediolanen. Epiſcopus S. Marci.

Bartholomæus Ferratinus, Amerinus, Episcopus Amerinus.

Petrus Fragus, Hispanus, Episcopus Vsellen. *Postea Algarensis*.

Hieronymus de Gaddis Florentinus, Episcopus Cortonen.

Franciscus Contarenus Venetus, Episcopus Paphensis.

Ioannes Delphinus Venetus, Episcopus Torcellanus.

Alexander Molus Comensis, Episcopus Minoren.

Hieronymus Vielmus Venetus, Ord. Præd. Episcopus Argolicen.

Franciscus Raguseus, Ord. S. Francisci de Obseruantia, Episcopus Marchanen.

Abbates.

Ludouicus de Baissey, Abbas Cistercien. & Generalis.

Hieronymus de Souchier, Gallus, Abbas Claræuallen. *Postea Cardinalis*.

Simplicianus Abbas S. Saluatoris Papiæ, de Vultulina, Congregationis Casinen.

Stephanus Catanius Nouarien. Abbas S. Mariæ Gratiarum Placentin. diœc. Congregationis Casinen.

Augustinus Loscus, Hispanus, Abbas S. Benedicti de Ferraria, Congreg. Casinen.

Eutychius Cordes, Antuerpien. Abbas S. Fortunati apud Bassianum, Congreg. Casinen.

Claudius Sainctes, Gallus, Abbas Luneuillan.

Cosmas Damianus Hortulanus, Hispanus, Abbas Villabertrandi.

Generales.

Vincentius Iustinianus Genuen. Generalis Ord. Prædicatorum. *Postea Cardinalis.*
Franciscus Zamorra, Hispanus, Generalis Ord. Min. de Obseruantia.
Antonius de Sapientibus Augustanus, Generalis Ord. Min. Conuentualium.
Christophorus Patauinus, Generalis Ord. Eremitarum S. Augustini.
Io. Baptista Migliauacca Astensis, Generalis Ord. S. Mariæ Seruorum.
Stephanus Fazinus Cremonēsis, Prouincialis Lombardiæ, pro Generale Carmelitarum.
Iacobus Lainez, Hispanus, Præpositus Generalis Societatis IESV.
Thomas . . . Ciuitatis de Castello, Generalis Capucinorum.

Doctores Legum pro sacro Concilio.

Gabriel Palæotus Bononiensis, Auditor Rotæ. *Postea Episc. Bononien. & Cardinalis.*
Scipio Lancelottus Romanus, Aduocatus Consistorialis. *Postea Cardinalis.*
Io. Baptista Castellius Bononiensis, Promotor. *Postea Episc. Ariminen.*
Michael Thomasius Maioricen. Doctor Decretorum. *Postea Episc. Ilerden.*

Theologià Summo Pontifice missi.

Fr. Petrus de Soto, Hispanus, Ord Præd. *Obijt Tridenti, mense Aprili 1563.*
Alfonsus Salmeron, Hispanus, Societatis IESV.

Fran-

Franciscus Torrensis Hispanus, Doctor Theologus. *Postea Societatis* IESV.
Antonius Solisius, Hispanus, Doctor Theologus.
Fr. Camillus Campegius Papien. Ord. Præd. Inquisitor Ferrariæ.
Fr. Hieronymus Brauo, Hispanus, Ord. Pręd.
Fr. Adrianus Valentinus, Venetus, Ord. Præd. *in demortui F. Petri de Soto locum.*

Doctores Theologiæ, facultatis Parisiensis, missi à Carolo IX. Galliarum Rege Christianiss.

Nicolaus Maillard, Decanus facultatis Parisiensis.
Ioannes Peletier.
Antonius Demochares Ressonæus.
Nicolaus de Bris.
Iacobus Hugonis Franciscanus. *Idem etiam procurator Reuerendiss. Ioannis Vrsini Episcopi Trecorensis.*
Simon Vigor.
Richardus du Prè.
Natalis Paillet. *Obijt Tridenti vij. kal. Decemb. 1562.*
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainctes, Canonicus regularis.

Theologi missi à Philippo Rege Catholico.

Cosmas Damianus Hortulanus, electus Abbas Villabertrandi.

Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinandus Vellosillus, Doctor Theologus, Canonicus Seguntinus.
Thomas Dassio I. V. D. Canonicus Valentinus.
Licentiat. Antonius Couarruuias, Auditor Granaten.
Ferdinādus Mincacensis, Decretorum Doct.
Fr. Ioannes Ramirez, Hispanus, Minister prouin. S. Iacobi.
Fr. Alfonsus Contreras, Commissarius Ordinis in curia Regis Hispaniæ.
Fr. Michael de Medina, Hispanus, Ord. Min. sacræ Theologiæ Doctor.
Fr. Ioannes Lobera, Hispanus, sacræ Theologiæ lector Salmanticæ, socius Ministri prouincialis S. Iacobi.
Cosinus Palma Fonteyus, Hispanus, sacræ Theologiæ Doctor, socius Hortulani Abb.
Fr. Ioannes Gallo, Hispanus, Ord. Præd.
Fr. Petrus Fernandez, Hispanus, Ord. Præd. in societate Magistri Gallo.
Fr. Desiderius de S. Martino Panormitan. Ord. Carmelitani.
Michael Baius ab Atho, sacræ Theologiæ Doctor.
Ioannes Hessels à Louanio, sacrę Theologię Doctor.
Cornelius Iansenius Hulstensis, sacræ Theologiæ Doctor. *Postea Episc. Gandauen.*

Theologi missi à Rege Portugalliæ.

Fr. Franciscus Forerius, Ord. Præd.
D. Iacobus à Payua de Andrade, Lusitanus, Doctor Theologus.

D. Mel-

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

Ab excellentiss. Duce Bauariæ.

Ioannes Cauillonius, Flander, Societatis IESV.

Procuratores Episcoporum absentium.

Merchantus, Doctor Theologus, pro Illustriss. Cardinale de Mendozza, Episcopo Burgen.

Ioannes Gothardius, Clericus sæcularis, Germanus, pro Reuerendiss. Episcopo Ratisbonen.

Georgius Hochenuarter, Clericus sæcularis, Doctor Theologus, Suffraganeus pro Reuerendiss. Episcopo Basiliensi.

Fr. Felicianus Ninguardi à Morbinio, Ord. Præd. pro Illustriss. D. Salisburgen. Orator.

Petrus Cumel, Doctor Theologus, Canonicus Malacitanus, pro Reuerendiss. Malacitano.

Ioannes Delgadus, Doctor Theologus, Canonicus Tudensis, pro Reuerēdiss. D. Ioanne de S. Aemiliano Episcopo Tudensi.

Gaspar Cardillus Villalpandeus, Segobien. Doctor Theologus, pro Reuerendiss. Episcopo Abulen.

Fr. Ioannes de Ludenna, Doctor Theologus Ord. Præd. pro Reuerendiss. Episcopo Seguntino.

Fr. Franciscus Orantes, Lector Vallisoleti, Ord. Minorum, pro Reuerendiss. Episcopo Palentino.

Cæsar Ferrantius Suessanus, Doctor Theologus,

logus, pro Reuerendiss. Episcopo Suessano, apud Reuerendiss. Ilerdensem.

Procuratores Ordinum.

Ioannes Coutignon; Doctor Gallus, Prior & Procurator Ord. Cluniacensis.
Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monasterij de Recluso, Procurator generalis Ord. Cistercien.

Theologi sæculares, & Doctores Iuris Canonici.

Georgius Girard, Gallus, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Andegauensi.
Gentianus Heruetus, Gallus, cum Illustriss. Cardinali à Lotharingia.
Franciscus Sancius, Decanus facultatis Theologię, & Canonicus Salmanticen. cum Reuerendiss. Salmanticen.
Matthæus Guerra Cōsentinus, Calaber, presbyter sæcularis, cum Reuerendiss. Episcopo S. Marci.
Federicus Pendasius, cum Illustriss. Cardinali de Mantua, Legato sacri Concilij.
Io. Franciscus Lombardus, cum Illustriss. Cardinali Seripando, Legato sacri Concilij.
Petrus Mercatus, Theologus, cum Reuerendiss. Vicensi.
Trigillus, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reuerendiss. Legionen.
Sobannus, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Legionen.
Antonius Leitonus, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Coymbricensi.

Petrus Fontidonius, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Salmantino.

Ioannes Villetta, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Barchinonen.

Ioannes Fonseca, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Archiepiscopo Granaten.

Michael Oroncuspe, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Pampilonen.

Alfonsus Fernandez de la Guerra, Hispanus, Doctor Theologus, cum Reuerēdiss. Guadixien.

Michael Ytero V.I.D. cum Reuerendiss. Episcopo Pampilonen.

Iosephus Puebla, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Ciuitaten.

Ioannes Chiacon, Doctor Iuris Canonici, cum Reuerendiss. Episcopo Almerien.

Antonius Garsias, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Oueten.

Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Iacobi, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Segobien.

Ioannes Barcellona, Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Vsellen.

Doctores Galli Ordinis sancti Benedicti.

Ioannes Carthougne, Doctor Theologus.

Ioannes de Verdun, Doctor Theologus.

Theologi Ordinis Fratrum Prædicatorum.

Angelus Ciosus Florentinus, cum Illustriss. Card. Mantuano, Legato sacri Concilij.

Seraphinus de Caballis Brixiensis, Prouin-

cialis Terræ ſanctæ, cum Reuer. ſuo Generali.

Eliſæus Capys Venetus, Theologus, cum Reuerendiſs. Archiepiſcopo Pragen.

Petrus Aridienſis, Gallus, cum Reuerendiſs. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Auinionis, Vicarius Cong Franciæ, cum Reuerendiſs. D. Nemauſenſi.

Ioan. Matthæus Valdina, cum Reuerendiſs. D. Tarentino.

Petrus Martyr Coma, Hiſpanus, cum Reuerendiſs. Gerundenſi.

Petrus Satorres, Hiſpanus, cum Reuerendiſs. D. Dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum Reuerendiſs. D. Vigleuanenſi.

Aurelius de Chio, cum Reuerendiſs. D. Spalatrenſi.

Adrianus Valentinus Venetus, cum Reuerendiſs. D. Nicoſienſi.

Marcus Medices Veronen. cum Reuerēdiſs. D. Cenetenſi.

Benedictus Herba Mantuanus, cum Reuerendiſs D. Brixienſi.

Michael de Aſt, Genuenſis, Prior S. Laurentij.

Conſtantinus Coccianus Iſorella, cum Reuerendiſs. D. Montis Politiani.

Henricus de S. Hieronymo, cum Reuerendiſs. D. Bracharenſi.

Ludouicus de Sotomaior, cum Reuerendiſs. D. Georgio Tuden.

Baptiſta de Lugo, cum Reuerendiſs. D. Veronenſi.

Hieronymus Barolus, Papienſis.

Theo-

Theologi Ord. Min. B. Francisci de Obseruantia.

Aloysius de Burgo nouo, Italus, sacræ Theologiæ Lector Bononiæ. *Postea Ordinis Generalis.*
Thomas de Sogliano, Italus, Prouincialis Bononiæ Minister.
Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Ragusæus, Apostolicus Prædicator, Terræ sanctæ gubernator. *Postea Episcopus de Stagno in Dalmatia.*
Angelus de Petriolo, Italus, Lector sacræ Theologiæ Perusiæ.
Angelus Iustinianus, Italus, Lector sacræ Theologiæ Genuæ.
Vincentius de Messina, Italus, sacræ Theologiæ lector Neapoli.
Iulius Passiranus, Vrceanus, Italus, sacræ Theologiæ lector Bergomi.
Iacobus Alani, Gallus, Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Veneten.

Theologi Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium.

Marcus Antonius Gambaronus à Lugho, socius Religionis.
Bartholomæus Golphus de Pergula.
Ioannes Tertius, Bergomen. lector Theologiæ in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regens in Conuentu S. Crucis Florentiæ.
Augustinus Balbus à Lugho.
Ioannes Baptista Ghisulphus, Ordinis scriba à

Antonius de Grignano, Regens S. Antonij de Patauio.
Lucius Angusiola Placẽtinus, Regens S.Francisci Bononiæ.
Maximianus Benianus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ.
Octauianus Charus de Neapoli, Regens S. Laurentij de Neapoli.
Antonius Posius de Monte Ilcino, Regens in Conuentu xij. Apostolorum Romæ.
Bonauentura Meldulen. Regens in Conuentu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conuentu Ferrariæ.
Antonius à Cubalo Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Reuerendiss. D. Cathanzario.
Balthassar Crispus Neapolitanus, cum Reuerendiss. D. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini.

Thaddæus Perusinus, cum Reuerendiss. D. Saluiato.
Ioannes Paulus Recanaten. cum Reuerendiss. D. Quinqueeclesien. Oratore.
Simon Florentinus, cum Illustriss. Card. Seripando, Legato.
Cherubinus Lauosius de Cassia, cum Reuerendiss. D. Vercellensi.
Gabriel Verratellus, Anconitanus.
Ambrosius Veronensis, Prior Conuentus S. Marci in vrbe Tridentina.
Io. Baptista Burgos, Valentinus, Hispanus.
Antonius Mondulphensis, cum Reuerendiss. D. Pragen. Oratore.

Aegi-

Aegidius Volaterranus, cum Reuerendiss. Episcopo Tininien.
Eugenius Pisaurensis, Concilij Prædicator.
Adamantius Florentinus, cum Illustriss. Cardinali Madrutio.
Aurelius Corinaltensis, cum D. Oratore Heluetiorum.
Balthassar Massanus, cum Reuerendiss. Episcopo Catanien.
Sebastianus Fanensis, Ordinis scriba.
Christophorus de Sanctotis, Burgensis, Hispanus.
Simon de Brazzolatis Patauinus.
Angelus Ferrus Venetus, cum Reuerendiss. D. de Osma.
Petrus Lusitanus, cum Reuerēdiss. D. Leirien.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitan.

Io. Iacobus Cherecatus Vicentinus, Prouincialis Venetiarum.
Theodorus Masius Mantuanus, cum Reuerendiss. D. Cremonensi.
Siluester, Confessor Illustriss. Card. Mātuani.
Lucretius Asolanus, cum Reuerendiss. D. Patriarcha Venetiarum.
Nicolaus Gallus, cum R. P. Generali.
Eraldus Gallus, cum R. P. Generali.
Laurentius Lauretus Venetus, cum R. P. Generali.
Angelus Ambrosianus Venetus.

Theologi Ordinis Fratrum Seruorum B. Mariæ.

Stephanus Bonutius Aretinus. *Postea Episc. Aretinus, & Cardinalis.*

Amans, pro Congregatione Seruorum, cum Reuerendiss. D. Sibinicen.

Officiales sacri Concilij Tridentini.

Episcopus Cauensis, Commissarius.
Episcopus Thelesinus, Secretarius.
Ludouicus Bondonius, Magister cæremoniarum.

Cantores sacri Concilij.

Simon Bartolinus, Perusinus.
Io. Aloysius de Episcopis Neapolitanus.
Bartholomæus Conte, Gallus.
Matthias Albo de Fulginio.
Franciscus Bustamante, Hispanus.
Ioannes Antonius Latinus, Beneuentanus.
Franciscus Druda Calliensis.
Lucas Longinquus Gisonen.
Petrus Scoreccius Aretinus.

Notarij.

Marcus Antonius Peregrinus Comensis, & Cynthius Pamphilus de S. Seuerino.

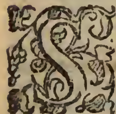
Hieronymus Gambarus Brixiensis, Forensis.
Antonius Manellus, Depositarius.

Cursores S. D. N. & sacri Concilij.

Nicolaus de Matthæis, & Iacobus Carra. } Allobroges.

BVLLA PII PAPAE IIII. ſuper declaratione temporis ad obſeruanda decreta ſacri œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ICVT ad ſacrorum Conciliorum decreta ac canones, auctoritas atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis & debet & ſolet accedere; ita ſiqua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sedis iudicio & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit, multos eſſe qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini, ad reformationem & ius poſitiuum dumtaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales, diœceſanasq. Synodos celebrandas, ad ſacros Ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias, aliaq beneficia Eccleſiaſtica, quæ eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda, & ad complures res huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, iusq. poſitiuum tantum ſpectantes, quæ obſeruari, aut euitari debent. Nos itaque, vt omnis controuerſia, dubitatioq. tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius Concilij decreta, etiam I.

de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerũt sub finem mensis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hãc sanctam Sedem obseruari cœperunt: quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateq. imprimendis, necessario consumptum fuit; & in Iure etiam communi sancitum est, vt constitutiones nouæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis & iustum visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, iusq. positiuum dumtaxat spectantia, à kal. Maij proxime præteriti omnes obligare cœpisse; neque post eam diem excusationem cuiusquam, quod ea ignorauerit, admittendam: atque ita Apostolica auctoritate declaramus ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus atque statuimus: decernẽtes irritum & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate & potestate prædito contigerit iudicari: Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, alijsq. in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXIIII. XV. kal. Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

MOTVS PROPRIVS Pij Papæ IIII. per quem deputantur octo Reuerendiss. Cardinales, qui obseruari faciant reformationes ab ipso editas, necnon decreta sacri Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IIII.

Motu proprio, &c. Aliàs nos nonnullas constitutiones & ordinationes, reformationem maioris Pænitentiarij, ac sacræ Pænitentiariæ nostræ, ac Vicarij nostri, & eius officij, necnon Camerarij, & Cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, necnon palatij Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & Contradictarum, aliorumq. almæ Vrbis nostræ, ac Romanæ Curiæ tribunalium & officiorũ concernentes, edidimus: quæ tamen (vt intelleximus) ab eorumdem officiorum & tribunalium præfectis ac officialibus minus diligenter obseruantur. Cum autem enixæ nostræ voluntatis sit, vt illa, & pariter decreta sacri Concilij Tridentini, in his quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino obseruentur; Nos propterea considerantes, parum esse iura condere, nisi sint qui ea executioni demandari faciant; & in præmissis, prout ex debito pastoralis officij nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, salubriter & vtiliter prouidere, præfatasq. constitutiones & ordinationes, ac decreta Concilij, quas & quæ hic haberi volu- II.

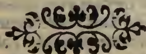
mus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes: Venerabili fratri nostro Ioanni Episcopo Tusculan. Morono, Ioanni Michaeli S. Anastasiæ Saraceno, ac Io. Baptistæ S.Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S.Martini in Montibus Borromæo Presbyteris, necnon Vitellotio S.Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, Cardinalibus, cōmittimus & mandamus, quatenus ipsi, seu eorum maior pars, coniunctim vel diuisim, eorū arbitrio, etiam tamquam executores dictarum litterarum, constitutionum, & decretorum prædictorum; constitutiones & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac litterarum desuper confectarum, per quoscumque Pænitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ Curiarum ac tribunalium prædictorum iudices & officiales, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis officiorum, & alijs, eisdem Cardinalibus bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis, firmiter obseruari faciant, & cum effectu: (nisi tam in executione dictorum decretorum Concilij, quàm dictarum litterarum nostrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emerserit; quo casu ad nos referant:) inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis: ac eos, qui litteris & decretis prædictis, & eorumdem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum officijs priuatos, necnon ad illa, & alia Romanæ Curiæ officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officijs sic priuatis, illa tamquam per

priua-

priuationem vacantia, à Datario noſtro vendi, & à quibuſuis perſonis idoneis pro pretio conuenienti emi, libere & licite poſſe auctoritate noſtra curent, nuntient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nuntiamus, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Pænitentiariæ, & Curiarum, necnon tribunalium prædictorum ſtatutis, &c. etiam iuramento &c. roboratis; priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis ac dictis officialibus & tribunalibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu ſimili, &c. & aliàs quomodocumque conceſſis, &c. quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, eaq. aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus: ceterisq. contrarijs quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas Auguſti, Anno quinto.

BVLLA PII PAPAE IIII. contra quoscumque, Ecclesias & beneficia Ecclesiastica quæcumque in confidentiam retinentes, siue recipientes.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

III. Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutum, vigiles mentis oculos non solum in absentium extendere, sed potissimum in præsentium, domesticorumq. fratrum & filiorum suorum mores diligenter perscrutando, aliquando reflectere, ac eos præsertim, quos in Apostolicæ sollicitudinis partem euocauit Altissimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda suspicione vacuos & immunes conseruare decet; vt qui ceteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa morum integritate præstare dignoscantur. Sane licet dudum, cum certam Simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocāt, in Romana Curia, atque adeo in sacrum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegium quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus, nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiariumq. precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere, intelleximus; hanc

illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viam, à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistorio nostro secreto non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, neve illa hoc pacto reciperent, vtq. sic recepta dimitterent: Nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos, monitionis nostræ, immo potius suimet oblitos, ea quæ custodienda receperant, beneficia nondum tamen dimisisse: & insuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ Clericos, ecclesias, monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, in sui fauorem resignata, cessa, vel aliàs dimissa, acceptasse, aut de illis, per obitum vel aliàs vacantibus, à nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab Ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodum sibi prouideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut aliàs dicta auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum fauorem cessisse, vel aliàs dimisisse: ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus & prouentus ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiusmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas & illos transferendi, ac etiam collationem, prouisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum, ad earumdem ecclesiarum, monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existen-

ctes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium; necnon regressus, siue accessus, & ingressus ad ecclesias etiam Cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia Ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegij, & annatæ, aliorumq. iurium dictæ Cameræ debitorum, solutionem eludant, integrisq. beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut aliàs dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reseruatorum, collationibus, ac interdum, vt beneficia ipsa tempore procedente, in aliquorum tunc forsan de Iure inhabilium & incapacium, vel nondum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur; vel vt personæ inhabiles & incapaces huiusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus & prouetibus Ecclesiasticis fruantur & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem, in monitionibus nostris parendo incuriam, & tam illorũ, quàm ceterorum Prelatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minime dissimulandã, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendũ tandem esse censentes: & quoniam hanc ipsorũ contumaciam, qui monitioni nostrę non parentes, beneficia huiusmodi in confidẽtiam, vt præfertur, tenuerunt, & fructus ex eis indebite vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donatio-

nes

nes & remiſſiones, percipi ſinendo, grauiter excesſerunt Cardinaliū metam; potius ex immoderata erga ſuos indulgentia; quàm aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu, proceſſiſſe facile reputamus: idcirco omnes & ſingulas eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac monaſteria, etiam Conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, etiam maiores & principales, etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes & officia, ceteraq. beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium & illuſtrium, etiam ex fundatione & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Romanæ Eccleſiæ, etiam Epiſcopos, Cardinales, & quoſcumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam eiuſdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut aliàs in huiuſmodi confidentiam Iure prohibitam, cuiuſuis perſonæ, vt præfertur, contemplatione vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicæ, harum ſerie reſeruantes, ipſo iure à die receptionis eorumdem vacauiſſe, & vacare: ac fructuum & penſionum reſeruationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, eis, vt præmittitur, factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus conceſſos huiuſmodi, ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe: Et eoſdem Cardinales, ſeu quoſuis alios, à prima die receptionis beneficiorum huiuſmodi citra, fructus, redditus & prouentus earumdem eccleſiarum, monaſteriorum, dignitatum, & alio-

& aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebite percipere, suosq. facere non potuisse, neque debuisse; sed illos omnes & singulos ad Cameram eamdem deuolutos fuisse & esse, illiq. deberi; ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum heredes, ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri; &, ad id opportunis Iuris remedijs compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus & declaramus. Et insuper vniuersis & singulis, tam eiusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quàm Prælatis, & Clericis, & alijs prædictis, præsentibus & futuris, ne deinceps vllo vnquam tempore aliquas ecclesias, monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iure patronatus, vti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reseruationum huiusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant: Cardinalibus vero, & alijs Prælatis huiusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus ecclesię, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua, nisi à nobis, aut Rom. Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolui nequeant, districtius inhibemus: Ac quascumque collationes, prouisiones, præfectiones, commendas, reseruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, siue accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de ecclesijs, monasterijs, dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumq. fructibus, & benefício-

ficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros, etiam Motu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorumdem præsentationem, & aliàs quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiusmodi, expressæ, siue occultæ, ac de Iure præsumptæ, & aliàs contra præmissa pro tempore factas, nullas & inualidas, nulliusq. roboris vel momenti fore, neque cuiquam suffragari: Sed ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia huiusmodi, ipso iure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata, fructusq. & pensiones Cameræ Apostolicę applicatos, vt præfertur, esse & censeri: Sicq. in præmissis omnibus & singulis, per quoscumque iudices & commissarios, etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quauis aliter interpretãdi & iudicandi facultate, etiam per præsumptiones & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum aliàs confidentias huiusmodi in lucem erui, & probari non posse constet) procedendo, iudicari & definiri debere: ac quidquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædec. nostri, de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, ac alijs constitutionibus Apostolicis, necnon Collegij præfati, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus contrarijs quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel diuisim, ab eadem sit Sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel

excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Et ne quispiam vllo vmquam tempore præsentium ignorantiam prętendere possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd ipsæ præsentes litteræ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe valuas, & per aliquem ex Cursoribus nostris, illarum copia ibi affixa & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur; ac in eiusdem Cancellariæ Quinterno, ad maiorem partium, illas in iudicio producere volentium, commoditatem, describantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ reseruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXIIII. decimoseptimo kal. Nouemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Vide constitutiones Pij V. super hac re editas, incip. Licet fel. num. 52 in Bullario. &, Intolerabilis. num. 87. &, Cum sicut. num. 158. & seq.

BVLLA PII PAPAE IIII.
Super forma iuramenti professionis Fidei.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apostolicę seruitutis officium requirit, vt ea quæ Dominus omnipotens, ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis, diuinitus in spirare dignatus est, ad eius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini dispositionem, omnes, quos deinceps Cathedralibus & superioribus ecclesijs præfici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicatibus, & alijs quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis curam animarum habentibus prouideri continget, publicam orthodoxæ Fidei professionem facere, seq. in Ro. Ecclesiæ obedientia permansuros spondere & iurare teneantur: Nos volentes, etiam per quoscumque, quibus de monasterijs, Conuentibus, domibus, & alijs quibuscumque locis Regularium, quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo prouidebitur, idem seruari; & ad hoc, vt vnius eiusdem fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaq. & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minime desiderari, formā ipsam præsentibus annotatam publicari, & vbique gentiū per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædi-

I V.

Sess. 24. c. 1. & 12. de refor.

prædictos spectat, recipi & obseruari, ac sub pœnis per Conciliũ ipsum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formã, professionem prædictam solemniter fieri, auctoritate Apostolica tenore præsentium districte præcipiẽdo mãdamus, huiusmodi sub tenore.

Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Ro. Ecclesia vtitur, videlicet: CREDO in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium: Et in vnum Dominum IESVM Christum, Filium Dei vnigenitum; & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis: & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est: Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est: Et resurrexit tertia die secundum scripturas; & ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris: Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos; cuius regni non erit finis: Et in Spiritum sanctum, Dominum & viuificantem, qui ex Patre Filioq. procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas: Et vnam sanctam catholicam & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasq. eiusdem Ecclesiæ obseruationes & con-

constitutiones firmiſſime admitto & amplector. Item ſacram Scripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto; nec eam vmquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum, accipiam & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vere & proprie Sacramenta nouæ legis, à IESV Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis, neceſſaria; ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaq. gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio & admitto. Omnia & ſingula, quæ de peccato originali, & de Iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter, in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis & defunctis; atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus & ſanguinem, vnà cum anima & diuinitate Domini noſtri IESV Chriſti; fieriq. conuerſionem totius ſubſtantię panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam cõuerſionem catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumq. Sacramentum ſumi. Conſtãter teneo Purgatorium eſſe, animasq. *Seſſ. 5. & 6.*

ibi detentas, fidelium suffragijs iuuari. Similiter & Sanctos, vnà cum Christo regnantes, venerãdos atque inuocandos esse; eosq. orationes Deo pro nobis offerre; atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumq. vsum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium ecclesiarum matrem & magistram agnosco; Romanoq. Pontifici, beati Petri Apostolorum principis successori, ac IESV Christi Vicario, veram obedientiam spondeo ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor; simulq. contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram catholicam Fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram & inuiolatam vsque ad extremum vitæ spiritum, constantissime (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro: Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Volu-

Volumus autem, quòd præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur; & vt omnibus facilius pateant, in eius Quinterno describantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S.Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXIIII. Idibus Nouembris, Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæs. Glorierius.

DECLARATIO, QVOD gratiæ de non residendo, & percipiendo fructus ratione Studij, non valeant sine consensu Ordinarij.

SAnctissimus in Christo Pater & Dominus noster, Dominus Pius diuina prouidentia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit, nonnullos curata, vel aliàs sacros Ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub prætextu quòd litteris operam dare cupiebant, post confirmationem Concilij Tridẽtini per Sanctitatem suam factam & publicatam, secum vt litterarum Studio in loco, vbi illud V.

vigeat generale, actu insistendo, ratione beneficiorum per eos obtentorum huiusmodi, vsque ad quinquennium, vel aliud tempus tunc expressum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent, ad reliquos Ordines promoueri minime tenerentur; & tam ijdem interim, quàm alij, etiam ad eosdem Ordines, vel eorum aliquem, seu aliquos promoti, quòd similiter studentes, beneficijs per eos obtētis, per vicarios idoneos, per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel aliàs deputandos, in diuinis deseruiendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, vsque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residere nō tenerentur, & nihilominus interea omnes eorumdem beneficiorum fructus percipere possent, per ordinariam Sanctitatis suæ Signaturam, seu Pænitentiariæ suæ officium dispensari, sibiq. pariter indulgeri obtinuerunt: nullum in his vel fraudi, vel circumuentioni locum, præsertim quo ad absentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non potest, quantum humana ratione prouideri potest, relinquere

Sess. 6. c. 2. de refor.

volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo, huiusmodi dispensationes & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pænitentiariæ, quàm Apostolicas, & alias desuper confectas & conficiendas litteras, processusq. habitos & habendos per easdem, dictis absentibus nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat,

Apo-

Apostolica auctoritate declarauit, decernens irritum, &c.

Placet. publicetur, & describatur. I.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimoquarto, die vero Veneris vigesimaquarta mensis Nouembris, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ anno quinto.

A. Lomellinus Custos.

BVLLA PII PAPAE IIII. super residentia Prælatorum, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesiæ specula, meritis licet insufficientibus, diuina dispositione constituti, cunctos non solum vigilantiæ nostræ commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostræ mentis acie collustrantes, studium efficax, operamq. sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere: vt quemadmodum operosum sacri Concilij Tridentini progressum, felicemq. exitum, Domino VI.

cooperante præstitimus, ita sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, qui in Apostolicæ sollicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia, non tepide, neque dissimulanter exequamur. Sane licet in Concilio præfato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quòd omnes & singuli venerabiles fratres nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alij beneficiati, apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur: nonnulli tamen (quod non sine animi nostri mærore referimus) adeo sui, gregiumque, quos olim deperditos, Saluator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, vt etiam nunc in alma Vrbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonij inter eos, suasq. Ecclesias solemniter contracti, iura confundentes; sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prædictas ecclesias quomodocumque sibi concessas inuisere, & apud illas, vt probos & prouidos patresfamilias decet, residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplum & scandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius, etiam temporalis, pœnæ metu frangendam; seu conuincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & Episcopis præfatis, ac alijs quibuscumque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, prędictas Ecclesias in commẽdam, vel administrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & alijs quibuscumque bene-

Sess. 6. c. 1. & 2. & Sess. 23. c. 1. de refor.

neficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti ſuper reſidētia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis eccleſijs reſidentiam facere tenentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & vltra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam ſub priuationis eorum à regimine & adminiſtratione eccleſiarum ſuarum, ac alijs noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri, arbitrio imponendis pœnis, diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante, in eiſdem ſuis Eccleſijs, iuxta formam & tenorem dicti Concilij, perſonaliter reſideāt. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro huiuſmodi (quod abſit) non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte condicionis, quàm ceteri in ſuis eccleſijs reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus & ordinamus, quòd deinceps omnia & ſingula mobilia, immobilia, etiam in Vrbe, vel eius diſtrictu exiſtentia, & ſe mouentia, res & bona, iura & actiones cuiuſcumque qualitatis, quantitatis & valoris, ac vbicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoſcumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias & diœceſes, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum & formam Concilij huiuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per-

illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque monaſteriorũ, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & Regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, reddituum & prouentuum Eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus & prouentibus reſeruatarum & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & aliàs libere diſponendi, à nobis, & quibuſuis alijs Romanis Pontificibus prædeceſſoribus & ſucceſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quòd facultates huiuſmodi reuocari nequeant, alijsq. irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum deſuper confectarum de rebus & bonis huiuſmodi iam diſpoſuerint; tamquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant; liceatq. dilectis filijs moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis, dictæq. Cameræ deputatis, in euentum deceſſus huiuſmodi, ſolitum inuentarium ſuper rebus & bonis præfatis conficere, illaq. prout de reliquis Clericorum ſpolijs fieri ſolet, ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarij manus redigere, dictæq. Cameræ applicare, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita. Ac facultates, & deſuper confectas litteras prædictas, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam in recompenſam laborũ & obſequiorum, etiam nobis, & Eccleſiæ Romanæ, dictæq. Sedi impenſorum, quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores, præſentibus

pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, in euentum obitus huiusmodi, etiam si in Vrbe, aut eius districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, vt præfertur, contigerit, ex nunc, prout ex tunc, & econtra, in dictæ contumaciæ pœnam, eiusdem potestatis plenitudine & tenore reuocamus, cassamus, & annullamus: ac tam eas, quàm earum prætextu quomodolibet pro tempore condita, factaq. testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem seruitiorum, nulla & inualida, nulliusq. roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra præsentium tenorem suffragari: Et sic per quoscumque iudices & commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, in quauis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere: ac quidquid secus à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum ordinationibus, reseruationibus, & decretis, quo ad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in suis Ecclesijs, aut diœcesibus residentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus & extendimus ad habentes ecclesias in Vrbis districtu, ibiq. residentes & decedentes, spolia Cameræ Apostolicæ applicata, hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, vt antea, manere volumus, præterquam quo ad eos, qui in suis Ecclesijs iuxta formam prędicti Con-

cilij resederint, & specialem licentiam testandi habuerint. hanc enim tantum saluam eis esse volumus; ita vt generalis licentia testandi eis, quamquam residentibus, minime suffragetur; sed sola speciali, si quam habuerint, tueri se possint. Ceterum vt præceptū, mandatum, statutum, ordinatio, reuocatio, cassatio, decretum, & alia præmissa, præsentesq. litteræ ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusq. possit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma & illibata permaneant; volumus & mandamus, quòd eædem pręsentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ nostræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibi dimissa, ab ea die omnes perinde artent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Non obstantibus præmissis, ac in fauorem Curialium per fel. rec. Xystum IIII. Leonem X. Iulium III. & quoscumque alios Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos editis & approbatis; necnon alijs litteris, constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisq. cōtrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostri præcepti, mandati, statuti, ordinationis, reuocationis, cassationis, annullationis, decreti, ampliationis, extensionis, intentionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo

ſimo quingenteſimo ſexageſimoquarto, ſeptimo kal. Decemb. Pontificatus noſtri anno quinto.

Caeſ. Glorierius.

Viſa de curia M. de Enciſo.

H. Cumyn.

MOTVS PROPRIVS Pij Papæ IIII. ſuper executione Concilij, & litterarum eiuſdem Sanctiſs. contra Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſidentes in eorum Eccleſijs.

PIVS PAPA IIII.

Motu proprio, &c. Cum tam per ſacroſanctum œcumenicum Conciliū Tridentinum, quàm etiam per noſtras litteras, ſiue bullas etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXIIII. ſeptimo kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno quinto, mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & alijs, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre, verbiq. diuini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere; pauperum, aliarumq. miſera-

VII. *Seſſ. 23. c.1. de refor.*

ſerabilium perſonarum curam paternam gerere, eisq. aſſiſtere, & in cetera munia paſtoralia diligenter incumbere, aliaq. facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris litteris, ſiue bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari & adimpleri poſſunt, quum gregibus ſuis non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oues ſuas deſerunt: & propterea debuiſſent & deberent omnes & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alij in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici Concilij, ac prædictarum noſtrarum litterarum, ſeu bullarum vim, formam, continentiam & tenorem ad eorum reſpectiue Eccleſias, diœceſes, ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur, ad effectum in eis perſonalem reſidentiam faciendi, ſeſe contuliſſe, ac omnia & ſingula in eiſdem præceptis, Concilio, & litteris ſiue bullis reſpectiue contenta adimpleuiſſe & ſeruaſſe: Attamen, ſicut accepimus, multi & multi præfatorum præceptorum & mandatorum contemptores, animarumq. ſuarum, ac propriæ ſalutis immemores, in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus & Archiepiſcopalibus reſpectiue conſtituti, præmiſſa facere & adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in graue animarum ſuarum, gregiumq. ſibi commiſſorum periculum, & ouium ſuarum pernicioſum exemplum & ſcandalum; ſententias, cenſuras & pœnas propterea ſibi inflictas, temere & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non ſint conniuentibus oculis, aut

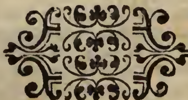
impune prętermittēda, sed grauiter corripienda, vt ceteris transeāt in exemplum; cum iam per tot menses inobediētes fuerint, censuras præfatas sustinēdo: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deq. potestatis nostrę plenitudine, dilecto filio nostro Alexādro Riario Camerę Apostolicæ generali Auditori, cui aliàs etiam, seu prędecessori suo viuę vocis oraculo commisimus, vt dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas Ecclesiasticas animarum curam habentes, non residentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & litteris siue bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaq. grauiora procederet, viuæ vocis oraculo commisimus tantum; quiq. nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas in vim commissionis nostræ huiusmodi sibi factæ, tunc decreuerat & relaxauerat; ne in posterum de illius iurisdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercenti, auctoritate nostra committimus & mandamus, quatenus statim contra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscumque Prælatos, tam in Vrbe, quàm alibi, & vbique locorum existentes, & in proprijs diœcesibus non residentes, constito sibi quantum sufficere videbitur, summarie, simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia, de inobediētia prædicta, vsque ad sententiam exclusiue procedat, & deinde nobis referat; vt nos in Cōsistorio nostro secreto de Fratrum nostrorum consilio, vt moris est, ad sententiam priuationis & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus; quo vero
ad

ad alios curam animarum habentes, vſque ad ſententiam incluſiue procedat,& exequatur, iuxta formam & tenorem dicti Concilij, & litterarum noſtrarum prædictarum, cum eiſdem facultatibus, vt ſupra; ac alia faciat & exequatur, prout in dictis litteris ſiue bullis continetur; cum poteſtate citandi, inhibendi,excommunicandi, ſuſpendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium ſæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaq. faciendi neceſſaria quomodolibet & opportuna: contrarijs quibuſcumque non obſtantibus. & quòd præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra: regula contraria, & alijs quibuſcumque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu proprio. I.

Præſentetur. B. Amerin. Regens.

Publicatus fuit die XI. *menſis Maij* MDLXV. *Pontificatus eius anno ſexto.*

BVLLA

BVLLA PII PAPAE IIII. reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, Confessionalium, Maris magni, & aliarum quarumcumque similium gratiarum, quibuscumque locis & personis concessarum, in his, in quibus statutis & decretis sacri Concilij Tridentini contrariantur.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neque vniuersali Ecclesiæ, curæ & sollicitudini nostræ commissæ, salubrius, neque iniuncto nobis Apostolicæ seruitutis officio, decentius præstare possumus, quàm quòd prouidentiæ nostræ ministerio œcumenicum Concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs, summaq. sanctorum Patrum concordia per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit; ita per vniuersos, qui Christiana pietate censentur, vbique suscipiatur; & remotis quibuslibet obstaculis, ab omnibus æqualiter obseruetur. Cum itaque in eodem Concilio quàmplura salubria, & ad vniuersalem morum reformationem valde vtilia, decreta atque statuta, VIII.

tuta, maturo præsentium ipsorum examine præcedente, sint edita, quibus multa atque diuersa priuilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conseruatoriæ, indulta, &c, vt vocant, Confessionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ varijs, tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quàm Collegiatis ecclesijs, monasterijs, Conuentibus, & alijs Religiosis, etiam Fratrum Mendicantium domibus & Ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, sancti Ioannis Lateranensis, ac Incurabilium de Vrbe, sancti Antonij Viennen. & sancti Bernardi Iuren. alijsq. hospitalibus, Militijs, eorumq. Capitulis & Conuentibus, ac Vniuersitatibus, etiam Studiorum generalium collegijs, tam sæcularibus, quàm Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apostolorũ de Vrbe, quàm alijs fabricis, sanctę Cruciatę, alijsq. pijs locis & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Pręlatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, & alijs Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quàm diuersorum Ordinum & Militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuscumque dignitatis & status, ac gradus & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus, vtriusque sexus personis; necnon aliquibus notarijs, & etiam de latere Legatis, atque Nuntijs, tam perpetuo, quàm ad tempus, per plures Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, Sedem Apostolicam, eiusq. Legatos, hactenus, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione

Sess 21. c. 8. de refor. & Sess. 25. c. 22. de regul. & alibi.

& intuitu, etiam de Fratrum consilio, diuersimode, varijsq. temporibus, in genere, vel specie, ex quauis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata & innouata fuerunt, in plerisq. contrariantur. Nos, quibus in primis cordi est, tam sancta, & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta, vt par est, effectus vbique consequi, & ab omnibus obedienter obseruari; priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, Confessionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apostolicarum, & aliarum litterarum desuper confectarum, processuumque, decretorum, & aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & plene insertis habentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quòd eadem omnia & singula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, conseruatoriæ, indulta, Confessionalia, Mare magnum, & aliæ gratiæ, in his omnibus & singulis, in quibus illa statutis & decretis Concilij huiusmodi contrariantur, ipso iure reuocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos atque limites reducta sint, & esse censeantur; nec quidquam aduersus ipsa decreta & statuta, quominus vbique & apud omnes obseruentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi & reputari debere, ac si numquam emanassent, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus & ordinamus. Decernentes nihilominus, omnia & singula, quæ vigore priuilegiorum, exemptionum,

im-

immunitatum, & dispensationum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum huiusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis aduersantur, nulla, inualida & irrita esse & censeri, ac nemini, etiam quantumlibet, vt præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quàm conscientiæ, suffragari posse & debere. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, aliosq. iudices & cōmissarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, &c. Non obstantibus præmissis, &c. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXV. tertiodecimo kal. Martij, Pontificatus nostri anno sexto.

P. Episcopus Narnien.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Pius v. edidit constitutionem, quæ habetur in Bullario num. 38. incip. Etsi Mendicantium Ordines. xvij. kal. Septemb. MDLXVII. *Pontificatus secundo; in qua iterum confirmauit eadem priuilegia Ordinibus Mendicantium, & alia de nouo concessit; extendendo ea ad alios Ordines Regularium, ac declarauit Concilium Tridentinum vbi de ijs loquitur. Quæ constitutio postea reuocata fuit à Gregorio xiij. & reducta ad terminos Iuris communis, & Concilij Tridentini. Eam habes J. incip. In tanta.*

BVLLA PII PAPAE V. *super clausura & reformatione Monialium cuiuscumque Ordinis.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. IX.

CIrca pastoralis officij nobis, meritis licet imparibus, desuper commissi curam (quantum nobis ex alto permittitur) inuigilantes, assidue ad ea, per quæ singulis erroribus & excessibus obuiatur, ac personis quibuslibet, præsertim feminei sexus, virginitatem suam Altissimo vouentibus, sub Religionis iugo Christo Saluatori in castitatis holocausto famulari affectantibus, à semita iustitiæ & honestatis declinantibus, ne quidquam in eis reperiatur incongruũ, quod in Regularis ponat honestatis gloria maculam, & diuinam merito possit offendere Maiestatem; opportune succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantiæ partes propensius impartimur, prout id in Domino salubriter expedire conspicimus. Hac igitur perpetuo valitura constitutione, inhærentes etiam constitutioni fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso. & decretis Concilij Tridentini super clausura Monialium editis, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, atque perpetuo decernimus, vniuersas & singulas Moniales præsentes atque futuras, cuiuscumque Religionis, Ordinis, vel Militiarum, etiam Hierosolymitan. sint, quę vel iam receptæ sunt, vel in posterum in quibusuis *De stat. Regul in 6. Sess 25 c. 5. de Regul.*

monasterijs, siue domibus recipientur, & tacite, vel expresse Religionem professæ, etiam si Conuersæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiam si ex institutis, vel fundationibus earum Regulę ad clausuram non teneantur, nec vmquam in earum monasterijs, seu domibus etiam ab immemorabili tempore ea seruata fuerit; sub perpetua in suis monasterijs, seu domibus de cetero debere permanere clausura, iuxta formā dictæ constitutionis fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso. in sacro Concilio Tridentino approbatæ & innouatæ, quam nos auctoritate præfata etiam approbamus & innouamus in omnibus & per omnia, ac illam districte obseruari mandamus. Quòd si aliquæ Moniales forsan reperiantur, quæ consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione Regulæ suæ fretæ, animo obstinato huic clausurę resistant, aut quoquo modo reluctentur; Ordinarij vna cum Superioribus earum, omnibus iuris & facti remedijs compellant easdem tamquam rebelles & incorrigibiles ad præcise subeundā dictam clausuram, & perpetuo obseruandam. Mulieres quoque, quæ Tertiariæ, seu de Pænitentia dicuntur, cuiuscumque fuerint Ordinis, in Congregatione viuentes, si & ipsæ professæ fuerint, ita vt solemne votum emiserint, ad clausuram pręcise, vt præmittitur, & ipsæ teneantur. Quòd si votum solemne non emiserint, Ordinarij vna cum Superioribus earum hortentur, & ijs persuadere studeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem eidem clausurę se subijciant: quod si recusauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint

scan-

ſcandaloſe viuere, ſeueriſſime puniantur. Ceteris autem omnibus ſic abſque emiſſione profeſſionis & clauſura viuere omnino volentibus interdicimus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum vllam aliam prorſus in ſuum Ordinem, Religionem, Congregationemve recipiant. Quod ſi contra huiuſmodi hanc noſtram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad ſic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaſlibet profeſſiones & receptiones irritas decernimus & nullas, prout etiam præſenti decreto irritas facimus, & annullamus. Porro ne Moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earũ neceſſitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum, patiantur, ſed vt eis opportune conſulatur; auctoritate Apoſtolica præfata ſtatuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinarijs, & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium eleemoſynas per Cõuerſas, quæ non ſint profeſſæ, vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen ætatis annorũ quadraginta; & in domibus contiguis, extra tamen monaſterium degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus permiſſis; & de earum domibus exire non poſſint pro huiuſmodi eleemoſynis colligendis, niſi de licentia Ordinarij, vel earum Superiorum. Et de cetero nullę alię Conuerſæ profeſſę recipi amplius, etiã de conſenſu ſuorum Superiorum, vel Prælatorum poſſint. Quòd ſi aduerſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis ſit, prout ex nunc nullam ac irritam facimus, & annullamus.

mus. Quòd si prædicto modo necessitatibus Monialium, & mulierum Tertiariarum prędictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinarijs, & Superioribus earum, vt ipsi prouideāt de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quæ fidelium eleemosynas colligant; vel aliàs eo meliori & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipsarum Monialium & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum, & Superiorum earumdem, & prout eis congruentius expedire videbitur, prouideatur & succurratur. Et ne propter Monialium numerũ excessiuum clausuræ obseruatio violetur, inhærentes etiam similiter dispositioni dictæ constitutionis Bonifacij, & Concilij Tridentini decreto, Monialibus prædictis, & illarũ Superioribus, & Ordinarijs districte inhibendo præcipimus & mandamus, ne plures in earum monasterijs recipiant & admittant, siue recipi & admitti permittant, quàm ex proprijs redditibus ipsorum monasteriorum, vel consuetis eleemosynis commode sustentari possint. Mandantes propterea in virtute sanctę obedientiæ, sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis ęternæ vniuersis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in ciuitatibus & diœcesibus proprijs pręsentes nostras litteras publicari faciant, ac in monasterijs Monialium sibi ordinario iure subiectis, in ijs vero quę ad Romanam mediate vel immediate spectant Ecclesiam, Sedis Apostolicæ auctoritate, vna cum Superioribus eorumdem monasteriorũ clausuram, vt pręmittitur, quàmprimum poterunt, seruari procurent: contradictores

Seß. 25. c. 3. de Regul.

atque

atque rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis. Ac vt hoc tam salutare decretum facilius obseruetur, omnes Principes sęculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus & obsecramus per viscera misericordię Domini nostri IESV Christi, eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quòd in pręmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs Monialium Superioribus assistant, ac suum fauorem & auxilium pręstent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant: Pręmissis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, etiã per Sedem Apostolicam approbatis & confirmatis, priuilegijs quoque, indultis & litteris Apostolicis etiam in fundatione & institutione eisdem monasterijs, vel domibus, & Monialibus sub quibuscumque verborum formis & clausulis irritantibus, & alijs decretis quibuslibet concessis, cõfirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumq. totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, nõ autem per clausulas generales idẽ importantes, mentio, seu quęuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbũ insererentur, pro sufficienter expressis habentes, quo ad effectum validitatis nostrę constitutionis tantum derogamus) contrarijs quibuscumque non obstantibus: aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem

sit Sede indultum, quòd interdici, aut suspendi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Per hoc autem in monasterijs exemptis Ordinarij locorum quo ad alia nullam sibi credant iurisdictionem, vel potestatem aliquatenus eis attributam. Volumus autem quòd presentes, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ approbationis, innouationis, statuti, decreti, mandati, interdicti, prohibitionis, annullationis, præcepti, inhibitionis, requisitionis, obsecrationis, iniunctionis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X V I. quarto kal. Iunij, Pontificatus nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. DECLARATIO Regulæ à Pio IIII. editæ super expressione gradus propinquioris in dispensationibus Matrimonialibus, pro coniunctis in diuersis gradibus.

X. Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, D. Pius diuina prouidentia Papa V. attendens per quamdam constitutionē dudum per fel. rec. Pium Papam IIII.

Sanctitatis suæ prædecessorem editam, quacauetur, quòd in dispensationibus Matrimonialibus, pro diuersis consanguinitatis, seu affinitatis ex eodem stipite prouenientibus gradibus coniunctis, non remotioris solum, prout olim fieri solebat, sed etiam propinquioris graduũ expressa mentio fieri debeat; alioquin dispensationes, ac desuper confectę litteræ nullius sint roboris, vel momenti, prout in dicta constitutione plenius continetur; a dispositione Iuris communis, & laudabili ac antiquo Rom. Curiæ stylo nimium recedi, ac fauorem matrimonij debitum restringi; volensq. propterea iuri & stylo prædictis, necnon piæ mem. Gregorij XI. & Clementis VI. Romanorum Pontt. etiam Sanctitatis suæ prædecessorum, vestigijs inhærendo, Sacramento & libertati matrimonij, quantum cum Deo potest, fauere; statuit & ordinauit, quòd de cetero in quibuscũque dispensationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros & mulieres, inuicem diuersis prohibitis consanguinitatis, seu affinitatis, aut mixtis ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicumque illi sint, dummodo primũ quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas sua numquam dispẽsare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate sua, & pro tempore Romano Pontifice, aut Sede Apostolica impetrari, vel aliàs concedi contigerit, ac litteris, commissionibusq. desuper etiam locorum Ordinarijs faciendis, gradus remotior attendatur, trahatq. secum propinquiorem, ac ob id sufficiat remotiorem tantum gradũ exprimere, obtentis tamen postea super propinquiore litteris declaratorijs, iuxta Grego-

rij & Clementis prædec. huiusmodi constitutiones, quas quo ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obseruari mandauit, dispensationesque, seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas litteras, & processus habitos per easdem, dispensatis, seu his, cum quibus dispensari mandatur, propter proximioris gradus huiusmodi non expressionem de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed in omnibus & per omnia suffragari, perinde ac si in litteris, seu commissionibus huiusmodi de proximiore, seu vtroque gradu, specialis & expressa mentio facta fuisset: Sicq. per quoscumque iudices & commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere; ac quidquid secus super his à quocumque quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit; constitutione Pij prædecessoris huiusmodi, ceterisq. contrarijs non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur, et describatur. M.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ MDLXVI. *die vero Martis, vigesima mensis Augusti, Pontificatus præfati S. D. N. Pij Papæ quinti, anno primo.*

PII PAPAE V. DECLARATIO *super decretis Concilij Tridentini, de cognatione spirituali, & affinitate ex fornicatione, ac matrimonijs desuper contractis, & contrahendis.* XI.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod cum in decretis sacri Concilij Tridentini certæ tantum personæ enumerentur, inter quas dumtaxat cognatio spiritualis deinceps contrahatur; ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra personas in dictis decretis enumeratas, quoquo modo cognatione spirituali ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant, absque dispensatione Apostolica matrimoniũ post dictam confirmationẽ contrahere potuerint, ac hodie, & de cetero contrahere possint, cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minime liceret. Et insuper cum in eisdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo vel secũdo affinitatis gradu coniunguntur; ab aliquibus pariter dubitetur, an matrimonia inter personas, quæ ante confirmationem dicti Concilij, tertio vel vlteriori huiusmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, post confirmationem eiusdem Concilij absque dispẽsatione Apostolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant: Sanctitas sua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilij cognationem spiri-

Sess. 24. c. 2. de refor. matrim.

Ibid. cap. 4.

spiritualem contraxerunt; dummodo non sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem spiritualem, matrimonij vinculo inter se absque dispensatione aliqua libere & licite copulari posse; ac matrimonia etiam post confirmationem huiusmodi, absque dispensatione Sedis Apostolicæ inter eas iam contracta valere, plenamq. roboris firmitatem obtinere. Et similiter matrimonia post confirmationē Concilij absque dispensatione Apostolica secuta, & quæ de cetero sequentur, inter personas, quæ ante dictam confirmationem, affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerāt, propter huiusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida & efficacia existere declarauit: Sicq. per quoscumque iudices & commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere: ac quidquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Placet, publicetur, et describatur. M.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimosexto, die vero Martis, vigesima mensis Augusti, Pontificatus præfati Sanctiss. D. N. D. Pij Papæ quinti, anno primo.

A. Lomellinus Custos.

BVLLA PII PAPAE V. super declaratione decreti Concilij Tridentini, de Cognatione spirituali, & eius impedimentis.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XII.

CVm illius vicem, licet minime suffragantibus meritis, geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi æquitatem; officij nostri debitam prosequimur actionem, si obscuros sacrorum Canonum sensus ita aperire studemus, vt pijs Christi fidelium mentibus nulla dubitandi occasio relinquatur. Sane licet ex eo, quòd in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem spiritualem inter eos tantũ contrahi, qui suscipiunt baptizatũ de Baptismo, ac baptizatum ipsum, & illius patrem & matrem, necnon baptizãtem & baptizatum, baptizatiq; patrem & matrem; in reliquis personis, quæ per antiquos Canones occasione cognationis huiusmodi contrahere prohibebantur, omne impedimentum sublatum esse videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an saltem impedimentum cognationis spiritualis huiusmodi inter maritum vel vxorem suscipiẽtis, & baptizatum, necnon inter maritum vel vxorem suscipientis, & patrem ac matrem baptizati vigeat, propterea quòd prohibitum de vno coniuge, de altero etiam prohibitum esse videatur: Nos piarum mentium quieti, & ma-

Psal. 16.

Seß.24. c.2. de refor. matrim.

trimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) consulere volentes, à præcisis verbis Concilij minime discedendum in præmissis esse censuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiusmodi subesse decernimus & declaramus, quo minus inter dictos maritum vel vxorem suscipientis, & baptizatum, baptizatiq. patrem & matrem, & quascumque alias personas tam ex parte suscipiêtis, quam baptizantis & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expressas, matrimonium libere & licite contrahi possit. Et ita ab omnibus iudicari debere mandamus atque statuimus; decernentes irritum & inane, si quid secus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate & potestate prædito contigerit iudicari. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, alijsq. contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quòd præsentes litteræ, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, decreti, mandati, statuti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X V I. quarto kal. Decembris, Pontificatus nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

BVLLA PII PAPAE V. qua declaratur Concilij Tridentini decretum super impedimento affinitatis ex fornicatione prouenientis.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XIII.

AD Romanum Pontificem spectat, Canonicas sanctiones, quæ expressiorem sensum postulare videntur, re diligenter perspecta ita declarare, & alias prouidere, vt omnis dubietas de pijs Christi fidelium mentibus euellatur. Sane postquam ex eo, quòd Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens, per quod non solũ matrimonium cõtrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo & secundo gradu coniungũtur; in vlterioribus vero gradibus statuit, matrimonium postea factum non dirimi; à pluribus Christi fidelibus, vt accepimus, est dubitatum, an licet in vlterioribus gradibus huiusmodi matrimonium contractũ non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonij libertati, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, declaramus, & Apostolica auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quo minus in vlterioribus gradibus huiusmodi libere & licite matrimonium contrahi possit. Et ita ab om-

Seß.24.c.24 de refor.matrim.

omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, alijsq. cōtrarijs quibuſcumque. Volumus autem, quòd præſentes litteræ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur: Et quia difficile foret, eas ad ſingula quæque loca deferri, quòd earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X V I. quarto kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno primo.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

MOTVS PROPRIVS
Pij Papæ V. de veritate exprimenda à Procuratoribus Pænitentiariæ, &c. in dispensationibus Matrimonialibus, & alijs gratijs Apostolicis, sub pœna falsi.

PIVS PAPA V.

XIV.

MOtu proprio, &c. Cùm sicut accepimus, nonnulli suæ conscientiæ prodigi, ac propriæ salutis immemores, vt facilius à nobis, & Sede Apostolica dispensationes Matrimoniales, & alias gratias & concessiones obtineant, gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiam illorum aliter quàm eis à principio ab ipsis partibus significatum, vel narratum fuerit, exponunt; & si matrimonia huiusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac aliàs diuersimode veram facti speciem tam in ipsis dispensationibus Matrimonialibus, quam pro alijs quibuscumque gratijs & concessionibus obtinendis immutent; ac propterea cum non solum in impetrationibus huiusmodi falsitas narretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum huiusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur: Nos igitur huiusmodi abusibus & erroribus obuiare cupientes, Motu proprio, &c. omnes & singulos Procuratores tam officij sacræ Pænitentiariæ, seu Contradictarum, quàm alios quoscumque sollicitatores, & scriptores, quos Copistas vocāt, qui veritatem facti

à nar-

à narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quo ad substantialia, & qualitates necessario exprimendas, diuersam faciunt, seu quoquo modo inuertunt, aut immutant, ac deprauant, & per subreptionem & obreptionem gratias à nobis extorquent; pœnam falsi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus & declaramus: Mandantes propterea almæ Vrbis Gubernatori, Cameræ Apostol cæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmissis reos & culpabiles repertos, pœna falsi, vt præmittitur, puniant; cùm potestate citandi etiam per edictum, & cū aliaq. faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus præmissis, constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisq. contrarijs quibuscumque: irritum quoque & inane, &c. diciq. &c. iudicari & definiri debere, sublata, &c. decernentes. Et quòd præsentis Motus proprij, etiam absque Data & registratura, sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra; regula contraria non obstante; eiusq. transumptis &c. quòdq. Cameræ & Cancellariæ Apostolicæ, ac Audientię causarū Palatij Apostolici valuis, & in acie Campi Florę, dimissis inibi copijs, affixis, omnes ita afficiant & artent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet, publicetur, et describatur. M.

Die quinta Decembris M D L X V I. *suprascripta littera Apostolica affixa & publicata fuerunt in locis supradictis, dimissis in eisdem copijs affixis.*

BVL-

BVLLA PII PAPAE V. super collatione Parochialium Ecclesiarum.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XV.

IN conferendis beneficijs Ecclesiasticis, & præsertim Parochialibus ecclesijs, personis dignis & habilibus, quæ in loco residere, & per se ipsos curam exercere valeant, quanta diligentia adhiberi oporteat, Alexandri III. in Lateranen. & Gregorij X. in Lugdunen. generalibus Concilijs, ac Innocentij similiter III. & aliorum Rom. Pontf. prædecessorum nostrorum editæ constitutiones testantur. Quod vt diligentius ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione Parochialis ecclesiæ, etiam generaliter vel specialiter, etiam vigore indulti in fauorem S. R. E Cardinalium, aut aliàs quomodolibet reseruatæ vel affectæ; debeat Episcopus habita notitia vacationis ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Et deinde Episcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribēdum, aliquos clericos ad regendam ecclesiam idoneos, Examinatoribus iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, nominet, & nonnisi ab eisdē Examinatoribus per concursum aliorum examinatorum, etiam tam

Sess.24.c.18. de refor.

quam magis idóneo ab Episcopo iudicato & electo, de ecclesia prouideatur: alias prouisiones, seu institutiones omnes præter formã prædictam factæ, subreptitiæ censeantur. Sed quoniã res humanę semper in deterius prolabuntur, nisi sit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet; & verendum sit, ne propter constitutionũ huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur: Nos, ad quorum notitiam non sine graui nostra molestia peruenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis & Episcopis, occurrente vacatione Parochialium ecclesiarum, eas nullo, aut minus rite seruato examine, præsertim illo quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino; vel etiam examine rite seruato, personis minus dignis, carnalitatis aut alium humanę passionis affectum, non rationis iudicium, sequentes contulisse, & de eis prouidisse; volentes quantum cum Deo possumus, huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorumdem prædecessorum nostrorum constitutiones præfatas etiam innouando, auctoritate Apostolica tenore præsentium omnes & singulas collationes, prouisiones, institutiones, & quasuis dispositiones Parochialium ecclesiarũ ab eisdem Episcopis & Archiepiscopis, ac quibusuis alijs collatoribus tam ordinarijs, quàm delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nuntijs, præter & contra formam ab eodẽ Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo præscriptam, factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore & esse, nullumq; prouisis ius, aut titulum etiam coloratũ pos-

sidendi præbere; & Parochiales ecclesias huiusmodi, vt prius ante collationes huiusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus, easq. omnes pro tempore sic vacantes, nostræ & Sedis Apostolicę, seu eorum, quibus ius conferendi eas, præterquam Episcopis & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum eiusdem Concilij habere debent, competet, dispositioni reseruamus. Insuper ne Parochiales ecclesię diu in suspenso maneant in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium ecclesiarũ, quarum, dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & quosuis alios ordinarios collatores, in mensibus ordinarijs collatoribus etiam per nostras regulas assignatis, prouisio & collatio spectat & pertinet, de quibus ijdem Episcopi & Ordinarij prædicti intra sex mensium spatium à die vacationis earumdem, perfecto examine iuxta formam Concilij Tridẽtini præfati non prouiderint, ac illarum etiam, quarum collationes nobis & dictæ Sedi generaliter vel specialiter, & ex quauis causa reseruatæ seu affectę existunt, aut alijs ex indulto Sedis Apostolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione, Episcopi & Archiepiscopi præfati personas per examen, cõcursu mutuo habito iuxta dicti Concilij Tridentini formam, approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas, nobis vel successoribus nostris, aut ijs ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quattuor mensium spatium à die illius vacationis non significauerint; necnon Parochialium ecclesiarum similium, quæ iurispatronatus Ecclesiastici, vel aliorũ,

seu clericorum & laicorum simul fuerint, si præsentatus intra tempus eisdem patronis à Iure præfixum, præuio examine iuxta formã dicti Concilij approbatus petatur institui, institutioq. ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit; collationem, prouisionem, institutionem, ac omnimodã dispositionem nobis & ipsi Sedi, ac personis indulta huiusmodi conferendi, prouidendi, seu instituendi obtinentibus respectiue reseruamus; data tamen in Parochialibus iurispatronatus optione ipsis patronis, vt si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinarijs illam facere negligẽtibus, & vltra dictos duos menses differentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinariũ, aut ad Sedem Apostolicã. Prohibentes etiam eisdem Ordinarijs, ne tempus decem dierum eisdem Ordinarijs & patronis ab eodẽ Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos corã deputatis Examinatoribus præfixum, vltra alios decem dies prorogare audeant vel præsumant. Districtius inhibentes, ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiusmodi obtinentes, vt præfertur, quacumque sit super hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficijs sic reseruatis (vt præfertur) disponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, vel aliàs innouare quoquo modo præsumat. Vt autem non solum dignis, sed magis idoneis repertis, iuxta eiusdem Concilij decretum, Parochiales ecclesiæ conferantur, volumus & eadem auctoritate decernimus, quòd si Episcopus minus habilem, posthabitis magis idoneis, elegerit, possint ij qui reiecti fuerint, à mala electio-

ne

ne huiusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad viciniorem Ordinarium, vti nostrum & Sedis huiusmodi delegatum, aut aliàs ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac prælectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice, & eius examinatoribus prouocare; & constito de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoq. reuocato, Parochialis magis idoneo per eumdem iudicem appellationis auctoritate nostra (quatenus collatio ad Episcopum, à quo appellatum fuit, spectaret) conferatur; aliàs eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, prouisio, vel institutio spectabit. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediat aut suspendat, quominus electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ deman detur executioni, & prouisus ab eadem ecclesia, causa appellationis huiusmodi pendente non amoueatur. Et siquis à sententia per iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipsam Apostolicam appellabit. Si secus in præmissis omnibus & singulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. Volumus autem, quod præsentium transumptis, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, statuti, decreti, reseruationis, prohibitionis, inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis

Dominicæ M D L X V I. xv. kal. Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. DECLARAtio super portione assignanda Vicarijs perpetuis Parochialium Cathedralibus & alijs Ecclesiis ac pijs locis perpetuo vnitarum.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XVI.

AD exequendum Pastoralis officij debitum vigilantibus studijs intendentes, ad ea, per quæ Cathedralium & Collegiatarum, aliarumve ecclesiarum, necnon monasteriorum, beneficiorum, seu collegiorum, ac aliorum piorum locorum prospero profectui, diuiniq. cultus augmento, & opportunæ congruæq. sustentationi Parochialium ecclesiarum eisdem vnitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium vtilitati, recta ratione & prouida moderatione consuli, & salubriter prouideri valeat, libenter interponimus nostrę sollicitudinis partes. Hinc est quòd nos, ad quorum aures (quod non sine animi nostri molestia referimus) peruenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris

stris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis in deputandis Vicarijs, ac in assignatione portionum Vicarijs perpetuis Parochialium, dictis Ecclesijs, monasterijs, beneficijs, collegijs, vel locis pijs perpetuo vnitarum, ex Concilio Tridentino facienda, ita modum excessisse, vt parum, aut nihil ex fructibus, redditibus & prouentibus Parochialium ecclesiarum sic vnitarum Ecclesijs, monasterijs, beneficijs, collegijs, alijsve locis pijs remanserit, ob idq. multæ ortæ sint super hoc cõtrouersię circa interpretationem decreti dicti Concilij: Nos ad eas tollendas animum intendentes, considerantesq. vniones ipsas ideo à prædecessoribus nostris factas esse, vt ex redditibus & emolumentis beneficiorum vnitorum Ecclesijs, monasterijs, collegijs, beneficijs, & locis pijs, quibus illa vniuntur, facilius onera eisdem incumbentia supportentur, & promptius à ministris Ecclesiasticis in eisdem diuina officia celebrentur, hospitalitas seruetur, aliaq. charitatis opera exerceantur; ac etiam vt nihilominus cura animarum dictarum Parochialium laudabiliter exerceretur: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipsius Concilij mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos prefatos in assignatione portionis ipsis Vicarijs perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Prælatorum arbitrio facienda, ita se continere & arbitrari debere, vt non maior centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorũ summa, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & alijs obuentioni-

Sess. 7. c. 7. de refor.

tionibus communiter percipi solitis, eis omnino assignetur (nisi Vicarijs temporarijs solitum fuisset plus assignari) siue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq. numerata, fundo, seu alia re stabili portio huiusmodi constituatur, cuiuscumque valoris Parochialis ecclesia vnita fuerit; & habita etiam ratione reddituum & onerum loci, cui Parochialis ipsa vnita fuerit; ita quod portiones vltra, vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hactenus assignatæ, vel in posterum forsan assignandę, quo ad excessum & defectum huiusmodi nullius roboris & momenti existant, & ad summas prædictas reductę & auctę respectiue censeantur: nisi tamen valor annuus ipsius Parochialis vnitæ habita ratione (vt prefertur) minor sit quinquaginta scutis; quo casu portio assignata, vel assignanda Vicario perpetuo non debeat excedere summam annuam valoris dictæ Parochialis; sed sufficiat quòd omnes fructus eius duntaxat attribuantur ipsi Vicario perpetuo. Et quoniam iniquum esset; eos qui commodis priuantur, eadem onera quæ prius sustinebant, debere sufferre: volumus & statuimus; quòd Ecclesiæ, monasteria, collegia, beneficia, & pia loca huiusmodi, in quorum Parochialibus ecclesijs vnitis continget Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsis Vicarijs perpetuis assignatorum, ad solutionem Quindenniorum, quam nobis & Cameræ Apostolicę soluunt, vlterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum Parochialium percipiuntur: Ita tamen, quòd Vicarij perpetui, qui pro tempore deputabũtur, teneantur accipere à Sede

Apostolica nouam prouisionem suæ deputationis, & soluere annatam pro portione fructuum, redditum & prouentuum certorum sibi assignata, & expedire litteras Apostolicas, nec alias ad possessionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & seruitium earumdem Parochialiũ admitti possint, nisi soluta annata, & expeditis litteris Apostolicis nouæ prouisionis, vt præfertur: alioquin integrum Quindennium solui debere, nec Vicarij prædicti antea tuta conscientia fructus percipere possint. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarij perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum ecclesijs vnitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum, præuio examine, approbatione deputentur. Et si dictæ Parochiales vnitæ erunt monasterijs regularium Mendicantium, possint à Superioribus dictorum monasteriorum nominari ex ipsis Mendicantibus; quos si Ordinarij, præuio examine per se, aut eorum Vicarios faciendo; idoneos ad curam animarum exercendam inuenerint, & ita pro idoneis approbauerint, teneantur in Vicarios (ad nutum tamen Superiorum suorum amouibiles) deputare. Idemq. etiam seruetur in regularibus Monachis tantum, dummodo in ea Parochiali, in qua vnus ex eis Monachis fuerit, seruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quattuor alij ex dictis Monachis. Sicq. per quoscumque iudices quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi potestate, iudicari & interpretari debere; necnon irritum & inane decernimus quidquid secus à quo-

cis, alijsq. cõtrarijs quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentes litteræ, &c. Nulli ergo omnino hominũ liceat, hanc paginã noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorũ eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X V I I I. Kalendis Iulij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

BVLLA PII PAPAE V.

De reſidentia Rectorũ eccleſiarum Parochialium, & obtinentium Canonicatus, vel Dignitates.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XVIII. Cvpiẽtes pro noſtri paſtoralis officij munere, Chriſti fidelium animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter conſulere, & Parochialibus eccleſijs ab earum parochis, prout tenentur, in diuinis debite & laudabiliter deſeruiri, inhærendo etiam decretis ſacri Concilij Tridentini, Motu proprio, & ex mera deliberatione, cer-

Seſſ. 23. c. 1. & Seſſ. 24. cap. 12. de refor.

taq. scientia nostra, ac de Apostolicæ potesta tis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione omnes & singulos rectores Parochialium ecclesiarum cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis & preeminentiæ fuerint, in quibuscumque regnis, prouincijs, ciuitatibus, diœcesibus, ac alijs Christiani orbis partibus consistentes, qui Parochialem ecclesiam, ac Canonicatum, aut Dignitatem, etiam post Pontificalem maiorem, seu principalem, in quibusuis Patriarchalibus, aut Metropolitanis, vel Cathedralibus, seu Collegiatis ecclesijs, seu aliud quodcumque beneficium Ecclesiasticum, etiam quarumcũque dispẽsationum à Rom. Pontificibus prædecessoribus nostris, seu etiã à nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac litterarum Apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas omnes hac præsenti constitutione abolemus & reuocamus, seu quocumque alio prætextu obtinent; cum prima & præcipua debeat esse cura animarum; eos ad residendum in ecclesia Parochiali, & ibi in diuinis deseruiendum, debitoq. eorum officio fungendum omnino teneri, & obligatos esse, ac ad id per Episcopos, & alios locorum Ordinarios, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatos, sub sententijs & censuris Ecclesiasticis, ac pecuniarijs, arbitrio eorum declarandis, ac etiam priuationis dictarum Parochialium, & aliorum quorumcumque beneficiorum pœnis, quacumque appellatione remota, cogi & compelli posse & debere, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, præcipimus & ordinamus. Eos tamen sic residentes in ecclesijs Parochialibus omnes & singulos fructus,

i i i reddi-

redditus & prouentus, etiam Canonicatus sui, vel Dignitatis, seu alterius cuiuscumque beneficij (exceptis dumtaxat quotidianis distributionibus, & alijs, quæ ex iusta causa absentes percipere non solent) lucrari volumus: sicq. per quoscumque iudices & commissarios, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, interpretari, iudicari & definiri debere: necnon irritum & inane quidquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus & declaramus. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis dispensationibus & exemptionibus, litterisq. Apostolicis desuper confectis, &c. Quibus omnibus, &c. illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectũ præsentiũ specialiter & expresse derogamus, ceterisq. cõtrarijs quibuscumque. Volumus autem, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ abolitionis, reuocationis, statuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, derogationis & voluntatis infringere, &c. Siquis autem hoc attentare, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicę M D L X V I I I. octauo Idus Iulij, Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. EXTENSIO Decreti à Concilio Tridentino editi Sess. 21. cap. 2. de Clericorum sæcularium ad sacros Ordines promotione, ad clericos Regulares non professos; quòd non promoueantur nisi seruata forma dicti decreti.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. XIX.

Romanus Pontifex sacrorum Conciliorũ auctor & interpres, illa quæ in huiusmodi Concilijs à prudẽtibus Patribus, in Spiritu sancto legitime congregatis, salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officij debito, dum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consueuit. Sane cum non deceat diuino ministerio adscriptos cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, à sacro Tridentino Cõcilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamuis aliàs moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros Ordines promoueretur, nisi prius legitime constaret, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficeret, pacifice possidere, vel aliàs ordinari non posset, nisi iuxta decreti ab ipso Concilio desuper editi formam & tenorem. Cum autem nulla in huiusmodi decreto Religiosorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti moleste accepimus) certorum

Sess. 21. c. 2. de refor.

Ordi-

Ordinum religiosi, seu Canonici, vel Clerici intra claustra monasteriorum, vel domorum more Regularium in communi viuentes, qui numquam, seu non nisi ad certum tempus professionem emittunt, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad saeculum redire libere & licite possunt, religionis praetextu absque titulo sufficientis beneficij, nec iuxta dicti decreti tenorem, ad sacros Ordines se promoueri praetendunt, & à nonnullis Episcopis passim promoueantur; atque inde plerumque illud inconueniens eueniat, vt sic promoti, & è claustro exeuntes, & per saeculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quaestum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac Ordinis vilipendio, & quamplurimorum Christi fidelium scandalo cogantur. Nos igitur, qui singulorum Dei ministrorum honorem & decus, quantum in nobis est, sinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deq. Apostolicae potestatis plenitudine, hac perpetuo valitura sanctione, decretum praedictum de Clericis saecularibus loquens, ad omnes & singulos etiam cuiuscumque Ordinis clericos religiosos, siue saeculares more religiosorum viuentes in communi non professos, harum serie extendimus & ampliamus: ac religiosis, & alijs praedictis non professis, vt ad sacros Ordines promoueri, necnon omnibus & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, gratiam & communionem Sedis Apostolicae habentibus, vt Ordines ipsos huiusmodi religiosis personis impendere, nisi obseruata forma dicti decreti, non valeant, in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae poena interdicimus & prohi-

& prohibemus; ac contrafacientes, per annũ à præstatione talium Ordinum ipso iure suspendimus: Statuentes & decernentes, promotiones quarumlibet religiosarum personarum prædictarum ad Ordines huiusmodi contra ipsius decreti Concilij Tridentini formam, etiam cuiusuis licentiæ ab Apostolica Sede, vel illarum Superioribus cuiuscumque dignitatis, status, gradus & præeminentiæ existant, etiam si Pontificali dignitate fungãtur, vel Cardinalatus honore pręfulgeant, concessæ, prætextu factas, executione prædictorum Ordinum omnino carere, nullasq. prorsus & irritas existere; sicq. promotas personas, in altaris ministerio ministrare non posse: quinimmo ministrantes, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, & alijs gratijs Clericis concessis omnino priuari, & irregularitatis, aliasq. in dicto decreto contentas pœnas eo ipso incurrere, à quibus nisi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo, minime absolui possint. Non obstantibus quibusuis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac quorumuis monasteriorum & Ordinum, etiam iuramẽto, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, &c. Quibus omnibus, &c. illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Et vt præsentes litteræ ad omniũ notitiam perueniãt, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ extensionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, suppositionis, statuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringe-

re, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c. Datum Romę apud S. Petrũ, anno Incarnationis Dominicę M D L X V I I I. pridie Idus Octobris, Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. CONSTITVTIO, de trium votorum professione ab ijs emittenda, qui in Congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, & habitus à sæcularibus presbyteris distinctos habent.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XX. Lubricum vitæ genus eorum veriti, qui Regularium formam pręseferentes, nec proprijs renuntiant, nec vllam profitentur ex Regulis approbatis; quando horum plerique proprio instinctui obsequentes, alij odio incensi, alij dum, quod ambiunt, minus consequuntur, alij vel dilapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant; quidam etiam in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatem adepturi, è sodalitio suo, vt lubet, exiliunt, eiectisq. illius insignibus, vestem recipiũt sæcularem. Hinc

Hinc graues & periculosę quotidie offensiones in populis concitantur, dum quos disciplinæ Regulari perpetuo mancipatos credūt, rursus eos, etiam vbi consueuerint, contempto post tot annos & relicto, indignis sæpe modis, eius cui sese dediderant, vitæ instituto, liberos vident & solutos in sæculum euagari. Cum igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam persequatur, hāc de prædictis rationem capere instituimus, vt vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus deinceps & immobilis disciplinę Regularis cultus debeat in ipsis sodalitatibus perpetuo obseruari. Itaque de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, vt omnes & singuli Priores, Præpositi, & alij Præsidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici & Fratres sancti Georgij in Alga Venetiarum, ac Eremitarum sancti Hieronymi, aliàs beati Petri Pisarum, & omniū, ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Ecclesiarum, domorum, & Conuentuum in communi, & sub obedientia voluntaria, & extra votum solemne religionis viuentes, quorum habitus à sæcularibus presbyteris est distinctus, qui religionem amplecti, & professionem Regularem solemnem emittere voluerint, id in suis quisque Conuentibus & domibus intra vigintiquattuor horarum spatium, postquam Delegatus noster præsentes litteras eis significauerit, palam & sponte deliberent & declarent: inde conuocato quàmprimum per singulas huiusmodi Congregationes generali, vel alio supremo, iuxta morem cuiusque Congregationis, Capitulo, ibiq. electa vna, sub qua de-

tionibus communiter percipi solitis, eis omnino assignetur (nisi Vicarijs temporarijs solitum fuisset plus assignari) siue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq; numerata, fundo, seu alia re stabili portio huiusmodi constituatur, cuiuscumque valoris Parochialis ecclesia vnita fuerit; & habita etiam ratione redituum & onerum loci, cui Parochialis ipsa vnita fuerit; ita quod portiones vltra, vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hactenus assignatæ, vel in posterum forsan assignandę, quo ad excessum & defectum huiusmodi nullius roboris & momenti existant, & ad summas prædictas reductę & auctę respectiue censeantur: nisi tamen valor annuus ipsius Parochialis vnitæ habita ratione (vt prefertur) minor sit quinquaginta scutis; quo casu portio assignata, vel assignanda Vicario perpetuo non debeat excedere summam annuam valoris dictæ Parochialis, sed sufficiat quod omnes fructus eius dumtaxat attribuantur ipsi Vicario perpetuo. Et quoniam iniquum esset, eos qui commodis priuantur, eadem onera quæ prius sustinebant, debere sufferre: volumus & statuimus, quod Ecclesiæ, monasteria, collegia, beneficia, & pia loca huiusmodi, in quorum Parochialibus ecclesijs vnitis contingent Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsis Vicarijs perpetuis assignatorum, ad solutionem Quindenniorum, quam nobis & Cameræ Apostolicę soluunt, vlterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum Parochialium percipiuntur: Ita tamen, quòd Vicarij perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à Sede

Apo-

Apoſtolica nouam prouiſionem ſuæ deputationis, & ſoluere annatam pro portione fructuum, redditnum & prouentuum certorum ſibi aſſignata, & expedire litteras Apoſtolicas, nec alias ad poſſeſſionem dictarum Vicariorum perpetuarum, & ſeruitium earumdem Parochialiũ admitti poſſint, niſi ſoluta annata, & expeditis litteris Apoſtolicis nouæ prouiſionis, vt præfertur: alioquin integrum Quindennium ſolui debere, nec Vicarij prædicti antea tuta conſcientia fructus percipere poſſint. Volumus inſuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarij perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum eccleſijs vnitis ponentur, cum ipſorum Ordinariorum, ſeu eorum Vicariorum, præuio examine, approbatione deputentur. Et ſi dictæ Parochiales vnitæ erunt monaſterijs regularium Mendicantium, poſſint à Superioribus dictorum monaſteriorum nominari ex ipſis Mendicantibus; quos ſi Ordinarij, præuio examine per ſe, aut eorum Vicarios faciendo; idoneos ad curam animarum exercendam inuenerint, & ita pro idoneis approbauerint, teneantur in Vicarios (ad nutum tamen Superiorum ſuorum amouibiles) deputare. Idemq. etiam ſeruetur in regularibus Monachis tantum, dummodo in ea Parochiali, in qua vnus ex eis Monachis fuerit, ſeruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quattuor alij ex dictis Monachis. Sicq. per quoſcumque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi poteſtate, iudicari & interpretari debere; necnon irritum & inane decernimus quidquid ſecus à

quo-

quoquam quauis auctoritate attentatum, forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, caeterisq. contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quòd praesentes litterae, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrę ordinationis, declarationis, statuti, mandati, decreti & volũtatis infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autem &c. Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae M D L X V I I. Kalendis Nouembris, Pontificatus nostri anno secundo:

Caes. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. DECLARATIO decreti à Concilio Tridentino editi super impedimẽto publicae honestatis, circa Sponsalia & Matrimonia.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XVII. AD Romanum spectat Pontificem suae sollicitudine diligenter prouidere, vt sacrorum Conciliorum decreta ita suae declarationis adminiculo dilucidentur, quòd nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquatur. Sane ad aures nostras peruenit, multos esse qui dubitent, an decretum

oecu-

œcumenici Concilij Tridētini, Sessione vigesimaquarta de reformatione Matrimonij cap. tertio, quo cauetur, impedimentum publicæ honestatis, vbi sponsalia valida non fuerint, prorsus tolli; vbi verò valida fuerint, non excedere primum gradum; cùm in vlterioribus gradibus nō possit huiusmodi prohibitio seruari; de sponsalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam matrimonia per verba de præsenti contracta, non tamen consummata, quæ interdum sponsalia appellantur, comprehendat, ita vt etiam eo casu impedimētum inde prouenien's sublatum fuerit. Nos itaque, vt omnis difficultas ac dubitatio tollatur, attendentes, quòd Sponsaliorum appellatione, qua dictum Concilium vtitur, nonnisi improprie matrimonium verbis de præsenti conceptis contractū continetur, quodq. agitur de correctione Iuris veteris, quo casu secundùm proprietatem verborum dumtaxat procedendum est, præsertim cum longe maiorem rationē prohibitionis in matrimonio per verba de præsenti contracto, quàm in sponsalibus de futuro vigere à nemine dubitetur; idcirco Motu proprio, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus & definimus, decretum Concilij huiusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in Spōsalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio sic (vt præfertur) contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus & gradibus, quibus de Iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat. Et ita ab omnibus iudicari debere mandamus atque statuimus: non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostoli-

cis,

cis, alijsq. cōtrarijs quibuſcumque. Volumus autem, quòd præſentes litteræ, &c. Nulli ergo omnino hominū liceat, hanc paginā noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorū eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X V I I I. Kalendis Iulij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

B V L L A P I I P A P AE V.

De reſidentia Rectorū eccleſiarum Parochialium, & obtinentium Canonicatus, vel Dignitates.

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XVIII.

Cvpiētes pro noſtri paſtoralis officij munere, Chriſti fidelium animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter conſulere, & Parochialibus eccleſijs ab earum parochis, prout tenentur, in diuinis debite & laudabiliter deſeruiri, inhærendo etiam decretis ſacri Concilij Tridentini, Motu proprio, & ex mera deliberatione, cer-

Seſſ. 23. c. 1. & Seſſ. 24. cap. 12. de reſor.

taq. scientia nostra, ac de Apostolicæ potesta tis plenitudine, hac nostra perpetuo valit ura constitutione omnes & singulos rectores Parochialium ecclesiarum cuiuscumque dignita tis, status, gradus, ordinis, conditionis & preeminentiæ fuerint, in quibuscumque regnis, prouincijs, ciuitatibus, diœcesibus, ac alijs Christiani orbis partibus consistentes, qui Parochialem ecclesiam, ac Canonicatum, aut Dignitatem, etiam post Pontificalem maiorem, seu principalem, in quibusuis Patriarchalibus, aut Metropolitanis, vel Cathedralibus, seu Collegiatis ecclesijs, seu aliud quodcumque beneficium Ecclesiasticum, etiam quarumcūque dispēsationum à Rom. Pontificibus prædecessoribus nostris, seu etiā à nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac litterarum Apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas omnes hac præsenti constitutione abolemus & reuocamus, seu quocumque alio prætextu obtinent; cum prima & præcipua debeat esse cura animarum; eos ad residendum in ecclesia Parochiali, & ibi in diuinis deseruiendum, debitoq. eorum officio fungendum omnino teneri, & obligatos esse, ac ad id per Episcopos, & alios locorum Ordinarios, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatos, sub sententijs & censuris Ecclesiasticis, ac pecuniarijs, arbitrio eorum declarandis, ac etiam priuationis dictarum Parochialium, & aliorum quorumcumque beneficiorum pœnis, quacumque appellatione remota, cogi & compelli posse & debere, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, præcipimus & ordinamus. Eos tamen sic residentes in ecclesijs Parochialibus omnes & singulos fructus,

reddi-

redditus & prouentus, etiam Canonicatus sui, vel Dignitatis, seu alterius cuiuscumque beneficij (exceptis dumtaxat quotidianis distributionibus, & alijs, quæ ex iusta causa absentes percipere non solent) lucrari volumus: sicq. per quoscumque iudices & commissarios, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, interpretari, iudicari & definiri debere: necnon irritum & inane quidquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus & declaramus. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis dispensationibus & exemptionibus, litterisq. Apostolicis desuper confectis, &c. Quibus omnibus, &c. illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectũ præsentiũ specialiter & expresse derogamus, ceterisq. cõtrarijs quibuscumque. Volumus autem, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ abolitionis, reuocationis, statuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, derogationis & voluntatis infringere, &c. Siquis autem hoc attentare, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicę M D L X V I I I. octauo Idus Iulij, Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. EXTENSIO Decreti à Concilio Tridentino editi Sess. 21. cap. 2. de Clericorum sæcularium ad sacros Ordines promotione, ad clericos Regulares non professos; quòd non promoueantur nisi seruata forma dicti decreti.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. XIX.

ROmanus Pontifex sacrorum Conciliorũ auctor & interpres, illa quæ in huiusmodi Concilijs à prudẽtibus Patribus, in Spiritu sancto legitime congregatis, salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officij debito, dum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consueuit. Sane cum non deceat diuino ministerio adscriptos cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, à sacro Tridentino Cõcilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamuis aliàs moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros Ordines promoueretur, nisi prius legitime constaret, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficeret, pacifice possidere, vel aliàs ordinari non posset, nisi iuxta decreti ab ipso Concilio desuper editi formam & tenorem. Cum autem nulla in huiusmodi decreto Religiosorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti moleste accepimus) certorum

Sess. 21. c. 2. de refor.

Ordi-

Ordinum religioſi, ſeu Canonici, vel Clerici intra clauſtra monaſteriorum, vel domorum more Regularium in communi viuentes, qui nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſæculum redire libere & licite poſſunt, religionis prætextu abſque titulo ſufficientis beneficij, nec iuxta dicti decreti tenorem, ad ſacros Ordines ſe promoueri prætendunt, & à nonnullis Epiſcopis paſſim promoueantur; atque inde plerumque illud inconueniens eueniat, vt ſic promoti, & è clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagantes,
XIX vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac Ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſti fidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur, qui ſingulorum Dei miniſtrorum honorem & decus, quantum in nobis eſt, ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deq. Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuo valitura ſanctione, decretum prædictum de Clericis ſæcularibus loquens, ad omnes & ſingulos etiam cuiuſcumque Ordinis clericos religioſos, ſiue ſeculares more religioſorum viuentes in communi non profeſſos, harum ſerie extendimus & ampliamus: ac religioſis, & alijs prædictis non profeſſis, vt ad ſacros Ordines promoueri, necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, gratiam & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, vt Ordines ipſos huiuſmodi religioſis perſonis impendere, niſi obſeruata forma dicti decreti, non valeant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus & prohi-

& prohibemus; ac contrafacientes, per annũ à præstatione talium Ordinum ipso iure suspendimus: Statuentes & decernentes, promotiones quarumlibet religiosarum personarum prædictarum ad Ordines huiusmodi contra ipsius decreti Concilij Tridentini formam, etiam cuiusuis licentiæ ab Apostolica Sede, vel illarum Superioribus cuiuscumque dignitatis, status, gradus & præeminentiæ existant, etiam si Pontificali dignitate fungãtur, vel Cardinalatus honore prefulgeant, concessæ, prætextu factas, executione prædictorum Ordinum omnino carere, nullasq. prorsus & irritas existere; sicq. promotas personas, in altaris ministerio ministrare non posse: quinimmo ministrantes, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, & alijs gratijs Clericis concessis omnino priuari, & irregularitatis, aliasq. in dicto decreto contentas pœnas eo ipso incurrere, à quibus nisi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo, minime absolui possint. Non obstantibus quibusuis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac quorumuis monasteriorum & Ordinum, etiam iuramẽto, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, &c. Quibus omnibus, &c. illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Et vt præsentes litteræ ad omniũ notitiam perueniãt, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ extensionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, suppositionis, statuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere,

re, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem,&c. Datum Romę apud S. Petrũ, anno Incarnationis Dominicę M D L X V I I I. pridie Idus Octobris, Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. CONSTITVTIO, de trium votorum professione ab ijs emittenda, qui in Congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, & habitus à sæcularibus presbyteris distinctos habent.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XX. Lvbricum vitæ genus eorum veriti, qui Regularium formam præseferentes, nec proprijs renuntiant, nec vllam profitentur ex Regulis approbatis; quando horum plerique proprio instinctui obsequentes, alij odio incensi, alij dum, quod ambiunt, minus consequuntur, alij vel dilapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant; quidam etiam in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatem adepturi, e sodalitio suo, vt lubet, exiliunt, eiectisq. illius insignibus, vestem recipiũt sæcularem. Hinc

Hinc graues & periculosę quotidie offensiones in populis concitantur, dum quos disciplinæ Regulari perpetuo mancipatos credũt, rursus eos, etiam vbi consueuerint, contempto post tot annos & relicto, indignis sæpe modis, eius cui sese dediderant, vitæ instituto, liberos vident & solutos in sæculum euagari. Cum igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam persequatur, hãc de prædictis rationem capere instituimus, vt vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus deinceps & immobilis disciplinę Regularis cultus debeat in ipsis sodalitatibus perpetuo obseruari. Itaque de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, vt omnes & singuli Priores, Præpositi, & alij Præsidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici & Fratres sancti Georgij in Alga Venetiarum, ac Eremitarum sancti Hieronymi, aliàs beati Petri Pisarum, & omniũ, ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Ecclesiarum, domorum, & Conuentuum in communi, & sub obedientia voluntaria, & extra votum solemne religionis viuentes, quorum habitus à sæcularibus presbyteris est distinctus, qui religionem amplecti, & professionem Regularem solemnem emittere voluerint, id in suis quisque Conuentibus & domibus intra vigintiquattuor horarum spatium, postquam Delegatus noster præsentes litteras eis significauerit, palam & sponte deliberent & declarent: inde conuocato quàmprimum per singulas huiusmodi Congregationes generali, vel alio supremo, iuxta morem cuiusque Congregationis, Capitulo, ibiq. electa vna, sub qua de-

gant, ex Regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipsius Capituli cōsenserit, trium votorum substantialium professionem Regularem intra mensem solemniter emittant, & in ea tam ipsi, quàm illā deinceps ingressuri atque professuri, perpetuum ferant Altissimo famulatum: sicq. professi, vel in suis quisque Prioratibus, Præposituris, Præsidentijs, administrationibus & officijs confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique Congregationi, & Superioribus suis videbitur vtilius expedire. Qui vero excurso iam anni spatio in ipsa Cōgregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto Religionis habitu, ac redditis, etiam in vinculis, si opus sit, receptorum & administratorum omnium rationibus, eijciantur; nec deinceps patiantur in vllis eiusdem Congregationis domibus, seu Conuentibus amplius conuersari. Quocirca mandamus vniuersis & singulis Prioribus, Præpositis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac alijs cuiuscumque dignitatis & nominis Ministris, necnon Conuentibus, Canonicis, Fratribus & personis Congregationum huiusmodi, vt statutum nostrum prædictum, non expectata alia iussione, aut mentis nostræ declaratione, humiliter recipiant, & studiose obseruare procurent. Quòd si forte aliqui in eo, quo nunc sunt statu (quem omnino tollimus & abolemus) contra nostrum hoc statutum persistere contenderint, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus; excommunicationis quoque sententia innodamus eo ipso. Non obstātibus fundationibus & institutionibus,

ac ftatutis & consuetudinibus Congregationum, domorum & Conuentuum prædictorum, iuramento, Confirmatione Apoftolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, exemptionibus, & indultis Apoftolicis, illis, eorumq. Superioribus, & perfonis, ac eorum fingulis per quofcumque Romanos Pontifices prædeceffores noftros, ac nos, & Sedem Apoftolicam, etiam per modum ftatuti perpetui, &c. quæ omnia tamquam abrogata, contra earumdem præfentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo fuffragari. Ceterum mandamus præfentes ad valuas bafilicæ Principis Apoftolorum, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noftræ fublationis, abolitionis, priuationis, ftatuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præfumpferit, indignationem omnipotētis Dei, ac beatorū Petri & Pauli Apoftolorum eius, fe nouerit incurfurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXVIII. quintodecimo kal. Decembris, Pontificatus noftri anno tertio.

Cæf. Glorierius.

H. Cumyn.

PII PAPAE V. REVOCATIO indultorum recipiendi, vel retinendi Religiosos alterius Ordinis, etiam laxioris.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXI. QVæcumque sacrarum religionum statum offendere noscuntur, nostrum nos incitat officium de medio remouere. Quamquam enim de cohibendis Regularibus ad alium Ordinē translatis sancta Synodus Tridentina salubri cōsilio decreuerit, vt nemo cuiuscumque Ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cuiusuis facultatis, illorum quempiam ad habitum & professionem admittere possit, nisi vt in Ordine, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuò maneat: multi tamen Superiores & Prelati, obtentu priuilegiorum, quamplurimos apostatas, & alios diuersorum Ordinum ad se ob iurgia, contentiones, leuitatem, & malefacta vt maxime fugientes, eo etiam consilio receptare non desinunt, vt illorum opera in curandis infirmis, gerendisq. eorum locorum rebus & negotijs vtantur, ex qua re plerique solutiores effecti, & quasi impunitatem assecuti, non personas tantum eorum Ordinum, vnde animaduersionis metu forte exierant, sed & ipsorum Ordinum ritus, moresq. maledictis insequuntur. Quocirca cùm eiusmodi priuilegia veniant abroganda, quandocumque insigni.

Seß. 14. c. 11. de refor.

ſigniter comperiuntur nocere, vel etiam ſcan dala generare; Nos his, alijsq. rationabilibus cauſis adducti, & vt quibuſlibet huiuſmodi effugia præcludamus, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta præter Iuris communis diſpoſitionem emanata, recipiendi vel retinendi Fratres, Monachos, Canonicos, & alios etiam laxiorum Ordinum profeſſores, quibuſcumque Ordinibus, monaſterijs, hoſpitalibus, Militijs, & pijs locis, etiam ſancti Antonij Viennen. S. Spiritus in Saxia de Vrbe, S. Ioannis Hieroſolymitani, IESV Chriſti, S. Iacobi de Spatha, S. Lazari Hieroſolymitani, eorumq. eccleſijs, membris, Superioribus, & perſonis, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam tam in ipſorum monaſteriorum, hoſpitalium, & locorum inſtitutione, quàm deinceps quomodocũque, ac quotieſcumque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & aliàs ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſeruationibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatorijs, alijsq. fortioribus, efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritãtibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deq. ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum miſerabilium, & cuiuſcumque alterius pij operis intuitu, ac etiam ex quibuſcumque alijs cauſis, quantumuis grauibus, charitatiuis, & neceſſarijs, etiam conſideratione, vel ad ſupplicationem Imperatorum, Regum, aliorumq. Principum, necnon

S. R. E. Cardinalium, deq. illorum consilio, & matura deliberatione prius habita, concessa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extensa, vel etiam moderata. Cassamus quoque, & annullamus, quo ad illa, omnes Apostolicas, & alias litteras super ijs confectas, ac processus, & alia inde secuta quæcumque: ac volumus ea omnia vires & effectum de cetero non habere; ita vt posthac illorum sic reuocatorum prætextu Prælati & Superiores prædicti, aut alij quicumque, nullum prorsus alterius, etiam laxioris, Ordinis vel obseruantiæ Regularem, etiam specialem transeundi ad ipsos licentiã, iuxta huiusmodi priuilegia dumtaxat, ferentem, ad habitum & professionem Regularem in suis quisque monasterijs, domibus, locis, vel Ordinibus, etiam vt in claustro perpetuò maneat, admittant, nec omnino quemquam recipiant, vel retineant. Eos vero, quos in aliquo ex casibus supradictis, vigore huiusmodi priuilegiorum tantum, ac præter Iuris communis dispositionem iam habent translatos, ad eorũ Superiores & loca eius Ordinis, vnde erant profecti, quamprimum remittant: Decernentes admissiones, receptiones, & retentiones huiusmodi nulla firmitate subsistere, neminemq. prorsus vlli voto, vllive regulæ, vel obseruantiæ, etiam iuramento, aliave solemnitate promissæ obligare, necnon irritum & inane quidquid secus per prædictos, aut quoscumque alios quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quicumque vero aliquem contra huius nostræ reuocationis tenorem admiserint, aut receperint, aut illos, aut quos iam habent modo prædicto translatos, aut receptos retinuerint, ipsos omni-

omnibus & singulis dignitatibus, administrationibus, beneficijs, officijs, fructibus, & pensionibus Ecclesiasticis præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles esse volumus eo ipso. Quocirca omnibus locorum Ordinarijs, in quorum diœcesibus loca prædicta consistunt, per Apostolica scripta mandamus, vt per se, vel alium, seu alios de translatis prædictis auctoritate nostra cognoscentes, in eos quos contra hoc præscriptum nostrum degere inuenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, reiecto quocumque exemptionis priuilegio animaduertant, ipsosq. præterea translatos, vel retentos, ad priores Ordines & disciplinam remittere procurent: contradictores quoscumque per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ceteraq. iuris & facti remedia opportuna, quacumque appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac monasteriorum, &c. ceterisq. contrarijs quibuscumque. Volumus autem &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ reuocationis, abolitionis, cassationis, annullationis, priuationis, voluntatis, mandati, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXIX. pridie Idus Octobris, Pontificatus nostri anno quarto.

Cæs. Glorierius.

PII PAPAE V. CONSTITVtio contra Moniales exeuntes à clauſura, niſi in quibuſdam caſibus, eaſq. comitantes, vel receptantes, & contra Superiores exeundi licentiam concedentes niſi in caſibus hic expreſsis.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXII. DEcori & honeſtati omnium Sanctimonialium, quarum IESVS Chriſtus Dominus noſter ſpõſus eſt, vt in puritate & caſtitate ſuperædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarũ exiſtimationi detrahere poſſent, decet nos cõſulto ſubmouere. Sane periculi & ſcandali plena res eſt, ac Regulari obſeruãtię vehemẽter aduerſatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon monaſteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis ſubiecta, viſitandi, aut infirmitatis cauſa, aliove prætextu à monaſterijs exire, & per ſæcularium perſonarum domos diſcurrere & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis & pudicitiæ decus in diſcrimen committunt. Vnde nos malo huic pro noſtro Paſtoralis officij debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto ſacri Concilij Tridentini de clauſura Monialium diſponenti, ac alijs noſtris litteris ſuper huiuſmodi clauſura editis

Seſſ.25.c.5. de Regul.

adij-

adijcientes, volumus, sancimus, & ordinamus, nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve Monialium etiam Carthusiensis, Cisterciensis, S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac statuum, graduum, condicionum, dignitatum ac præeminentiarum existentium, etiam a Regia, vel Illustri prosapia ortarum, de cetero etiam infirmitatis, seu aliorum monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum parentum, aliorumve consanguineorum visitandorum, aliave occasione & prætextu, nisi ex causa magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinum Superiores, quibus cura monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta monasteria ab Episcoporum & Ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita & expresse in scriptis approbata sit, a monasterijs præfatis exire, sed nec in prædictis casibus extra illa nisi ad necessarium tempus stare licere: Aliter autem quàm, vt præfertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, aut sæculares, vel ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis maioris latæ sententiæ vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subiacere, a quo præter quàm a Rom. Pontifice, nisi in mortis articulo absolui nequeant. Et insuper tam egressas, quàm Præsidentes, & alios Superiores prędictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officijs & administrationibus per eas & eos tunc obtentis

tis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles: nec non licentias & facultates, seu indulta & priuilegia exeundi a monasterijs, & extra illa standi, a nobis, seu alio Rom. Pontifice praedecessore nostro, ac Sedis Apostolicae Nuntijs, & Legatis etiam de latere, ac maiore Paenitentiario, aut Ordinum praedictorum Superioribus, alijsve personis, sub quibuscumque tenoribus &c. & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deq. Apostolicae potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinalium intuitu & contemplatione, ac instantia, vel aliàs quomodolibet concessa, quae prorsus abolemus; ac litteras desuper confectas, & in posterum conceden das & conficiendas, nullas & inualidas, nulliusq. roboris ac momenti fore, nec illas habentibus & habituris suffragari posse; & ita per quoscumque iudices & cõmissarios &c. decernimus. Mandantes vniuersis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs in virtute sanctae obedientiae, & sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeternae, quatenus per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras in ciuitatibus & dioecesibus proprijs quolibet anno publicent, omniaq. in illis contenta, necnon praefatum decretum ipsius Concilij, quod incipit, Bonifacij viij. diligenter & inuiolabiliter sub censuris Ecclesiasticis, alijsq. praefatis poenis, & in eodem decreto contentis, obseruent, & obseruari faciant & procurent: Contradictores

quosli-

quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, etiam alijs pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, &c. inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcũque, &c. alijs Apoſtolicis conſtitutionibus & iuribus de huiuſmodi clauſura diſponentibus nihilominus in ſuo robore duraturis. Ceterum volumus quòd præſentium tranſumptis &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ ſanctionis, ordinationis, priuationis, abolitionis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X I X. kalendis Februarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

Cæſ. Glorierius.

PII PAPAE V. REVOCATIO priuilegiorum & conſuetudinum Eccleſiarum aliquid recipiendi in collatione, ſeu admiſsione ad poſſeſsionem beneficiorum.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

DVrum nimis & incommodum arbitramur, quòd Eccleſiarum miniſtri in ijs quæ ad ipſorum ſuſtentationem ſuppedi- XXIII.

peditantur, diſpendia patiantur. Quocirca cum hanc ad rem, ſimulq. prohibendam ab Eccleſia Dei auaritiæ prauitatem, editas antehac ſanctiones minime ſatis eſſe intelligamus, nouę conſtitutionis ſubſidio cogimur prouidere. Cum itaque aliàs ex plurium ecclesiarũ Cathedralium & Collegiatarũ conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligeretur, vt in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, cõfirmatione, collatione, vel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſſionẽ alicuius Cathedralis eccleſiæ, vel beneficij, Canonicatuũ, aut præbendarum, vel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas, certæ condiciones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationesve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Eccleſijs dicuntur Turnorum lucra, interponerentur, licet ſancta Synodus Tridentina hæc deteſtata mandauerit Epiſcopis, vt quæcumque huiuſmodi in vſus pios non conuerterentur, atque ingreſſus eos, qui Simoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem haberent, fieri non permitterent; ipſiq. diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcerent; & illis tantum, quas probarent, exceptis, reliquas vt prauas & ſcandaloſas reijcerent: eos vero qui aduerſus prędicta quauis ratione commiſiſſent, pœnis contra Simoniacos editis teneri decreuerit: multorum tamen indomita cupiditate tam prædicta, quàm alia ad beneficium & commodum ipſorum miniſtrorum edita, aut omnino contemnuntur, aut in varios ſenſus traducta perperam eluduntur. Quare nos pro diuini cultus exercitio, ſimulq. euocatorum

Seſſ. 24. c. 14. de reſor.

ad

ad illum auxilio plenius euidentiusq. consulēdum fore rati, reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, consuetudines & statuta quarumcumque ecclesiarum Cathedralium & Metropolitanarum, ac maiorum, necnon Collegiatarum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, aut alio quouis præsidio munita, ac etiam supra hominum memoriam, & longissimo ac quantocumque tempore, etiam continuo obseruata, siue pro persoluendis Ecclesiarum, vel Prælatorum debitis, siue pro supportandis illorum oneribus, siue alijs etiam maioribus, maximis & vrgentissimis causis concessa & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extensa, & moderata, quòd vacantibus ipsarum ecclesiarum Dignitatibus, Canonicatibus, præbendis, portionibus, beneficijs, & officijs, fructus, ac etiam quotidianæ distributiones ex eis primo ab ipsa vacatione anno, aut longiore, vel etiam breuiore tempore prouenturi, mensæ Episcopali, seu Capitulari, alioue loco integre, vel partim remaneant, seu applicentur, aut in communes vsus cedant, seu inter alios Canonicos & personas Ecclesiæ, seu Capituli diuidantur: Quòdq. nullus, etiam Apostolica auctoritate prouisus, in Canonicum recipi, aut ad Dignitatem, seu portionem, beneficium, vel officium admitti, vel aliàs in eius possessionem induci possit, nisi prius de obseruandis huiusmodi priuilegijs, consuetudinibus & statutis iuramentum præstiterit, & obtentæ illorum derogationi, ac fructuum & distributionum perceptioni renuntiauerit, seu Capitulo & personis prædictis cesserit, seu (vt appellant) dulciaria, aut quid aliud pręstite-

ſtiterit: quorum omnium tenores, cauſas & effectus habemus præſentibus pro expreſſis, quibuſcumque illa concepta ſint formulis, nec non irritantibus, & alijs decretis, roborata; volentes ea omnia vires & effectum de cetero non habere. Præcipimus igitur & interdicimus omnibus Epiſcopis, Capitulis, Collegijs & perſonis, ad quos id pertinet, ne poſthac fructus, aut diſtributiones huiuſmodi, nec prorſus vllam eorum partem retineāt, neve ipſorum ceſſionem, vel renuntiationem, aut dulciaria, vel alia quomodocumque petant, vel exigant, aut quemquam ſiue Ordinaria, ſiue Apoſtolica auctoritate prouiſum, ad præſtandum huiuſmodi iuramentum inducant, aut illi prædicta non facienti poſſeſſionem impediant, vel remorentur. Quicumque contrafecerint, ſi Eccleſiarum Antiſtites, tamdiu à Pontificalis officij exercitio ſint ſuſpenſi, donec ſatisfactione præuia illis per Sedem Apoſtolicam ſuſpēſio relaxetur: Capitula vero, & Collegia quæcumque Eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto; ac ſingulares perſonæ in excommunicationis ſententiam incurrant, à qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quàm à Ro. Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes huiuſmodi præſtita iuramēta non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimmo iurantes in huiuſmodi cenſuram incidere, necnon irritum & inane quidquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus ſtatuimus, vt vbicumque huiuſmodi fructus & diſtributiones fabricæ, vel Sacriſtiæ, aut alterius pij loci vſibus vltra ſemeſtre tempus reperiūtur conceſſi, horum

dum-

dumtaxat dimidia pars ipsi Sacristiæ, vel fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis cōtrarijs quibuscumque, &c. Decreto prædictæ Synodi, ac etiam cōstitutione fe. rec. Ioannis Papæ xxij. quæ incipit, Suscepti. & alijs iuribus hac de re disponentibus, nihilominus aliàs in suo robore duraturis. Ceterum per prædicta non intendimus illis præiudicare Capitulis, Collegijs, mensis, aut personis, fructus & distributiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem; siue possessionis apprehensionem prouenientes, ex statuto, consuetudine, vel priuilegio huiusmodi percipientibus, vel retinentibus; quo minus ipsi illos interim vt antea, exigere valeant & habere. Postremo volumus, vt præsentium exempla etiam impressa, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ reuocationis, abolitionis, præcepti, interdicti, decreti, statuti, intentionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X X. pridie kal. Iulij, Pontificatus nostri anno quinto.

c. 2. de elect. in extrau. Ioan. xxij.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

BVLLA PII PAPAE V. qua prohibet, ne in publicis concionibus disputetur de Conceptione B. Mariæ virginis, neque de ea vulgari sermone scribatur; innouando constitutionem Xysti iiij. & decretum Concilij Tridentini.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXIIII.

Esai. 21. Svper speculam Domini, viribus licet exiguis, constituti, Prophetæ sollicitudinē imitantes, die noctuq. ad diuersos Ecclesiæ status nostræ mentis aciem intendimus, studiose prouidentes, vt communi Domino ab omnibus gradibus fideliter seruiatur, ac illis maxime, quibus digniora ministeria diuini Spiritus fauore credita sunt: inter quos diuini verbi prædicatores adnumerandos esse nemo dubitare poterit, qui eorum munus ab ipso Domino consecratum, Apostolis præcipue iniunctum fuisse animaduertet, qui si adepto gradu digne fungerentur, euan-

Esa. 52. gelizantes pacem, annuntiantes bona, prædicantes salutem; non solum vox eorum dulcis, verum & speciosi pedes viderentur, & fraternæ salutis vberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini. Verum (quod neque sine animi dolore accepimus, nec referre possumus) quidam diuersorum Ordinum Regulares, Clericiq. sæculares, omissis quæ diuinæ maiestatis gloriam, &

& sanctissimæ Dei genitricis, aliorumq. diuinorum venerationem, atque fidelium pietatem promouere poterant, quod Apostolus in quibusdam arguit, languent circa quæstiones & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ & contentiones, ceteraq. vitiorum monstra; potissimum vero cum de gloriosæ Virginis Mariæ Conceptione sermo inciderit, tam pertinaciter pro alterutra parte contendunt, ac si de illis dogmatibus esset, quæ corde credere ad iustitiam, ore confiteri ad salutem necessarium est. Quibus illud Prophetæ conuenire videtur: Dicunt, Ait Dominus; cum ego non sim loquutus: cùm sancta Romana Ecclesia omnium ecclesiarũ magistra, & doctrix disciplinæ, de ea re hucusque non definierit, nemo absque temeritate præiudicare, vel alterius partis sententiam damnare potest; & quasi desint præclarissima inuentricis gratiæ merita, quæ nec angelica quidẽ lingua satis digne referri possunt: & cum ex illo vberrimo fonte, puteoq. aquarum viuentium, non possint saluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus magna cum vtilitate atque dulcedine reficeretur, ad dissipatas cisternas accurrunt, stultas scilicet, & sine disciplina quæstiones, quę generant lites, & quas nec frequens multitudo intelligere, nec viri sapientes, qui capiũt, vtiliter percipere valent; præsertim quoniam, vt experimento didicimus, ipsorum concionatorum, qui ad quæstiones huiusmodi proponendas facilius erumpere solent, maior numerus materiæ difficultatem prorsus ignorantes, neque intelligentes quæ loquuntur, aut de quibus affirmãt, simplicium animos, indiscretæ deuotionis obtentu, vel potius lo-

1. Tim. 6.

Rom. 10.

Ezech. 13.

Hiere. 2.

2. Tim. 2.

quacitatis & ostentationis effectu, ad tumultus & simultates concitant, quos tumultuantes atque dissidentes componere, sedareq.
1. Cor. 3. potius oportebat: cumq. paruulis in Christo
Hebr. 5. lac infundere, prouectis solidum cibum apponere deberent; dum in huiusmodi controuersijs interminatis versantur, omnibus vbe-
Osee. 9. ra proferunt arentia, quod non absque maledictionis nota legimus in Propheta. Nos igitur, qui prædecessorum nostrorum saluberrima decreta pro viribus salua esse cupimus, potissimum illa quæ à sacrosancta Sy-
Sess. 5. in decre. de pecc. orig.; in fin. nodo Tridentina denuo sunt confirmata, liberam cuique facultatē relinquētes opinandi huius controuersiæ quamlibet partem, prout vel magis piam, vel magis probabilem esse iudicauerit; prædictorum concionatorum, aliorumq. contentioni, ac temeritati, populorumq. scandalis occurrere studentes; Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, statutum fel. rec. Xysti IIII. prædecessoris nostri, super ea re, quod à præfata Synodo innouatum est (illud præsentibus, ac si de verbo ad verbum esset insertum, pro plene & sufficienter expresso & inserto habentes) Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus & approbamus, atque vt deinceps efficacius à cunctis obseruetur perpetuo statuimus & ordinamus, ac per Apostolica scripta mandamus, quatenus nemo cuiuscumque ordinis, gradus, condicionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiscua virorum & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controuersiæ alterutra parte disputare
ratio-

rationibus, vel Doctorum auctoritate, asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusuis pietatis aut necessitatis prætextu, vulgari sermone scribere, vel dictare præsumat. Qui contrafecerit, suspensionis pœnã à diuinis absque noua declaratione ipso facto incurrat, si modo fuerit in sacris constitutus, & quocumque præterea gradu, siue dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso iure priuatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, vel obeunda perpetuę inhabilitatis censurę ipso etiã facto sit obnoxius; super quibus nisi à Romano Pontifice pro tempore existẽte dispensari, siue absolui non possit: & nihilominus alijs pœnis, si opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti mensura infligendis subijciatur, prout subijcimus. Ceterũ quamdiu per Apostolicã Sedem altera pars definita non fuerit, oppositaq. sententia condemnata, liceat viris doctis in publicis Academię disputationibus, siue generalium, aut prouincialium Capitulorum, vel vbi aliàs intersunt qui rem capere possunt, nec scandali vlla subest occasio, de ista quæstione disserere, & argumentis vtramlibet partem vel asserere, vel impugnare, dum tamen neutra veluti erronea præiudicetur; seruenturq. illa omnia, quæ à dicto Xysto prædecessore nostro statuta sunt, quorum singula, vt præfertur, etiam quantum ad alias pœnas, duximus innouanda, & innouamus per præsentes. Vt autem hæc nostra constitutio, & præmissa omnia ad eorum omnium, quorum interest, notitiam congruentius peruenire possint, in virtute sanctę obedientiæ, & sub pœna suspensionis ab in-

gressu ecclesiæ, etiam eo ipso incurrenda, si in his quæ mandamus, exequendis se negligentes exhibuerint, pręcipimus & mandamus omnibus & singulis locorum Ordinarijs, ac eorumdem Vicarijs, Suffraganeis, & officialibus quibuscumque, & alijs singulis, ad quos quomodolibet spectat & pertinet, quatenus huiusmodi nostram constitutionem singulis suæ diœcesis vel districtus Prædicatoribus, & alijs, quibus expedire iudicauerint, opportune insinuent & publicent, ac insinuari & publicari faciant. Et ne quis in posterum quoquo modo ignorantiam de præmissis possit prætendere, aut se contra præmissa valeat excusare; volumus & mandamus, quòd præsentes litteræ in Basilicarum S. Ioannis Lateranensis ac Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe de more publicentur, & affigantur, &c. quæ publicatio ita omnes, ad quos spectat, afficiat & artet, ac si illis personaliter intimatę fuissent. Non obstātibus cōstitutionib. & ordinationibus, ac quibusuis indultis & litteris Apostolicis, &c. ceterisq. cōtrarijs quibuscūque. Volumus insuper & decernimus, quòd pręsentes vim perpetuę & irrefragabilis cōstitutionis obtineant; & quòd illarū transumptis etiam, impressis &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hāc paginam nostræ confirmationis, approbationis, statuti, ordinationis, mādati, subiectionis, innouationis, præcepti, voluntatis & decreti infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXX. pridie kal. Decemb. Pontif. nostri anno quinto.

Cæs. Glorierius.

PII PAPAE V. CONSTITVtio, quòd Regulares cuiuscumque Ordinis, etiam Mendicantes, Lectores, aut in Theologia graduati, non possint sæcularium Confessiones audire, nisi fuerint ab Ordinarijs approbati.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidentia circumspecta, nonnumquam gesta per eum, rationabilibus & honestis suadētibus causis moderatur, & commutat in melius, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Nuper siquidem quasdam declarationes & moderationes circa nonnulla Concilij Tridentini decreta, Regulares personas Ordinum Mendicantium, eorumq. instituta concernentia edidimus & promulgauimus: & quia, vti accepimus, illarum vigore sacerdotes Regulares prædictorū Ordinum quandoque minus idonei & inhabiles Confessionibus sæcularium audiendis ab eorum Superioribus præpositi, absque aliqua Episcoporum, sed sola Magistri Ordinis Generalis, aut Prouincialium ministrorum approbatione admittuntur: Nos super his pro debito pastoralis officij, prout tenemur, salubriter prouidere volentes, tenore præsentium hac nostra constitutione perpetua sancimus, decernimus & declaramus, decretum Concilij Tridentini de approbatione Regularium au- XXV. Sess. 23. c. 15 de refor.

 dien-

diendis Confessionibus sæcularium prepositorum, ab Episcopis facienda, obseruari debere etiam in omnibus Regularibus quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, etiam sub Regulari disciplina viuentibus, etiam si sint Lectores, aut in Theologia, etiam de Superiorum suorum licentia, graduati, vel promoti, vel a suis Magistris Generalibus, vel Prouincialibus ministris sæcularium Confessionibus audiendis expositi. Volumus tamen, eos qui semel ab Episcopo in ciuitate & diœcesi suis præuio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari. Ab Episcopo autem successore pro maiori conscientiæ suæ quiete examinari de nouo poterunt. Inhibentes quibuscumque Regularibus quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, vt præfertur, ne vigore deputationis & approbationis, ab eisdem Magistris, & ministris Prouincialibus, etiam quod illarum occasione ab Ordinarijs hucusque tolerati fuerint, absque speciali in posterum licentia & approbatione ab Ordinarijs obtinenda, sæcularium Confessiones audire præsumant: Decernentes irritum & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac nostris litteris prædictis, & alijs postea quibuscumque Regularibus concessis, & forsan extensis, quas quo ad ea quæ præsentibus aduersantur & contrariantur, penitus & omnino reuocamus, cassamus & irritamus, &c. priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, etiam Mari magno, seu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, &c. illis aliàs

in

in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque. Vt autem præsentes litteræ &c. Verum quia difficile foret &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ sanctionis, decreti, declarationis, inhibitionis, reuocationis, cassationis, irritationis, statuti, derogationis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDLXXI. octauo Idus Augusti, Pontificatus nostri anno sexto.

Cæs. Glorierius.

BVLLA GREGORII XIII. *qua constitutiones a Pio V. pro Mendicantibus & alijs Regularibus contra locorum Ordinarios &c. editas reducit ad terminos Iuris, & Concilij Tridentini.*

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXVI.

IN tanta rerum & negotiorum mole, qua Romanus Pontifex ex omnibus mundi partibus assidue premitur, vix vitari potest, ne aliqua interdum exiliant, quibus postea recognitis necesse est moderationis remedium adhibere. Cum itaque aliàs fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster auditis grauaminibus, quæ Fratribus Ordinum Mendicantium ab Ordinarijs locorum, & Parochialium eccle

liarum Rectoribus, multis modis inferri dicebantur super sacris concionibus & lectionibus habendis, Confessionibus audiendis, pænitentijs iniungendis, Fratribus ad Ordines promouendis, celebratione Missarum, curæ animarum, Sacramētorum administratione, sepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemosynis, collectionibus, alijsq. huiusmodi iuribus; necnon decimis, & diuersis oneribus, ac etiam super statu & regimine Sāctimonialium ipsis Fratribus subiectarum, formatione processuum, censurarum publicatione, processionibus, præcedentia, locorum acquisitione, ceterisq. alijs rebus tunc expressis, multa per quasdam suas litteras pro dictis Fratribus non modo statuerit, sed & quæ iam in Concilio Tridentino decreta fuerant ad hæc pertinentia, declarauerit; multaq. præterea priuilegia eisdem xvij. kal. Iunij, Pōtificatus sui anno secundo; & deinde ea omnia diuersis alijs Ordinibus & Congregationibus Regularium non Mendicantium, etiā per modum communicationis cōcesserit: Postea per quamdam suam constitutionem de Vicarijs perpetuis in Parochialibus ecclesijs vnitis per Ordinarios locorum instituēdis, & portione illarum Vicarijs assignanda editam, alia super constitutione Fratrum eorumdem ad exercitium curæ animarū in eis Parochialibus ecclesijs, quæ domibus & locis suis vnitę sunt, decreuerit: Demū animaduerso quòd ea omnia multis dubitationibus inuoluta, magnisq. difficultatibus obstructa, multas magnasq. dissensiones, altercationes & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & Fratrū ipsorum Ordines, non sine graui diuini cultus & animarum detrimento, ac populorum

scan-

ſcandalo concitauerant, contra ac ipſe ſperabat, & præter ſuam expectationem, vt qui interdum conquereretur, multa aliter, alioq. ſenſu à ſe prolata fuiſſe, quàm litteris expreſſa eſſent; cupiens his mederi incommodis, primum illa omnia quæ Regularibus aliorum Ordinum, quàm Mendicantium, cõmunicauerat, & ſecundum præmiſſa conceſſerat, Motu proprio reſtrinxerit: deinde plenius prouidere volens, prioribus litteris à ſe, quo ad ipſos Mendicantes, magna in parte moderatis, omnes & quaſcumque alias litteras, quæ de alijs Ordinibus & Congregationibus extra Mendicantium Ordines de obſeruantia nuncupatos emanauerãt, omnino aboleuerit, cauſas omnes iam de his etiam in Romana Curia pendentes ad ſe auocando, lites extinguẽdo, ac formatos ſuper illis proceſſus, latasq. ſententias annullando, quemadmodum alijs ſuis litteris in Regiſtro proxime cõpertis, nũquam tamen publicatis, plenius continetur: Poſtremo circa Confeſſariorum Regularium etiam Mendicantium approbationem, iuxta Concilij prædicti decretum faciendam, etiã Lectores, in Theologia graduatos, & certos alios tunc expreſſos comprehendi debere declarauerit: Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici litterarum & conſtitutionum editione procedit, præſentibus & futuris diſcriminibus occurrere volentes; de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, de prædictis & alijs omnibus litteris & conſtitutionibus, quæ ab eodem prædeceſſore eiſdem de rebus pro quorumcumque Regularium, etiam Mendicantium, Ordinibus & Congregationibus quomodolibet emanarũt, ac omnibus & quibuſcum-

cumque in eis contentis, eam deinceps dispositionem atque decisionem pro subiecta materia futuram esse, quæ siue ex Iure veteri, siue ex sacris dicti Concilij decretis, siue aliàs legitime ante dictarum litterarum & constitutionum editionem erat, ac si ipsæ non emanassent futura fuisset; ad quam dispositionem & decisionem, suumq. pristinum & integrũ statum ac terminum illa omnia reducimus. Quinetiam tollimus & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnõ prohibitiones, declarationes, mãdata, & quæcumque alia ipsis litteris & cõstitutionibus apposita, & aliàs eorum occasione vel causa facta, his nostris statuto, ordinationi, & reductioni aduersãtia, quibuscumque illa sint concepta formulis, ac præseruationibus, declarationibus, modificationibus, restitutionibus, mẽtis attestationibus, derogatoriarum derogatorijs, alijsq. fortissimis, efficacissimis, & inuiolabilibus clausulis, etiam Motu & potestatis plenitudine similibus, & ex certa scientia, etiam pro conseruatione status Regularis, & ex quibuscũque alijs vrgentissimis causis quotiescumque roborata: Decernentes illa omnia pro nullis & infectis haberi, omnesq. supradictos illarum vsu, commodo, & effectu carere: Ac omnes lites & controuersias, quæ coram quibusuis iudicibus, siue ordinarijs, siue cõmissarijs, etiã causarum Palatij Apostolici Auditoribus, & S.R.E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, prædictarum litterarum & constitutionum occasione super præmissis iam motæ sũt, nec dum decisæ, aut finitæ, vel etiam quæ iam decisæ sunt, si modo tractum habeant successiuum, easq. rursus, & inter quoscumque excitari in posterum contingat, secundum prædi-

ctam

ctam diſpoſitionem, nec aliter decidendas: futura vero dubia & difficultates, quandocūque & vbicumque orientur, ad nos & Sedem Apoſtolicā, vbi & cetera quæ ad decreta dicti Cōcilij pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda eſſe: necnon irritum & inane quidquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſciēter vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus itaque in virtute ſanctę obedientiæ pręſentes ab omnibus vbique Epiſcopis, & locorum Ordinarijs, necnō eccleſiarum Prælatis, Rectoribus, Fratribusq. prædictis, ac ceteris, ad quos pertinet, ſemper inuiolata obſeruari. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnō Eccleſiarum, monaſteriorum, Conuentuum, domorum, locorum, & Ordinum quorumcumque ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, dictis Eccleſijs, Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet conceſſis & confirmatis, quibus omnibus &c. illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceterisq. contrarijs quibuſcūque. Vt autem præſentes omnibus plenius innoteſcant, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, reductionis, abolitionis, abrogationis, decreti, mandati, derogationis, & volūtatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X X I I. Kal. Martij. Pontificatus noſtri anno primo.

M. Datarius.

Cæſ. Glorierius.

GREGORII PAPAE XIII.
Constitutio super executione litterarum Apostolicarum : & declaratio Concilij Tridentini Sess. xxiiij. cap. xx. de reform.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

XXVII. AD Romani Pontificis prouidentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia super sacrorum Conciliorum decretis pro tempore insurgentia, sic suę declarationis oraculo dilucidare & interpretari, vt exinde litium dispendia inter fideles quoslibet valeant submoueri. Accepimus sane nuper, quòd licet multoties Romanus Pōtifex, vt prouisiones & gratiæ per eum de beneficijs pro tempore vacantibus, ac suæ, & Sedis Apostolicæ dispositioni & ordinationi reseruatis, in fauorem diuersarum personarum sibi gratarum & acceptarum factæ, executioni debitæ demandentur, & ne (dum litteræ Apostolicæ sub plumbo desuper expediuntur) beneficia ipsa ab aliquibus indebite occupentur, aut aliqua in spiritualibus & temporalibus detrimenta sustineant, nonnumquam corporalē possessionem ipsorum beneficiorum, & illis annexorum, iuriumque, & pertinentiarum quomodocumque Sedis & Cameræ Apostolicarum nominibus apprehendi, ac omnes & quoscumque fructus, redditus & prouentus beneficiorum, & annexorum eorumdem percipi, exigi, eosq. inte-

integros personis prædictis, postquam ipsæ litteras sub plumbo expeditas haberent, vna cum dicta possessione consignari, quãdoque vero, dum litteræ sub plumbo huiusmodi expeditæ existunt, vt ius suum vnicuique illorum conseruetur, & temerariorum audacia debita castigatione compescatur, ac ipsæ litteræ Apostolicæ facilius debitæ executioni, vt par est, demandentur, prouisos de beneficijs in corporalem, realem, & actualem possessionem beneficiorum, & annexorum, iuriumque, & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri, amotis quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliaq. fieri & exequi per diuersas suas in forma Breuis, & sub Annulo Piscatoris confectas litteras mandet & præcipiat, certis inibi modo & forma tunc præscriptis; dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, seu alijs executoribus desuper deputatis, quibus omnino parendum esset: Nihilominus, nonnulli beneficijs prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumq. intrusiones & detentiones improbe tueri satagentes, executionem litterarum in forma Breuis huiusmodi, & facultatem per eas ipsis executoribus attributã, diuersis ducbijs & cauillationibus remorentur, & processus per eosdẽ executores desuper habitos & formatos, ac inde secuta quæcumque, nulla & inualida, nulliusq. roboris vel momenti esse, neque attendi debere contendunt, sub prætextu, quod in decreto sacri Concilij Tridentini Sess. xxiiij. cap. xx. dispositum fuerit, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinẽtes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs

loco-

locorũ dumtaxat cognoſcantur, exceptis his, quæ iuxta Canonicas ſanctiones apud Sedem prędictam ſunt tractandæ, vel quas ex vrgenti rationabiliq. cauſa iudicauerit ſummus Pontifex Romanus per ſpeciale reſcriptũ ſignaturæ ſuæ, eius manu propria ſubſcribendũ, committere, aut auocare. Verum cum decretũ huiuſmodi Concilij conceſſionem prędictarum litterarum in forma Breuis, & illarum executionem nihil afficiat, neque per illos cauſa, ſeu inſtantia introducatur, ſed mere executiue procedi mandetur, litteræ quoque in forma Breuis, annulo Piſcatoris munitæ non minoris ſint efficaciæ & auctoritatis, quàm reſcripta ſignaturæ Rom. Pont. eius manu propria ſubſcripta: Nos in his noſtræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac prouiſorum prędictorum ius aduerſus dubia & cauillationes huiuſmodi, æquitate & iuſtitia ſuadentibus præſeruare volentes, necnon prædictarum, & quarumcumque litterarum in forma Breuis ſuper capienda poſſeſſione nomine Cameræ huiuſmodi, aut in fauorem litterarum ſub plumbo expeditarum tam à prædeceſſoribus noſtris, quam à nobis, & dicta Sede hactenus conceſſarum, tenores, ac litis & cauſæ, ſi quæ deſuper executæ ſint, ſtatum & merita, nominaq. & cognomina iudicum executorum, & collitigantium prę-ſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, non ad ipſorum prouiſorum, aut aliorum nobis pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera noſtra deliberatione decernimus & declaramus, per conceſſionem litterarum in forma Breuis, & ſub annulo Piſcatoris ſuper capiẽda poſſeſſione quorumcumque bene-

nefi-

neficiorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatorum ſeu affectorum, Sedis & Cameræ Apoſtolicarũ nominibus apprehendenda, & eiuſdem poſſeſſionis in fauorem prouiſorum ab ipſa Sede de eiſdem beneficijs, poſtquam litteras ſub plumbo ſuper prouiſionibus huiuſmodi habuerunt expeditas, relaxatione, necnon aſſiſtentia ipſis prouiſis litteras deſuper ſub plumbo expeditas habentibus pręſtanda, & aliorum inibi expreſſorum executione facienda, quę mandata executiua ſunt, & ſummariam dumtaxat cauſarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilij huiuſmodi non contraueniri, nihilq. præiudicij illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici aut cenſeri, vel executionem litterarum earumdem propterea in aliquo ſuſpendi ſiue remorari, aut facultatem litterarum executoribus conceſſam impediri, ſed executores ipſos, & ab eis deputatos ſubexecutores, facultate ſibi per eaſdem litteras, vt præfertur, conceſſa, vti, frui, gaudere, & contra illis non parentes ad declarationem incurſus pœnarum & cenſurarum in eiſdem litteris in forma Breuis contentarum, ac inuocationem brachij ſæcularis procedere, ac alia omnia & ſingula in eiſdem litteris contenta (illarum tamen forma ſeruata) facere & exequi libere & licite potuiſſe, & poſſe, necnon proceſſus deſuper habitos & formatos, habendosq. & formandos, ac inde ſecuta & ſequenda quæcumque, firma, valida & efficacia fuiſſe & eſſe, & fore, ſuosq. integros & plenarios effectus ſortiri debere in omnibus & per omnia: Præſentes quoque litteras de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis no-

ſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel inualidari nullatenus poſſe: Sicq. in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcũque Iudices & cõmiſſarios &c. Diſtrictius inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis cuiuſcumque ſtatus, &c. etiã Cardinalatus honore fulgentibus, & quauis ſæculari poteſtate fungentibus, ne decreto & declarationi noſtris prædictis, quouis quæſito colore directe vel indirecte contrauenire audeant, vel præſumant: Et nihilominus vniuerſis & ſingulis noſtris & dictæ Sedis Nuntijs, ac locorum Ordinarijs, eorumq. officialibus præcipimus, quatenus ipſi, & eorum ſinguli per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte prouiſorum, & executorum & ſubexecutorum prædictorum, ſeu quarumcumque aliarum perſonarum in præmiſſis intereſſe habentiũ, vel alicuius ex eis fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisq. in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra prædictos prouiſos, & executores & ſubexecutores, ſeu alios in præmiſſis intereſſe habentes, eorumq. ſingulos, decreto, declaratione, inhibitione, & alijs præmiſſis pacifice frui & gaudere, ac præſentes litteras, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus, quos illa concernunt & concernent quomodolibet in futurũ, inuiolabiliter obſeruari: non permittentes aliquem deſuper cõtra illarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores, &c. Non obſtantibus fe. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis (dummodo

vltra

vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur) alijsq. Apostolicis, &c. Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die x. Iulij M DLXXIIII. Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

GREGORII PAPAE XIII. reuocatio quarumcumque licentiarum ingrediendi monasteria & loca Monialium, & virorum cuiuscumque Ordinis: & prohibitio vtendi licentijs ab Episcopis vel Superioribus concessis pro casibus necessarijs, nisi in necessitatibus vrgentibus.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

VBi gratiæ & indulta ab hac Sede concessa, successu temporis incommodum afferre noscuntur, expedit illa salubri præsidentis consilio submoueri. Proinde Sanctimonialiū quieti & tranquillitati consulere, ac omnia quæ illas à spiritualium rerum cogitatione & exercitio auocant, impedimenta tollere, periculaq. & scandala ab eis remouere cupientes, auctoritate præsentium reuocamus & abolemus omnes & quascumque licentias ac facultates ingrediendi monasteria, domos & loca Monialium, ac etiam XXVIII.

virorum quorumuis Ordinum, quibuſuis etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, & alijs cuiuſcumque ſtatus & condicionis mulieribus, ac etiam omnes & quaſcumque licentias ingrediendi monaſteria, domos & loca ipſarum Sanctimonialium, quibuſcumque viris, etiam eiuſdem ſtatus & dignitatis, tam à prædeceſſoribus noſtris, quàm etiam à nobis, & Sedis Apoſtolicæ Legatis, aut alijs ex quibuſuis quantumcumque vrgentibus cauſis, ſub quibuſcumque tenoribus, & etiā derogatoriarum derogatorijs, reuocatoriarum reſtitutorijs, alijsq. efficacioribus clauſulis, irritantibusq. & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deq. Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve Principum contemplationem, vel ſupplicationem conceſſas, confirmatas, ac etiam iteratis vicibus renouatas: caſſamusq. & annullamus litteras deſuper confectas, & proceſſus habitos per eaſdem: Inhibentes eiſdem, qui illas obtinuerunt, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, ſuper qua à nemine niſi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolutionis beneficium poſſit impertiri, ne ipſarum licentiarum prętextu monaſteria huiuſmodi quouis modo ingredi audeāt. Abbatiſſis vero, necnon Abbatibus, Conuentibus, ac alijs monaſteriorum vtriuſque ſexus Superioribus, & perſonis quocumque nomine vocentur, diſtricte præcipimus ſub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis dignitatum, beneficiorum & officiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, ne in monaſteria, domos & loca ſua quemquam

quam

quam prætextu huiusmodi licentiarum & facultatum ingredi faciant vel permittāt. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus atque interdicimus omnibus & quibuscumque personis Ecclesiasticis & sæcularibus, ac etiam Ordinum quorumcumque, etiam Mendicantium, Regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in casibus necessarijs tantū ex decreto Concilij Tridentini facultas tribuitur, monasteria ipsa Monialium pro libito, sed necessitatibus vrgētibus dumtaxat ingredi; neve Moniales sub eisdē pœnis illos aliter admittere præsumāt. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, monasteriorumq. & Ordinum prædictorum &c. statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque, exemptionibus, & indultis &c. quibus omnibus, &c. illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Quoniam autem difficile esset præsentes ad omnia loca perferri, volumus &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ reuocationis, abolitionis, cassationis, annullationis, inhibitionis, præcepti, prohibitionis, interdicti, derogationis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L X X V. Idibus Iunij, Pontificatus nostri anno quarto.

Sess. 25. c. 5. de Regul.

M. Datarius.

Cas. Glorierius.

Declaratio, quòd etiam Prælati, & alij, Monialium curam habentes, earum monasteria ingredi non possint, nisi in casibus tantū necessarijs.

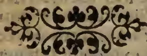
GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

XXIX. DVbijs, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo quod optima primum ratione Concilium sanxit Tridentinum, deinde in constitutione fel. rec. Pij Papæ V. prædecessoris nostri, Nonis Iulij Pontificatus sui anno tertiò, atque item nostra Idibus Iunij Pontificatus nostri anno quarto editis, fuit prouisum, ne cui in posterum, nisi in casibus necessarijs, septa monasteriorum Monialium ingrediendi concederetur licentia; à nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent, sed sui auctoritate officij nituntur, an liceat eis pro libito suę voluntatis huiusmodi septa ingredi, vel potius seruare debeant ipsi quoque regulam à Concilio præscriptam. Nos omnem hæsitationis materiam tollere, & viam scandalis præcidere, ac Sanctimonialiū quieti consulere volentes, harum tenore auctoritate Apostolica declaramus, Prælatos omnes tam sæculares quàm regulares, quibus cura & regimen monasteriorū Monialium quouis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi monasteria prædicta ita

Sess. 25. c. 5. de Regul.

demum vti posse, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis, ijsq. senioribus ac religiosis personis comitati. Quocirca vniuersos & singulos Episcopali, seu maiori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumuis Ordinum Abbates, Priores, Ministros, & alios quoscumque Superiores regulares serio monemus, vt facultate huiusmodi, qui eam habent, præterquam in casibus, vt præfertur, necessarijs neutiquam vtantur. Quod si contrafecerint, eadem auctoritate Apostolica statuimus atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice qua contrafecerint, ingressu Ecclesiæ interdictos, pro secunda à munere Pontificali & à diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere; Regulares vero omni officio ac ministerio priuatos, excommunicationi similiter subiacere. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus & prouincialibus Cōcilijs editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis quibusuis Ecclesijs, earumve Prælatis, aut Ordinibus &c. ceterisq. cōtrarijs quibuscumque. Quoniam vero difficile esset &c. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxiij. Decembris M D L X X X I. Pontificatus nostri anno decimo.

Cæs. Glorierius.

BVLLA GREGORII XIII. qua censuras & pœnas à Concilio Trid. aduersus pugnantes in Duello decretas, extendit etiam contra committentes Duellum priuatim, ac suasores & fautores.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXX. *Sess. 25. c. 19. de refor.*

AD tollendum detestabilem Duellorũ vsum, Concilium Tridentinum excommunicationẽ & alias grauissimas pœnas in concedentes locum ad Monomachiam, ac pariter in pugnantes, necnon Patrinos, cõsulentes, suadentes, & spectatores salubriter quidem decreuit: sed crescente hominum malitia facinorosi nõ desunt, qui quod publice prohibitum est, priuatim exequi non dubitent, dum se pœnas prædictas hoc modo eludere posse arbitrantur. Nos ad hæc coercenda plenius euidentiusq; prouidendum esse rati, considerantesq; Duellum priuatum non minus cruentum, & animæ & corpori noxium esse, quàm quod publice perpetratur; auctoritate Apostolica statuimus, omnes illos, qui ex condicto, statuto tempore & in loco conuento Monomachiam commiserint, etiam si nulli Patrini, sociive ad id vocati fuerint, nec loci securitas habita, nullæve prouocatoriæ litteræ, aut denuntiationis chartulæ præcesserint, censuris & pœnis omnibus à dicto Concilio propositis teneri, perinde ac si publico & consueto abusu singulare certamen

men iniuissent: Volentes etiam locorum Dominos, si certamen ex condicto huiusmodi permiserint, aut quantum in se fuerit, non prohibuerint, omnesq. illud fieri mandantes, instigantes, auxilium, consilium, vel fauorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia subsidia sciēter subministrantes, aut ex composito spectatores, vel socios quouis modo sese præbentes, eisdem censuris & pœnis subiacere, etiam si illi qui ad locum destinatum pugnaturi accesserunt, impediti pugnam non commiserint, si per ipsos non steterit, quominus illa committatur. Non obstantibus priuilegijs, immunitatibus, & exemptionibus, ceterisq. contrarijs quibuscumque: Constitutionibus tamen, & alijs sanctionibus Apostolicis hac de re disponentibus, in suo robore duraturis. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D LXX X I I. Nonis Decembris, Pontificatus nostri anno vndecimo.

M. Datarius. *Cæs. Glorierius.*

GREGORII PAPAE XIII. Constitutio, quod Abbatissæ, & aliæ Præfectæ monasteriorum Monialium in Italia consistentium, ad triennium tantummodo eligantur.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EXposcit debitum Pastoralis officij, quod disponente Domino gerimus, vt ad ea sollicite intendamus, per quæ Monasteria XXXI.

steria & alia religiosa loca, præsertim Deo dicatarum Sanctimonialium, secundum regularis disciplinæ normam regantur & gubernentur. Perpendentes igitur varia & multiplicia damna, quibus plerumque afficiuntur monasteria Monialium, quæ per Abbatissas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, è contra vero Abbatissas, & alias Præfectas triennales scientes se lapso triennio suæ administrationis rationem esse reddituras, ac sperantes de bene gestis laudem promereri, pœnam vero, si male gesserint, metuentes, maiori studio ac diligentia regimen & administrationem monasteriorum sibi commissorum gerere: His, & alijs rationabilibus causis adducti, hac nostra perpetuo valitura constitutione statuimus & ordinamus, quòd de cetero perpetuis futuris temporibus in omnibus & singulis monasterijs Monialium S. Benedicti, Cistercien. Carthusien. & aliorum quorumcumque Ordinum, in vniuersa Italia, & præsertim in vtriusque Siciliæ Regnis consistentibus, quæ nunc per Abbatissas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur & gubernantur, cum primũ Abbatissæ, aut aliæ Præfectæ huiusmodi regimini & administrationi ipsorum Monasteriorum cesserint, etiam apud Sedem Apostolicam, vel decesserint, eorum Abbatissatus, seu Præfecturas vacare contigerit, Abbatissæ, aut aliæ Præfectæ non amplius perpetuæ seu ad vitam (quarum nomen ac titulum, ex nunc prout ex tunc Apostolica auctoritate ex certa nostra scientia, deq. Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium perpetuo extinguimus & abolemus) sed triennalis tantum à Conuentu vniuscuiusque monasterij, & aliàs iuxta decreta sacri Concilij Tridentini,

Seß. 25. c. 6. & 7. de Reg.

& re-

& regularia suorum Ordinum instituta eligantur & præficiantur, quæ postmodum elapso triennio suis officijs perfunctæ, præesse desinant, omniq. prorsus careant auctoritate, ac à regimine & administratione monasterij per triennium à die finitæ administrationis inchoandum abstineant; quo elapso, seruata eadem forma Concilij Tridentini, iterum & pluries eligi possint. Districtius inhibentes omnibus & singulis dictorum monasteriorum Conuentibus, Superioribus & personis, ne aliquam Abbatissam, aut aliam Præfectam perpetuam, seu ad vitam, sed triennalem tantum, eligere & præficere vllo modo audeant, vel præsumant. Quod si secus à quoquam quauis auctoritate fuerit attentatum; electionem & præfectionem huiusmodi, ac omnia & singula, quæ inde sequentur, irrita, nulla, & inania, nulliusq. roboris, vel momenti fore: Sicq. per quoscumque Iudices &c. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictorum monasteriorũ, & Ordinum &c. Quibus omnibus, &c. illis aliàs in suo robore permãsuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Ceterum quia difficile foret &c. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die prima Ianuarij M D L X X X I I I. Pontificatus nostri anno vndecimo.

Cæs. Glorierius.

XYSTI PAPAE V. CONSTItutio contra Clericos male promotos, ac in Episcopos in Ordinum collatione peccantes.

XYSTVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXXII. SAnctum & salutare sacri Ordinis Sacramentum ab ipso Domino & Saluatore nostro IESV Christo institutum, beatisq. Apostolis, & eorum legitimis successoribus singulari diuinæ bonitatis munere traditum, ita ad Dei omnipotentis gloriam, salutemq. animarum sancte ac religiose administrari decet, vt quæ vel ex typo & figura veteris Legis, vel alias ex multa sanctorum Patrum prouidentia, circa ordinandorum natales, ætatem, vitæ ac morum probitatem, sanctitatem, scientiam, & alias qualitates in sacris Ordinationibus requisitas per sacros Canones, vel Apostolicas constitutiones, aut generalium Conciliorum decreta salubriter statuta fuerunt, ea inuiolate obseruentur. Nam si in veteri Testamento tam multa de integritate & munditia Sacerdotum & ministrorum Altaris, deq. eorum præstantia & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per
Malach. 2. Malachiam prophetam: Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore eius, quia Angelus Domini exercituum est: certe multo maior ratio & diligentia adhibenda erit in promouendis tam inferiorum graduum Clericis, quàm etiam presbyteris, qui

qui ad consummationem Sanctorum in opus ministerij, in ædificationem corporis Christi constituuntur, prout de his ipsis & diuino verbo, & beatorum Apostolorum præceptis, ac simul sanctorum Patrum statutis sæpissime traditum est. Quare nos, pro ea quæ nobis à Domino iniuncta est cunctarum Ecclesiarũ cura & sollicitudine, ipsos Pastores & Præsules Ecclesiarum, quorum proprium munus est personas idoneas clericali militiæ adscribere, & ad minores maioresq. Ordines rite promouere, auctoritate nostra duximus admonendos, vt in exequendo hac in parte suo pastorali officio attentius posthac inuigilent, Canonicas sanctiones vt par est obseruent, ac vt nemini detur offensionis occasio, neve eorum ministerium vituperetur; studeant vitare ea omnia scandala & absurda, quæ ex vitiosa & minus canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi nostri dolore frequentius exoriri. Cum enim multi, etiam interdum inhabiles & indigni, non vocati sancta Dei vocatione, sed potius satanæ dolis decepti, prætextu deuotionis & pietatis rem quidem sacram & diuinum munus; intempestiue tamen & inordinate affectantes, seu temporale aliquod commodum aut lucrum sibi proponentes, vel nimia simplicitate & imperitia, malitiave aut fraude ad suscipiendum Clericalem characterem, aliosq. Ordines ante ætatem legitimam, vel à non suo Episcopo, aut non præuio debito examine & approbatione, siue aliàs minus rite, vel etiam temere se ingerant: debent sane Episcopi paterna charitate & prudentia eorum saluti, qui sæpe nesciunt quid petant, melius etiam quàm ipsimet postulant & salubrius consu-

Ephes. 4.

2. Cor. 6.

consulere; nec tam quid flagitent, quàm quid expediat considerare: summa vero diligentia prouidere tum in alienæ dioecesis subditis ordinandis, ne quemquam promoueant sine eorum Ordinarij litteris dimissorijs, tum in recognoscendis ipsis litteris, ne falso, aut ab aliquo qui auctoritatem illas concedendi nō habeat, confectæ sint, tum denique in examinandis natalibus, ætate, vita, moribus, scientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in suæ vel alienæ dioecesis personis ad Clericalem honorem & Ecclesiasticos Ordines promouendis desideretur eorum quæ ex præscripto sacrorum Canonū requiruntur.

Vt igitur Præsules Ecclesiarum intelligant, si in re tam graui & tanti momenti culpa aut negligentia peccauerint, se non modo in tremendo Dei iudicio, verum in hoc quoque sæculo Rom. Pontifici suæ villicationis rationem fore reddituros; præsenti constitutione perpetuo statuimus & ordinamus, vt si in posterum Antistes aliquis Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens; aut Abbas ad primam Tonsuram, minoresq; Ordines suis subditis conferendos à Sede Apostolica auctoritatem habens; quemcumque sæcularem, vel cuiuscuis Ordinis aut Militiæ regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu aliàs inhabilē, vel irregularem existentem, vel extra tempora à Iure statuta, vel absque veris dimissorijs sui Ordinarij litteris, aut per saltum, vel furtiue, aut quo ad sæculares, sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimonij, aut ante ætatem per sacri generalis Tridentini Concilij decreta primæ Tōsuræ, aut cuique Ordini præscriptā, aut non seruatis temporum interstitijs, ita vt

Seß. 23. c. 12 & 13. de ref.

aliquis

aliquis vnico die, seu continuatis diebus ad plures Ordines sacros, vel post vnum Ordinē susceptum, sine causa rationabili antequam tempus ab eodem Conc. Tridentino præfixū elabatur, ad alium Ordinem promoueatur, sine dispensatione, aut indulto Apostolico Clericali charactere non legitimè insigniue-rit, aut ad Ordines minores, vel sacros, vt præfertur, vel aliàs male promouerit, siue id scienter, siue ignoranter fecerit (nisi debita diligentia adhibita iustus error & probabilis facti ignorantia eum excuset) vt in quo deliquit, in eo puniatur, à collatione quorumcumque Ordinum, atque adeò ipsius Tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat, alijsq. grauioribus pœnis nostro & pro tempore existenti Rom. Pontificis arbitrio puniatur. Quòd si spreta huiusmodi suspensione & interdicto in præmissis se temere ingesserit, etiam à regimine & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterij, & à perceptione fructuum mensæ eiusdem, ac quorumcumque beneficiorum per eum in titulum, vel commendam, seu aliàs obtentorum suspensionem eo ipso incurrat, eiusq. interdicti, aut suspensionis relaxationem, aut pœnarū remissionem ab alio quàm à Rom. Pontifice pro tempore existente nequeat obtinere. Et nihilominus fel. record. Pij II. & aliorum Rom. Pontificum nostrorum prædecessorum, qui per suas constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas contra huiusmodi Clericos male promotos, diuersas pœnas inflixerunt, vestigijs inhærentes, eosdem Clericos posthac male promotos, ab executione, ministerio, & exercitio

citio Ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores, perpetuò suspensos declaramus; & si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus & quibuscumque per eos in titulum, commendam, aut alias obtentis Dignitatibus, officijs & beneficijs Ecclesiasticis cum cura & sine cura, quomodocumque qualificatis, sæcularibus, vel cuiusuis Ordinis aut Militiæ regularibus, ac etiam, si ipsi Clerici regulares fuerint, actiua & passiua voce, ipso facto priuamus, & ijs priuatos, atque ad illa & alia similia vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum inhabiles & incapaces esse decernimus & declaramus; Dignitatum, officiorum & beneficiorum huiusmodi sic pro tempore vacantium dispositionem nobis & Apostolicæ Sedi perpetuo reseruantes.

Vt autem homines, qui nimia indulgentia, & spe impunitatis, ac veniæ facilitate hactenus fuerunt ad huiusmodi facinora procliuiores, ea sublata & præclusa ab his abstineant, & caueant in futurum; tam absoluendi, quàm dispensandi facultatem in casibus superius expressis, etiam in foro conscientiæ, nobis & successoribus nostris dumtaxat, auctoritate & tenore præmissis perpetuo reseruamus; Inhibentes, ne à quoquam sæculari, vel cuiusuis Ordinis regulari presbytero, vel Prælato quauis auctoritate fungente, nec per quæcumque Iubilæa, & Indulgentias, etiam plenissimas & extraordinarias per nostros prædecessores, aut nosmetipsos, vel successores nostros, anno Iubilæi, aut alio quouis tempore, & Cruciatæ sanctæ, vel quocumque alio titulo, modo & forma, Motuproprio, & Consistorialiter, seu ad quorumcumque Principũ,

Regum,

Regum, aut Imperatoris instantiam, eorumve contemplatione & intuitu cum quibusuis amplissimis in genere vel in specie derogatorijs clausulis concessa, vel in posterum concedenda, nec vigore aut prætextu facultatum aut priuilegiorum Mare magnum, aut aliàs quomodolibet nuncupatorum, quibusuis Ordinibus, Congregationibus, aut personis Regularibus, aut Episcopis per decreta Concilij Tridentini, aut officio sacræ Pœnitentiariæ Apostolicæ, vel minoribus, aut etiam maiori, Pœnitentiarijs nostris & Rom. Pontificis pro tempore existentis, vel aliàs quomodolibet pro tempore concessorum, personæ sic, vt præfertur, delinquentes, tam scilicet Antistites, seu Abbates promouentes, quàm Clerici male insigniti seu ordinati, à reatibus & excessibus præfatis absolui, præterquam in mortis articulo possint, aut debeant, nec cum ijs super Irregularitate propter præmissa contracta, etiam si crimen penitus occultum fuerit, quouis modo valeat dispensari. Verumenimuero quia grauioribus morbis fortiora sunt adhibenda remedia; & iuxta personarum, locorum, ac temporum qualitates leges sunt immutandæ, pœnæq. aggrauandæ & emolliendæ; cum huiusmodi peccatum satana suggerente, hominumq. fragilitate assentiente videatur iam ad culmen vitiorum ascendisse, & in præcipiti esse: ideo vt homines saltem pœnæ timore, & proprij honoris confusione à peccato deterreantur, nouum huic veneno antidotum cogimur præparare: ac propterea volumus, vt qui absolutionem & dispensationem huiusmodi petent, semper quamuis delictum adhuc occultum extiterit, non per officium sacræ Pœnitentiariæ, sed à nobis & pro tempore exi-

Sess. 24. c. 6. de refor.

re existente Rom. Pontifice in vtroque foro absolutionem petere teneantur: alioquin ipsę concessiones & absolutiones, etiã cum clausula, quòd præsentis constitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expressis, prorsus nullæ, irritæ & inualidæ existant, ac nemini penitus suffragentur.

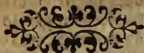
Ceterum si quis Antistes, vel Abbas, seruatis quidem cunctis præmissis, & ceteris omnibus, quæ in ipsius Tonsuræ & Ordinũ collatione obseruari debent, personas habiles & idoneas, sed tamen recepta ab ijs, quibus Tonsuram aut Ordines conferet, pecunia, pretio vel præmio simoniace in futurum insigniuerit, vel promouerit; volumus, vt præter alias censuras & pœnas contra simoniace ordinantes & ordinatos à sacris Canonibus & constitutionibus Apostolicis aliàs inflictas & irrogatas, quibus nequaquam derogare intendimus, etiam omnia & singula supradicta in sic promouentibus & promotis locum habeant: decernentes præsentes litteras sub quibusuis concessionibus, facultatibus & gratijs, etiam in casibus quibuscumque Sedi Apostolicæ quomodolibet, etiam in Bulla Cenæ Domini reseruatis, etiam sub nomine Iubilæi plenarij, vel Cruciatæ sanctæ absoluendi facultatem quibusuis personis generaliter vel specialiter tribuentibus, minime comprehendi; sed semper ab illis exceptas esse & cēseri: sicq. in præmissis vniuersis & singulis per quoscumque iudices. &c. sublata eis &c. ac irritum &c. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in Concilijs etiam generalibus editis, ceterisq. contrarijs quibuscumque. Vt autem præsentes litteræ omnibus innotescant, mandamus illas

ad

ad valuas S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum & in acie Campi Floræ affigi & publicari, & poſt quindecim dies qui in Vrbe ſunt, qui verò extra eã & citra montes, intra quattuor menſes; qui demũ vltra montes erunt, intra octo menſes à die publicationis huiuſmodi computandos, perinde afficere & artare, ac ſi eorum cuique perſonaliter intimatæ fuiſſent, &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, declarationum, priuationis, reſeruationum, inhibitionis, voluntatum, decretorum & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D LXXXVIII. Nonis Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

E. Card. Prodat.

Io. Ang. Papius.

GREGORII PAPAE XIIII. *constitutio de forma faciendi processus & inquisitiones ex prescripto Concilij Tridentini, super promouendis ad regimina Ecclesiarum Cathedralium, & aliarum superiorum, seu Monasteriorum, atque ad ceteras Dignitates, de quibus in Consistorio prouidetur.*

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXXIII. ONus Apostolicæ seruitutis, ad quod nuper nos dignatio diuina prouexit, assidue admonet, in eam potissimum curam nobis esse pastorali sollicitudine incumbendum, vt quæ à sacris œcumenicisq. Concilijs pro communi totius Christiani populi salute pie prudenterq. statuta sunt, nulla aut temeritate violentur, aut negligentia deserantur; ea præsertim, quæ ad bonos idoneosq. Pastores Cathedralibus, ac superioribus Ecclesijs gubernandis præficiendos pertinent. Nã si in quibusuis Ecclesiæ gradibus & ministris curandum est tales eligi, qui religione & sanctitate fideles ædificent; multo certe magis elaborandum est, ne in eius electione erretur, qui supra omnes gradus constituitur, cui tãquam seruo fideli & prudenti totius familiæ cura traditur; qui ad omnem virtutem & mandatorum Dei obseruantiam aliorum forma esse debet; cum certum sit, gregis salutem ma-

magnopere pendere ex boni pastoris præstanti vita & doctrina. Sane venerabiles Patres, qui ex toto terrarum orbe ad sacrum generale Tridentinum Concilium à summis Pontificibus prædecessoribus nostris euocati magna frequentia conuenerunt, cum in alijs rebus multis præclarum studium ad corrigendos deprauatos mores, & collapsam Ecclesiasticam disciplinam restituendam ostenderũt, tum in eo potissimum insigni zelo, magnaq. cum laude laborarunt, vt rationem inuenirent, qua viri doctrina, pietate prudentiaq. excellentes, & in Ecclesiasticis functionibus diu multumq. versati, Ecclesijs Cathedralibus præficerentur. Nos igitur, qui, cum in minoribus constituti Cremonensem ecclesiam regeremus, in eodem Concilio cum sanctis & egregijs illis Patribus interfuimus, & Concilio absoluto ad Ecclesiam nostram reuersi magno semper desiderio flagrauimus, vt tam salubria generalis Concilij decreta executioni debitæ mandarentur, atque vt id fieret pro virili parte curauimus; multo nunc magis, cùm disponente Domino omnium Ecclesiarum cura & sollicitudo nos premit, summo desiderio tenemur, vt Pastores ij præficiantur Ecclesijs, qui opus suum & ministerium impleant, & de ouium salute nos in Domino lætificent. Illud autem in hoc saluberrimo & pernecessario negotio, quod est de Episcopis eligendis & præficiendis, videtur esse præcipuum, vt instructio, examen & inquisitio de fide, vita, moribus, doctrina & prudentia promouendorum tam accurate, fideliter ac serio instituatur, vt omnis fallaciæ fuco semoto, certo confidere valeamus, tales à nobis Christi gregi pascendo esse præpositos, quales

tantum onus, Angelicis videlicet humeris formidandum, exigit, & quales ille expetit, qui pro ijsdem ouibus redimendis proprię vitæ ac sanguini non pepercit. Et quidem in hac parte prouidentia dicti Concilij Tridentini minime defuit, cum statuerit ac mandauerit, vt in prouinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscriberetur quibusque locis & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Rom. Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis vtilis atque opportuna esse videretur. Verùm neque id hactenus nisi à paucissimis factū est, neque spes est nisi longissimo temporis spatio, vt ab omnibus fiat; atque interim, dum certa examinis siue inquisitionis ratio à prouincialibus Concilijs expectatur, perit vber ille fructus, qui ex tam vtilibus Concilij generalis decretis sperari posse videbatur; & experientia ipsa docuit per tot annos à publicatione Concilij prædicti elapsos, quid in vnaquaque prouincia opus sit, quidve possit fieri. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum vnanimi consilio & assensu, præsenti nostra perpetuo valitura constitutione decernimus, vt cum extra Roman. Curiam examen, instructio, siue inquisitio facienda erit, nemo omnino cuiuscumque status, gradus, condicionisve fuerit, inquisitionem prædictam sibi arrogare præsumat, sed integrum hoc negotium ijs qui à prædicto Tridentino Concilio designantur, Apostolicæ videlicet Sedis Legatis, seu Nuntijs prouinciarū; aut eius, de quo inquisitio fit, Ordinario, eoq. deficiente, Ordinarijs vicinioribus relinquatur; nisi iustis

Sess. 24. c. 1. de refor.

de causis nobis, aut pro tempore existenti Rom. Pontifici per speciale mandatum alicui alteri hoc munus quandoque committendū esse visum fuerit. Quòd si forte aliquis prædictorum consanguinitate, aut affinitate vsq; ad tertium gradum inclusiue promouendum contingeret; vt omnis suspicio carnalis affectus à tam sancto negotio repellatur, ille quidem eo casu censeatur exclusus, atque ad eū qui proxime sequitur, hoc est, si Legatus excludendus erit, ad Nuntium; si Nuntius, ad Ordinarium; si Ordinarius, ad viciniorem Ordinarium inquisitionis officium deferatur. In Curia vero hæc functio spectet vel ad eos Cardinales, qui à nobis, vel pro tempore existente Rom. Pontifice deligentur, vel ad Cardinales earum prouinciarum seu Regnorum apud nos & Sedem Apostolicam protectores, in quibus Ecclesiæ ipsæ consistunt; si tamen ad ipsos huiusmodi vacantium Ecclesiarum relatio pertinebit. quòd si de Episcopo vel Metropolitano extra Rom. Curiam degente, ab vna Ecclesia ad aliam ex aliqua graui & iusta causa transferendo agetur, hoc munus deficientibus Legato, vel Nuntio Apostolico eius prouinciæ aut Regni, vbi Ecclesia ipsa, à qua transfertur, sita erit; ad Metropolitanū, si Episcopus, ad suffraganeum vero antiquiorem residentem, si Metropolitanus transferendus erit, pertinere declaramus. Deinde, quia sacrum Tridentinum Concilium non sine magna ratione eminentes personas, & quę negotij magnitudinem probe intelligerent, ad hoc officium nominauit: declaramus & statuimus, tam Legatos siue Nuntios, quàm Ordinarios, vel alios ab hac sancta Sede forte delegandos, non per Auditores, aut Vicarios,

aliosve ministros, sed per se ipsos inquirendi munus exercere debere; quamuis ab huiusmodi personis, alijsq. viris peritis adiuuari possint. Et si Prælatus inquirens per se non posset ob locorum distantiam testes examinare circa articulum aliquem, vt legitimos natales, vel ætatem, aut aliquid eiusmodi; licebit ei articulum illum alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ subdelegare, non autem vniuersam inquisitionem. Quòd si forte contingat, aliquem supradictorum legitime impediri, vt per se hoc munus præstare non possit, ad alios ea cura transferetur, qui sunt ab eodem Concilio Tridentino ad hoc officium designati, vt supra dictum est de ijs qui ob consanguinitatem vel affinitatem ab hoc munere excluduntur. Ad hæc, vt mens eiusdem sacri Concilij recte ac fideliter debitæ executioni mandetur, & tale sit examen, quale requiritur in negotio tanti ponderis, declaramus ac statuimus, non esse in vita ac doctrina promouendi inuestiganda eam rationem adhibendam, vt ab ipso promouendo articuli offerantur, ac testes producantur, sed oportere, vt Prælatus, qui munus inquirendi suscepit, articulos conscribat, atque ipse ex officio suo illos testes vocet atque examinet, quos de rebus inquirendis sincerum ac fidele testimonium daturos esse existimet. Verum, vt inquisitio prædicta facilius ac plenius perfici atque expediri queat, vtile erit, si Prælatus, qui inquisitionem facturus est, vel à promouendo, vel ab alio aliquo confici curet schedulam, in qua sint ordine descripta nomen promouendi, cognomen, patria, parentes, ætas, ordo, gradus, professio, functio, si quam is forte exercuit, loca in quibus aut

Theo-

Theologiæ, vel Iuri Canonico operam dederit, aut longo tẽpore versatus fuerit, denique amici ac familiares, qui tam ipsum, quàm parentes eius intime norint. Quòd si promouendus documentum aliquod exhibere voluerit, vnde ipsius ætas, gradus, dignitas, sacri Ordines, functio, officia, muneraq. aut aliquid eiusmodi comprobetur, admittendum, ac processui inserendum erit, modo documentum publicum seu authenticum fuerit. Illud quoque prohibendum censuimus, ac expresse prohibemus, ne ad testimonium dicendum de Fide catholica, vita, moribus, doctrina, atque aptitudine ad regendam Ecclesiam quilibet homines admittantur; sed viri tantum graues, pij, prudentes, docti, qui de qualitatibus promouendorum rectum iudicium ferre valeant, ac vt supra diximus, sincerum ac fidele testimonium dare velint. Proinde tam cognati, ac nimium familiares, quàm inimici atque æmuli excludendi erunt. Porro testes eiusmodi Prælatus, qui examen seu inquisitionem habiturus erit, seorsum ac singillatim examinabit; & si quando iudicauerit expedire, eis ad memoriam reducet, tum iuramenti vim, tum periurij grauitatem: eosdem etiam serio & grauiter admonebit, ipsos reos futuros apud omnipotentem Deum eorum omnium, quorum vel committendo, vel omittendo rei erunt qui promouebuntur, si vel falsa narrando, vel reticendo vera, in causa erunt vt homines indigni, vel minus idonei eiusmodi Ecclesijs præficiantur. Diligenter etiam testium qualitates cognoscere studebit, ac potissimum quàm sint ad promouendos affecti, vt inde conijciat vtrum ex affectu, an ex veritate testimonium dicant. Denique cum te-

stes

ftes de qualitatibus promouendi interrogabit; dabit operam, vt quoad eius fieri poterit omnia & singula, quæ ad prædictam inquisitionem facere videbuntur, per ipsos exprimãtur. Quamuis autem qualitates omnes promouendorum, quæ in generalium Synodorũ decretis, alijsq. Canonicis sanctionibus continentur, probe cognitæ esse debeant ijs, quibus inquisitionis officium demandatum est, quales sunt, natum esse ex legitimo matrimonio, atque ex parentibus catholicis, annum trigesimum iam expleuisse, sacris Ordinibus saltem ante sex menses initiatum esse, gradũ Doctoratus, aut licentiæ in Theologia, vel Iure Canonico, aut certe publicum alicuius Academiæ testimonium obtinuisse, quo ad alios docendos idoneus esse declaretur, adhęc in Ecclesiasticis functionibus diu esse versatum, item fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia, vsu rerum, integra fama, doctrina denique præditum esse: tamen quia circa doctrinam plures fraudes committi solent, & sæpe contingit, vt nonnulli scientia vacui, de solo Doctoris titulo aut priuilegio glorientur; volumus, vt de eorum etiam doctrina diligenter inquiratur, qui vel Doctoratus, aut licentiæ titulis & priuilegijs gaudent, vel etiam à publicis Academijs testimonium habuerunt, quòd idonei essent ad alios docendos; nisi forte aliquorum insignis doctrina ex publica ipsorum functione notoria esset. Ita vero inquisitio facienda erit, vt quibus in locis, quanto tempore, & quo fructu Theologiæ, vel iuri Canonico promouendus operam dederit cognoscatur. Et quoniam in quibusdam prouincijs nulla sunt Studia generalia, neque vllæ publicæ scholę, neque vsus habet, vt qui stu

dijs operam non nullis Doctoratus, aut licentiæ insignibus decorentur; declaramus in eiusmodi locis sufficere, si testimonio virorũ grauium, & sacræ Theologiæ, vel iuris Canonici peritorum constet, promouendos ea scientia Theologiæ, vel Canonum vere pollere, vt idonei sint ad ea docenda, quę populum Christianum scire oportet, ac muneris sibi iniungendi necessitati valeant satisfacere. Testes præterea deponant se de scientia promouendorum certos redditos esse ex eo, quòd prædictos promouendos specimen suæ doctrinæ publice, vel priuatim dedisse cognouerint. Quòd autem ad Regulares pertinet, cum ad Ecclesias Cathedrales promouendi fuerint; ne fraus vlla subrepere possit, in eo quòd idem Tridentinum Concilium statuit, vt Regulares à suis Superioribus sufficientis doctrinæ testimonium habeant; declaramus nomine Superiorum eos duntaxat intelligendos esse, qui nullum sui Ordinis Superiorem agnoscunt, siue ij cuiusuis Ordinis Abbates, Magistri, aut Ministri, aut Præpositi generales, aut quarumlibet Congregationum Præsidentes, siue Definitores, aut Visitatores Capitulum generale repręsentantes, siue alij quocumque vocabulo nominentur; & in eorum absentia ipsorum Vicarij, seu Commissarij generales, vel in Rom. Curia Procuratores Ordinum aut Congregationum generales in hac parte succedant. Et nihilominus præter Superiorum testimonium, qui fidem facient eiusmodi Regulares ad alios docendos idoneos esse, volumus ea seruari quæ de ijs diximus, qui publicum suæ doctrinæ ab aliqua Academia testimonium habent; vt videlicet serio inquiratur, an Regulares ad Cathedrales Ecclesias

Sess. 22. c. 2. de refor.

 pro-

stes de qualitatibus promouendi interrogabit, dabit operam, vt quoad eius fieri poterit omnia & singula, quæ ad prædictam inquisitionem facere videbuntur, per ipsos exprimãtur. Quamuis autem qualitates omnes promouendorum, quæ in generalium Synodorũ decretis, alijsq. Canonicis sanctionibus continentur, probe cognitæ esse debeant ijs, quibus inquisitionis officium demandatum est, quales sunt, natum esse ex legitimo matrimonio, atque ex parentibus catholicis, annum trigesimum iam expleuisse, sacris Ordinibus saltem ante sex menses initiatum esse, gradũ Doctoratus, aut licentiæ in Theologia, vel Iure Canonico, aut certe publicum alicuius Academiæ testimonium obtinuisse, quo ad alios docendos idoneus esse declaretur, adhęc in Ecclesiasticis functionibus diu esse versatum, item fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia, vsu rerum, integra fama, doctrina denique præditum esse: tamen quia circa doctrinam plures fraudes committi solent, & sæpe contingit, vt nonnulli scientia vacui, de solo Doctoris titulo aut priuilegio glorientur; volumus, vt de eorum etiam doctrina diligenter inquiratur, qui vel Doctoratus, aut licentiæ titulis & priuilegijs gaudent, vel etiam à publicis Academijs testimonium habuerunt, quòd idonei essent ad alios docendos; nisi forte aliquorum insignis doctrina ex publica ipsorum functione notoria esset. Ita vero inquisitio facienda erit, vt quibus in locis, quanto tempore, & quo fructu Theologiæ, vel iuri Canonico promouendus operam dederit cognoscatur. Et quoniam in quibusdam prouincijs nulla sunt Studia generalia, neque vllæ publicæ scholę, neque vsus habet, vt qui stu-

dijs

dijs operam nauant, vllis Doctoratus, aut licentiæ insignibus decorentur; declaramus in eiusmodi locis sufficere, si testimonio virorū grauium, & sacræ Theologiæ, vel iuris Canonici peritorum constet, promouendos ea sciētia Theologiæ, vel Canonum vere pollere, vt idonei sint ad ea docenda, quę populum Christianum scire oportet, ac muneris sibi iniungendi necessitati valeant satisfacere. Testes præterea deponant se de scientia promouendorum certos redditos esse ex eo, quòd prædictos promouendos specimen suæ doctrinæ publice, vel priuatim dedisse cognouerint. Quod autem ad Regulares pertinet, cum ad Ecclesias Cathedrales promouendi fuerint; ne fraus vlla subrepere possit, in eo quòd idem Tridentinum Concilium statuit, vt Regulares à suis Superioribus sufficientis doctrinæ testimonium habeant; declaramus nomine Superiorum eos dumtaxat intelligendos esse, qui nullum sui Ordinis Superiorem agnoscunt, siue ij cuiusuis Ordinis Abbates, Magistri, aut Ministri, aut Præpositi generales, aut quarumlibet Congregationum Præsidentes, siue Definitores, aut Visitatores Capitulum generale repręsentantes, siue alij quocumque vocabulo nominentur, & in eorum absentia ipsorum Vicarij, seu Commissarij generales, vel in Rom. Curia Procuratores Ordinum aut Congregationum generales in hac parte succedant. Et nihilominus præter Superiorum testimonium, qui fidem facient eiusmodi Regulares ad alios docendos idoneos esse, volumus ea seruari quæ de ijs diximus, qui publicum suæ doctrinæ ab aliqua Academia testimonium habent; vt videlicet serio inquiratur, an Regulares ad Cathedrales Ecclesias pro-

Sess.22. c.2. de refor.

promouendi eos progressus in studijs fecerint, qui in futuro Antistite requiruntur. Post inquisitionem vero de Fide, vita, moribus, doctrina & prudentia promouendi, necnon informationem de statu Ecclesiæ, alijsq. necessarijs rebus, quæ pariter coram superius expressis Prælatis iuxta eiusdem Concilij decreta fieri debet, professio Fidei catholicæ à promouendo facienda erit; quam quidem ab eo dumtaxat recipiendam esse declaramus, ad quem inquisitio pertinebit; nisi forte qui professionem emissurus est, à Prælato inquirente longe distet: tunc enim is Prælatus ex subdelegatione inquirentis professionem admittere debebit, cui promouendus vicinior erit: quod idem intelligatur de informatione de statu Ecclesiæ accipienda, si quando contingeret, vt in alia prouincia siue Regno esset Ecclesia, in alio promouendus. Recipiet autem Prælatus professionem promouendi præsente notario publico, ac testibus, atque eam à se admissam ac receptam propriæ manus subscriptione testabitur. Is quoque qui professionem eiusmodi fecerit, in eo loco vbi proprium nomen profitentis exprimi solet, nomen suum manu propria adscribet. Denique his peractis, notarius publico instrumento fidem faciet de professione prædicta, adhibitis testibus, vt præfertur. Vbi vero totum examen seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit, ea in instrumentum publicum redacta cum toto testimonio, ac professione Fidei emissa ad hanc sanctam Sedem, vt Concilium statuit, quàmprimum clausa & obsignata in forma authentica trāsmittenda erit. In qua re obseruari volumus, vt professio Fidei ijsdem omnino verbis de-

scripta

ſcripta ſit, quæ in ea forma continentur, quã fel. rec. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter ſtatuit obſeruandam: & vt Prælatus qui inſtructionem, examen & inquiſitionem fecit, vel per litteras ſeparatas, ſimul tamen cum proceſſu mittendas, vel per ſubſcriptionem dicti proceſſus ſignificet; quãta fides teſtibus examinatis, eorumq. dictis, & ſcripturis productis ſuo iudicio habenda ſit; ſimul etiam quid de promouendo ipſe ſentiat. Proceſſus autem ſic formati, & ad Curiam tranſmiſſi, à Cardinale, cui proponendi munus incumbet, & à tribus Prioribus Ordinum Cardinalibus, vt moris eſt, iuxta formam Concilij prædicti ſubſcribentur, & expedientur. Volumus autem, vt Cardinalis relator moneat promouendum, ſi præſens in Curia fuerit, vt iuxta Concilium Lateranen. nouiſſime celebratum omnes Cardinales, ſiue maiorem partem Collegij adeat, antequam Eccleſiam proponat; vt quæ à referente Collega ſint audituri, oculata fide quantum ad perſonam promouendi attinet, cognoſcere poſſint. Hæc porro omnia, quæ de promouendis ad Eccleſias Cathedrales dicta ſunt, ad eos etiam pertinere, atque in eorum promotione ſeruanda eſſe declaramus & decernimus, qui nominati, præſentati, aut electi fuerint ad dignitates Abbatiales, ac Prioratus, ſeu Præpoſitatus, Monaſteriorum regimina, aut alias Regularium cuiuſuis Ordinis, aut etiam ſæcularium præfecturas, de quibus Conſiſtorialiter prouideri contigerit, atque eos præſertim, quibus præter curam & regimen Monachorum, aut Canonicorum, Clericorumq. Regularium, vel ſæcularium, annexa eſt in populum iuriſdictio ſpiritualis, vel temporalis; excepta tamen ætate, circa quam

Seſſ. 24. c. 1. de refor.

Seſſ. 9. de refor. Curiæ.

quam nihil innouamus. Quo vero ad doctrinam, cum generalia Concilia non statuant, vt personæ promouendæ ad Regulares dignitates Doctoratus siue licentiæ gradum suscipere, vel publicum testimonium ab Academia aliqua habere teneantur, & tamen æquũ sit, vt ea doctrina polleant, qua onus sibi imponendum sustinere valeant; declaramus & statuimus, vt Prælati, qui inquirendi munus suscepturi sunt, studiose ac diligenter inquirant super doctrina eiusmodi personarum iuxta modum & formam superius præscriptam, vt nos, & pro tempore futuri Romani Pontifices habita de illis vera informatione per processum, qui ab inquirente transmittetur, certo statuere ac iudicare possimus, an persona promouenda vere sit talis, qualem dignitas illa, ad quam prouehenda est, exigit & requirit. Hortamur vero in visceribus Domini nostri IESV Christi, ac paterna charitate monemus eos omnes, qui ab hac sancta Sede nominandi, præsentandi, vel etiam eligendi futuros Episcopos, vel Abbates ius habent, vt serio apud se cogitent, quanti momenti sit hoc negotium, ex quo salus animarum, tranquillitas Reipublicæ, incolumitas Religionis, propagatio Fidei, aliaq. permulta & maxima bona dependent. Illud etiam sæpe & sæpius ad mentem reuocent quod sancta Tridentina Synodus admonet, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quàm si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoueri studeant; eosq. alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis vtiles ipsi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium cupiditatibus, sed

Ibidem.

eorum exigentibus meritis practici diligenter curauerint. De nominandis vero, præsentandis, vel eligẽdis ad Regulares dignitates, præter ea quæ superius obseruanda esse declarauimus, illud quoque paternis his nostris hortationibus & monitionibus adijciendum censuimus, vt nominationis, præsentationis, vel electionis ius habentes eos deligere studeant, atque omnino conentur, qui non modo eumdem Ordinem sint ante professi, sed in eodẽ etiam satis diu laudabiliter versati. neque enim decet, vt magistri aliorum esse incipiant qui non fuerint ante discipuli, & subditis imperare præsumant, qui prius non didicerint Superioribus obedire. Eos denique qui vel examinando & inquirendo, vel testimonium ferendo operam suam in hac re præstabunt, serio admonemus, vt ea fide ac diligentia in negotio tanti momenti versentur, vt à Deo & à nobis laudem pro bono opere expectare valeant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, voluntatis, declarationis, decreti, statuti, hortationis & monitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ in Monte Quirinali, anno Incarnationis Dominicæ M. D XCI. Idibus Maij, Pontificatus nostri anno primo.

A. Card. Montalt. Summator.

S. D. N.

S. D. N. CLEMENTIS PAPAE VIII. confirmatio, declaratio, & extensio constitutionum Apostolicarum, & decreti Concilij Tridentini, contra pugnantes in Duello publice vel priuatim; necnon contra mittentes, scribentes, aut diuulgantes chartulas prouocatorias, aut scripta, quae dicuntur Manifesta, eorumq. fautores, & complices.

CLEMENS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

XXXIV. ILlius vices, licet immeriti, gerentes, qui vt animas suorum fidelium à peccato & diaboli laqueis liberaret, è cælo descendens, humana carne assumpta, ne proprio quidem suo pretiosissimo sanguini pepercit, sed se ipsum in ara Crucis immaculatā hostiam æterno Patri offerri voluit; in hanc præcipue curam summo studio incumbimus, vt easdem animas inæstimabili pretio redemptas, aduersus satanæ fraudes, quantum in nobis est, illæsas præseruemus; præsertim vero totis viribus nobis à Domino traditis exterminemus exitialia quædam atque enormia peccata, quibus diuina Maiestas grauius offenditur; quæq. eodem fabricante humani generis hoste inuenta atque introducta sunt, vt ex cruenta corporum morte animarum etiam simul interitus ac pernicies sequatur. Recte siquidem-

dem & salubriter fel. rec. Pius Papa IIII. prædecessor noster, post alios complures suos nostrosq. prædecessores, qui detestandum diuina naturaliq. lege, ac sacris Canonibus damnatum Duellorum abusum suis etiam constitutionibus seuere prohibuerant, grauesq pœnas contra quoscumque temporali ditioni S. R. E. mediate vel immediate subiectos, eius criminis quomodolibet reos, vel participes infixerant; cupiens non solum in terris prædictis, sed aliàs vbilibet animarum periculis obuiare, Principes, ac Domicellos permittentes in suis dominijs id patrari, ac etiam extra terras & loca ditioni Ecclesiasticæ subiecta, huiusmodi Duella, seu singularia certamina, aut diffidationes desuper facientes, ac ad id inuitantes, prouocātes, auxilium, consilium, vel fauorem dantes, illisq. astantes & interessentes, necnon chartas desuper subscribentes, aut publicantes, seu de illis se intromittentes, singulos Imperatore ac Regibus inferiores, maioris excommunicationis, ac (si Ecclesiastici fuerint) vltra eam, etiam priuationis omnium dignitatum, beneficiorum & officiorum Ecclesiasticorum, inhabilitatisq. ad illa, & alia in posterum obtinenda, pœnis subiacere, easq. incurrere voluit; à quibus non nisi à Rom. Pontifice absolui possint: Sed & postmodum generalis Tridentina Synodus ad exterminandum penitus ex Christiano orbe hoc malum, statuit, vt Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad Monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac iurisdictione & dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, vel *Sess. 25. c. 19. de refor.*

apud quem Duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent,priuati intelligantur; & si feudalia sint,directis Dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis,ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & vt homicidæ, iuxta sacros Canones puniri debeant: & si in ipso conflictu decesserint,perpetuo careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam qui consilium in causa Duelli tam in iure,quàm in facto dederint,aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, necnon spectatores, excommunicationis,& perpetuę maledictionis vinculo teneantur. Quas pœnas nouissime piæ mem. Gregorius XIII. pariter prædecessor noster extendit aduersus illos etiam omnes, qui non publice,sed priuatim ex condicto,statuto tempore, & in loco conuento Monomachiam commisissent,etiam Patrinis,socijsve non vocatis,& loci securitate non habita, & prouocatorijs litteris minime præcedentibus, etiam contra locorum Dominos,si id (quantum in se fuerit) non prohibuissent,ceterosq. supradictos criminis socios, & ex composito spectatores, etiam si pugnam ob aliquod impedimentum non commisissent, si ad locum accessissent pugnaturi, & per eos non stetisset quominus pugnarent. Verum quia cum magna animi nostri molestia intelleximus,adhucin quibusdam,præsertim Transalpinis ac remotis regionibus, & potissimum vbi bella vigent,castrensi quadam & militari licentia, seu verius audacia, perniciosum hoc scelus inter fideles exerceri, quasi fas sit in solo hostili, vbi Christiani nominis, seu ca-

tholicæ

tholicæ Fidei hostes tyrannidem exercent, siue hæreses & schismata impune grassantur, siue inter signa & castra militaria, in caput suorum fratrum impios conuertere mucrones, quos multo salubrius contra Christi aduersarios stringi par esset: Nos nefaria diaboli arma salutari Ecclesiæ gladio, ad continendos in officio fideles nobis præcipue ipsius Domini auctoritate tradito, retundere, atque à ceruicibus gregis Domini nostræ curæ crediti, quantum (eodem Deo adiutore) eniti possumus, propulsare cupientes, prædictas omnes constitutiones ac decretum Concilij Tridentini cum omnibus & singulis in eis contentis censuris & pœnis, decretis, extensionibus, quarum & quorum omnium tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, & ad verbum insertis, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo approbamus, confirmamus, & innouamus: Ac insuper auctoritate & tenore præmissis decernimus & declaramus, easdem constitutiones ac decretum locum habere vbique gentium & terrarum, inter quascumque personas, etiam armatas, & in castris seu propugnaculis militantes, etiam vbi nostrorum & S.R.E. aut catholicæ Fidei hostium furor impune grassatur, vel in dominijs per eos occupatis & detentis: Idem quoque iuris censendum esse si publico, & forsan iusto bello indicto miles aliquis contra alterum in aduersariorum exercitu militantem, siue aliàs in hostium castris, præsidijs, aut terris degentem, priuatas simultates atque inimicitias publicæ causæ intermiscendo, etiam Ducum permissu ex condicto ad singulare certamen descendat, aut illum prouocet: Necnon ijsdem pœnis, decreto & con-

ſtitutionibus teneri eos, inter quos pactiones initæ ſint de dirimendo certamine cum primùm alteruter vulneratus fuerit, ſeu ſanguinem effuderit, aut certus ictuum numerus vtrinque illatus fuerit: Vel ſi conuenerint, vt non ſinguli cum ſingulis, ſed bini, terni, aut plures hinc inde pugnent: Et non ſolùm locorum Dominos, ſed etiam Magiſtratus, Præſides, Locumtenentes, aut etiam militum Duces & Capitaneos in caſtris, vel extra ea, in alieno, vel hoſtili ſolo, vel cum militibus exercitus aduerſariorum, Monomachiam in quocumque caſu per præſentem, vel alias cōſtitutiones huiuſmodi prohibito, permittentes, vel quantum in ipſis eſt non prohibentes, aut poſt admiſſum crimen, veniam & impunitatem concedentes. Præterea pari ratione prohibemus omnia & ſingula eius generis ſcripta, Manifeſta, ſeu fides vulgo appellata, quæ etiam ſine expreſſa prouocatione ad certamen (tamen quaſi præparatoria quædam ad chartulas, ſeu libellos prouocatorios, & ad Duellū, illorumq. veluti radices, aut ſemina) vt plurimum laceſſendi aliquem ad pugnam, & ſuſcitandæ ſimultatis, atque inimicitiæ materiam & occaſionem præbent: dum ſcilicet in illis per modum epiſtolæ, libelli, aut publicæ atteſtationis & intimationis, ſiue per authentica documēta, ſiue per vnius, pluriumve chirographorū ſubſcriptiones, aut relationes, ſub prætextu proprij, vel alieni honoris & famæ, more militari, atque vt vulgo dicitur, Caualleresco, tuendi, aut lædendi, ſiue ad illatæ, propulſatæve contumeliæ, aut iniuriæ probationem, ſeu tollendam illius ſuſpicionem, rei alicuius geſtę ad id pertinentis, vel verborum, aut reſponſionum ſeries & ordo narratur: Vel

ex

ex ſimili abuſu hac de cauſa aliquid tale adeo firmiter aſſeritur, aut negatur, vt qui contradixerit, is, ſiue nominatim, ſiue in genere, mẽdacij arguatur, aut mentiri dicatur: Aut ad hunc effectum ex militari etiam conſuetudine quæritur, declaratur, aut reſpondetur, qua mente, aut quo ſenſu quidpiam eiuſmodi, quod ad ſuperius expreſſa ſpectat, geſtum dictumve ſit: Vel denique offert ſe quiſpiam contra certam, vel incertam perſonam, vel generatim contra quemcumque ad probandum armis, & verificandum, etiam inito certamine, aliquid ita eſſe, aut fuiſſe, vel non fuiſſe: Necnon quaſcumque etiam ſine ſcripto factas taliũ rerum ſupradicta quoquo modo concernentium, & ob huiuſmodi cauſas in locis publicis, vel priuatis, vbi hominum multitudo conuenire ſoleat, denuntiationes, narrationes, declarationes, & teſtificationes: Volentes eos omnes & ſingulos, qui ſuo, vel alieno nomine ad effectum, de quo ſuperius dictum eſt, prædicta, vel his ſimilia, multoq. magis ad certandum prouocatoria ſcripta, libellos, epiſtolas, earumve exempla dictauerint, compoſuerint, ſcripſerint, miſerint, detulerint, diuulgauerint, affixerint, exemplauerint, typis impreſſerint, ſubſcripſerint, intimauerint, vel etiam verbo denuntiauerint, ſiue atteſtati fuerint: Quive alijs ad ſingulare certamen, publice vel occulte ineundum, vel ad prouocandum aliquem ad pugnam, ſiue ad huius generis ſcripta, quæ Manifeſta, quæq. chartulæ prouocatoriæ appellantur, ſcribenda, dictanda, mittenda, deferenda, diuulganda, auxilium, conſilium, operam vel fauorem præſtiterint, ſiue id ſuaſerint, aut mandauerint, quive in præmiſſis, vel eorum aliquo ſe quo-

modolibet immiſcuerint, etiam ſi neque pugna aliqua, nec certamen, aut effectus, nec acceſſus, aut actus ad pugnam proximus, neque expreſſa & aperta prouocatio ſubſecuta fuerit, neque ſcriptiones prædictæ, quæ Manifeſta dicuntur, in publicum prodierint, aut cuiquam intimatæ extiterint, ſi per eos non ſteterit quominus publicatio, aut denuntiatio fieret; nihilominus cenſuris & pœnis omnibus in præſenti & alijs prædictis conſtitutionibus & decreto cōtentis ſubiacere, tam ſi ſuperius enumeratis, quàm ſi alijs etiam maioribus Eccleſiaſticis vel mundanis dignitatibus, gradibus & præeminentijs excellant: Quinimmo de nouo etiam per præſentes ex parte omnipotentis Dei Patris & Filij & Spiritus ſancti excommunicamus & anathematizamus, maledicimus & execramur omnes & quoſcumque, publice vel priuatim, palam vel occulte, in quibuſcumque locis, modis, & formis, ac caſibus ſub præſenti noſtra, vel alijs prædictis conſtitutionibus ac decreto comprehenſis, ſingulare certamen (quod Duellum vulgo dicitur) ex compoſito incuntes, necnon id ſcelus ſuadentes, aut prouocantes, opem, conſilium, vel fauorem præſtantes, equos, arma, & commeatus præbentes, aut comitātes, vel circa chartulas, ſeu libellos, litteras, nuntios, aut quæcumque alia ſcripta huiuſmodi quomodolibet peccantes, huiusq. delicti ſocios, de induſtria ſpectatores, patrinos, fautores, defenſores, quacumque tam ſuperius expreſſa, quàm alia Eccleſiaſtica vel mundana præfulgeant dignitate; ita vt ſingulares etiam perſonæ cuiuſlibet Communitatis, Vniuerſitatis, Collegij, aut Reipublicæ, quæ huius criminis participes quoquo modo fuerint, ne-

quaquam excuſentur, ſed ſupradictos omnes, eorumq. ſingulos ipſo facto, abſque vlla monitione, iudicis decreto, aut miniſterio, perpetui anathematis, excommunicationis maioris, & maledictionis æternæ mucrone perculſos & damnatos harum ſerie declaramus; & ſi in ipſo conflictu obierint, ſepultura Eccleſiaſtica perpetuo priuatos eſſe volumus: Ipſas vero ciuitates, terras, oppida, vel caſtra, & loca, in quorum territorijs id facinus ſcientibus, & tacite vel expreſſe permittentibus, aut tolerantibus Dominis, aut Magiſtratibus, vel Senatu, aut populo, admiſſum fuerit, Eccleſiaſtico ſupponimus interdicto, cuius interdicti relaxationem, aut excommunicationis abſolutionem, ab alio quàm à nobis, aut pro tempore exiſtente Rom. Pontifice, pænitentia & ſatisfactione congrue peracta, niſi in mortis articulo conſtituti, nequeant obtinere, etiam prætextu quarumuis facultatum & indultorũ quibuſuis perſonis tam Eccleſiaſticis cuiuſcumque Ordinis aut Militiæ, ſtatus, gradus, aut condicionis exiſtẽtibus, quàm laicis, etiã Imperiali, Regali, vel alia mundana præeminentia inſignitis, per Sedem Apoſtolicam in genere, vel in ſpecie conceſſorum: Quæ omnia, quoad præmiſſa, nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari: Pœnis alijs tam ſpiritualibus, quàm temporalibus contra eos inflictis, nihilominus in ſuo robore permanſuris. Vniuerſos autem & ſingulos chariſſimos in Chriſto filios noſtros Imperatorem, Reges, ac dilectos filios nobiles viros Duces, etiam armorum & exercituum, Marchiones, ceteroſq. Principes Chriſtianos, necnon Dominia, Potentatus, Communitates, & Vniuerſitates ciuitatum, oppidorum, & caſtrorum, illorumq. Domi-

cellos,& Dominos temporales, ac etiam militum & copiarum tam equeſtrium,quàm pedeſtrium ductores, Tribunos, Præfectos, Capitaneos in quibuſcumque, etiam nobis & S. R. E. temporali iuriſdictioni non ſubiectis locis conſtitutos,cuiuſcumque gradus,præeminentiæ,& nobilitatis exiſtentes, hortamur, rogamus,& obteſtamur per viſcera D.N.Ieſu Chriſti,vt eius diuini nominis intuitu,pro ſua erga eumdem Deum, per quem regnant Reges,& à quo principatus acceperunt, pietate, atque erga nos, & ſanctam hanc Sedem reuerentia & deuotione, non modo nihil tale in ſuis dominijs fieri permittant,nec vllo modo conniueant;ſed hoc malum omni ſtudio,diligentia, & auctoritate exterminare totis viribus procurent, & contra quoſcumque delinquentes,& (vt præfertur) quomodolibet complices & participes, etiam temporalibus pœnis grauiſſimis animaduertant,& per ſuos officiales & Curiæ miniſtros procedi curent:ſcituri ſe obſequium Deo pergratum, perq. acceptum præſtituros, ſi quo gladio ad tutelam bonorum, & ad propulſandos perditorum conatus ſunt accincti,eundem ad vindictam huius peccati,& ad ſumendas de huiuſmodi criminis reis debitas pœnas exercuerint; contra vero memores,ſi in re tam graui male ſe geſſerint, ſe in diſtricto Dei iudicio rationem in nouiſſimo die reddituros. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis etiã impreſſis &c. quòdq. eædem præſentes in Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis de more publicentur,&c. quòdq. eadem publicatio, qui in Vrbe ſunt, poſt triduum; qui vero extra eam & citra montes,poſt duos menſes; vltra

montes

montes vero, post quattuor menses, omnes quos concernunt, perinde artet & afficiat, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innouationis, decretorum, declarationis, prohibitionis, excommunicationis, anathematizationis, maledictionis, execrationis, hortationis, rogationis, obtestationis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ in Monte Quirinali, anno Incarnationis Dominicæ MDXCII. xvj. kal. Septemb. Pontificatus nostri anno primo.

L. Dat.

M. Vestrius Barbianus.

INDEX DECRETORVM CONCILII TRIDENTINI.

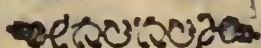
Quid

De loco

IN-

INDEX RERVM, ET VERBORVM in Concilium Tridentinum.

re

velle

Dini-

 nem

pore

Lapso-

L

excom-

N

O

Ora-

P

Sa-

X

INDEX CAP. ET CAN. Concilij Tridentini.

Iam

Quam-

Index Constitutionum Romanorum Pont. ordine alphabetico.

Ha

Hæ autem Constitutiones referuntur ad Concilij decreta hic infra notata.

Alias duas Cōstitutiones hic addidimus, ne sequentes paginæ, quæ superfuerant, vacuæ remanerent. Eæ vero etsi propriè ad Trid. Concilium non referantur: cum tamen de beneficijs Ecclesiasticis nonnulla disponant, circa quæ frequenter errare contingeret, nisi attentius expendantur, & magna cautione obseruentur: non frustra hic apponuntur in calce eius libri, qui assiduè in manibus Clericorum versari debet; vt sic & ipsæ quoque sæpius inspici possint.

QVAE RESIGNATIONES beneficiorum per Episcopos & alios Collatores admitti possint.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

QVANTA Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat ministrorum in eam ingressio vitiosa, iam late perspiciant, & cum mærore expendant Præsules omnes & pastores, quando hæc pernicies ceterarum omnium maxima, tã multas orbis Ecclesias impie violarit. Quia vero hoc malum cum in ceteris frequẽs, tum maxime in beneficiorum & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur; nemini molestum esse debet, quòd pridem de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam rationem tandem inituri, officij nostri partes in prohibenda omnibus interim resignationum huiusmodi receptione paulò seuerius interposuerimus, omnesq. beneficiorum interim resignãdorum dispositiones quæ fierent, in irritum reuocauerimus, ac etiam decreuerimus, nullum per eas in illis ius, neque titulum, vel coloratum, tam in petitorio, quàm in possessorio ipsis prouisis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore: Collatores vero aliàs in illorum dispositione, etiam tamquam deuolutionis iure, sese interponere non posse; sed de eis vt vere vacantibus, siue per Rom.

Pon-

Pontifices, siue alios collatorum eorumdem superiores, vti præuentum esset, libere prouideri. Nunc autem intendentes institutum hoc nostrum, quo sanctuarium Domini cupimus illibatum auctore Domino persequi, ac simul quantum in nobis est cauere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cuiusque arbitrio, nullisque, vel certe leuibus causis, passim & temere admittantur; prohibitionem, & alia prędicta, ac cetera omnia nostris super his litteris contenta eatenus relaxamus, vt post hac Episcopi, & alij facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valetudinarij, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxij, censurisq. Ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio inseruire; seu qui vnum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri; religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur; denique cum quis ex alijs casibus acciderit, qui constitutione fel. rec. Innocentij Papæ III. de dimittendis Cathedralibus ecclesijs, edita continentur: Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficij residere securi. Sed nec horum vllus sacro Ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus, valeat vllo modo beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit quo in vita possit commode sustentari. Ad hæc, beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur. Caueant autem Episcopi, & alij prædicti, itemq. omnes electores, præsentatores, & patroni tã

Mm Eccle-

Ecclesiastici, quàm laici, quicumque sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficijs & officijs successores, ab ipsis resignantibus. aut alijs, eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat. Ceterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alij Collatores, de beneficijs & officijs resignandis prædictis, aut suis, aut dimittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant prouidere. Quod si secus, ac etiam quidquid præter vel contra formam prædictorum fuerit a quocumque temere attentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere. Qui vero contrafecerint, vt in eo quo deliquerint puniantur, a beneficiorum & officiorum collatione, necnon electione, præsentatione, confirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem a Rom. Pontifice meruerint obtinere: & qui talia beneficia, seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subiacere. Et nihilominus in eos qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere ausi fuerint, excommunicationis quoad personas, quo vero ad Capitula & Conuentus, à diuinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus, quibus etiã nullus alius quàm ipse Rom. Pontifex, siue absolutionis, siue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire: Prohibitione & litteris nostris prædictis nihilominus in ceteris omnibus perpetuò valituris: Non obstantibus quibuscũque priuilegijs, &c

Epi-

Episcopis, & alijs Ecclesiarum Prælatis, necnon Ecclesijs, monasterijs, & Capitulis, Conuentibus, Collegijs, & Vniuersitatibus, eorumque, & alijs personis, etiam Regia & Imperiali maiestate præditis, concessis, &c. Ceterum iubemus easdem præsentes ad valuas &c. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ relaxationis, præcepti, interdicti, decreti, promulgationis, iussionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D LXVIII. Kal. Aprilis, Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

GREGORII PAPAE XIII. Constitutio de modo & forma publicandi beneficiorum resignationes, & iurium cessiones.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

HVMANO vix iudicio ita bene quidquã & prouidenter sanciri potest, quin vsus sæpe aperiat, doceatque, id quod salubre fore credebatur, minus experiundo prodesse: quod in illis constitutionibus, quas ad prohibendas simulatas occultasve beneficiorum Eccle-

ſiaſticorum reſignationes diuerſi Rom. Pontifices multifariam ediderunt,& fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter nouiſſime promulgauit, cognoſcimus accidiſſe. Nos hoc malū, prout occaſio neceſſitasq. poſtulat, coercere volentes, ſtatuimus, vt poſthac omnes & quæcumque reſignationes, etiam cauſa permutationis, ac commendarum, & etiam litteris Apoſtolicis non confectis, & poſſeſſione non habita, necnon litis & iurium quorumcumque ceſſiones, ac retroceſſiones, quæ deinceps de quibuſcumque beneficijs Eccleſiaſticis in noſtris, ſeu Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis manibus, ac etiam coram Notario publico & teſtibus fient, & a nobis, vel illo, ſeu noſtro, vel illius mandato admittentur, & ſuper eis prouiſiones, & quæcumque aliæ diſpoſitiones, ſiue temporales, ſiue perpetuæ, aut ad hoc mandata Apoſtolica ſub quacumque forma, & quibuſcumque, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac pijs locis quocumque priuilegio ſuffultis, facta, publicari debeant cum litteris Apoſtolicis deſuper confectis, intra ſex menſes, ſi beneficium citra montes fuerit, vltra vero intra nouem à data conceſſionis gratiæ, non autem a die præſtiti ſuper ea conſenſus numerandos, etiam ſi poſtea conceſſio gratiæ huiuſmodi ex quauis cauſa, diuerſisq. ſubſequentibus datis, ac quotieſcumque & quouis modo reformata, & valida reddita fuerit, pluresque, & quotquot in alium, vel alios ceſſiones, ac etiam in ipſummet primum reſignantem, vel cedentem retroceſſiones, termino prædicto nondum elapſo interceſſerint, ita vt vnicus dumtaxat terminus omnibus his ſucceſſiuis ceſſionibus, ac retroceſſionibus decurrat, vt qui poſtremus gratiam habuerit, publica-

blicationem huiuſmodi facere, ceteraq. omnia hic præſcripta intra eumdem terminum præſtare teneatur.

Ipſa autem publicatio in Cathedrali, & in beneficij Eccleſia, vel eccleſijs, ſi in pluribus illud ſit, fiat; ibiq. dum frequens populus ad Miſſarum ſolemnia conuenerit, palam omnibus litteræ Apoſtolicæ prædictæ, earumve transſumptum authenticum exhibeatur, claraq. & intelligibili voce reſignatio, ſeu ceſſio huiuſmodi, ac beneficij qualitas, & inuocatio, nominaq. & cognomina reſignantis, ſeu cedentis, ac illius, in cuius fauorem gratia huiuſmodi facta eſt, pronuntientur, ita vt hæc omnia poſſint ad notitiam omnium ibi exiſtentium veriſimiliter peruenire; ſcriptumq. de his omnibus exemplum collatum valuis dictarum Eccleſiarum affixum relinquatur.

Si vero Eccleſia beneficij ruralis ſit, aut populo conuentuq. careat, eo caſu in Parochiali, intra cuius Parochiæ limites beneficium ipſum conſiſtit, & in Cathedrali eccleſia, vel ſi locus bello, ſeu peſte, alijsve manifeſtis periculis ſubiaceat, tunc in proxima Parochiali, ac etiam in Cathedrali eccleſia, vel ſi aditus ad illas, aut vtramuis minime ſit ſecurus, in alia Cathedrali vel Parochiali viciniori periculorum immuni publicatio huiuſmodi peragatur.

Is quoque, in quem diſponi, vel mandari de beneficio etiam litigioſo, vel à cedente nō poſſeſſo, ſub quacumque forma contigerit, poſſeſſionem beneficij intra dictum tempus vigore litterarum Apoſtolicarum deſuper confectarum, nec aliàs apprehendere debeat; & ſi propter litem, aut aliud legitimum impedimentum nequiuerit, ſaltem litteras Apoſtoli-

eas cum earum publicatione, si tunc facta erit, iudici, seu executori illarum, vel alijs ad quos pertinet, per se vel procuratorem suum legitimum, intra idem tempus præsentare, & apud illum, vel illos pro ipsarum litterarum executione instare, & possessionem huiusmodi instanter petere teneatur.

Ceterum modus & forma hic tradita semper & vbique debeat obseruari, nec alia, vel æquipollens vllo modo admitti in omnibus huiusmodi resignationibus, cessionibus, & retrocessionibus, de quibuscumque Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, tam virorum, quàm mulierum, Dignitatibus, officijs, & beneficijs Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Militiarum, regularibus, etiam electiuis, & manualibus, ac etiam de iurepatronatus laicorum illustrium, & aliàs quomodocumque existentibus, siue pacificis, siue in petitorio, siue in possessorio litigiosis, etiã de quibus in Consistorio nostro disponi consueuit, seu debet, quæ posthac ex quacumque causa fient, & per nos, ac prædictos successores, extra tamen dictum Consistorium admittentur, etiam cum reseruationibus nominis, tituli, administrationis, possessionis, fructuum etiam omnium, ac rerum, & iurium quorumcumque.

Ad prædictorum tamen obseruationem eum, in quem iuris sit cessio beneficij, quod tempore cessionis huiusmodi, & ante illam vigore litterarum Apostolicarum, vt supra, si ad id tenebatur, publicatarum realiter possidebat, nolumus obligari.

Quòd si quidquam prædictorum omnium omissum fuerit, dictis terminis, vt cuique præscripti sunt, elapsis, omnes dispositiones &

gratiæ

gratiæ resignatorum & cessorum beneficiorum, aut iurium huiusmodi, cum omnibus inde secutis, siue de pacificis, siue de litigiosis, sint irritæ & inanes, nullaq. alia gratia super huiusmodi beneficio, siue iure cesso, ijs quibus concessa fuerit, suffragetur; sed ipsi tales inhabiles & incapaces sint ad huiusmodi beneficia sic resignata & cessa, quandocumque obtinenda, illaque, siue iura, ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione, etiam si illæ aliàs nullæ & inualidæ essent, vacauisse, & vacare censeantur eo ipso, nec resignantibus, seu cedentibus, si postea in sua possessione remanent, constitutiones de annali & triennali possessore, nec præsumptæ, aut tacitæ retrocessiones, etiam propter diuturnam continuatæ possessionis huiusmodi tolerantiam, nec omnino aliud ius, vel beneficium vllo tempore suffragetur, sed ipsa beneficia, siue iura sic a principio vacātia, à Sede Apostolica prædicta dumtaxat impetrari valeant, ac concedi.

Illorum vero impetrationes, vel etiam Motu proprio concessiones, quibuscumque derogationibus suffultæ, numquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprehendantur, sed specialiter & expresse ob non seruatam præsentis constitutionis formam, ac cum declaratione nominum & cognominum resignantis, seu cedentis, & gratiam habentis, dispositiue, & non conditionaliter fieri omnino debeant: & quicumque sic impetrans, aut gratiam etiam Motu simili habens, præfinitum cuique casui tempus prædictum à data concessionis gratiæ sibi factæ huiusmodi, ea omnia quæ cadens à iure prædicto debebat, præstare teneatur; & si pluribus gratiam huius-

modi fieri cōtigerit, is præ omnibus obtineat, qui primus publicationem suæ impetrationis fecerit, & possessionem adeptus fuerit, aut petierit, omniaq. requisita prædicta adimpleuerit, quamuis in data sit postremus, & possessio ab alio in publicando negligentiore prius apprehensa fuerit, vel petita.

Reseruationibus omnibus nominis, administrationis, fructuum etiam omnium, ac pensionum, & aliarum rerum quarumcumque, necnon facultatibus, indultis, & alijs concessionibus tam ipsis resignantibus, seu cedentibus, qui tamen possessionem ab initio re ipsa dimiserint, quàm alijs ex huiusmodi resignationibus seu cessionibus à Sede Apostolica factis, nihilominus validis, plenumq. effectum sortituris.

Sed ne in beneficijs super possessione, vel proprietate litigiosis litis prosecutio turbari valeat, vel differri, in causis huiusmodi contra cedentem ad vlteriora, etiam ad sententiam definitiuam, & rem iudicatam, ac illius executionem, quousque ille qui gratiam ex resignatione, seu cessione, aut ex omissa forma publicationis huiusmodi obtinuit, ad causam per se, vel procuratorem legitimum accesserit, litemq. huiusmodi susceperit, eodem modo & ordine procedi possit, quo potuisset legitime, si cessio huiusmodi facta non fuisset; ac quidquid interim sic procedendo decretum & expeditum fuerit, siue cum cedente, siue contra eum, etiam postquam ipse, vel quiuis alius incumbentia sibi secundum prædicta præstiterit, non solum circa fructus, sed etiam circa possessionem, & ipsum ius quod cessum est, valeat omnino, & vim obtineat, illumq. ipsum, cui gratia facta est, non minus

afficiat, quàm si ipso legitime citato contra eum decretum & expeditum fuisset, nec ipse aduersus hæc, prætextu non acceptatæ gratiæ, vel etiam illius ignoratæ, aut citationis, vel intimationis executioni contra ipsum minime demandatæ, aliave ratione valeat excusari. Possit tamen ipse, etiam si in lite & causa huiusmodi surrogatus non sit, quandocumque ad illius prosecutionem & terminationem venire, & a iudice, coram quo causam ipsam etiã ex delegatione pendere contigerit, in illis ipsis statu & terminis, in quibus tunc eam esse repererit, etiam absque rescripto speciali admitti.

De beneficijs autem, quæ deinceps in manibus ordinariorum Collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta & facultates ad hoc ab Apostolica Sede habentium, ac Legatorum etiam de latere, & delegatorum etiam specialium eiusdem Sedis, extra Romanam Curiam resignari, etiam ex causa permutationis contigerit, ipsi intra mensem negotium vniuersum admissionis, vel reiectionis resignationis huiusmodi, & (si per eos facienda erit) prouisionis resignati beneficij iuxta Apostolicas, & alias Canonicas sanctiones omnino absoluãt. Et qui sic prouisus fuerit, intra tres menses a die sibi factæ prouisionis illam publicet, & possessionem beneficij capiat modo & forma supradictis; alioqui in illis elapsis nulla sit eius prouisio, & beneficium vacare censeatur eo ipso. Ordinarijq. & alij prædicti, qui hæc, vti eis præscribuntur, non perfecerint, eo casu potestate disponendi de ipsis beneficijs sint ea vice priuati, eorumq. dispositio eo ipso ad Sedem Apostolicam deuoluta existat, aut alijs idoneis ab ipsa Sede dumtaxat, modo & for-

ma

ma prædictis concedantur. Decernentes sic per quoscumque iudicari debere, necnon irritum & inane quidquid secus super his per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus prædicti Pij V. & alijs omnibus aliorum prædecessorum nostrorum constitutionibus de publicandis resignationibus huiusmodi hactenus editis, & reformatis, quas omnes omnino abrogamus, ita tamen &c necnon resignantium, siue cedentium voluntatibus, conditionibus, protestationibus, & clausulis, in ipsismet resignationibus & cessionibus, seu procuratorum constitutionibus & mandatis, ac aliàs etiam ad præseruationem suorum iurium, & significationem, quòd non aliter nec alio modo resignant, seu cedunt, appositis, & quacumque verborum vi, formula, & multiplicatione expressis, necnon indultis, priuilegijs, & gratijs Apostolicis, &c. ex quibusuis causis quomodocũque concessis & cõfirmatis, quæ omnia etiã tollimus, & annullamus, ceterisq; cõtrarijs quibuscũque. Vt autem præsentes amplius innotescãt, volumus vt earum exemplis etiam impressis &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXXIII. Nonis Ianuarij, Pontific. nostri anno xij.

M. Prodat.

Cæs. Glorierius.

FINIS.

Errata post impressionem animaduersa.

Pag. 28. lin 23. Hester *leg.* Esther
45. 31. qui cum *leg* qui, cum
58. 22. ex speciali *dele* ex
74. 20. propterea nisi *leg.* propterea, nisi
76. 22. nominati à quibusuis *leg.* nominati quibusuis *Sed est in paucis exemplis tantum.*
88. 29. *dele* eiusdem
104. *penul.* etiam Vicario in spiritualibus generali; *leg* etiam in spiritualibus Vicario generali;
121. 27. absoluere possint: *leg.* absoluere possunt:
127. *antepen.* Baptismum Pœnitentiæ *leg.* Baptismum, Pœnitentiæ
224. 32. *in fine delenda virgula.*
270. 17. Superiorum quorumcumque *leg.* quorumcumque Superiorum
279. 24. quàm in temporalibus *leg.* quàm temporalibus
293. 24. supet *leg.* super

Prætermissa in citationibus ad marginem.

Pag. 35. ad lin. 22. repone. ⁊ *Sess.* 23. *de refor. c.* 18. *prope fin.*
56. ad lin. 25. adde. ⁊ *cap.* 1 *in fin.*
62. ad lin. 13 & 32. *Sess.* 24. leg. *Sess.* 23.
63. ad lin. 4. adde. ⁊. *Sess.* 23. *cap* 4. *de Sacram Ord.* ead. ad lin. 18. *c multa.* leg. *c multa.*
107. in fin appone ⁊. *Sess.* 24. *c.* 5. *de refor.*
111. ante cit. Rom. 13. repone. ⁊. *can.* 11.
173. ad lin. 23. adde. *Vide const. Pij V. Romanus Pontifex.* ⁊. 415.
233. ad lin. antepen. repone. *c. miramur. dist.* 61. *ex epist.* 85. *Leonis I.*

